clasici
contemporani
LITERA

Clasici contemporani Litera
pune laolaltă scriitori contemporani laureați
sau nominalizați ai unor prestigioase premii literare
care le prefigurează statutul de „clasici".
Operele de ficțiune cele mai noi, cele mai vândute,
cele mai iubite din zilele noastre –
cărți pe care abia aștepți să le citești.

clasici
contemporani
LITERA

Clasici contemporani Litera
pune laolaltă scriitori contemporani laureați
sau nominalizați ai unor prestigioase premii literare
care le prefigurează statutul de „clasici".
Operele de ficțiune cele mai noi, cele mai vândute,
cele mai iubite din zilele noastre –
cărți pe care abia aștepți să le citești.

Maylis de Kerangal a scris mai multe romane, printre care *Je marche sous un ciel de traîne* (2000), *La vie voyageuse* (2003), *Corniche Kennedy* (2008) și *Naissance d'un pont*, câștigător al Premiului Médicis în 2010. A publicat, de asemenea, un volum de povestiri, *Ni fleurs ni couronnes* (2006), o nuvelă, *Tangente vers l'est*, câștigătoare a Premiului Landerneau în 2012, și o carte-omagiu dedicată lui Kate Bush și Blondie și intitulată *Dans les rapides* (2007). Cel de-al cincilea roman al autoarei, *Să-i reparăm pe cei vii* (*Réparer les vivants*, 2014), s-a bucurat de un succes uriaș, câștigând 10 premii literare în Franța și fiind nominalizat la Premiul Man Booker International. Cel mai nou roman al său este *Un monde à portée de main*. Maylis de Kerangal locuiește în Paris.

MAYLIS DE KERANGAL

SĂ-I REPARĂM PE CEI VII

Traducere din limba franceză și note LAURENȚIU MALOMFĂLEAN

LITERA
București
2019

Réparer les vivants
Maylis de Kerangal
Copyright © 2014 Éditions Gallimard

Această carte a apărut cu sprijinul
Programelor de susținere a publicării ale Institutului Francez

Editura Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe
www.litera.ro

Să-i reparăm pe cei vii
Maylis de Kerangal

Copyright © 2019 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Ovidiu Șerban
Copertă: Flori Zahiu
Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată
de Cristina Vidrașcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
KERANGAL, MAYLIS DE
Să-i reparăm pe cei vii / Maylis de Kerangal; trad. din lb. franceză: Laurențiu Malomfălean. – București: Litera, 2019
ISBN 978-606-33-4193-9
ISBN EPUB 978-606-33-5946-0
I. Malomfălean, Laurențiu (trad.)
821.111

„My heart is full“

Efectul razelor gama asupra crăițelor,
Paul Newman, 1972

Ce e inima lui Simon Limbres, inima asta de om, de când ritmul i s-a accelerat în clipa nașterii când afară alte inimi accelerau la fel, salutând evenimentul, ce e inima asta, ce a făcut-o să tresalte, ce a dezgustat-o, ce a făcut-o să se umfle, să valseze ușor ca o pană sau să atârne greu precum o piatră, ce a amețit-o, ce a făcut-o să se înduioșeze – dragostea; nimeni nu știe exact ce e inima lui Simon Limbres, ce anume a filtrat, înregistrat, arhivat, cutie neagră a unui corp de douăzeci de ani, numai o imagine în mișcare creată cu ultrasunete ar putea să îi facă auzit ecoul, să îi scoată la iveală bucuria ce dilată și tristețea ce strâmtează, numai traiectoria de pe hârtie a unei electrocardiograme derulate de la început ar putea să îi marcheze forma, să îi descrie consumul și efortul, emoția ce dă năvală, energia risipită pentru a se comprima de aproape o sută de mii de ori pe zi și a face să circule în fiecare minut până la cinci litri de sânge, da, numai linia aceea ar putea să îi spună povestea, să îi contureze viața, viață de fluxuri și refluxuri, viață de supape și clapete, viață de pulsații, când ea, inima lui Simon Limbres, inima asta de om, scapă mașinilor, nimeni nu ar putea să pretindă că știe ce e cu ea, iar în noaptea aceea, noapte fără stele, în timp ce pe estuar și în ținutul Caux[1] era un ger de crăpau pietrele, în timp ce de-a lungul falezelor se rostogolea o hulă fără reflexe, în timp ce platoul continental pierdea teren, dezvăluindu-și dungile geologice, auzeai ritmul regulat al unui organ care se odihnește, al unui mușchi care se reîncarcă încet – un puls probabil sub cincizeci de bătăi pe minut –, când la picioarele unui pat îngust s-a declanșat alarma unui telefon mobil, ecoul unui sonar înscriind cu bastonașe luminescente cifrele 05:50 pe ecranul tactil, și când, brusc, totul a scăpat de sub control.

În noaptea aceea, așadar, o camionetă frânează într-o parcare pustie, se oprește strâmb, ușile din față se trântesc în timp ce culisează o deschidere laterală, apar trei siluete, trei umbre decupate în beznă și cuprinse de frig – un februarie înghețat, nas curgând lichid, dormit îmbrăcat –, niște băieți, se pare, care își încheie hanoracele până la bărbie, își trag căciula pe ochi, își strecoară sub lâna polară vârful cărnos al urechilor și, suflând în mâinile făcute căuș, merg să se orienteze cu fața spre mare, care încă nu e decât zgomot la ora asta, zgomot și întuneric.

Niște băieți, se vede acum. S-au aliniat în spatele micului zid ce desparte parcarea de plajă, bat pasul pe loc și respiră greu, cu nările dureroase din cauza frecării cu iodul și frigul, și sondează întinderea întunecată unde nu se

întrevede nici un ritm, în afară de vuietul valului care se rupe, vacarmul ce se sforțează în prăbușirea finală, scrutează ceea ce huiește în fața lor, acea chemare ciudată unde nu există nimic asupra căruia să-ți îndrepți privirea, nimic, în afară poate de liziera albicioasă, acoperită cu mușchi, miliarde de atomi catapultați unii în ceilalți într-un halou fosforescent, și îmbufnați pe iarnă la ieșirea din camion, amețiți de noaptea marină, cei trei băieți își vin în fire acum, își reglează vederea, auzul, evaluează ce îi așteaptă, *swell*-ul, măsoară hula după ureche, îi estimează indicele de rostogolire, coeficientul de adâncime, și își aduc aminte că valurile formate în larg înaintează totdeauna mai rapid decât navele cele mai iuți.

Da, a murmurat cu voce joasă unul dintre cei trei băieți, o să fie o partidă de surfing excelentă, ceilalți doi au zâmbit, după care, încet, toți trei s-au tras deodată înapoi, frecând pământul cu tălpile și învârtindu-se pe loc, niște tigri, și-au înălțat privirea pentru a săpa în noapte spre capătul orășelului, noaptea încă lăsată în spatele falezelor, și atunci cel care a vorbit s-a uitat la ceas, încă un sfert de oră, băieți, și s-au urcat înapoi în camion să aștepte răsăritul nautic.

Christophe Alba, Johan Rocher și el, Simon Limbres. Alarmele sunau când au dat cearșaful la o parte și s-au dat jos din pat pentru o partidă de surfing hotărâtă puțin înaintea miezului nopții printr-un schimb de SMS-uri, o partidă cu semi-maree cum numeri două sau trei pe an – mare formată, hulă regulată, vânt slab și nici țipenie de om. Niște blugi, o jachetă, s-au strecurat afară fără să mănânce nimic, nici măcar un pahar cu lapte, un pumn de cereale, nici măcar o bucată de pâine, s-au așezat la baza imobilului (Simon), în fața porții pavilionului (Johan), și au așteptat camionul care era de asemenea punctual (Chris), și ei care, în ciuda somațiilor mamelor, niciodată nu se trezesc duminica înainte de prânz, ei despre care se spune că nu știu decât să umble molâi între canapeaua din camera de zi și scaunul din camera lor, freamătă în stradă la șase dimineața, cu șireturile desfăcute și respirația urât mirositoare – sub felinar, Simon Limbres a privit cum se împrăștie aerul pe care îl expira pe gură, metamorfozele fuiorului alb ce se înălța, compact, dizolvându-se apoi în sus, până când dispărea, și-a amintit cum, copil fiind, îi plăcea să se joace de-a fumatul, își întindea arătătorul și degetul cel mare în fața buzelor, inspira adânc scobindu-și obrajii și sufla ca un bărbat –, ei, fie *The Three Caballeros*[2], fie *Big Waves Hunters*, fie Chris, John și Sky, nu pe post de porecle, ci ca pseudonime, fiindcă și le creaseră pentru a se reinventa drept surferi planetari când ei erau niște liceeni de estuar, astfel încât, invers, să le pronunți prenumele îi reduce numaidecât într-o configurație ostilă, burnița înghețată, clipocitul slab, falezele ca niște ziduri și străzile pustii la lăsarea serii, reproșul părinților și reclamația de la școală, plângerea iubitei plăpânde trântite la pământ, cea căreia și de data asta îi fusese preferat *van*-ul, cea care nu va avea niciodată nici o putere asupra surfingului.

Sunt în *van* – niciodată nu spun camionetă, mai bine crapă. Umiditate soioasă, nisip ce granulează suprafețele și irită fesele precum glaspapirul, cauciuc sălciu, duhoare de estran și parafină, plăci de surfing îngrămădite, un morman de costume – *shorties* sau integrale groase cu cagule încorporate –, mănuși, papuci, borcane cu ceară, *leashes*[3]. S-au așezat toți trei în față, strânși umăr la umăr, și-au frecat mâinile între coapse scoțând strigăte de maimuță, drace, da' frig e, după care au mestecat niște batoane de cereale cu vitamine – n-ar trebui dat însă tot pe gât, devorezi după, după ce ai fost devorat ca la carte –, și-au trecut sticla de Cola, tubul de lapte concentrat Nestlé, pachetele de Pépito și Chamonix, biscuiți moi și dulci pentru băieți, au ridicat în cele din urmă de sub banchetă ultimul număr din *Surf Session* și l-au deschis peste tabloul de bord, alăturându-și cele trei capete deasupra paginilor ce străluceau în penumbră, cu hârtia lucioasă precum o piele hidratată de ambră solară și de plăcere, pagini întoarse de mii de ori pe care acum le scrutează din nou, cu globii oculari ieșiți din orbite, cu gurile uscate: val care se sparge la Mavericks[4] și *point break*[5] în Lombok[6], lame la Jaws în Hawaii, tuburi în Vanuatu, unde la Margaret River[7], cele mai bune țărmuri ale planetei desfășoară pe foi splendoarea surfingului. Își îndreaptă înflăcărați degetul arătător înspre imagini, acolo, acolo, se vor duce acolo într-o zi, poate chiar vara următoare, ei trei în camion pentru un *surf trip* de legendă, vor porni după cel mai frumos val format vreodată pe Pământ, vor hoinări în căutarea acelui loc sălbatic și secret pe care-l vor inventa la fel cum Cristofor Columb a inventat America și vor fi singuri în *line-up*[8] când se va ivi în sfârșit valul pe care îl așteptau, unda venită din fundul oceanului, arhaică și perfectă, frumusețea însăși, atunci mișcarea și viteza îi vor urca pe placă într-un zvâcnet de adrenalină când pe întregul corp și până în vârful genelor li se va prelinge o bucurie teribilă, și vor călări valul, vor uni pământul cu tribul surferilor, umanitatea aceea nomadă cu părul decolorat de sare și de vara nesfârșită, cu ochii spălăciți, băieți și fete neavând altă îmbrăcăminte decât șorturile imprimate cu flori de tiaré sau cu petale de hibiscus, tricourile turcoaz ori portocaliu sângeriu, neavând altă încălțăminte decât șlapii de plastic, tinerețea aceea lustruită de soare și libertate: urma-vor muchia până la țărm.

Paginile revistei se luminează pe măsură ce afară cerul pălește, își divulgă nuanțele de albastru printre care un cobalt pur ce rănește ochii, și tonuri de verde atât de intense încât ai spune c-au fost trasate cu vopsea acrilică, ici-colo apare dâra lăsată de un surf, dungă albă minusculă pe zidul de apă fenomenal, băieții clipesc, murmură pfoai ce nebunie, pfoai ce țicneală, apoi Chris se îndepărtează pentru a-și consulta mobilul, lumina ecranului îi albăstrește fața și, luminându-l de dedesubt, îi scoate în evidență osatura chipului – arcada sprâncenelor ieșită, maxilarul proeminent, buzele mov – în timp ce citește cu

voce tare informațiile zilei: Petites Dalles[9] today, hulă ideală sud-vest / nord-est, valuri între un metru cincizeci și un metru optzeci, cea mai bună partidă de surfing din an; după care subliniază, solemn: o să ne distrăm pe cinste, *yes*, o să fim *kings*! – engleza incrustată în franceza lor, mereu, pentru cel mai mic lucru, engleza ca și cum ar trăi într-o melodie pop sau într-un serial american, ca și cum ar fi niște eroi, niște străini, engleza care diminuează cuvintele enorme, „viață" și „iubire" devenind *life* și *love*, rarefiate, și într-un final engleza ca o sfială – și John și Sky au dat din cap a încuviințare fără sfârșit, yeah, *big wave riders*, *kings*.

E timpul. Se crapă de ziuă, acum informul ia formă: elementele se organizează, cerul se separă de mare, se vede linia orizontului. Cei trei băieți se pregătesc, metodici, respectând o ordine precisă care este încă un ritual: își ung placa, verifică legăturile *leash*-ului, își pun lenjeria specială din polipropilen înainte să îmbrace costumele contorsionându-se în parcare – neoprenul se lipește de piele, o irită și câteodată chiar o arde –, coregrafie de paiațe din cauciuc ce presupune întrajutorarea, le pretinde să se atingă, să se manipuleze; apoi botoșii, cagula, mănușile, și închid camionul. Acum, coboară spre mare, cu surful sub braț, ușori, traversează plaja cu pași mari, plaja unde galeții li se afundă sub tălpi într-un vacarm infernal, și odată ajunși pe țărm, când totul li se conturează în față, haosul și distracția, își trec *leash*-ul în jurul gleznei, își potrivesc cagula, reduc la nimic spațiul de piele dezvelită din jurul gâtului prinzând la spate cordonul pe care îl ridică până la cele din urmă găuri ale închizătorii-fulger – e vorba de a asigura cea mai bună etanșeitate posibilă pielii lor tinerești, o piele adesea acoperită de coșuri în partea de sus a spatelui, pe omoplați, în timp ce el, Simon Limbres, afișează un tatuaj maori pe umăr –, iar gestul acesta, cu brațul întins brusc în aer, înseamnă că partida de surfing începe, *let's go!* – astfel că poate acum inimile se excită, se zbat încet în cutiile toracice, poate că masa și volumul lor cresc și pulsul li se intensifică, două secvențe distincte în aceeași bătaie, două lovituri, întotdeauna aceleași: spaima și dorința.

Intră în apă. Nu urlă aruncându-și înainte corpurile, pe care se mulează membranele flexibile ce conservă căldura cărnii și impetuozitatea elanurilor, nu scot nici un strigăt, ci străbat strâmbându-se peretele de pietricele care se rostogolesc, și marea adâncindu-se repede, fiindcă la cinci-șase metri de mal deja nu mai ating fundul, se răstoarnă în față, lungindu-se pe burtă pe plăci, cu brațele tăind apa cu putere, trec de zona de resac și înaintează în larg.

La două sute de metri de țărm, marea nu mai e decât o tensiune ondulatorie, se lasă și se bombează, înălțată ca un cearșaf aruncat peste o somieră. Simon Limbres se dizolvă în mișcarea ei, vâslește spre *line-up*, zona din larg unde surferul așteaptă valul să pornească, asigurându-se de prezența lui Chris și a lui John, așezați în stânga, mici flotoare negre pe care abia le mai

poți vedea. Apa e întunecată, marmorată cu vinișoare, de culoarea bronzului. Încă nici un luciu, nici o sclipire, numai particulele albe pudrând suprafața, ca zahărul, iar apa e înghețată, cel mult 9-10 °C, Simon nu va putea nicicum lua mai mult de trei-patru valuri, știe, surfingul în apă rece sleiește organismul, într-o oră va fi terminat, trebuie să facă o selecție, să aleagă valul cel mai bine format, cel a cărui creastă va fi înaltă fără să fie prea ascuțită, cel a cărui spirală se va deschide cu suficientă amploare pentru ca el să intre înăuntru, și care va dura până la capăt, păstrându-și la finalul cursei forța necesară pentru a se învolbura pe prund.

Se întoarce spre coastă cum îi place să facă întotdeauna înainte să se îndepărteze mai mult: pământul e acolo, întins, crustă neagră în licăriri albăstrii, și e o altă lume, o lume de care s-a rupt. Faleza ridicată în secțiune sagitală îi înfățișează straturile timpului, dar acolo unde se află timpul nu mai există, nu mai există istorie, numai unda care îl duce și îl învârte la întâmplare. Privirea lui întârzie asupra vehiculului mascat în *van* californian ce staționează în parcarea din fața plajei – recunoaște caroseria acoperită cu stickere strânse de-a lungul partidelor de surfing, știe numele etalate foarte aproape unul de altul, Rip Curl, Oxbow, Quiksilver, O'Neill, Billabong, fresca psihedelică amestecând într-o aceeași dezordine halucinată campioni de surfing și staruri rock, totul asezonat cu un număr însemnat de fete cambrate în maiouri strâmte, cu păr de sirenă, *van*-ul acesta care e opera lor comună și anticamera valului – după care se uită țintă la farurile din spate ale unei mașini ce urcă platoul pentru a dispărea în pământuri, se desenează profilul lui Juliette dormind, e culcată ghemuit sub codița ei de puștoaică, pare îndărătnică până și-n somn, și subit Simon schimbă foaia, își întoarce privirile dinspre continent, i se smulge, o tresărire, câteva zeci de metri, apoi încetează să mai vâslească.

Cu brațe care se odihnesc dar picioare ce țin cârma, cu mâinile agățate de marginile surfului și pieptul ușor ridicat, cu bărbia sus, Simon Limbres plutește. Așteaptă. Totul oscilează în jurul lui, bucăți întregi de mare și de cer se ivesc și dispar în fiecare mișcare a suprafeței molcome, greoaie, lemnoase, o pastă bazaltică. Zorii abrazivi îi ard fața și pielea i se întinde, genele i se întăresc aidoma unor fire de vinil, cristalinele din spatele pupilelor îngheață ca și cum ar fi fost uitate în fundul unui congelator, inima începe să îi încetinească, reacționând la frig, când brusc îl vede venind, vede cum înaintează, energic și omogen, valul promis, și din instinct se poziționează pentru a-i găsi intrarea și a se infiltra, strecurându-se cum se strecoară un hoț într-o bancă pentru a sparge seiful – aceeași cagulă, aceeași precizie milimetrică a gestului –, pentru a i se introduce în scobitură, în acea torsiune a materiei unde interiorul se dovedește mai vast și mai profund încă decât exteriorul, e acolo, la treizeci de metri, se apropie cu viteză constantă, și dintr-odată, concentrându-și forța în antebrațe, Simon se năpustește vâslind din toate puterile, ca să prindă numaidecât viteza valului, ca să fie luat în panta lui,

și acum e momentul de *take off*, fază ultrarapidă când lumea întreagă se concentrează și se avântă, flash temporal când trebuie să inspire adânc, să-și țină respirația și să-și îndrepte corpul într-o singură acțiune, să-i dea impulsul vertical ce îl va ridica pe planșă, cu tălpile depărtate, stângul înainte, *regular*, cu picioarele îndoite și spatele drept aproape paralel cu surful, cu brațele deschise echilibrând tot, și secunda asta e cea pe care Simon o preferă înainte de toate, cea care îi permite să cuprindă laolaltă din nou frânturile existenței sale, și să-i pună elementele în acord, să se simtă viu, și odată în picioare pe surf – din ochi distanța dintre bază și creastă măsoară acum peste un metru și jumătate –, să întindă spațiul, să lungească timpul, să epuizeze până la capătul cursei energia fiecărui atom din mare. Să devină revărsare, să devină val.

Face primul *ride* scoțând un strigăt, și un răstimp atinge o stare de grație – vertijul orizontal, e pe buza lumii, și ca și cum s-ar trage direct din ea, una cu fluxul –, spațiul îl invadează, îl zdrobește cu totul pe cât de mult îl eliberează, îi saturează fibrele musculare, bronhiile, îi oxigenează sângele; valul se desface într-o temporalitate tulbure, lentă sau rapidă, nu știi, suspendă una câte una fiecare secundă până când sfârșește pulverizat, morman organic lipsit de alt sens și, incredibil, însă după ce a fost tăbăcit de pietriș în iureșul final, Simon Limbres a făcut cale întoarsă pentru a porni ață din nou, fără măcar să atingă pământul, fără măcar să întârzie asupra figurilor trecătoare ce se formează în spumă când marea se poticnește de uscat, suprafață la suprafață, s-a întors în larg, vâslind și mai tare, gonind înspre pragul unde începe totul, unde se pune în mișcare totul, li s-a alăturat celor doi camarazi care vor scoate curând același strigăt în coborâre, iar șirul de valuri ce îi blindează dinspre orizont, exploatându-le corpurile, nu le lasă nici un răgaz.

Nici un alt surfer nu a venit să li se alăture la fața locului, nimeni nu s-a apropiat de parapet să-i privească făcând surfing, nici nu i-a văzut ieșind o oră mai târziu din apă, frânți, terminați, clătinându-se pe picioare, împleticindu-se în timp ce traversau din nou plaja pentru a ajunge în parcare și a deschide iar camionul, nimeni nu le-a văzut picioarele și mâinile la fel de livide, strivite, învinețite chiar și sub unghii, nici leziunile care le crestau acum chipul, crăpăturile de la colțul gurii când bieții dinți le clănțăneau de zor, un tremur continuu de fălci suprapus peste acela al corpurilor, pe care nu îl puteau calma; nu a văzut nimeni nimic, iar după ce s-au îmbrăcat înapoi, izmene de lână trecute pe sub pantaloni, straturi de pulovere, mănuși de piele, nimeni nu i-a văzut frecându-și unul altuia spatele, fără să-și poată spună altceva decât ptiu, drace, 'ai de pula mea, când le-ar fi plăcut așa de mult să vorbească, să descrie cursele călare pe val, să le consemneze legenda, și dârdâind astfel, s-au închis în camion, Chris a găsit una-două puterea să pornească motorul, a călcat-o și duși au fost.

Conduce Chris – ca întotdeauna, *van*-ul îi aparține tatălui său și nici Johan nici Simon nu au permis. Din Petites Dalles, îți trebuie cam o oră să ajungi în Le Havre luând-o, din Étretat, pe drumul vechi ce coboară spre estuar prin Octeville-sur-Mer, vâlceaua Ignauval și Sainte-Adresse.

Băieții s-au oprit din tremurat, încălzirea camionetei e dată la maximum, muzica la fel, și fără îndoială căldura produsă înăuntru este încă un șoc termic pentru ei, fără îndoială simt oboseala, cască și se leagănă, căutând cum să se ghemuiască pe spătarul scaunelor, înfofoliți în vibrațiile vehiculului, cu nasul vârât sub eșarfă, și fără îndoială se toropesc totodată, pleoapele li se închid cu intermitență, și atunci, după Étretat, când drumul a devenit drept, poate Chris a accelerat fără să-și dea măcar seama, cu umerii căzuți, dar apăsând greu pe volan, da, poate și-a zis bun, e liber, și dorința de a scurta timpul de întoarcere pentru a se duce să se întindă, a pune punct urmărilor partidei de surfing, violenței sale, a sfârșit prin a apăsa pedala de accelerație, astfel încât s-a tot dus, tăind platoul și câmpurile negre, întoarse, câmpurile cuprinse și ele de somn, și fără îndoială perspectiva autostrăzii – un vârf de săgeată cufundată în fața parbrizului ca pe ecranul unui joc video – a sfârșit prin a-l hipnotiza ca un miraj, astfel încât s-a ținut agățat de ea fără să mai fie atent, când fiecare își amintește că în noaptea aceea înghețase, iarna acoperind peisajul ca o peliculă de hârtie de copt, fiecare știe de porțiunile cu polei formate peste bitum, invizibile sub cerul opac însă făcând impracticabile marginile șoselei, și fiecare ghicește straturile de ceață care planează, compacte, la intervale neregulate, apa evaporându-se din noroi pe măsură ce se face ziuă, niște pungi periculoase care filtrează spațiul de-afară ștergând orice reper, da, bine, și mai ce, altceva ce? Un animal trecând strada? O vacă pierdută, un câine care se târâse lângă un gard, o vulpe cu coada de foc, ba chiar o siluetă umană ivită fantomatic în liziera din pantă, pe care a trebuit s-o evite în ultima clipă, dintr-o mișcare de volan? Ori un cântec? Da, poate că fetele în bikini care acopereau caroseria *van*-ului s-au însuflețit brusc pentru a veni să se târască pe capotă și a invada parbrizul, lascive, cu părul lor verde dând drumul vocilor inumane, sau prea umane, și atras în capcana lor Chris și-a pierdut capul, sesizând acel cântec din altă lume, acel cântec de sirene, acel cântec ucigaș? Ori poate Chris a făcut o mișcare greșită, da, asta e, un gest greșit, așa cum ratează jucătorul de tenis o lovitură ușoară, așa cum face schiorul o greșeală de muchie, ceva prostesc, poate nu a întors volanul atunci când șoseaua, fără să-i pese, descria un viraj, ori până la urmă, fiindcă și ipoteza asta trebuie luată în considerare, poate Chris a adormit la volan, a ieșit din câmpia anostă pentru a intra în tubul unui val, în spirala uluitoare și dintr-odată clară ce i se desfășura în fața surfului, întorcând cu susul în jos lumea împreună cu ea, lumea și azurul lumii.

Ajutoarele au sosit la fața locului pe la 9.20 – SAMU[10], jandarmeria – și imediat pe drum au fost instalate panouri în amonte și în aval pentru a devia

circulația pe străduțele colaterale și a proteja astfel zona de intervenție. Partea esențială a fost scoaterea trupurilor celor trei băieți, încarcerate în vehicul, amestecate cu cele ale fetelor-sirene care zâmbeau pe capotă, sau se schimonoseau, deformate, strivite unele în altele, coapse, funduri, sâni, totul făcut zob.

S-a stabilit cu ușurință că micul camion se deplasa repede, cu o viteză estimată la 92 km/h, astfel încât depășea cu 22 km/h viteza maximă admisă pe acel segment de drum, și s-a stabilit de asemenea că, din motive necunoscute, acesta deviase la stânga fără să mai revină pe axa lui, că nu frânase – nu existau urme de cauciucuri pe asfalt –, și că intrase în stâlp frontal; s-a constatat absența airbagurilor, modelul camionetei fiind prea vechi, și că dintre cei trei pasageri așezați în față, doar doi purtau centură de siguranță, aceștia fiind așezați la ușă, în locul șoferului și în cel al pasagerului; în sfârșit, s-a stabilit că al treilea individ, care stătea pe mijlocul banchetei, fusese propulsat înainte sub violența impactului, cu craniul izbind parbrizul, douăzeci de minute au fost necesare pentru a-l scoate din fiarele contorsionate, era inconștient la sosirea celor de la SAMU, cu inima încă bătând, și găsindu-i-se legitimația de cantină în buzunarul jachetei, s-a stabilit că numele său e Simon Limbres.

În dimineața aceea, Pierre Révol a intrat în gardă la ora opt. Și-a prezentat legitimația magnetică la intrarea în parcare când noaptea bătea în cenușiu – un cer spălăcit, bătând în nuanța turturelei, în orice caz destul de departe de coregrafiile grandilocvente ce consemnaseră reputația picturală a norilor din estuar –, a condus încet prin domeniul spitalicesc, deplasându-se sinuos printre clădirile mai mult sau mai puțin legate între ele după un plan complex, s-a strecurat până în locul care îi era rezervat, și-a parcat mașina cu fața, o Laguna[11] albastru petrol, un vehicul hodorogit însă confortabil încă, interior de piele și sistem audio beton, cu alte cuvinte modelul preferat al baronilor taximetrelor spune el zâmbind, apoi a intrat în spital, a străbătut coridorul imens de sticlă în direcția holului din nord și, mergând repede, a ajuns la departamentul de Reanimare medico-chirurgicală și Medicină hiperbară de la parter.

A trecut prin intrarea de serviciu împingând ușa cu palma întinsă, astfel încât aceasta se mai bălăngănește de câteva ori în gol după trecerea sa, iar cei care au fost de noapte, bărbați și femei în halat alb sau verde, la fel de rupți, ciufuliți, cu gesturi bruște și ochi strălucitori, cu rânjete nervoase pe chipurile încordate – niște piei de tamburină –, unii râzând prea tare, sau tușind de parcă și-ar fi înghițit limba, afoni, câțiva se intersectează cu el pe culoar, îl ating în treacăt sau dimpotrivă îl văd venind de departe, așa că aruncă o privire asupra ceasului și își mușcă buzele, se gândesc asta e, gata, în zece minute o ștergem, în zece minute am plecat, și imediat trăsăturile li se relaxează, își

schimbă culoarea, se fac albi ca varul, și dintr-odată se sapă cearcănele, linguriţe de bronz sub pleoapele care clipesc.

Cu paşi calmi şi viteză constantă, Révol ajunge la birou fără să devieze de la traiectorie, ca să răspundă la semnul care deja i se face, la hârtiile care deja i se prezintă, la rezidentul care deja se ţine după el şi îl roagă ceva; îşi scoate cheia în faţa unei uşi banale, intră, şi efectuează gesturile care îl pregătesc de lucru: îşi agaţă haina în cuierul fixat în spatele uşii – un trenci fistichiu –, îşi pune halatul, porneşte cafetiera, computerul, bate maşinal cu palma hârtiile care îi acoperă biroul, verifică din nou clasificarea pe teancuri, se aşază, se conectează la internet, triază mesajele din inbox, scrie unul sau două răspunsuri – nu tu bună ziua, nu tu nimic, cuvinte golite de vocale şi nici un semn de punctuaţie – apoi se ridică şi trage adânc aer în piept. E în formă, se simte bine.

E un tip de statură înaltă, costeliv, cu toracele scobit şi abdomenul rotund – singurătatea –, braţe lungi, picioare lungi, poartă nişte Repetto albi cu şireturi, are ceva fin şi incert racordat unei înfăţişări tinereşti, iar halatul îi e deschis mereu, astfel încât atunci când se deplasează pulpanele se umflă, se îndepărtează, nişte aripi, dezvelind o pereche de blugi şi o cămaşă, de asemenea albă, şi şifonată.

Micul led se luminează în roşu pe soclul cafetierei în timp ce se răspândeşte mirosul acru al plăcii electrice care merge în gol, zaţul se încălzeşte în vasul de sticlă. Deşi minuscul – cinci, şase metri pătraţi cel mult –, acest spaţiu privat este un privilegiu în spital şi cu toate astea te miri descoperindu-l atât de impersonal, dezordonat, de o curăţenie îndoielnică: fotoliu pivotant destul de confortabil în ciuda bazei înalte, birou pe care se îngrămădesc formulare de toate felurile, hârtii, caiete, blocnotesuri şi stilouri publicitare plasate de laboratoare în pungulițe de plastic prevăzute cu sigle, o sticlă deschisă de San Pellegrino şi, înrămată, fotografia unui peisaj de pe muntele Aigoual în timp ce, scoţând în evidenţă haosul, dispuse în triunghi isoscel, un glob de sticlă de Murano, o ţestoasă din piatră, un borcănaş cu creioane ţin poate de o intenţie personală; lipită de peretele din fund, o etajeră metalică adăposteşte cutii cu arhive numerotate pe ani şi dosare amestecate, un strat gros de praf şi câteva cărţi ale căror titluri le poţi citi dacă te apropii să vezi mai bine: cele două volume din *L'homme devant la mort* de Philippe Ariès, *La sculpture du vivant* de Jean Claude Ameisen, din colecţia Points Sciences, o carte de Margaret Lock cu copertă în două culori ilustrată cu un creier, *Twice Dead. Organ Transplants and the Reinvention of Death*, un număr al *Revue neurologique* din 1959 şi romanul poliţist al lui Mary Higgins Clark *Clopoţelul n-are limbă* – o carte care lui Révol îi place mult, vom înţelege pe urmă de ce. Altfel nici o fereastră, neon puternic, lumină de bucătărie la trei dimineaţa.

În sânul spitalului, reanimarea este un spațiu aparte unde sunt primite vieţile tangenţiale, comele impenetrabile, morţile anunţate, oferind găzduire acelor corpuri situate exact între viaţă şi moarte. Un sector plin de coridoare, de camere, de săli, în care domneşte o stare de tensiune. Révol evoluează acolo, în răspăr cu lumea diurnă, cea a vieţii continue şi stabile, cea a zilelor care ies la lumină înspre proiecte viitoare, lucrează în adâncul acelui teritoriu ca şi cum ai scotoci în interiorul unui palton larg, în cutele lui întunecate, în cavităţi. Pentru toate astea, îi plac gărzile, duminicile şi nopţile, i-au plăcut de când era la rezidenţiat – ţi-l poţi imagina pe Révol tânăr stagiar longilin sedus de ideea gărzii înseşi, cu sentimentul acela că e necesar, la post şi autonom, mobilizat să asigure continuitatea breslei medicale într-un perimetru dat, învestit cu vigilenţă şi dotat cu responsabilitate. Îi place intensitatea lor alveolară, temporalitatea lor specifică, oboseala ca excitant ilicit care urcă treptat în corp, îl accelerează şi îl conturează, toată acea erotică tulbure; îi place tăcerea lor vibratilă, lumina clarobscurului – aparate ce pâlpâie în penumbră, ecrane de computer albăstrii sau lampă de birou ca flacăra unei lumânări într-un tablou de La Tour, *Noul născut* de exemplu –, şi mai ales acel fizic de gardă, climatul de enclavă, etanşeitatea, serviciul ca o navă spaţială lansată în găurile negre, un submarin în picaj în abisul cel mai adânc, în groapa Marianelor. Însă de mult timp Révol îşi ia de aici altceva: conştiinţa nudă a existenţei sale. Nu sentimentul de putere, exaltarea megalomană, ci tocmai contrariul: influxul de luciditate care îi reglează gesturile şi îi filtrează deciziile. Un shot de sânge-rece.

Reuniune de secţie: predarea ştafetei. Echipele de înlocuire sunt acolo, fac cerc, lumea stă în picioare, se reazemă de perete, cu un pahar de plastic în mână. Şeful clinicii care a coordonat garda anterioară este un tip la treizeci de ani, spătos, cu păr des şi braţe zdravene. Extenuat, străluceşte. Expune în detaliu situaţia pacienţilor prezenţi în secţie – şi, de exemplu, absenţa unei evoluţii notabile la bărbatul de optzeci de ani, în continuare inconştient după şaizeci de zile de reanimare, în timp ce, în schimb, starea neurologică a tinerei admise în urmă cu două luni după o supradoză s-a agravat –, înainte să expună mai amănunţit cazul noilor intraţi: o femeie de cincizeci şi şapte de ani, fără domiciliu stabil, atinsă de o ciroză avansată, admisă după ce fusese cuprinsă de convulsii în centrul unde era găzduită şi a cărei stare hemodinamică rămâne instabilă; un bărbat la patruzeci de ani, admis de cu seară după un infarct masiv şi prezentând un edem cerebral – amator de jogging, alerga pe promenada de la malul mării în direcţia capului Hève, cu nişte pantofi sport de lux în picioare, cu o bandană portocaliu-fluorescentă pe frunte, când s-a prăbuşit în dreptul cafenelei Estacade, şi, chiar dacă înfăşurat într-o pătură termoizolantă, era vânăt când fusese admis, leoarcă de sudoare, cu faţa scofâlcită. Cum stăm cu el? Révol pune întrebarea pe un ton neutru, rezemat

de geam. O infirmieră ia cuvântul, precizează că toate constantele (pulsul, tensiunea, temperatura, rata respiratorie) sunt normale, diureza e slabă, CVP-ul (cateter venos periferic) a fost pus. Révol nu o cunoaşte pe fată, se interesează despre bilanţul sangvin al pacientului, aceasta îi răspunde că este în curs. Révol se uită la ceas, bine, se poate pleca. Asistenţa se împrăştie.

Infirmiera care a vorbit întârzie în încăpere, îl opreşte pe Révol şi îi întinde mâna: Cordélia Owl, sunt nouă, eram în blocul operator înainte. Révol dă din cap, ok, bine-ai venit – dacă s-ar uita însă mai bine la ea, ar vedea că are o faţă ciudată, cu ochii la locul lor însă cu nişte semne pe gât, ai zice că sunt urmele unor buze, şi gura prea roşie deşi nevopsită, buzele umflate, noduri în păr, vânătăi pe genunchi, poate s-ar întreba de unde vine surâsul acela şovăielnic, surâsul acela de Giocondă care nu o părăseşte nici măcar atunci când se apleacă deasupra pacienţilor pentru a se ocupa de ochii şi gura lor, instalează sondele de intubare, verifică parametrii vitali, administrează tratamentele, şi până la urmă poate ar ghici că îşi revăzuse iubitul în noaptea aceea, că o sunase după săptămâni de tăcere, porcul, şi ea apăruse la întâlnire, pe nemâncate şi frumoasă foc, plină de zorzoane, cu pleoapele smoky, părul lucios şi sânii fierbinţi, hotărâtă să rămână la o distanţă amicală, în timp ce făcea pe comediana mai curând mediocră, murmurând din depărtare eşti bine? mă bucur să te revăd, când corpul îi transmitea până la ultima fibră tulburarea, îi întreţinea emoţia, o flacără, astfel încât băuseră o bere şi apoi două, abordaseră subiecte care nu duceau la nimic, atunci ea ieşise să fumeze, repetându-şi acum trebuie să plec, e o prostie trebuie să plec, dar el i se alăturase afară, nu vreau să stau mult, nu vreau să mă culc târziu, o prefăcătorie, după care îşi scosese bricheta pentru a-i aprinde ţigara, ea ferise cu mâinile flacăra înclinându-şi capul, câteva şuviţe de păr îi alunecaseră de pe chip ameninţând să se transforme într-un fitil, el i le reaşezase în spatele urechii cu un gest mecanic, buricul degetelor atingându-i în treacăt tâmpla, atât de mecanic încât ea s-a muiat, cu scobitura genunchilor fleşcăită, totul de altfel tocit, învechit precum drumurile, şi, zbang, câteva secunde mai târziu, cei doi se trânteau la pământ sub un portic vecin, la adăpostul întunericului şi al mirosului de poşircă, se izbeau de pubele, înşirau zonele de piele albă, partea de sus a coapselor ivită din blugi sau ciorapi, burţile apărute la ridicarea cămăşilor, la descheierea curelei, fundurile, totul în acelaşi timp arzător şi îngheţat, şi îşi ciocneau dorinţa reciprocă şi violentă – da, dacă Révol s-ar uita mai bine la ea, ar vedea în Cordélia Owl o fată ţinându-se curios de bine pe picioare, chiar dacă îşi începea garda cu o noapte albă în spate, o fată mult mai în formă decât el, şi pe care avea să se poată baza.

Avem pe cineva pentru dumneavoastră. Un apel la zece şi douăzeci. Neutre, informative, cuvintele curg. Bărbat, un metru optzeci şi trei, şaptezeci de

kilograme, în jur de douăzeci de ani, accident pe drum, traumatism cranian, în comă – știm cine este cel prezentat așa, îi cunoaștem numele: Simon Limbres. Apelul abia s-a încheiat, că echipa SAMU intră pe neașteptate la reanimare, ușile de incendiu se deschid, targa alunecă, se deplasează spre axul central al secției, lumea se îndepărtează din calea ei. Apare Révol – tocmai examinase pacienta admisă pe timpul nopții după niște convulsii și e pesimist: femeia nu a primit masaj cardiac la timp, scannerul a scos la iveală faptul că unele celule din ficat au murit după oprirea inimii, semn că sunt atinse cele din creier –, a fost alertat și își spune dintr-odată, văzând sosind căruciorul la capătul coridorului, că va fi o duminică de gardă grea.

Medicul SAMU vine după targă. Are fizicul unui alpinist de cursă lungă, chel, puțin peste cincizeci de ani, slab-slab, ca o așchie, dezvelind niște dinți ascuțiți atunci când spune cu voce tare: Glasgow 3! Apoi detaliază în atenția lui Révol: examenele neurologice au arătat o absență de reacție spontană la stimulii auditivi (chemări), vizuali (lumină) sau tactili; pe lângă asta există tulburări oculare (mișcări asimetrice ale ochilor) și tulburări vegetative de ordin respirator; l-au intubat direct. Închide ochii trecându-și palma dinspre frunte spre ceafă; suspiciune de hemoragie cerebrală în urma unui traumatism cranian, comă areactivă, Glasgow 3 – folosește limba pe care o împărtășesc, o limbă ce elimină prolixitatea drept pierdere de vreme, exclude vorbăria și puterea de seducție a cuvintelor, abuzează de substantive, coduri și acronime, o limbă pentru care să vorbești înseamnă mai întâi să descrii, altfel spus să dai informații despre un corp, să pui în ordine parametrii unei situații pentru a permite să fie pus un diagnostic, să fie cerute investigații, să se ofere îngrijiri și să se salveze o viață: putere a lucrurilor spuse succint. Révol înregistrează fiecare informație, prevede o scanare corporală.

Cordélia Owl se ocupă de luarea în primire a tânărului, îl instalează în salon, în pat, după care cei de la SAMU pot părăsi secția, luându-și echipamentul cu ei – targă, aparat mobil pentru respirație artificială, butelie de oxigen. Acum trebuie să se pună un cateter arterial, niște electrozi pe torace, o sondă urinară și să se pornească osciloscopul unde vor fi consemnați parametrii vitali ai lui Simon – apar linii suprapuse, de culori și forme diferite, linii drepte sau frânte, derivații hașurate, ondulații ritmate: alfabetul Morse al medicinei. Cordélia lucrează împreună cu Révol, gesturile îi sunt sigure, mișcările fluide, firești, corpul său pare să fi scăpat de spleenul vâscos care ieri încă îi încleia gesturile.

O oră mai târziu, moartea se prezintă, moartea se anunță, pată mișcătoare cu circumferința neregulată întunecând o formă mai limpede și mai vastă, iat-o, e ea. Strălucire uscată ca iasca, însă Révol nu clipește, concentrat asupra negativelor scanării corporale pe care le zărește pe ecranul computerului, imagini labirintice prevăzute cu legende aidoma hărților geografice pe care le

rotește în toate direcțiile și le dă zoom, culege repere, măsoară distanțe, în timp ce pe birou, aflată la îndemână, o mapă cartonată cu antetul spitalului conține copiile pe hârtie ale imaginilor numite „pertinente“ furnizate de serviciul de radiologie care a pus sub scanner creierul lui Simon Limbres – pentru a construi aceste reprezentări, capul băiatului a fost așadar supus explorării cu un fascicul de raze X și, printr-o tehnică de analiză numită tomografică, datele au fost înregistrate „fâșii“, „secțiuni“ de grosime milimetrică pe care le poți analiza în toate planurile spațiului, plan frontal, axial, sagital sau oblic. Révol știe să citească imaginile astea, ceea ce spun ele despre starea subiectului și ceea ce prevestesc în legătură cu evoluția lui, recunoaște formele, petele, halourile, interpretează aureolele lăptoase, decriptează loviturile negre, descifrează legende și coduri; compară, verifică, începe din nou, își face investigația până la capăt, dar nu, a văzut tot, s-a terminat: creierul lui Simon Limbres este pe cale să fie distrus, se îneacă în sânge.

Leziuni difuze, dilatare cerebrală majoră precoce și nici un gest care să poată controla presiunea intracraniană, deja mult prea mărită. Révol se întinde pe fotoliu. Privirea îi adastă pe birou în timp ce mâna i se adâncește sub maxilar, examinează în treacăt dezordinea, notițele mâzgălite, circularele administrative, fotocopia unui articol difuzat de Espace éthique / AP-HP[12] asupra prelevărilor efectuate „după ce inima s-a oprit“, se uită de sus la obiectele mărunte așezate acolo, inclusiv țestoasa sculptată în jad, cadou de la o tânără pacientă care suferea de un astm sever, întârzie brusc asupra pantelor mov ale muntelui Aigoual cutate în șiroaie și fără îndoială că Révol se gândește iar, într-un flashback, la acea zi de septembrie când fusese inițiat în peyotl în casa lui din Valleraugue – Marcel și Sally veniseră la sfârșit de săptămână într-o berlină de culoarea smaraldului cu cauciucurile pline de noroi uscat, vehiculul frânase puternic în curtea din cătun, iar Sally își agitase mâna pe geam hei suntem noi!, părul alb ca zăpada îi zbura de colo colo înăuntru, dezvelindu-i cerceii de lemn, două cireșe stacojii și lucioase; mai târziu, după cină, când se lăsase deja noaptea peste podișul de calcar, cu o ploaie de stele ca niște felinare, ieșiseră în grădină și mâinile lui Marcel scoseseră dintr-un ambalaj de hârtie câțiva mici cactuși verzi bătând în gri, rotunzi și fără țepi, pe care cei trei prieteni i-au rostogolit în palme, înainte să le inspire mirosul amărui; fructele acelea veneau de departe, Marcel și Sally fuseseră după ele într-un deșert minier din nordul Mexicului, le introduseseră în țară ilegal și le aduseseră cu precauție până în Cévennes, iar Pierre, care studia plantele halucinogene, era nerăbdător să le încerce: combinația de alcaloizi tari conținuți în peyotl, din care o treime era mescalină, provoca viziuni ivite de niciunde, fără legătură cu amintirile, viziuni ce jucau un rol major în folosirea ritualică a respectivilor cactuși pe care indienii îi consumau cel mai adesea în timpul ceremoniilor șamanice; dar și mai mult încă, Pierre se interesa de sinestezia ce se manifesta

în timpul halucinațiilor: era de așteptat ca intensitatea psihosenzorială să crească în prima fază a ingerării, spera să vadă gusturi, să vadă mirosuri și sunete, senzații tactile, și ca traducerea simțurilor în imagini să îl ajută să înțeleagă, ba chiar să deslușească, misterul durerii. Révol se gândește la noaptea aceea scăpărătoare, când bolta cerească se sfâșiase deasupra munților, eliberând spații nebănuite în care încercaseră să se piardă, culcați în iarbă cu spatele pe pământ, și e străbătut brusc de ideea unui univers în expansiune, în perpetuă devenire, un spațiu în care moartea celulară ar fi operatoarea metamorfozelor, în care moartea ar stârni viața așa cum liniștea stârnește zgomotul, întunericul lumina sau staticul mobilul, o intuiție fugitivă ce persistă pe retina lui chiar și în timp ce ochii săi privesc iarăși în gol ecranul computerului, dreptunghiul de 16 inchi luminat în negru pe care se anunță încetarea oricărei activități mintale în creierul lui Simon Limbres. Nu reușește să conecteze chipul tânărului cu moartea, și simte un nod în gât. De aproape treizeci de ani se mișcă însă în preajma ei, treizeci de ani de străbătut zona.

Pierre Révol s-a născut în 1959. Războiul Rece, victoria Revoluției cubaneze, primul vot al elvețiencelor în cantonul Vaud, se filmează *Cu sufletul la gură* de Godard, apare *Prânzul dezgolit* de Burroughs și opusul mitic al lui Miles Davis, *Kind of Blue* – fără îndoială cel mai bun album de jazz din toate timpurile, cum spune Révol, căruia îi place să facă pe interesantul, lăudându-și venirea pe lume. Altceva? Da – adoptă un ton detașat pentru a pregăti terenul, ți-l imaginezi evitând să-și privească interlocutorul și făcând orice altceva, scotocind prin buzunare, compunând un număr de telefon, descifrând un mesaj –, e anul când a fost redefinită moartea. Și în clipa asta, nu e nemulțumit de amestecul de stupoare și groază pe care îl observă pe chipurile celor care îl înconjoară. Apoi adaugă, ridicând capul și zâmbind vag: ceea ce, oricum ai lua-o, pentru un anestezist de la reanimare e departe de-a fi lipsit de urmări.

De fapt, în 1959, mai mult decât să fie sugarul acela nepăsător cu bărbie triplă de senator de provincie, înfofolit într-un costumaș cu închidere complicată, mai mult decât să doarmă două treimi din timp într-un coș de paie deschis la culoare cu garnitură vichy[13], Révol își spune adesea că i-ar fi plăcut să se afle în sală, în timpul celei de-a 23-a Reuniuni internaționale de Neurologie, în ziua când Maurice Goulon și Pierre Mollaret au urcat la tribună să își comunice lucrările; ar fi pus mare preț să îi vadă prezentându-se în fața comunității medicale, altfel spus în fața lumii înseși, pe ei, cei doi bărbați, neurologul și specialistul în boli infecțioase, undeva la patruzeci, respectiv șaizeci de ani, în costume închise la culoare și cu pantofi negri lustruiți, mai curând la papion; ar fi adorat să observe ceea ce transpărea din relația lor, respectul reciproc pe care îl stârnea diferența de vârstă, instaurând acel fel de ierarhie tăcută caracteristică adunărilor științifice, stimate coleg, stimate coleg – însă cine s-a exprimat primul? cui i-a revenit privilegiul să încheie?; da,

pe măsură ce Révol se gândește la asta, își repetă că i-ar fi plăcut să se afle în fața lor, să se așeze printre pionierii reanimării în ziua aceea, în primul rând bărbați, agitați și concentrați, să fie unul dintre ai lor în locul acela, spitalul Claude-Bernard – un spital predestinat: în 1954, Pierre Mollaret a creat acolo prima unitate modernă de reanimare din lume, a format o echipă, a transformat pavilionul Pasteur pentru a instala în el aproape șaptezeci de paturi, a adus faimoasele Engström 150, niște ventilatoare electrice puse la punct pentru a răspunde epidemiilor de poliomielită ce făceau ravagii atunci în nordul Europei, și care au înlocuit „plămânii de oțel" în funcțiune din anii treizeci –; și, pe măsură ce Révol se concentrează, își desfășoară în minte scena, scena originară pe care nu a trăit-o nicicând, îi aude pe cei doi profesori care schimbă câteva cuvinte cu voce joasă, își aranjează foile pe pupitru și își dreg vocea în fața microfoanelor, așteptând, impasibili, să înceteze gălăgia și să se facă liniște, pentru a-și începe în sfârșit comunicarea cu limpezimea rece proprie celor care, conștienți de importanța fundamentală a ceea ce au venit să rostească, se abțin să mai adauge altceva și se mulțumesc să descrie, să descrie, să descrie, lăsându-și concluziile să cadă cum lași să cadă un careu deași la poker; și enormitatea anunțului lor îl înmărmurește încă, îi explodează în față. Fiindcă lucrurile pe care Goulon și Mollaret au venit să le spună stau într-o frază în formă de bombă cu fragmentare lentă: oprirea inimii nu mai este semnul morții, de-acum înainte încetarea funcțiilor cerebrale e ceea ce o atestă. Cu alte cuvinte: *dacă nu mai gândesc, nu mai exist*. Destituire a inimii și încoronare a creierului – o lovitură de stat simbolică, o revoluție.

Cei doi bărbați s-au prezentat așadar în fața adunării, au descris semnele dovedite a ceea ce numesc mai nou „coma depășită", au detaliat mai multe cazuri de pacienți care, conectați la ventilator, își păstrau în mod mecanic funcțiile cardiacă și respiratorie fără să mai prezinte vreo activitate cerebrală – pacienți care, fără perfecționarea aparatelor și tehnicilor de reanimare ce permiteau să le fie irigat creierul, ar fi intrat doar în moarte cardiacă; din acel moment, au stabilit că dezvoltarea reanimării medicale își schimbase datele, că progresele disciplinei conduceau la formularea unei noi definiții a morții, asumându-și de asemenea faptul că un asemenea gest științific, de o însemnătate filosofică nemaiauzită, ar avea drept consecință inclusiv autorizarea și permiterea prelevărilor de organe, respectiv a grefelor.

Comunicarea lui Goulon și a lui Mollaret a fost urmată de publicarea în *Revue neurologique* a unui articol fundamental care expunea douăzeci și trei de cazuri de „comă depășită" – și fiecare își aduce aminte de câteva cărți așezate pe etajera din biroul lui Révol, printre care acea revistă din anul 1959, și fiecare ghicește că e vorba exact de numărul acela, un document pe care Révol îl căutase pe eBay, îl cumpărase fără să negocieze și îl ridicase într-o seară de noiembrie din stația Lozère-École polytechnique, de pe linia RER

B – bătuse mult pasul pe loc în frig pândindu-și vânzătorul, apărut sub forma unei doamne scunde purtând pe cap un turban de culoarea topazului, care a venit cu pași mărunți pe peron, iar apoi, ajungând în dreptul său, a băgat banii în buzunar, a smuls revista dintr-o papornițã ecosez și, vicleană, a încercat să-l înșele.

Révol, țintuit din nou în ecranul computerului, ia act de ceea ce se arată, închide ochii, îi deschide iar, și brusc, de parcă și-ar fi luat avânt, se ridică, e douăsprezece fără douăzeci când sună la recepție, Cordélia Owl răspunde, Révol o întreabă dacă familia lui Simon Limbres a fost anunțată, iar tânăra îi spune că da, jandarmeria a sunat-o pe mamă, e pe drum.

Marianne Limbres pătrunde în spital pe intrarea principală și se îndreaptă direct la recepție, acolo se află două femei, așezate în spatele unor ecrane de computer, două femei în bluză verde pal vorbind cu voce joasă. Una dintre ele poartă părul într-o coadă groasă pe umăr și înalță capul spre Marianne: bună ziua! Marianne nu răspunde imediat, nu știe spre care sector să se orienteze – urgențe, reanimare, chirurgie traumatologică, neurobiologie –, se chinuie să descifreze lista secțiilor înșirate pe un panou întins fixat pe perete, ca și cum literele, cuvintele, rândurile s-ar fi încălecat fără ca ea să reușească să le pună în ordine, să le confere un sens, până la urmă îngaimă: Simon Limbres. Pardon? Femeia încruntă sprâncenele – groase și negre la rândul lor, atingându-se într-un mănunchi de păr peste încheietura nasului –, Marianne își revine, reușește să compună o frază: îl caut pe Simon Limbres, este fiul meu. Hm. În cealaltă parte a tejghelei, femeia se apleacă peste computer și, ca o pensulă chinezească, vârful cozii îi atinge tastatura: ce nume? Limbres, l, i, m, b, r, e, s, Marianne silabisește apoi se întoarce spre hol, imens, înalt cât o catedrală și cu pardoseală de patinoar – acustica, luciul și urmele –, stâlpi risipiți, e tăcut aici, puțină lume, un tip cu capot și șlapi de piscină merge în cârjă spre un telefon de perete, o femeie în scaun cu rotile e împinsă de un bărbat care poartă o pălărie de pâslă cu pană portocalie – Robin Hood neurastenic –, iar în depărtare, aproape de chioșc, în fața ușilor aliniate în penumbră, trei femei în alb s-au strâns laolaltă, cu câte-un pahar de plastic în mână, nu dau de el, când a fost admis? Femeia rămâne cu ochii în ecran și apasă pe mouse, azi-dimineață, a șoptit Marianne răspunsul, femeia înalță capul, hm, poate-i o urgență atunci? Coborând pleoapele, Marianne încuviințează, femeia se trage între timp înapoi, își dă coada în spate și printr-un gest al mâinii îi indică lifturile din capătul holului, apoi traseul de urmat pentru a ajunge la serviciul de urgențe fără să trebuiască să iasă afară în frig și să mai înconjoare clădirile, Marianne mulțumește și își continuă drumul.

Adormise la loc atunci când telefonul sunase, cufundată într-o înlănțuire de vise șterse ce filtrau lumina zilei și stridența vocilor sintetizate ale unui desen animat japonez de la televizor – mai târziu, va căuta zadarnic semne în asta: cu cât stârnea mai abitir amintirea, cu atât reveria se dizolva mai mult, nu ajungea la nimic tangibil, nimic care să poată conferi un sens zdruncinăturii ce se producea la treizeci de kilometri depărtare, în același moment, în noroaiele de pe drum –, și nu ea a răspuns, ci Lou, de șapte ani, intrată în camera ei alergând pentru că nu voia să rateze vreo imagine din ceea ce urmărea în camera de zi, și care pur și simplu a pus telefonul la urechea mamei sale înainte de a ieși la fel de repede, așa încât vocea din mobil se întrețesea cu visele lui Marianne, creștea, insistentă, și într-un final doar la auzul cuvintelor vă rog, spuneți-mi: sunteți mama lui Simon Limbres? Marianne s-a ridicat în capul oaselor în pat, cu creierul deșteptat dintr-odată de frică.

A trebuit să strige tare, în orice caz îndeajuns de tare pentru ca micuța să apară din nou, înceată și serioasă, cu ochii mari, și să încremenească la intrarea în cameră, cu capul sprijinit de tocul ușii, cu privirea fixată asupra mamei sale care nu o vede însă gâfâie ca un câine, cu gesturi precipitate și fața convulsionată, formează numărul lui Sean care nu răspunde – răspunde, răspunde naibii –, mama ei care-și trage pe ea hainele în grabă, cizme călduroase, palton lung, fular, năpustindu-se pe urmă în baie pentru a-și stropi fața cu apă rece, dar nici o cremă, nimic, când, ridicându-și capul din chiuvetă, își întâlnește privirea în oglindă – irișii înghețați sub pleoapele umflate, ca învinețite de-o lovitură, ochi Signoret, ochi Rampling, cu raza verde în prelungirea genelor –, uluită astfel că nu se recunoaște, ca și cum desfigurarea sa ar fi început, ca și cum ar fi fost deja altă femeie: o bucată din viața ei, o bucată masivă, caldă încă, densă, se rupe de prezent pentru a se scufunda într-un timp trecut, pentru a cădea în el și a dispărea. Discerne surpări, alunecări de teren, falii care îi secționează pământul de sub picioare: ceva se închide, ceva devine de neatins de acum – un fragment de faleză se separă de platou și se prăbușește în mare, încet o peninsulă îngustă se smulge de continent și pleacă în derivă în larg, solitară, intrarea într-o peșteră minunată e brusc blocată de-o stâncă; trecutul s-a mărit brusc dintr-odată, un căpcăun mâncător de viață, iar prezentul nu e decât un prag subțire-subțire, o linie dincolo de care nu mai există nimic cunoscut. Soneria telefonului a spart continuitatea timpului, și înaintea oglinzii unde i se fixează imaginea, cu mâinile prinse de chiuvetă, Marianne împietrește sub forța șocului.

Luându-și poșeta, se întorsese și dăduse peste micuța care nu se mișcase, of, Lou, copila se lăsase îmbrățișată fără să înțeleagă, dar totul în ea îi întreba mama care s-a eschivat, încalță-te, ia-ți un pulover, hai, și trântind ușa pe palier, subit Marianne s-a gândit – o tăietură înghețată – că, data viitoare când va introduce din nou cheia în broască, va ști precis, în privința lui Simon. Cu

un etaj mai jos, Marianne a sunat la ușa unui apartament, a insistat – duminică dimineața, dorm –, apoi a venit să deschidă o femeie, căreia Marianne i-a murmurat cuvintele spital, accident, Simon, e grav, iar cealaltă, holbând ochii, a dat din cap, a șoptit cu blândețe, am eu grijă de Lou, iar fetița în pijama a intrat în apartament, i-a făcut mamei sale un mic semn cu mâna prin ușa întredeschisă, dar s-a răzgândit brusc, s-a repezit în casa scării, strigând: mama! Atunci Marianne a urcat treptele înapoi în viteză, a îngenuncheat până la înălțimea fetei sale, a strâns-o la piept, după care, privind-o adânc în ochi, i-a repetat litania rece, Simon, surf, accident, mă întorc, mă întorc repede, copila nu a clipit, și-a pupat mama pe frunte, a intrat la vecini.

După care trebuise să scoată mașina din garaj, să bage în marșarier în subsolul unei parcări și, speriată cum era, fusese nevoită să acționeze de două ori pentru a ieși din locul ei, să manevreze la milimetru până la rampa înclinată ce dădea în stradă. De cum a basculat ușa, a închis ochii pe jumătate, orbită. Lumina zilei era albă, făinoasă, dilua cenușiul iernii, era un cer de ninsoare din care nu ningea, o porcărie, și atunci, făcând apel la puterile ei și la rațiune, s-a concentrat asupra drumului pe care îl avea de făcut, deplasându-se direct spre est prin orașul de sus, urmând artere la fel de drepte precum niște sonde penetrând spațiul pe orizontală, a luat-o pe rue Félix-Faure, apoi pe rue du 329e și pe rue Salvador-Allende, nume care se înlănțuiau pe aceeași axă pe măsură ce ajungeai în suburbiile din Le Havre, nume întreținute în romanul municipal – vile luxoase dominând cloaca orașului de jos, grădini întinse aerisite perfect, instituții private și limuzine întunecate, totul mișcându-se în imobile ce și-au pierdut strălucirea, în mici pavilioane mărite prin verande sau grădinițe, curticele acoperite cu ciment unde băltea apa de ploaie și lâncezeau motorete ori lăzi de bere, iar acum pe trotuarele acelea prea strâmte pentru ca două persoane să poată umbla alături se strecurau vehicule utilitare și rable modificate; a mers de-a lungul fortului Tourlaville, a trecut de firmele de pompe funebre din fața cimitirului, de plăcile de marmură expuse în spatele geamurilor înalte, a reperat o brutărie luminată sus în Graville[14], o biserică deschisă – și-a făcut cruce.

În oraș nu era nici o mișcare, însă Marianne îi resimțea presiunea amenințătoare – teama unui marinar în fața mării de ulei. Ba chiar i s-a părut că spațiul din jurul ei s-ar fi bombat ușor în așa fel încât să conțină fenomenala energie ascunsă în materie, acea putere interioară ce se putea schimba într-o forță distructivă nemaivăzută dacă s-ar fi reușit să i se scindeze atomii; însă cel mai ciudat, s-a gândit ea venindu-i în minte mai târziu, e că nu s-a întâlnit cu nimeni în dimineața aceea, nu văzuse nici o altă mașină, nici o altă ființă umană și nici cel mai mic animal – câine, pisică, șobolan, insectă –, lumea era pustie, orașul părăsit ca și cum locuitorii s-ar fi refugiat în case pentru a se proteja de o catastrofă, ca și cum războiul ar fi fost pierdut și aceștia ar fi stat înghesuiți în spatele geamului pentru a vedea trecând trupele dușmane, ca și

cum fiecare s-ar fi îndepărtat repede din calea unei nenorociri contagioase – angoasa alungă, o știm cu toții –, obloanele metalice erau trase în fața vitrinelor, jaluzelele coborâte, numai pescărușii risipiți peste estuar salutau goana lui Marianne, rotindu-se deasupra mașinii sale care, văzută din văzduh, era singura entitate însuflețită din întreg peisajul, capsulă mobilă părând să strângă la un loc puținul de viață ce mai exista pe Pământ, pornită drept înainte precum bila de oțel sub sticla pinballului – neclintită, singuratică, scuturată de spasme. Universul exterior se dilata încet, tremura chiar, și pălea cum tremură și pălește aerul deasupra pământului deșerturilor, deasupra asfaltului străzilor încălzite la soare, se preschimba într-un decor efemer, îndepărtat, se albea, pe punctul de a se șterge, în timp ce înăuntru Marianne conducea cu o mână, cealaltă ștergând tot ceea ce îi curgea pe chip, lacrimile acelea, și se uita țintă la drum, silindu-se să înlăture intuiția care prindea rădăcini în ea de când cu apelul telefonic, intuiția care o rușina, care o chinuia, apoi a venit coborârea spre Harfleur, ieșirea din Le Havre, nodurile drumurilor expres unde și-a sporit vigilența, o pădure nemișcată, împrejmuită, spitalul.

A oprit motorul în parcare, apoi a încercat din nou să sune. Crispată, a ascultat zăngănitul rapid și regulat pe care îl produce apelul și i-a vizualizat traseul: sunetul se ducea înspre sudul orașului, propagat de una dintre undele radio pe care le alcătuia materia invizibilă a aerului, traversa spațiul de la o antenă la alta pe o frecvență mereu diferită de următoarea, atingea în zona portuară un perimetru industrial în paragină situat înspre Darse de l'océan[15], cotea pe urmă de-a lungul clădirilor în curs de reabilitare pentru a ajunge într-un final în hangarul înghețat unde Marianne nu mai mergea de multă vreme; a urmărit apelul care o lua la goană printre paleții și grinzile de lemn, printre plăcile din pal și panourile din placaj, se făcea una cu zgomotul vântului ce năvălise acolo prin ochiurile de geam crăpate, se combina cu vârtejurile de praf și rumeguș ce zburau de colo colo prin colțuri, se insinua în emanațiile de clei poliuretan, de rășină sau de lac marin, străpungea fibra tricourilor de lucru îngrămădite, și pe aceea, groasă, a mănușilor de piele, se năpustea în cutii de conserve transformate în vas pentru pensule, în scrumieră, în sertar de bucătărie – nimerindu-le ca într-un joc de bâlci –, se lupta cu vibrațiile continue ale fierăstrăului circular, cu cele ale cântecului din vechiul radiocasetofon portabil – Rihanna, „Stay" –, cu tot ceea ce trepida, palpita, fluiera, inclusiv cel care lucra acolo, Sean, aplecat în clipa aceea peste un cavalet prevăzut cu șină de aluminiu și proptele reglate să taie șipci de aceeași lățime, un bărbat suplu, masiv, cu mâini lipsite de strălucire, care se deplasa încet, gravându-și amprentele pe podeaua plină de praf; avea mască și purta pe cap o cască împotriva zgomotului, și fluiera așadar, cum fluieră un zugrav pe scara lui, o melodie ascuțită care se ondula în aer ca un șiret colorat sub tăișul

foarfecii; a ascultat apelul ce a pătruns până în buzunarul interior al unei geci parka atârnate acolo și a declanșat o sonerie în cutia unui telefon – sunetul ploii la suprafața apei, un sunet pe care bărbatul îl descărcase cu o săptămână în urmă și pe care nu avea să-l audă.

Zăngănitul a încetat, pe urmă s-a activat mesageria, precedată de un zdrăngănit oribil. Și-a închis ochii, a văzut hangarul și, brusc, etajate pe niște suporturi metalice fixate de-a lungul pereților, splendide, castaniu-aurii, s-au detașat *taonga*[16], comorile lui Sean: iolele cu înveliș suprapus din valea Senei, caiacul din piele de focă făcut într-un tupik[17] din nord-vestul Alaskăi, și toate canoele de lemn pe care le confecționa el acolo – cea mai mare dintre ele prezenta o pupă sculptată fin precum cele ale *waka*, pirogile maori cu velă utilizate în procesiunile rituale; cea mai mică era suplă și ușoară, cu coca din scoarță de mesteacăn și interiorul acoperit cu plăcuțe de lemn deschis la culoare, leagănul lui Moise când i s-a dat drumul pe Nil pentru a i se salva viața, un cuib. Sunt Marianne, sună-mă repede.

Marianne se repede pe hol. E lungă traversarea asta, interminabilă, cu fiecare pas îngreunat de urgență și teamă, până la urmă pătrunde în liftul prea mare, coboară la subsol, palier larg, pe jos sunt plăci mari de gresie albă, nu se întâlnește cu nimeni dar aude voci de femei care se cheamă, culoarul face un cot apoi scoate la iveală o mulțime de oameni care vin și pleacă, în picioare, așezați, culcați pe canapele mobile ce staționează lângă pereți, o activitate difuză în care se întrețes tânguiri și murmure, vocea unui bărbat care își pierde răbdarea, de-o oră aștept, gemetele unei bătrâne cu văl negru, plânsetele unui copil în brațele mamei.

O ușă e deschisă, e un birou cu pereții de sticlă. Din nou, o tânără așezată în fața unui computer își ridică spre ea chipul rotund, pătrunzător, maximum douăzeci și cinci de ani, infirmieră stagiară, Marianne bâiguie sunt mama lui Simon Limbres, tânăra se încruntă, dezorientată, pe urmă se adresează brusc rotindu-se pe scaun cuiva din spatele ei: Simon Limbres, un tânăr, intrat în dimineața asta, știi de el? Bărbatul se întoarce, scutură din cap, nu, și zărind-o pe Marianne i se adresează infirmierei: ar trebui sunat la reanimare. Tânăra ridică receptorul, se informează, închide, încuviințează, bărbatul iese atunci din birou, mișcare ce declanșează o descărcare de adrenalină undeva în pântecul lui Marianne, care se încălzește subit, își desface eșarfa și își deschide paltonul, își șterge sudoarea ce i se prelinge pe frunte, te sufoci acolo, bărbatul îi întinde mâna, e mic și firav, un gât de puișor jigărit într-o cămașă roz spălăcită cu gulerul prea larg, cu halatul curat și încheiat la toți nasturii, purtând ecusonul cu numele său la locul lui pe piept. Marianne îi întinde și ea mâna, dar nu se poate împiedica să nu se întrebe dacă așa se obișnuiește sau dacă gestul acela, totuși banal, arată o intenție, amabilitate sau altceva, motivată de starea lui Simon, ea care nu vrea să audă însă nimic, să știe nimic,

nimic, nu încă, nu vrea să asculte nici o informație ce ar veni să altereze afirmația „fiul dumneavoastră este în viață".

Medicul o conduce pe coridor în direcția lifturilor, Marianne își mușcă buzele în timp ce el continuă: nu se află la noi, ci a fost de fapt primit direct la reanimare – vocea sa nazală strivește „a"-urile și „o"-urile, tonul e neutru, Marianne se oprește, are ochii ficși, glasul tăiat: e la reanimare? Da. Medicul se deplasează fără zgomot, cu pași mici în papucii lui cu talpă de crep, plutește în halatul său alb, nasul de ceară îi strălucește în lumină, și Marianne, care îl întrece cu un cap, îi distinge pielea craniului pe sub părul rar. Bărbatul își pune mâinile la spate: nu vă pot spune nimic, dar veniți, o să vi se explice tot, fără îndoială că starea lui a trebuit să facă necesară primirea sa în această secție. Marianne închide ochii și strânge din dinți, brusc totul în ea se contractă, dacă tânărul continuă va urla, sau se va năpusti asupra lui să-i acopere cu palma gura aia ce nu se mai oprește din îndrugat, să tacă odată vă implor pentru Dumnezeu, și atunci, ca prin magie, bărbatul își lasă fraza neterminată, descumpănit, și încremenește în fața ei, cu capul clătinându-i-se peste gulerul cămășii roz, tare, ca de carton, mâna i se înalță cu palma deschisă înspre tavan, gest vag ce cuprinde imprevizibilul vieții, fragilitatea existenței umane, pe urmă îi cade înapoi de-a lungul piciorului: cei de la reanimare au fost anunțați de venirea dumneavoastră, o să vină înaintea dumneavoastră. Au ajuns în fața lifturilor și întrevederea se sfârșește; medicul îi arată capătul coridorului cu o mișcare a bărbiei, și încheie, calm însă ferm, trebuie să plec, e duminică, la urgențe suntem întotdeauna încărcați duminicile, oamenii nu prea știu ce să facă, apasă pe buton, ușile metalice se îndepărtează încet, și brusc, în timp ce mâinile li se strâng din nou, îi zâmbește lui Marianne, un zâmbet din fundul prăpastiei, la revedere doamnă, fiți tare, și se întoarce în direcția de unde se aud strigătele.

A spus fiți tare, Marianne își repetă cuvintele în timp ce urcă mai sus cu un etaj – e lung drumul până la Simon, nesuferite mai sunt spitalele astea, labirinturi în toată regula –, liftul e plin de anunțuri și foi sindicale, să fie tare, a spus, tare, ochii i-au devenit lipicioși, mâinile îi sunt umede, iar porii din piele i se deschid sub efectul căldurii, o dilatare cutanată care îi dă peste cap trăsăturile, să fie tare pe naiba, s-o ia naiba de încălzire, chiar nu este aer aici?

Secția de reanimare ocupă întreaga aripă dreaptă de la parter. Accesul e controlat, pe ușă sunt afișate niște însemne ce limitează intrarea numai pentru personalul spitalului, astfel încât Marianne așteaptă pe palier, se reazemă până la urmă de un perete și se lasă încet să alunece, ghemuită, cu capul mișcându-i-se de la dreapta la stânga fără să i se dezlipească de zid, chinuie peretele, îl scobește ușor din ceafă, cu fața ridicată înspre tuburile de neon care se înșiră pe tavan, cu ochii închiși, ascultă, aceleași voci grăbite care dispar îndărătul

uşilor sau cer lămuriri de la un capăt la altul al coridorului, aceleaşi picioare cu tălpi de cauciuc, în balerini de gimnastică sau tenişi ordinari, aceleaşi clinchete metalice, aceleaşi sunete de alarmă, acelaşi uruit de cărucioare, acelaşi du-te-vino continuu. Îşi verifică telefonul: Sean nu a sunat. Se hotărăşte să se mişte, trebuie să meargă acolo, se apropie de uşa de incendiu cu canat dublu tivită cu cauciuc negru, se înalţă pe vârful picioarelor pentru a privi prin ochiul de geam. E liniştită. Împinge uşa şi intră.

A ştiut numaidecât că e ea – aer buimac, privire pierdută, obraji roşi pe dinăuntru – în aşa fel încât n-a întrebat-o dacă ea e mama lui Simon Limbres, ci i-a întins mâna dând din cap: Pierre Révol, sunt medicul de serviciu, eu l-am primit pe fiul dumneavoastră în aceasta dimineaţă, haideţi cu mine. Instinctiv, ea păşeşte cu capul plecat pe linoleum, fără să privească în lături căutându-şi băiatul în fundul vreunei încăperi obscure, douăzeci de metri cot la cot pe coridorul albastru lavandă şi apoi vine o uşă obişnuită pe care se află o etichetă de formatul unei cărţi de vizită şi un nume pe care nu îl descifrează.

În acea duminică, Révol a evitat Sala de vizită, care nu prea îi place, şi o primeşte pe Marianne în birou. Aceasta rămâne ţeapănă în picioare, până la urmă se aşază pe marginea scaunului în timp ce el înconjoară mobila pentru a se strecura în fotoliu, cu pieptul scos în afară şi coatele depărtate. Pe măsură ce Marianne îl priveşte, figurile întâlnite de când a ajuns la spital se şterg – femeia de la recepţie cu sprâncenele împreunate, tânăra infirmieră stagiară de la urgenţe, medicul cu guler roz –, ca şi cum ele nu s-ar fi perindat decât pentru a o conduce la acel chip, suprapuse unele peste celelalte până la a nu mai forma decât unul singur, pe al tipului aşezat în faţa ei, pregătit să vorbească.

Doriţi o cafea? Marianne tresare, acceptă. Révol se ridică şi, întorcându-i spatele, ia cafetiera pe care ea nu o văzuse, toarnă cafeaua în nişte pahare de plastic albe, ies aburi, gesturile lui sunt ample şi tăcute, zahăr? Trage de timp, îşi ticluieşte vorbele, ea ştie, acompaniază acest ritm, îi simte ciudata tensiune ce face ca timpul să se scurgă precum cafeaua din cafetieră în vreme ce, cu toate astea, totul se reduce la urgenţa situaţiei, la caracterul său radical, la limită, iar acum Marianne a închis ochii, bea, concentrată asupra arsurii lichide din gât, aşa de mult se teme de cel dintâi cuvânt al celei dintâi propoziţii – maxilarul mişcându-se, buzele deschizându-se şi lărgindu-se, dinţii scoşi la iveală, uneori câte-o porţiune din limbă –, propoziţia catastrofală pe care o ştie pe punctul de-a se forma, totul în ea dă înapoi şi se dezbară, coloana i se împinge în spătarul scaunului – şchiop –, capul se trage în spate, ar vrea să plece de-acolo, s-o taie spre uşă şi să o şteargă un-doi, sau să dispară într-o trapă ce s-ar deschide subit sub picioarele scaunului, paf!, o gaură, o temniţă subterană – să fie uitată-n acel loc şi gata, să n-o poată găsi nimeni şi să nu mai

știe de nimic altceva decât de bătăile inimii lui Simon –, ar vrea să părăsească încăperea prea strâmtă, lumina verzuie, să fugă din calea veștii, nu are curaj, nu, se răsucește în ea însăși, se-ndoaie ca o năpârcă, ar da tot ce are ca să fie calmată și să fie mințită, să i se spună o poveste plină de suspans, evident, dar cu happy-end spumos, e de-o lașitate crasă, dar se ține tare: fiecare secundă ce trece e o pradă de război, fiecare secundă ce se deschide frânează marșul destinului, și observând mâinile agitate, picioarele încrucișate sub scaun, pleoapele aproape închise, îngroșate, întunecate de fardul din ajun – un khol cărbune pe care ea și-l aplică pe pleoapă cu vârful degetelor, dintr-un singur gest –, ce atinge transparența începătoșată a irisurilor – un jad tulbure și acvatic –, tremurul genelor ample, Révol știe că ea a-nțeles, știe că ea știe, și cu o blândețe infinită consimte să lungească timpul care îi va precede cuvintele, pune mâna pe globul de sticlă de Murano și îl învârte în podul palmei: acesta sclipește în lumina rece a neonului, smălțuiește pereții, tavanul, în ape, ajunge pe fața lui Marianne, care deschide ochii, iar pentru Révol e semnalul că poate începe.

– Fiul dumneavoastră se află într-o stare gravă.

La cele dintâi cuvinte rostite – timbru clar, cadență calmă –, Marianne își cufundă privirea – uscată – în cea a lui Révol care face la fel, în timp ce fraza lui se pune-n mișcare, în timp ce ea se compune la prezent, limpede fără să fie brutală – semantica unei precizii frontale, *largo* urzit în tăcere, încetiniri care însoțesc desfășurarea sensului –, îndeajuns de lentă pentru ca Marianne să își poată repeta în sinea ei fiecare dintre silabele auzite, să și le înscrie în minte: în urma accidentului, fiul dumneavoastră a suferit un traumatism cranian, scannerul arată o leziune serioasă la nivelul lobului frontal – își duce o mână la cap în spatele frunții, ilustrându-și spusele –, iar această comoție violentă a provocat o hemoragie cerebrală, Simon era în comă când a ajuns la spital.

Cafeaua se răcește în paharul de plastic, Révol bea încet în timp ce, în fața lui, Marianne e de-acum o statuie de piatră. În încăpere sună telefonul, o dată, de două, de trei ori, însă Révol nu răspunde, Marianne îl fixează, efectiv îi soarbe chipul – carnație de un alb mătăsos, cearcăne mov sub niște lentile mari de contact de un cenușiu transparent, pleoape grele, zbârcite ca niște coji de nucă, o figură prelungă și frământată – și tăcerea se adâncește, până când Révol reia: sunt îngrijorat – îl surprinde glasul său, e inexplicabil de tare, ca și cum tonalitatea i s-ar fi dereglat –, efectuăm în acest moment niște investigații ale căror prime rezultate nu sunt bune – degeaba produce glasul său un sunet necunoscut urechii lui Marianne, și îi accelerează numaidecât respirația, acesta nu e învăluitor, nu sună precum acele glasuri dezgustătoare care pretind că aduc alinare în vreme ce te împing spre pierzanie, dimpotrivă, acesta indică un loc pentru Marianne, un loc și o linie.

– Este vorba despre o comă profundă.

Secundele ce urmează deschid un spațiu între ei, un spațiu gol și silențios, la marginea căruia stau clipe bune. Marianne Limbres începe să învârtă încet cuvântul comă în cap în timp ce Révol se apucă din nou de partea întunecată a muncii sale, globul de sticlă i se rotește în continuare în podul palmei, soare tulbure și solitar, și nimic nu i s-a părut vreodată mai violent, mai complex, decât să vină alături de femeia aceea pentru a pătrunde împreună în acea zonă fragilă a limbii unde se declară moartea, ca să înainteze în ea, deodată. Îi spune: Simon nu mai reacționează la stimulii dureroși, au apărut tulburări oculare și vegetative, mai cu seamă tulburări respiratorii, cu un început de congestie pulmonară, iar pe de altă parte primele ecografii nu sunt bune – fraza sa e lentă, punctată de reluări ale suflului, mod de a-și înscrie în ea corpul, de a-l face prezent în cuvintele sale, de a face din sentința clinică un lucru empatic, vorbește de parcă ar șlefui un material, și acum sunt ochi în ochi, se privesc în față, atât, nimic altceva, un un schimb de priviri absolut, și acest fapt se împlinește fără greș, de parcă a vorbi și a se privi ar fi fața și reversul aceluiași gest, de parcă ar însemna la fel de mult să se privească în față pe cât să privească la ceea ce se profilează într-una dintre camerele spitalului.

Vreau să îl văd pe Simon – îngrozită vocea, privirea care se pierde, mâinile ce se înmoaie. Vreau să îl văd pe Simon, e tot ce a spus, în timp ce mobilul îi vibra pentru a n-a oară în fundul buzunarului de la palton – vecina care are grijă de Lou, părinții lui Chris, cei ai lui Johan, dar în continuare nici un semn de la Sean, unde o fi? Îi scrie un mesaj: sună-mă.

Révol a ridicat capul: vreți să-l vedeți acum, chiar acum? Aruncă un ochi la ceas – 12.30 –, și răspunde, calm, nu este posibil pentru moment, o să trebuiască să așteptați puțin, îi acordăm îngrijiri, însă imediat ce terminăm vă veți putea bineînțeles vedea fiul. Și, punând în fața lui o foaie de hârtie gălbuie, continuă: dacă binevoiți, aș avea nevoie să vorbim puțin despre Simon. Să vorbească despre Simon. Marianne se încordează. Ce vrea să spună prin „să vorbească despre Simon"? Să-i treacă în revistă corpul cum completezi un formular? Să semnalizeze operațiile pe care le-a suferit? – polipi, apendicită, altfel nimic; fracturile pe care le-a avut? – un radius rupt căzând de pe bicicletă în vara când împlinise zece ani, atât; alergiile ce îi complică viața de zi cu zi? – nu, nimic; infecțiile pe care le-a contractat? – stafilococul auriu din vara când împlinise cinci ani de care le spunea tuturor, aureolat de raritatea pe care i-o conferea acest nume fabulos, mononucleoza de la șaisprezece, boala sărutului, boala îndrăgostiților, și el surâdea câș atunci când era luat peste picior, purta pe atunci o pijama ciudată, amestec de bermude hawaiiene și hanorac moltonat. Să-i enumere bolile copilăriei? Să vorbească despre Simon. Imaginile se îngrămădesc, Marianne e copleșită: pojarul unui bebeluș în scutec tricotat în punct leneș, varicela unui copil de trei ani, crustele maronii de pe pielea capului, în spatele urechilor, și febra aceea care îl deshidratase și îl

lăsase vreme de zece zile cu albul ochiului galben și cu părul unsuros. Marianne vorbește monosilabic în timp ce Révol ia câteva note – data și locul nașterii, greutate, înălțime –, și de altfel nu prea pare să-i pese de bolile copilăriei din moment ce a trecut pe hârtie doar că Simon nu are antecedente deosebite, nici boli grave, alergii rare sau malformații pe care mama sa le-ar putea cunoaște și dezvălui – auzindu-i vorbele, Marianne se tulbură, o răbufnire de memorie, o excursie la munte cu clasa în Les Contamines-Montjoie, Simon are zece ani și o durere violentă de burtă, medicul stațiunii care îl ascultă îl palpează în stânga lângă șold și, presupunând o criză de apendicită, pune diagnosticul de „anatomie inversată", altfel spus inima în dreapta și totul în acord cu asta, o expresie pe care nimeni nu o pusese la îndoială, iar această anomalie bizară făcuse din el un personaj foarte special până la sfârșitul excursiei.

Vă mulțumesc, după care, netezind foaia de hârtie cu dosul mâinii, o pune la loc în dosarul lui Simon, o învelitoare verde pal. Își înalță capul către Marianne, vă veți putea vedea fiul imediat ce vom fi terminat investigațiile. Ce investigații? Vocea lui Marianne drept înainte prin birou și ideea nedeslușită că dacă există niște investigații în curs atunci nimic nu e bătut în cuie. Strălucirea din ochii ei îl alertează pe Révol, care se străduiește să țină situația sub control și să ucidă în față orice speranță: starea lui Simon evoluează, iar evoluția aceasta nu merge în direcția bună. Marianne resimte lovitura, răspunde, ah, înspre ce evoluează starea lui Simon? Vorbind așa, știe că se expune, că își ia un risc, iar Révol se grăbește să-i răspundă.

– Leziunile lui Simon sunt ireversibile.

Are senzația neplăcută că trage cuiva un pumn, impresia că face să explodeze o bombă. După care se ridică, vă sunăm de cum va fi posibil, apoi adaugă, pe un ton mai ridicat: tatăl lui Simon a fost anunțat? Marianne îl țintuiește cu privirea, va fi acolo la începutul după-amiezii – dar Sean nu sună, tot nimic, iar Marianne e cuprinsă brusc de panică, își spune că poate nu e în hangar, nici măcar acasă, ci plecat să livreze o iolă la Villequier, Duclair sau Caudebec-en-Caux, sau într-un club de canotaj la marginea Senei, și poate chiar în momentul când el încerca ambarcațiunea împreună cu cumpărătorul, și vâsleau, așezați pe niște banchete culisante, observându-i comportamentul pe care îl comentau cu voce joasă, folosind un vocabular de experți, și încet-încet Marianne a văzut cum cursul fluviului se îngustează între maluri stâncoase înalte căptușite cu mușchi din belșug, acoperite de plante crescute pe orizontală, coada-mâței-de-baltă, ferigi uriașe și liane groase, ierburi de un verde țipător încurcate unele-ntr-altele de-a lungul pereților abrupți sau curbându-se înspre râu în cascade vegetale, apoi lumina s-a diminuat, relieful nemailăsând deasupra bărcii decât o dâră subțire de cer de un alb ca laptele, apa a devenit grea, plată și-nceată, suprafața înțesată de insecte – libelule cu irizații turcoaz, țânțari transparenți –, a căpătat culoarea bronzului, un mat cu

reflexe argintii, și brusc, îngrozită, Marianne și-a imaginat că Sean se întorsese în Noua Zeelandă, și că urca pe fluviul Whanganui, dinspre strâmtoarea Cook, plecat din alt estuar și din alt oraș, afundându-se în ținuturile acelea, singur în canoea lui, absolut calm, calm așa cum îl cunoscuse, cu privirea atentă; se mișca în voie, trecea pe lângă satele maori de-a lungul malurilor râpoase, aborda cascadele pe jos, cu ambarcațiunea ușoară luată în spate, și înainta tot mai departe spre nord, înspre platoul central și vulcanul Tongariro de unde izvora râul sacru, refăcând drumul migrației în ținuturile noi, l-a văzut întocmai pe Sean, ba chiar i-a auzit suflul amplificat în canion ca într-o cameră de ecou, domnea o liniște sufocantă acolo – Révol se uită la ea, îngrijorat de chipul său înspăimântat, însă trebuie să încheie, ne vedem așadar cu el atunci, Marianne dă din cap, de acord.

Frecuș de scaune pe parchet, scârțâit de ușă, se duc spre capătul coridorului acum, și odată aflați pe palier, fără să mai adauge vreo propoziție bietului lor dialog, Marianne se învârte și se îndepărtează încet fără să știe încotro să o ia, trece prin fața sălii de așteptare, cu scaunele drepte și masa joasă doldora de reviste uzate din care zâmbesc femei mature cu dinți sănătoși, cu părul strălucitor, în formă, și iat-o curând înapoi sub imensa boltă de sticlă și beton, pe gresia cu mii de urme, merge de-a lungul chioșcului – pungi de chipsuri în toate culorile, bomboane și gumă de mestecat așezate pe suporturile lor, pizza și burgeri imprimați simplist pe mici afișe aliniate după înălțime, sticle cu apă și cu băuturi răcoritoare culcate în frigidere cu uși de sticlă –, se oprește brusc, ezită, Simon e întins acolo pe undeva, cum să îl lase în urmă? Ar vrea să facă stânga-mprejur dar își reia elanul, trebuie să iasă și să-l găsească pe Sean, să dea de el cu orice preț.

Se îndreaptă spre ușa principală, ce se deschide încet în depărtare, patru siluete îi trec pragul și vin în direcția sa, niște siluete care se desprind curând din ceața unde îi îndepărtează ochii ei miopi: sunt părinții celorlalți doi *caballeros*, ai lui Christophe și ai lui Johan, aliniați, și mereu aceleași paltoane de iarnă care apasă pe umeri, aceleași fulare înfășurate ca un corset pentru a susține capetele ce cad, aceleași mănuși. O recunosc, încetinesc, apoi unul dintre cei doi bărbați iuțește pasul pentru a ieși din rând și odată ajuns în fața lui Marianne o strânge în brațe, după care ceilalți trei o îmbrățișează pe rând. Cum e? A vorbit tatăl lui Chris; cât cei patru o privesc, ea împietrește. Murmură: e în comă, încă nu se știe. Ridică din umeri și gura i se deformează: voi? băieții? Mama lui Johan ia cuvântul: Chris, fractură la șoldul stâng și la peroneu; Johan, fracturi la amândouă încheieturile mâinilor și la claviculă, zdrobire a cutiei toracice, dar nici un organ nu a fost perforat – e sobră, o sobrietate excesivă, destinată să îi aducă lui Marianne la cunoștință faptul că sunt toți patru conștienți de șansa lor, de norocul lor chior, deoarece în cazul lor nu sunt decât niște rupturi, copilul lor avea pusă centura, a fost protejat de

șoc, iar dacă femeia aceasta le minimalizează în așa măsură neliniștea, abținându-se de la orice comentariu, e și pentru a-i da lui Marianne asigurări că sunt la curent, în ce-l privește pe Simon, știu că e grav, chiar foarte grav, un zvon care se va fi scurs de la reanimare până la secția de chirurgie ortopedică și traumatologică unde se află fiii lor, și pe care nu va avea indecența să îl adauge la cele spuse, și până la urmă o frământă ceva, o oprește o vină, fiindcă faza cu centura se decisese între cei doi fii ai lor, Chris trebuind automat să conducă, Johan ar fi putut așadar foarte bine să se așeze la mijlocul banchetei și atunci ea ar fi în locul lui Marianne în clipa asta, întocmai în locul ei, în fața aceleiași prăpastii a nenorocirii, la fel de desfigurată, și doar la acest gând o ia amețeala, picioarele i se înmoaie și ochii îi intră în cap, astfel încât simțind că se clatină soțul ei se apropie de ea, își trece un braț sub al ei ca s-o sprijine, iar Marianne, uitându-se la femeia aceea care se prăbușește, observă și ea prăpastia dintre ele două, dintre ei și ea, abisul acela, care-i desparte acum, mulțumesc, trebuie să plec, ne dăm vești mai târziu.

Își dă brusc seama că nu vrea să se întoarcă acasă, încă nu e timpul să o revadă pe Lou, să își sune mama, să-i anunțe pe bunicii lui Simon, pe prieteni, nu e timpul să îi audă cum se panichează și suferă, unii vor țipa în telefon, nu, dumnezeule, ce, nu-i adevărat, unii vor izbucni în lacrimi, iar alții o vor sâcâi cu întrebări, vor pronunța nume de investigații medicale de care nu va avea habar, îi vor spune despre cazul unei cunoștințe care a scăpat fiind crezută pierdută și vor aduna laolaltă tot ce ține de remisiuni spectaculoase în cercul lor de cunoștințe și dincolo de el, vor aduce în discuție spitalul, diagnosticul, tratamentul, ba chiar vor cere numele medicului care o luase în primire, ah, uite, nu știu, ah, de ăsta n-am auzit, oh, sigur că-i foarte bun, și vor insista să noteze mai degrabă numărul acelui mare profesor care nu primește pe nimeni mai repede de doi ani, se vor oferi chiar ei să îl sune, dacă va fi cazul, fiindcă îl cunosc ori au un prieten care, și poate că se va găsi până și cineva într-atât de stupid sau complet dus cu pluta să îi semnaleze că e posibil, atenție, să se confunde o comă depășită cu alte stări ce îi seamănă, coma etilică, de exemplu, supradoza de sedative, hipoglicemia sau hipotermia, și atunci, amintindu-și partida de surfing în apă rece din acea dimineață, îi va veni să vomite apoi își va reveni pentru a-i aduce aminte celui care o chinuie că a avut loc un accident de o violență extremă, și degeaba va rezista, repetându-le tuturor că Simon e luat în grijă, că trebuie să aștepte, ei vor dori să își arate afecțiunea copleșind-o cu vorbe, nu, acel timp încă nu a venit, ceea ce vrea e un loc unde s-aștepte, un loc unde să consume timpul, vrea un adăpost, ajunge în parcare și brusc începe să fugă înspre mașină, se năpustește în ea, apoi niște lovituri de pumn în volan, și părul care îi flutură peste tabloul de bord, gesturi atât de împrăștiate încât introduce cu greu cheia-n contact, iar când pornește în cele din urmă motorul, își potrivește aiurea viteza, cauciucurile scârțâie în parcare,

apoi merge drept înainte, spre vest, spre soare apune, unde cerul e întotdeauna mai luminos în orașul acela, în timp ce întors în birou Révol nu se așază ci face lucrul la care îl obligă legea atunci când se declară o moarte cerebrală într-o secție de reanimare: ridică telefonul, formează numărul centrului de prelevări de organe și țesuturi, și îi răspunde Thomas Rémige.

A fost însă cât pe ce să rateze apelul, cât pe ce să n-audă, și numai după ce și-a tras sufletul la capătul unei lungi fraze furtunoase – o polifonie vocală, un zbor de păsări, Benjamin Britten, *A Ceremony of Carols* op. 28 – a deslușit piuitul aparatului, în jurul căruia se înfășura acela, strălucitor și delicat, al unui sticlete în colivie.

În acea dimineață de duminică, într-o garsonieră situată în dreptul unei grădini de pe rue du Commandant-Charcot, Thomas Rémige împinge lamelele unui stor venețian; e singur, dezbrăcat și cântă. S-a așezat în mijlocul încăperii – în același loc dintotdeauna –, cu greutatea corporală repartizată în mod egal pe cele două picioare, spatele drept, umerii ușor dați înapoi, cutia toracică amplă pentru a elibera pieptul și gâtul, odată stabilizat a efectuat niște mișcări circulare încete din cap pentru a-și mlădia vertebrele cervicale, a repetat aceleași rotații cu fiecare umăr, după care s-a străduit să vizualizeze coloana de aer ce îl susține, de la scobitura din burtă până-n gâtlej, conducta internă ce propulsează suflul și îi va face corzile vocale să vibreze; își pune la punct postura. În cele din urmă deschide gura, un cuptor – întru câtva curios acum, pe undeva ridicol –, își umple cu aer plămânii, își contractă centura abdominală, apoi expiră cum îți deschizi drum, și face să dureze cât mai mult posibil acțiunea, mobilizându-și diafragma și zigomaticii – un surd l-ar fi putut asculta doar punându-și mâinile pe el. Observând scena, ai putea vedea o legătură cu salutul soarelui sau cu slăvirea matinală a călugărilor și călugărițelor, un lirism al zorilor; ai putea vedea un ritual corporal ce urmărește întreținerea și conservarea trupului – să bei un pahar cu apă rece, să te speli pe dinți, să desfășori un covor din cauciuc pe jos în fața televizorului ca să faci un pic de gimnastică –, în timp ce pentru Thomas Rémige este vorba de cu totul altceva: o explorare a sinelui – vocea precum o sondă infiltrată în trupul său și repercutând în afară tot ceea ce îl însuflețește, vocea precum un stetoscop.

Are douăzeci de ani când părăsește ferma familiei, un teren normand împrejmuit și bogat pe care îl vor prelua sora și cumnatul său. Sfârșite autocarul de transport școlar și noroiul din curte, mirosul de fân umed, mugetul izolat al unei vaci de lapte cerând să fie mulsă și bariera de plopi crescuți strâns pe un taluz ierbos, de acum locuiește într-o garsonieră minusculă pe care părinții i-o închiriază în centrul Rouenului, calorifer electric

și canapea extensibilă, conduce o Honda 500 din 1971, a început școala de infirmieri, îi plac fetele, îi plac băieții, nu știe, și dând o raită prin Paris pătrunde într-o seară într-un bar de karaoke din Belleville, sunt mulți chinezi, cu părul de vinil și obrajii lucioși, niște obișnuiți veniți să își perfecționeze prestația, mai ales cupluri, care se admiră și se filmează, repetând gesturi și posturi din emisiuni televizate, și brusc, cedând sub presiunea celor care îl însoțesc, iată-l alegând o bucată, o chestie scurtă, o chestie simplă – cred că era „Heartache" al lui Bonnie Tyler –, odată venit rândul său urcă pe scenă, moment în care încet se transformă: corpul său abulic își găsește puțin câte puțin locul, o voce îi iese din gură, o voce care e a lui dar pe care nu o cunoaște, timbru, textură și registru nemaiauzite, ca și cum corpul său ar fi locuit de alte versiuni ale lui însuși – un sălbatic vărgat, o faleză vie, o bucurie de fată – când DJ-ul nu s-a înșelat nicidecum, când el cântă și basta, și atunci, punând stăpânire pe vocea lui ca pe semnătura sa corporală, punând stăpânire pe vocea lui ca pe forma singularității sale, se dedică proiectului de a vrea să se cunoască, și începe să cânte.

Descoperind cântecul, își descoperă corpul, așa se petrec lucrurile astea. Precum un sportiv amator a doua zi după o ședință intensă – cursă, ciclism, gimnastică –, îl încearcă tensiuni până atunci necunoscute, noduri și curenți, puncte și zone, ca și cum ar ieși la iveală, din persoana lui, niște potențialități neexplorate ale sale. Începe să recunoască tot ceea ce îl alcătuiește, să imagineze anatomia precisă, forma organelor, varietatea mușchilor, resursele lor nebănuite; își explorează sistemul respirator, și cum anume actul de a cânta îl adună laolaltă și îl ține, îl ridică la rangul de ființă umană și poate și mai mult, la acela de corp care cântă. E o a doua naștere.

Timpul și resursele pe care le consacră cântecelor cresc în mod exagerat de-a lungul anilor, sfârșind prin a ocupa o parte însemnată din viața lui de zi cu zi și dintr-un salariu pe care îl umflă gărzile de la spital: face vocalize în fiecare dimineață, studiază în fiecare seară, de două ori pe săptămână urmează un curs cu o cântăreață lirică având un fizic în formă de bec – un gât de girafă și brațe ca trestia, bust puternic și pântec plat, bazin proporțional, voluminos, totul adăpostit sub un păr unduind până la genunchi, ducându-se jos de-a lungul fustelor de flanelă –, noaptea urmărește pe net cutare recital, cutare operă, cutare nouă înregistrare, descarcă tot, piratează, copiază, arhivează, vara străbate Franța pentru a ajunge aici sau dincolo, la câte-un festival de artă lirică, doarme în cort sau împarte un bungalow cu alți amatori care îi seamănă, îl întâlnește pe Ousmane, muzician gnawa[18] și bariton cu reflexe, și brusc vara trecută vine călătoria în Algeria și achiziționarea unui sticlete din valea Collo pe care cheltuie întreaga moștenire a bunicii – trei mii de euro bani gheață făcuți sul într-o batistă.

*

Primii ani ca infirmier la reanimare îl cam zdruncină: pătrunde în cu totul altă lume, un spațiu subteran sau paralel, la marginea lumii cunoscute și tulburat de aflorimentul lor limitrof și continuu, o lume în care se cuibăresc somnurile a mii de oameni și unde el nu doarme niciodată. La început, străbate secția în lung și-n lat cum îți trasezi propria hartă interioară, conștient că pătrunde aici în cealaltă jumătate a timpului, în noaptea cerebrală, în inima reactorului – vocea i se limpezește, câștigă în nuanță, atunci studiază primul său *lied*, de fapt un cântec de leagăn de Brahms, cu o formă simplă și fără îndoială că prima dată îl cântă la căpătâiul unui pacient agitat, o melodie ca un calmant tactil. Program flexibil, sarcini grele, neajunsuri mereu: secția delimitează un spațiu închis, ascultând de propriile sale reguli, iar Thomas are senzația că încetul cu încetul se rupe de lumea exterioară, că locuiește într-un loc unde granița noapte/zi nu mai afectează nimic din el. Uneori simte că-i fuge pământul de sub picioare. Pentru a lua câte-o gură de aer, își înmulțește stagiile din care iese frânt dar încărcat cu o privire tot mai pătrunzătoare și cu o voce tot mai plină, lucrând fără să-și precupețească vreodată energia despre care începe să se cam vorbească în reuniunile din secție, efectuând cu brio intervenții echilibrate în toate stadiile adormirii, inclusiv în faza de trezire, manevrând cu precauție aparatele de supraveghere și de suplinire, interesându-se de preluarea în sarcină a durerii. Șapte ani în ritmul ăsta după care dorința de a se mișca altfel în același perimetru. Devine unul dintre cei trei sute de infirmieri coordonatori de prelevări de organe și țesuturi din țară, intră în spitalul din Le Havre, are douăzeci și nouă de ani, e nemaipomenit. Când e întrebat în legătură cu noua orientare, despre care se bănuiește că ar fi presupus o formație suplimentară, Thomas răspunde: relații cu rudele, psihologie, drept, dimensiune colectivă a demersului, tot ceea ce abundă în meseria de infirmier, desigur, desigur, există însă altceva, altceva mai complex, și dacă se simte încrezător, dacă alege să nu se grăbească, va vorbi despre orbecăiala unică de la granița vieții, despre o chestionare a corpului omenesc și a folosirii lui, despre o abordare a morții și a reprezentărilor sale – pentru că despre asta e vorba. Îi ignoră pe cei care îl înconjoară și își bat joc de el – și dacă electroencefalograma nu funcționase cum trebuie, o oprire subită, o cădere de tensiune, o problemă electrică, hm, și băiatul nu era chiar mort, lucrurile astea se întâmplă, nu? Auzi la el, joci șah cu moartea Tom, ești ciudat rău, ești dark – molfăie zâmbind al nu știu câtelea chibrit, și își plătește consumația în seara când obține un master în filosofie la Sorbona cu mențiune – specialist grandios al traficului gărzilor între colegi, reușise să își găsească înlocuitori pentru cele cinci jumătăți de zi în care lipsise de pe rue Saint-Jacques, o stradă pe care i-a plăcut să coboare până la Sena, ascultând zgomotul orașului, cântând uneori.

*

Imposibil să prevadă ceva pentru azi, Thomas Rémige e consemnat la domiciliu, poate primi un apel de la reanimare în orice moment în următoarele douăzeci și patru de ore, asta-i regula. Ca de fiecare dată, trebuie să se împace cu orele astea în același timp libere dar indisponibile – orele astea paradoxale care sunt poate celălalt nume al plictiselii –, să organizeze latența, și de altfel de multe ori freacă menta, nereușind nici să se odihnească, nici să pună în valoare acest timp liber, menținut în expectativă, paralizat de tergiversări – se pregătește să iasă, până la urmă rămâne; începe o prăjitură, un film, o arhivare a sunetelor în format electronic – cântecele sticletelui –, până la urmă renunță, dă înapoi, o lasă baltă și amână, vede el mai târziu, însă mai târziu nu există niciodată, mai târziu e un flux de timp încărcat pe care îl pun la cale niște orare nesigure. Astfel că, zărind numărul spitalului ce apare pe ecranul telefonului, Thomas simte în același timp o dezamăgire dureroasă și o ușurare.

Coordonarea spitalicească pe care o animă funcționează precum o celulă independentă a spitalului deși situată între pereții acestuia, însă Révol și Rémige se cunosc, iar tânărul știe exact ceea ce se pregătește să-i spună Révol, ar putea chiar să rostească în locul său propoziția aceea care standardizează drama pentru mai multă eficiență: un pacient din secție se află în moarte cerebrală. O constatare ce sună ca o sentință finală, când pentru Thomas, nu, ea aduce un sens diferit, desemnând dimpotrivă începutul unei mișcări, declanșarea unui proces.

– Un pacient din secție se află în moarte cerebrală.

Vocea lui Révol înlănțuie întocmai formula așteptată. Bine pare să răspundă Rémige care nu deschide gura însă încuviințează din cap, revăzând imediat în minte cursul hipercalibrat pe care se pregătește să îl pună în mișcare într-un cadru juridic în același timp dens și strict, o mișcare de înaltă precizie desfășurată conform unei temporalități precise, de altfel iată-l uitându-se la ceas – un gest pe care îl va face de multe ori în orele ce urmează, un gest pe care îl fac toți, îl repetă fără încetare, până la sfârșit.

Începe un dialog, rapid, alternanță de fraze enunțate lângă trupul lui Simon Limbres, Rémige descosându-l pe Révol în privința a trei puncte: contextul diagnosticului de moarte cerebrală – unde s-a ajuns? –, evaluarea pacientului din punct de vedere medical – cauza decesului, antecedente, posibilitatea realizării unei grefe – și în cele din urmă legătura cu rudele – brutalitatea evenimentului a îngăduit să se vorbească familiei? aceasta e de față? La ultima întrebare Révol răspunde negativ după care adaugă, tocmai am vorbit cu mama. Ok, mă pregătesc, Rémige tremură, îi este frig – e dezbrăcat, să nu uităm.

Câteva clipe mai târziu, cu cască, mănuși, cizme, cu jacheta încheiată până sus și eșarfa berberă indigo înfășurată în jurul gâtului, Thomas Rémige își încalecă motocicleta, pornește înspre spital – înainte să-și pună casca pe cap, își va fi ascultat ecoul pașilor pe strada tăcută, atent la impresia aceea de canion, de mic defileu sonor. O singură mișcare din încheietură a fost de ajuns pentru a porni motorul, după care gonește și el spre est luând-o pe drumul drept ce taie orașul de jos – un drum paralel cu cel pe care o luase Marianne cu puțin timp înaintea sa –, năpustindu-se pe rue René-Coty, rue du Maréchal-Joffre, rue Aristide-Briand – nume cu mustață și cioc, nume cu burți revărsate și ceasuri de buzunar, nume cu pălării moi –, rue de Verdun și tot așa până la intrarea pe autostradă, la ieșirea din oraș. Casca lui completă nu îi permite să cânte, și totuși, în unele zile, pradă unui fel de preaplin ce ține de frică și de euforie, se îmbată în fundul coridoarelor urbane, cu viziera ridicată, și face spațiul din corzile sale vocale să vibreze.

Mai târziu, la spital. Thomas cunoaște pe dinafară holul de dimensiuni oceanice, golul prin care trebuie să își croiască un drum drept efectuând o diagonală până la capătul traseului pentru a ajunge la scara ce duce la biroul său, Celula de coordonare a prelevărilor de organe și țesuturi, la etajul întâi. În acea dimineață însă, intră acolo ca un străin, la fel de precaut ca și când ar fi provenit din afara structurii, vine cum merge în alte spitale din teritoriu – stabilimente neabilitate să facă prelevări. Accelerează trecând prin fața tejghelei unde, tăcuți, așteaptă doi bărbați cu ochii roșii, în blugi și geci de puf negre largi, o salută printr-un gest al mâinii pe femeia cu sprâncenele împreunate, iar aceasta, văzând cum dă buzna când îl știe consemnat la domiciliu, bănuiește că vreun pacient de la reanimare tocmai a devenit un posibil donator, se mulțumește să îi răspundă la salut cu o privire – sosirea infirmierului coordonator în stabiliment reprezintă întotdeauna un moment delicat: rudele pacientului, neștiind ce li se pregătește, ar putea să îl audă spunându-le unor terți motivele prezenței lui, să facă legătura cu starea copilului, fratelui, iubitului lor și să primească vestea din plin, ceea ce nu ar anunța nimic bun pentru viitoarele discuții.

În vizuina lui, Révol, aflat în picioare în spatele biroului, îi întinde lui Thomas dosarul medical al lui Simon Limbres înălțându-și sprâncenele – ochii i se măresc, fruntea i se încrețește –, și i se adresează ca și cum ar continua dialogul de la telefon: un puști de nouăsprezece ani, examen neurologic areactiv, nu mai răspunde la durere, nu mai arată nici un reflex al nervilor cranieni, pupile fixe, stare hemodinamică stabilă, m-am întâlnit cu mama, tatăl ajunge în două ore. Infirmierul aruncă un ochi la ceas, două ore? Același zaț din cafetieră face ploc-ploc într-un pahar de plastic ce scârțâie. Révol continuă: tocmai am cerut primul EEG (electroencefalogramă), acum se face, cuvinte

care sunt ca împușcătura de la startul unei curse deoarece, prescriind această examinare, înseamnă că Révol a declanșat procedura legală destinată să constate moartea tânărului – dispune pentru acest lucru de două tipuri de protocoale, fie angiografia prin scanner, unde, în caz de moarte cerebrală, imaginea radio va confirma absența de pătrundere a lichidului în cutia craniană, fie efectuarea a două EEG de treizeci de minute, făcute în interval de patru ore, și prezentând acea linie dreaptă ce indică dispariția oricărei activități a creierului. Thomas receptează semnalul și spune: o să putem începe evaluarea completă a organelor. Révol încuviințează din cap, *I know*.

Odată ajunși pe coridor, se despart. Révol urcă înapoi înspre sala de trezire ca să îi vadă din nou pe pacienții primiți dimineața, în timp ce Rémige se întoarce în biroul său, unde, fără să mai aștepte, deschide dosarul verde. Se lasă absorbit de acesta, întorcând cu atenție paginile documentelor – informațiile oferite de către Marianne, relatarea celor de la SAMU, analizele și scanările de peste zi, memorează cifrele și compară datele. Încetul cu încetul, își formează o idee exactă despre starea corpului lui Simon. Un fel de teamă pune stăpânire pe el: cunoscând etapele și traseul demersului pe care îl pornește, știe și în ce măsură acesta diferă de un mecanism meschin bine uns, angrenaj de propoziții prefabricate și bife în diagonală pe un *checklist*. E o *terra incognita*.

După care își drege vocea și sună la Agenția de biomedicină, din Saint-Denis. Am ajuns aici.

Strada e tăcută și ea, tăcută și lipsită de culoare ca tot restul lumii. Catastrofa s-a răspândit asupra elementelor, locurilor, lucrurilor, a făcut prăpăd, ca și cum totul s-ar fi conformat la ceea ce avusese loc în acea dimineață, în spatele falezelor, camioneta vopsită în culori țipătoare izbită din plin în stâlp și tânărul acela propulsat cu capul drept în parbriz, de parcă impactul accidentului ar fi fost absorbit în exterior, replicile înghițite, cele din urmă vibrații înăbușite, ca și cum unda de șoc ar fi scăzut în intensitate, întinsă, slăbită până la a deveni o linie dreaptă, o simplă linie care înainta în spațiu să se amestece cu toate celelalte, se alătura miliardelor de miliarde de alte stele ce alcătuiau violența lumii, ghemul de tristețe și degradare, și cât vezi cu ochii, nimic, nici rază de lumină, nici luciu de culoare vie, galben-auriu, roșu carmin, nici cântec ieșit printr-o fereastră deschisă – bucată de rock săltăreț ori melodie al cărei refren îl reluăm râzând, fericiți și pe undeva rușinoși că îi știm pe dinafară cuvintele atât de sentimentale –, nici miros de cafea, parfum de flori sau de mirodenii, nimic, nici un copil cu obraji roșii alergând după o minge sau ghemuit cu bărbia pe genunchi și urmărind din ochi o bilă turtită rotindu-se pe trotuar, nici un strigăt, nu tu voci omenești chemându-se sau murmurându-și cuvinte drăgăstoase, nu tu plânset de nou-născut, nici o singură ființă vie prinsă în

succesiunea zilelor, ocupată cu lucrurile simple, fără importanță, dintr-o dimineață de iarnă: nimic nu vine să insulte durerea lui Marianne, care avansează ca un automat, cu pași mecanici și înfățișare nesigură. În ziua asta atât de tristă. Își repetă cuvintele cu voce joasă, nu știe de unde ies, le spune fixându-și vârful cizmelor, ca și cum i-ar însoți mersul tiptil, un sunet regulat care o face să uite că pentru moment are un singur lucru de făcut: un pas apoi altul apoi altul apoi să se așeze, și să bea. Se îndreaptă încet înspre cafeneaua pe care o știe deschisă duminica, un adăpost în care ajunge la capătul puterilor. În ziua asta atât de tristă, ție mă rog, Doamne. Șoptește întruna cuvintele, despărțind silabele ca pe boabele unui rozariu, oare de cât timp n-a mai rostit o rugăciune cu voce tare? Nu ar vrea să se mai oprească vreodată din mers.

A împins ușa. Înăuntru e întuneric, urme ale unor derive nocturne, emanații de cenușă răcită. Bashung. *Voleur d'amphores au fond des criques*[19]. Se apropie de tejghea, se apleacă pe deasupra barului, îi e sete, nu vrea să aștepte, e cineva? Dintr-o bucătărie apare un tip, enorm, cu un pulover strâmt de bumbac purtat direct pe piele și niște blugi mulați, având un păr ciufulit de parcă tocmai s-ar fi dat jos din pat, da, da, e cineva, și odată în fața ei continuă grav așadar ce bei don'șoară? Un gin – vocea lui Marianne abia se aude, un gâfâit. Bărbatul își netezește părul în spate cu cele două mâini doldora de inele, după care clătește un pahar în timp ce se zgâiește la femeia pe care știe c-a mai văzut-o pe-acolo: ce faci, don'șoară? Marianne se uită în altă parte, o să m-așez. Marea oglindă pătată din fundul încăperii îi trimite înapoi un chip pe care nu îl recunoaște, își întoarce capul.

Să nu închidă ochii, să asculte cântecul, să numere sticlele de sub tejghea, să studieze forma paharelor, să descifreze micile afișe, *Où subsiste encore ton écho*[20]. Să se amăgească, să se abată din calea violenței. Să pună stavilă imaginilor cu Simon ce se formează în mare viteză și se aruncă asupra ei în valuri succesive, în razii, să le îndepărteze, cu lovituri aprige din picior dacă trebuie, în timp ce deja se organizează în amintiri, nouăsprezece ani de secvențe păstrate în memorie, o grămadă. Să țină totul cât mai departe de ea. Frânturile de amintire ivite când îl evoca pe Simon în cămăruța lui Révol i-au iscat în piept o durere pe care se vede neputincioasă în a o controla, în a o reduce, pentru asta ar trebui să își fixeze memoria în creier, să injecteze în el un fluid paralizant, acul seringii condus de un computer de înaltă precizie, însă nu ar găsi acolo decât motorul acțiunii, capacitatea de a-și aminti, fiindcă în ce privește memoria, aceasta ține de întreg trupul, ceea ce Marianne habar nu are. *J'ai fait la saison dans cette boîte crânienne*[21].

Trebuie să se gândească, să pună totul în ordine și să poruncească, să îi poată rosti o frază clară lui Sean când acesta va veni, menajat. Să înlănțuie propozițiile în mod inteligibil. În primul rând: Simon a avut un accident. În al

doilea: e-n comă – o gură de gin. *Dresseur de loulous, dynamiteur d'aqueducs*[22]. În al treilea: situația este ireversibilă – înghite gândindu-se la cuvântul acesta pe care va fi nevoită să îl articuleze, ireversibilă, șase silabe ce îngheață starea lucrurilor și pe care nu le pronunță niciodată, susținând mișcarea continuă a vieții, posibilitatea răsturnării oricărei situații, nimic nu e ireversibil, nimic, are ea obiceiul să strige în gura mare la tot pasul – ia un ton ușor atunci, își unduiește fraza așa cum îl zgâlțâi cu blândețe pe cel care se descurajează, nimic nu e ireversibil, în afara morții, a handicapului, și poate că atunci se învârte, se rotește în jurul său, poate că începe să danseze. Dar cu Simon, nu. Cu Simon, lucrurile sunt ireversibile.

Pe telefon, în fundalul ecranului, îi apare chipul lui Sean – ochii aceia migdalați sub pleoapele indiene. Marianne, m-ai sunat. Izbucnește numaidecât în lacrimi – chimie a durerii –, incapabilă să articuleze vreo vorbă în timp ce el pronunță din nou: Marianne? Marianne? Trebuie să se fi gândit probabil că ecoul mării strâmtorate în bazinul portuar îi bruiază semnalul, trebuie să fi confundat zumzăitul din semnal cu saliva, mucii, lacrimile în timp ce ea își mușca dosul mâinii, înlemnită sub efectul groazei pe care i-o inspira dintr-odată glasul acela atât de iubit, familiar, cum doar un glas poate să fie, dar devenit brusc străin, oribil de străin, deoarece se ivise dintr-un spațiu-timp unde accidentul lui Simon nu avusese loc niciodată, o lume intactă situată la ani-lumină de acea cafenea goală; și acum glasul acesta provoca o disonanță, distrugea orchestrația lumii, îi sfâșia creierul: era glasul vieții dinainte. Marianne îl aude pe bărbatul care o sună și plânge, străbătută de emoția pe care o simți uneori în fața a ceea ce, în timp, a supraviețuit fără să fie atins, și declanșează durerea imposibilelor întoarceri – într-o zi va trebui să știe în ce direcție curge timpul, dacă e liniar sau descrie inelele rapide ale unui cerc hula hoop, dacă formează bucle, se încolăcește ca nervura unei cochilii, dacă poate lua forma tubului care îndoaie valul, aspiră marea și universul întreg în reversul său întunecat, da, ar trebui să înțeleagă din ce e făcut timpul care trece. Marianne strânge telefonul în mână: se teme să vorbească, se teme să nu distrugă vocea lui Sean, se teme că nu îi va mai fi niciodată dat să o audă așa cum e, că nu îi va mai fi dat niciodată să treacă prin acel timp dispărut când Simon nu se afla într-o situație ireversibilă, știind cu toate astea că trebuie să pună capăt anacronismului acelei voci pentru a resădi acolo, în prezentul dramei, știe că trebuie să o facă, iar când reușește până la urmă să se exprime, nu e nici concretă, nici precisă, ci incoerentă, astfel încât pierzându-și calmul, întrucât e cuprins la rândul său de spaimă – s-a întâmplat ceva, ceva grav –, exasperat, Sean începe să îi pună întrebări, Simon? ce-i cu Simon? ce surf? accident? unde? Din textura sonoră i se desprinde chipul, la fel de precis ca în fotografia de pe fundalul ecranului. Își imaginează că el ar putea deduce un înec, se corectează, cuvintele monosilabice devin propoziții care încet-încet se

organizează și formează un sens, în curând aruncă tot ceea ce știe în ordine, închizând ochii și lipindu-și telefonul de stern când aude strigătul lui Sean. După care, venindu-și în fire, îi spune în grabă că, da, viața i se află în pericol, că e în comă dar viu, iar Sean, desfigurat la rândul său, desfigurat ca și ea, răspunde ajung, sunt acolo în două minute, unde ești? – iar vocea sa e fugară acum, i s-a alăturat lui Marianne, a străpuns membrana fragilă ce îi desparte pe fericiți de damnați: așteaptă-mă.

Marianne a găsit forța să îi indice numele cafenelei, una dintre numeroasele Balto de oraș portuar a cărei locație i-o precizează – ploua cu găleata în ziua când intrase acolo pentru întâia oară, era în octombrie, în urmă cu patru luni, lucra la un articol, o comandă de la Agenția Patrimoniului, ținuse să revadă biserica Saint-Joseph, Vulcanul[23] lui Oscar Niemeyer, Apartamentul-tip Perret[24], tot betonul acela a cărui mișcare și radicalitate plastică o iubea, însă carnetul începuse să i se ude și odată ajunsă la bar, cu apa șiroind pe ea, dăduse pe gât un whisky sec: Sean începuse să doarmă în hangar, părăsise apartamentul fără să ia nimic cu el.

Îi distinge silueta în oglinda din fund, apoi chipul, cel pe care îl va revedea după tot acest timp, după această acumulare de tăcere, și se gândise mult la clipa aceea, promițându-și să fie foarte frumoasă atunci, frumoasă cum mai putea fi încă, iar el să fie uimit dacă nu mișcat, însă lacrimile uscate i-au întins pielea, uscată ca și cum ar fi fost acoperită cu o mască de argilă, iar pleoapele umflate nu au ventilat decât slab verdele acela prea spălăcit în care îi place lui să se cufunde.

Golește dintr-o înghițitură paharul de gin, și atunci el e acolo, în picioare în fața ei, palid și răvășit, minuscule particule de lemn îi pudrează părul, i se încrustează în pliurile hainelor, în ochiurile puloverului. Ea se ridică, o mișcare bruscă, scaunul i se răstoarnă în spate – trosnet pe jos –, dar nu se întoarce, stă în picioare în fața lui, cu o mână întinsă pe masă ce asigură un punct de sprijin corpului său care se clatină, cu cealaltă atârnându-i de-a lungul corpului, se privesc o fracțiune de secundă, apoi fac un pas și se îmbrățișează, o îmbrățișare de o forță nebună, ca și cum s-ar strivi unul într-altul, cu capetele presate mai să își crape craniul, cu umerii zdrobiți sub greutatea toracelui, cu brațele dureroase din cauza strânsorii, se amestecă în eșarfă, geacă și palton, genul de îmbrățișare pe care o dai pentru a te preface în stâncă în fața ciclonului, pentru a te preface în piatră înainte de a sări în gol, ceva de sfârșit de lume în orice caz, când, în același timp, exact în același timp, e și un gest care îi reconectează unul la celălalt – buzele li se ating –, le subliniază și anulează distanța, iar când se descarcerează, când se relaxează într-un final, buimăciți, istoviți, sunt ca niște naufragiați.

Odată așezat, Sean miroase paharul lui Marianne. Gin? Marianne surâde – maimuțăreală –, îi arată tabla cu meniul și începe să îi citească tot ce ar putea comanda de mâncare în acea duminică, de exemplu *croque-monsieur*[25], *croque-madame*[26], salată perigurdină[27], eglefin cu cartofi, omletă natur, tartină provensală, cârnați prăjiți, cremă de caramel, cremă de vanilie, tartă cu mere, și dacă ar putea, ar citi tabla în totalitate și ar lua-o mereu de la capăt pentru a întârzia momentul în care va îmbrăca penajul de pasăre cobitoare, penajul de întuneric și lacrimi. Privind-o fără să spună nimic, el nu o întrerupe, după care, cedând în fața nerăbdării, o înșfacă de încheietura mâinii, încătușând pielea fină și apăsând artera, te rog încetează. Cere și el un gin.

Atunci, Marianne s-a înarmat cu curaj – înarmat, da, exact asta e, simte o agresivitate nudă ce nu încetează să crească de când s-au îmbrățișat și cu care se blindează, cum te protejezi fluturând înainte-ți lama pumnalului – și, țeapănă pe banchetă, a înșirat cele trei propoziții pe care și le pregătise – ochii îi sunt ficși. Când o aude pe ultima – „ireversibil" –, Sean scutură din cap, iar fața i se agită, încleștată, nu, nu, nu, apoi se ridică, greoi, mișcă de la loc masa – ginul dă pe dinafară –, se îndreaptă spre ușă, cu brațele de-a lungul corpului și pumnii strânși ca și cum ar căra niște greutăți, umbletul unui bărbat care iese să spargă fața cuiva, care deja îl caută, și odată aflat afară în pragul ușii, se răzgândește brusc, se întoarce la masa unde stăteau, înaintează în raza de lumină descrisă pe podea, iar silueta lui bătută de soare e aureolată de o peliculă cenușie: rumegușul ce îl acoperă e pulverizat în spațiu de fiecare dată când piciorul său lovește podeaua. Corpul său fumegă. De altfel își năpustește bustul înclinat înainte ca și cum ar urma să încarce. Odată ajuns la masă, înșfacă paharul de gin, pe care îl golește dintr-o înghițitură la rândul său, apoi îi spune repezit lui Marianne, care deja își reînnoadă eșarfa, hai.

Camera se scaldă în lumina slabă, podeaua reflectă cerul de culoarea laptelui prins dintre jaluzele și, într-adevăr, trebuie să îți acomodezi vederea pentru a distinge mașinile, mobilele și corpurile dinăuntru. Simon Limbres se află aici, întins pe spate pe-un pat, un cearșaf alb dublu îi ajunge până la nivelul pieptului. Este plasat sub asistență respiratorie. Cearșaful se ridică încet la fiecare inspirație, o mișcare slabă însă perceptibilă, ai zice că doarme. Rumoarea din secție nu pătrunde aici decât înăbușită, iar vibrațiile necontenite ale aparatelor electrice nu fac decât să accentueze liniștea pe care o sfredelesc în bași continui. Ar putea fi camera unui bolnav, da, ai putea crede asta dacă nu ar exista umbra filtrată, impresia de retragere, ca și cum locul acesta ar fi situat în afara spitalului, o alveolă depresurizată unde nu se mai află nimic în joc.

Nu își spuseseră nimic în mașină, nimic, nu era nimic de spus deocamdată. Sean își lăsase mașina parcată în fața barului – un break la capătul puterilor

unde erau vârâte iolele pe care le fabrica și plăcile de surfing pe care Simon le aduna, le culegea de ici și colo, *shortboards* sau *fishes* –, a urcat în a lui Marianne, una clasa întâi, și ea a condus cu antebrațele paralele și țepene ca niște chibrituri, în timp ce Sean stătea cu fața întoarsă spre geam, pronunțând din când în când câte un comentariu cu privire la circulație, fluid – un flux care era aliatul lor, îi purta în grabă la căpătâiul fiului lor însă un flux care, de la cele dintâi sunete ale telefonului, îi purta la fel de repede în direcția nenorocirii fără să i se poată sustrage: nimic nu venea să le împiedice ori să le întârzie drumul spre spital. Evident, ideea unei lovituri de teatru i-a străbătut și pe unul și pe celălalt în același moment – o inversiune în imaginile scanărilor, o atribuire defectuoasă a filmelor, o eroare de interpretare, o greșeală de dactilografiere în rezultate, un virus la computere, așa ceva se putea întâmpla, da, la fel cum se întâmpla uneori ca doi bebeluși să fie schimbați într-o maternitate, sau ca pacientul condus în blocul operator să nu fie cel aflat în așteptarea intervenției chirurgicale, spitalul nu era un loc perfect – fără să se poată încrede cu totul în ea, fără să se poată mai ales deschide unul în fața celuilalt, în timp ce clădirile cu suprafețe netede, pline de geamuri, se măreau sub ochii lor până la a invada parbrizul, iar acum bâjbâie în încăperea asta.

Marianne se apropie de Simon, cât mai aproape de acest corp care nu i s-a părut niciodată așa de lung, și pe care nu l-a văzut așa de aproape de atâta timp – pudoarea lui Simon închis în baie, cerând scos din minți ca de acum înainte să i se bată în ușa camerei, sau străbătând apartamentul înfășurat în șervețele de hârtie ca un bonz tânăr. Marianne se apleacă deasupra gurii copilului său pentru a-i dibui răsuflarea, își aduce un obraz în dreptul pieptului pentru a-i auzi inima. Respiră, simte; inima îi bate, o aude – oare se gândește atunci la primele bătăi cardiace deslușite la centrul ecografic Odéon într-o după-amiază de toamnă, cursa nebunească de la început când pe ecran se iveau petele luminoase? Se ridică. Un bandaj încoronează capul lui Simon, fața îi este intactă, da, însă chipul său se mai află oare acolo? Întrebarea pune stăpânire pe ea în timp ce examinează fruntea copilului său, ieșitura arcadei, linia sprâncenelor, forma ochilor sub pleoape – mica porțiune de piele din colțul interior al ochiului, netedă și concavă –, în timp ce recunoaște nasul mare, buzele desenate, cărnoase, gropițele din obraji, bărbia acoperită cu o barbă fină, da, toate astea sunt prezente, dar chipul lui Simon, tot ce trăiește și gândește în el, tot ce îl însuflețește, toate astea o să se întoarcă? Se clatină, picioarele i se înmoaie, se agață de patul cu rotile, perfuzia se mișcă, spațiul se leagănă în jurul ei. Silueta lui Sean se încețoșează ca în spatele unui geam biciuit de ploaie. A înaintat în cealaltă parte a patului, s-a așezat la același nivel ca Marianne, iar acum își prinde fiul de mână în timp ce din scobitura înghețată a burții până la marginea buzelor abia întredeschise îi formează chinuit prenumele: Simon. Suntem aici, suntem cu tine, mă auzi, Simon, *my*

boy, suntem aici. Își pune fruntea pe cea a tânărului întins, pielea îi este caldă încă și are mirosul lui, miros de lână și de bumbac, miros de mare, și probabil începe să murmure cuvinte doar pentru ei, cuvinte pe care nimeni nu le poate înțelege și pe care nu le vom ști niciodată, gângurit arhaic din insulele Polineziei, sau cuvinte-mana ce s-ar fi înălțat din adâncimile limbajului fără să se altereze, pietricele lucind roșiatic de la un foc intact, materia aceea densă și lentă, inepuizabilă, înțelepciunea aceea, lucrul acesta durează două-trei minute, apoi Sean se ridică, privirea i se intersectează cu cea a lui Marianne și mâinile li se ating ușor peste pieptul copilului lor, gest care face să alunece cearșaful de pe torsul tânărului, dezvelind tatuajul maori pe care nu l-au atins niciodată, grafie vegetală pornită din umăr apoi răspândită în scobitura claviculei și pe omoplați – Simon își însemnase pielea în vara când împlinise cincisprezece ani, în timpul unei tabere de surfing în Țara Bascilor, un fel de a spune dispun de corpul meu, iar dacă Sean, calm, tatuat el însuși pe toată suprafața spatelui, îl întrebase cu privire la semnificația, alegerea și locul unui asemenea desen, încercând să înțeleagă dacă face referire la ceea ce avea metis în sânge, Marianne primise rău vestea, Simon era atât de tânăr, îi spusese nervoasă tatuajul tău, acolo, știi că e pentru totdeauna? Și, ca un bumerang, îi vine iar în minte cuvântul: ireversibil.

Révol tocmai a intrat în încăpere. Sean se întoarce și i se adresează: îi aud inima bătând – se pare că bâzâitul mașinilor se amplifică în clipa asta – apoi din nou, insistent: inima îi bate, nu? Da, Révol aprobă, inima îi bate, mulțumită mașinilor. Mai târziu, când se pregătește să iasă din încăpere, Sean îl oprește din nou: de ce nu a fost operat la sosire? Medicul simte tensiunea agresivă, disperarea ce o dă în mânie și pe de altă parte tatăl a băut, detectează asta în izul de alcool din respirație, așa că îi explică precaut: n-a fost posibil să-l operăm, domnule, hemoragia era prea mare, prea avansată, scanarea cerută de urgență la primirea lui Simon o arată clar, era prea târziu. Certitudine rostită în mijlocul catastrofei, calm imperturbabil frizând aroganța chiar în timp ce zguduiturile se intensifică, însă Sean ridică brusc tonul, izbucnește: n-ați încercat nimic! Révol se strâmbă fără să crâcnească, ar vrea să aibă o replică dar își dă seama că nu poate decât să tacă, de altfel cineva bate la ușă, și fără să aștepte vreun răspuns Cordélia Owl pătrunde în încăpere.

Tânăra și-a dat cu un pic de apă pe față, a băut o cafea, e frumoasă cum sunt unele fete a doua zi după o noapte albă. Îi salută pe Marianne și pe Sean cu un zâmbet fugar, după care, concentrată, se apropie de pat. O să vă iau temperatura. I se adresează lui Simon. Révol încremenește. Marianne și Sean cască ochii, uluiți. Tânăra le întoarce spatele, șoptește, da, e bine, apoi verifică tensiunea pe osciloscop și spune o să mă uit la sonda dumneavoastră urinară acum, să văd dacă ați făcut pipi – arată o blândețe aproape insuportabilă. Révol surprinde privirea înmărmurită pe care și-o aruncă Marianne și Sean Limbres,

ezită să o întrerupă pe infirmieră, să îi ordone să iasă, până la urmă alege să se miște: ar trebui să mergem să vorbim la mine în birou, haideți cu mine vă rog. Tresărire a lui Marianne care se împotrivește, nu vrea să părăsească încăperea, rămân cu Simon – șuvițe de păr îi spânzură peste figură, îi însoțesc du-te-vino-ul capului care i se clatină în gol –, iar Sean începe să bată pasul pe loc împreună cu ea în timp ce Révol insistă, haideți, fiul dumneavoastră trebuie să primească îngrijiri, vă veți putea întoarce să îl vedeți pe urmă.

Din nou labirintul, coridoarele ieșind unul din altul, din nou siluetele aflate la muncă, ecoul, așteptarea, perfuziile verificate, tratamentele administrate, tensiunile luate, îngrijirile oferite – curățări, escare –, camerele aerisite, cearșafurile schimbate, podelele spălate, și din nou Révol și călcătura lui deșelată, din nou pulpanele halatului alb ce îi plutesc în spate, biroul minuscul și scaunele reci, din nou fotoliul și globul de sticlă răsturnat în podul palmei exact în momentul în care Thomas Rémige bate la ușă și fără să aștepte intră în încăpere, se prezintă părinților lui Simon Limbres, își anunță profesia – sunt infirmier, lucrez în cadrul secției –, apoi se așază lângă Révol, pe un taburet împins acolo. Acum, așadar, sunt patru așezați în cămăruța asta, iar Révol simte că trebuie să se grăbească fiindcă te sufoci acolo. Astfel că are grijă să îi privească unul după unul, pe bărbat și pe femeie, părinții lui Simon Limbres – din nou, privirea ca un angajament al cuvântului – în timp ce afirmă: creierul lui Simon nu mai arată nici o activitate, electroencefalograma de treizeci de minute care tocmai a fost efectuată prezintă o linie dreaptă, Simon este de-acum într-o comă profundă.

Pierre Révol și-a reluat în stăpânire corpul, și-a îndreptat spatele și a înălțat gâtul, o contracție a mușchilor ca și cum ar fi trecut la o viteză superioară, ca și cum s-ar fi îndemnat în acel moment ok, gata cu șmecheriile, trebuie să plec, și fără îndoială mișcarea asta îi permite să nu țină seama de tresărirea lui Marianne și de exclamația lui Sean, care recunosc amândoi termenul „profundă", înțeleg că deznodământul este aproape, iar iminența veștii e insuportabilă. Sean închide ochii, își înclină capul, își ciupește cu degetul mare și arătătorul colțul interior al pleoapelor, șoptește aș vrea să fiu sigur că s-a făcut totul, iar Révol, blând, îl asigură: șocul accidentului a fost prea violent, starea lui Simon era disperată la primirea sa azi-dimineață, am transmis rezultatele scanării la neurochirurgi experți care din nefericire au confirmat faptul că o intervenție chirurgicală nu poate schimba nimic, aveți cuvântul meu. A spus „era disperată", iar părinții privesc în pământ. Totul crapă și se surpă în ei, când, brusc, ca pentru a întârzia propoziția finală, Marianne intervine: da, însă te trezești din comă, se întâmplă să te trezești, chiar și după câțiva ani, e plin de cazuri din astea, nu? Chipul ei e transfigurat de această idee, o revărsare de lumină, iar ochii i se măresc, da, când vine vorba de comă

nimic nu e vreodată decis, o știe, poveștile cu cei care se trezesc după ani de zile abundă, circulă pe bloguri, pe forumuri, sunt uluitoare. Révol își oprește privirea într-a ei și, ferm, răspunde: nu – silaba care ucide. O ia de la capăt: funcțiile de relație, altfel spus conștiința, sensibilitatea, mobilitatea fiului dumneavoastră sunt abolite, și la fel, funcțiile vegetative, respirația și circulația sângelui nu mai sunt asigurate decât de mașini – Révol expune, expune, ca și cum ar acționa prin acumulare de probe, cuvintele sale enumeră, se opresc după fiecare informație, în timp ce ea, intonația, se ridică, un mod de a spune că veștile rele se adună, că se îngrămădesc în corpul lui Simon, până când fraza își pierde puterea, se oprește în cele din urmă, desemnând dintr-odată golul întins înaintea ei, precum o disoluție a spațiului.

– Simon este în moarte cerebrală. A decedat. A murit.

Evident, după ce ai debitat așa ceva, trebuie să îți recapeți suflul, să faci o pauză, să stabilizezi oscilațiile urechii interne pentru a nu te prăbuși la pământ. Privirile se despart. Révol ignoră bipul ce i se declanșează la brâu, deschide mâna, scrutează globul de cristal portocaliu ce i se încălzește în palmă. E palid. I-a anunțat pe acest bărbat și pe această femeie că fiul lor e mort, nu și-a dres vocea, n-a coborât glasul, a pronunțat cuvintele, cuvântul „decedat", și mai ales cuvântul „murit", cuvinte ce încremenesc o stare a corpului. Însă corpul lui Simon Limbres nu era încremenit, tocmai asta-i problema, și contravenea prin aspectul său ideii pe care ți-o făceai despre un cadavru, fiindcă până la urmă era cald, cu carnația vie, și mișca în loc să fie rece, albastru și imobil.

Uitându-se pieziș, Révol îi observă pe Marianne și pe Sean – ea își frige irisurile în tubul de neon galben fixat pe tavan, în timp ce el își sprijină antebrațele pe coapsele ei și își îndreaptă privirea înspre podea, cu capul băgat între umeri; ce au putut vedea în camera copilului lor? ce au putut pricepe cu ochii lor ignoranți când nu puteau stabili o legătură între interioritatea distrusă a lui Simon și exterioritatea sa liniștită, între înăuntru și afară? Corpul copilului lor nu lăsa nimic vizibil, nu arăta nici un semn fizic, unul care să-ți permită să pui diagnosticul ca pe o lectură a corpului – cum ar fi genialul „semn al lui Babinski", capabil să depisteze patologii ale creierului pornind de la simpla stimulare a tălpii piciorului –, zăcea pentru ei de nepătruns, refuzând să vorbească, închis ca un cufăr. Lui Rémige îi sună mobilul, scuzați-mă, sare în picioare și oprește numaidecât aparatul, se așază la loc, Marianne tresare în timp ce el, Sean, nu înalță capul, nemișcat, cu spatele lat, încovoiat, negru.

Révol îi menține în câmpul vederii sale, îi împresoară, cu privirea ca un obiectiv pe care îl plimbă asupra lor, cei doi sunt puțin mai tineri decât el, copii de la finalul anilor șaizeci, trăiesc într-un colț de pe glob unde speranța de viață, ridicată, nu încetează să crească în continuare, unde moartea este sustrasă privirilor, ștearsă din locurile de zi cu zi, evacuată la spital unde se ocupă de ea profesioniștii. Au avut măcar de-a face cu vreun cadavru până

acum? Au vegheat vreo bunică, au pescuit vreun înecat, au însoțit vreun prieten la sfârșitul zilelor? Au văzut vreun mort altundeva decât într-un serial american *Autopsia crimei*, *CSI – Crime și Investigații*, *Sub Pământ S.R.L.*? În ce îl privește pe Révol, lui îi place să-și piardă din când în când vremea prin morgile televizate unde își fac veacul medici de urgență, legiști, ciocli, tanatopractori și ștabi ai poliției științifice printre care se număra un număr însemnat de fete sexy și zvăpăiate – cel mai adesea o creatură gotică exhibând la tot pasul un piercing pe limbă sau o blondă cu clasă dar bipolară, mereu însetată de iubire –, îi place să asculte toată lumea aceea mică trăncănind în jurul unui leș întins pe toată lungimea lui de-a curmezișul imaginii albăstrui, schimbând confidențe, agățând fără rușine sau muncind, formulând ipoteze cu un fir de păr fluturat la capătul unei pense, ori un coș scrutat cu lupa, ori o prelevare de mucoasă bucală analizată sub lentila unui microscop, fiindcă trebuie mereu ca ora să se învârtă, ca noaptea să se împlinească, fiindcă întotdeauna e urgent să elucidezi urmele înscrise în piele, să îți încerci talentul la o descifrare a cărnii ce ar putea spune dacă victima frecventa barurile, sugea pastile de catechu, abuza de carne roșie, bea whisky, se temea de întuneric, își vopsea părul, umbla cu produse chimice, avea relații sexuale cu mai mulți parteneri; da, câteodată lui Révol îi place să se uite la episoadele astea, însă chiar și așa, după el, serialele de acest fel nu spun nimic despre moarte, degeaba ocupă cadavrul întreg câmpul vizual, asfixiază ecranul, observat, segmentat, întors pe toate fețele, e un simulacru, și totul se întâmplă ca și cum, câtă vreme nu își livrase toate secretele, câtă vreme rămânea o potențialitate – narativă, dramaturgică –, ar fi ținut moartea la distanță.

Sean și Marianne nu au făcut încă nici o mișcare. Copleșire, curaj, demnitate, Révol nu știe nimic, se aștepta însă ca ei să explodeze, să treacă pe sub birou, să-i facă reputația zob, să-i răstoarne fleacurile decorative, ba chiar să-l lovească și să-l jignească – nemernicule, colecționar de căcat ce ești –, aveau de ce s-o ia razna, să se dea cu capul de pereți, să-și urle furia, în loc de asta totul se întâmpla ca și cum cei doi, încet, se separau de restul umanității, migrau înspre marginile scoarței terestre, părăseau un timp și un teritoriu pentru a începe o derivă siderală.

Cum ar fi putut până și să conceapă moartea copilului lor când ceea ce era ceva absolut pur – moartea, absolutul cel mai pur în fond – se regrupase, se recompusese, în diferite stări ale corpului? Pentru că nu mai exista ritmul acela ținut în scobitura pieptului care să ateste viața – un soldat își scoate casca și se apleacă să pună urechea pe toracele camaradului său întins în noroi în fundul tranșeei –, nu mai exista răsuflarea ieșită pe gură care să îl desemneze pe cel viu – un instructor de înot șiroind îi face respirație gură la gură unei tinere cu ten verzui –, ci un creier electrificat, activat de undele cerebrale, de preferat unde beta. Cum și-ar fi putut până și să-și închipuie moartea lui Simon, când

tenul său e roz încă, și suplu, când ceafa i se scaldă în hrenița fragedă albastră și stă întins cu picioarele în săbiuțe?[28] Révol recheamă în minte reprezentările de cadavre pe care le cunoaște, și sunt mereu imagini cu Cristos, cristoși pe cruce cu trupuri livide, frunți julite de coroana de spini, picioare și mâini bătute în cuie pe lemne întunecate și strălucitoare, sau cristoși puși în mormânt, cu capetele date pe spate și pleoapele pe jumătate închise, vineți, descărnați, cu șoldurile încinse de un lințoliu firav ca la Mantegna, *Trupul lui Cristos mort în mormânt* de Holbein cel Tânăr – un tablou de un asemenea realism încât Dostoievski le atrage creștinilor atenția: privindu-l, riscă să-și piardă credința –, regii, prelații, dictatorii îmbălsămați, cowboy-i de cinema prăbușiți pe nisip și filmați în prim-plan, își amintește atunci de fotografia lui Che, cristică, tocmai, și el tot cu ochii deschiși, expus de junta boliviană într-o punere în scenă morbidă, însă nu găsește nimic înrudit cu Simon, cu acel corp intact, acel corp ce nu sângerează, calm și atletic, ce seamănă cu al unui zeu tânăr odihnindu-se, ce pare să doarmă, ce pare să trăiască.

Oare cât timp au rămas așezați așa după anunț, lăsați pe marginea scaunelor, surprinși într-o experiență mentală despre care până atunci corpurile lor nu aveau nici cea mai mică idee? De cât timp vor avea nevoie pentru a se așeza în zodia morții? Deocamdată, ceea ce simt nu reușește să își găsească o traducere posibilă ci îi fulgeră într-un limbaj ce precede limbajul, un limbaj de neîmpărtășit, dinaintea cuvintelor și dinaintea gramaticii, care este poate celălalt nume al durerii, nu i se pot sustrage, nu îl pot înlocui cu nici o descriere, nu îi pot reconstitui nici o reprezentare, sunt în același timp rupți de ei înșiși și rupți de lumea din jur.

Thomas Rémige a rămas tăcut așezat pe taburetul de fier lângă Révol, cu picioarele încrucișate sus, și poate că se gândea la aceleași lucruri ca și el, formându-și aceleași imagini. Și-a așezat cutia cu chibrituri și așteaptă împreună cu ei, timpul se scurge, terci de gânduri și urlete mute, apoi Révol se ridică, imens și livid, chipul său lung cuprins de mâhnire dând de înțeles că trebuie să părăsească încăperea, sunt așteptat, și atunci Thomas Rémige a rămas singur cu soții Limbres care nu se ridicau dar se apropiaseră unul de altul, umăr la umăr, și plângeau în tăcere. A așteptat un moment, după care i-a întrebat cu o voce plină de atenție dacă voiau să meargă înapoi în camera lui Simon. S-au ridicat fără să răspundă, cu infirmierul urmându-i îndeaproape, însă odată ajunși pe coridor Sean a scuturat din cap, nu, nu vreau să merg, nu pot, nu chiar acum, respira greu, umflându-și plămânii și înălțând pieptul, cu o mână la gură, Marianne i s-a strecurat sub umăr – pentru a-l sprijini, pentru a-l proteja –, iar cei trei au încetat să mai înainteze. Thomas s-a apropiat de ei și le-a zis: sunt aici pentru a vă însoți, pentru a fi cu dumneavoastră; dacă aveți întrebări, mi le puteți pune. Sean s-a sufocat, după care – cum o fi găsit puterea să articuleze? – a spus dintr-un foc: ce-o să se întâmple acum?

Infirmierul a înghițit în gol în timp ce Sean își continua elanul, cu vocea răvășită de revoltă și necaz: de ce-l mai țineți la reanimare dacă nu mai există nici o speranță? Ce așteptați? Nu înțeleg. Marianne, cu părul în ochi, privirea fixă, mirată, a părut că nu înțelege nimic, în timp ce Thomas căuta o ieșire, un răspuns pe care să-l formuleze: întrebarea lui Sean venea să pună punct duratei protocolului, gândită pentru a contracara repeziciunea dramei și brutalitatea anunțului, pentru a lăsa să treacă un timp, pentru a da timp. E un strigăt căruia trebuie să-i facă față. Se hotărăște să le vorbească.

Cordélia Owl aranjează perna în jurul capului lui Simon, netezește cearșaful la nivelul pieptului, trage perdelele, închide după ea ușa camerei și merge spre recepție trasând arabescuri pe coridor – blestemată să fie bluza asta strâmtă, ajustată, i-ar fi plăcut mai mult contur în clipa asta, să audă fâșâitul încrețiturilor, să le simtă atingerea pe genunchii proeminenți pe care și-i știa supli și savanți. Pe drum, vâră mâna în buzunar, înșfacă telefonul: nici un mesaj. Niet. Nada de nada. Trei fără douăzeci. Trebuie să doarmă, doarme. E întins undeva pe spate, cu pieptul gol, abandonat. Ea zâmbește. Să nu îl sune.

Îmbrăcați la loc, cu nasturii încheiați, cu cataramele curelelor potrivite din nou, au stat față în față pe trotuar, well, well, o să plec, ua e târziu, uh e devreme, nu?, da, bye, bye, un sărut pe obraz, un zâmbet de curtoazie, după care s-au despărțit făcând mișcările fine ce se impuneau – balans grațios, întinderea unui picior în spate, întoarcere bruscă –[29], se îndepărtaseră urmând aceeași linie, înainte să dispară și unul și celălalt în întuneric. Cordélia mersese mai întâi încet, cu tocurile sunându-i ca unei starlete din anii cincizeci într-o fustă creion mulată, ținându-și strâns gulerul mantoului cu o mână lipită de gât, nu se întorsese, nu care cumva, dar odată depășit colțul străzii, s-a învârtit ca un titirez cu capul dat pe spate spre cer și vântul în gură, cu brațele îndepărtate pe orizontală precum un derviș rotitor, apoi își începuse din nou goana în direcția bună, și se năpustise cu toată viteza printre blocuri, riscând din când în când un pas mare săltat peste câte-un canal ca și cum ar fi trebuit să treacă un râu, și brațele i se unduiau ca niște panglici, frigul nopții îi biciuia fața, aerul înghețat năvălea printre pulpanele paltonului, acum larg deschis, și era bine, se simțea frumoasă, suplă, mai înaltă cu cel puțin douăzeci de centimetri de când se trântiseră lângă lăzile de gunoi, de când chiloții îi lunecaseră pe jos iar el îi cuprinsese sexul în mână, cu palma făcută căuș cât să o poată ridica de-a lungul zidului, de când se înălțase pe vârful unui picior, îndoise celălalt genunchi până la nivelul pieptului, trăgându-l acum spre ea, cu sexul în ea, cu limbile punând stăpânire pe guri ca focul pe cuptor, cu dinții sfârșind prin a mușca, râdea în goana ei, carne rece de fată isteață jucând cu exces de zel în văzul lumii eroina solitară, amazoana orașelor care își asumă dorința și își controlează acțiunile, urca bulevardele bătute de vânt, străzile încremenite la cinci dimineața, fugea, indiferentă la mașina care încetinea

lângă ea, la geamurile ce coborau pentru a lăsa să țâșnească insulta sexuală, urci stricato?, devora spațiul, era numai o ardere, astfel încât a fost cât pe ce să treacă rue d'Étretat în timp ce *van*-ul lui Chris venea din stânga în intersecția Quatre-Chemins, s-a oprit brusc pe marginea trotuarului, fresca de pe caroserie s-a desfășurat în fața ei – i s-a părut că surferițele californiene în bikini triunghiulare îi fac cu ochiul și îi surâd ca unei posibile surori –, și după câțiva pași era acasă, cufundată sub plapuma din fulgi, cu ochii închiși fără să reușească să doarmă, nu îi ceruse nimic tipului care o chinuia de atâta amar de vreme, nu pusese nici o întrebare – brave girl.

Pătrunde în biroul de sticlă asemănător unui acvariu, vede un scaun, se prăvălește pe el. Dintr-odată epuizată. Pești clovn brăzdează ecranul computerului. Își verifică iar telefonul. Nimic. Of course, nimic. Un consemn tacit pe care nu îl va încălca. Nici pentru tot aurul din lume. Ideea că, deși pronunțat cu o voce rapidă și pe un ton proaspăt, cuvântul cel mai neînsemnat nu ar putea fi altfel decât vâscos, fals, greoi, și că propoziția cea mai neînsemnată i-ar scoate la iveală dublul fond anxios, sentimental cretin. Nu-ți mișca urechea, dă pe gât o cafea, niște fructe uscate, un flacon cu lăptișor de matcă, nu face vreo tâmpenie, închide telefonul. Sunt frântă, fir-ar să fie!

Pierre Révol intră atunci când ea își privește urmele mov de pe gât, răsucită în fața ecranului aplicației Photo Booth, și văzând apărându-i fața în imagine, aplecată peste umăr ca un cititor indiscret care profită de ziarul vecinului în metrou, scoate un țipăt. Ești începătoare în secție ai spus? Révol stă nemișcat în spate, ea sare, se rotește, întoarce capul, vede negru înaintea ochilor, trebuia să mănânc ceva, își reașază șuvițele de păr înapoia urechilor pentru a-și elibera fața instabilă, da, am început de două zile, iar cu o mână fermă își potrivește gulerul halatului. Trebuie să îți vorbesc despre ceva important, ceva cu care te vei confrunta aici. Cordélia dă din cap, în regulă, acum? Nu durează mult, are legătură cu ceea ce tocmai s-a întâmplat în cameră, însă fix în clipa asta, bzzz, bzzz, mobilul îi vibrează Cordéliei în fundul buzunarului și iat-o încordându-se ca sub efectul unei descărcări electrice, o nu, nu, nu cred, fir-ar să fie!, Révol s-a lăsat pe marginea unei mobile și începe să vorbească, se uită în pământ, are brațele încrucișate pe piept și picioarele tot așa pe călcâie, băiatul la care ai fost e în moarte cerebrală, bzzz, bzzz, Révol se exprimă limpede în timp ce pentru Cordélia cuvintele lui sună ca un exercițiu de fonetică într-o limbă străină, degeaba își îndreaptă întreaga atenție de care e-n stare spre acel chip și își menține creierul pe axa acelei voci care îi vorbește, totul se petrece ca și cum ar înota împotriva curentului, împotriva acelui val cald ce îi țâșnește de-a lungul șoldului la intervale regulate, bzzz, bzzz, ce i se scurge în pliurile coapsei, în scobitura din pântec, luptă, ar vrea să se întoarcă spre bărbatul care pare să se îndepărteze de ea ca și cum ar fi fost tocmai îmbrâncit în vâltoare, și devine de neauzit pe măsură ce îi explică: uite, tânărul acela a murit; or, pentru

cei apropiați este greu să înțeleagă realitatea acestei morți, înfățișarea corpului face afirmația asta să fie confuză, înțelegi? Cordélia se străduiește să asculte, pronunță un da cum ai sparge un balon de săpun, înțeleg, însă nu înțelege nimic, zăpăcita, în capul său e vraiște, bzzz, bzzz, scuturăturile abia simțite ale telefonului aducând acum cu ele partea lor de imagini sexuale, fotograme extrase din filmul nopții trecute – gura atât de catifelată deschisă în ceafă și respirația caldă, în timp ce fruntea, obrazul ei, abdomenul și sânii i se ating în treacăt de zid acum, roșii de la frecușul pe mortarul grăunțos și pietricelele ascuțite în timp ce o lua pe la spate, când l-a prins cu mâinile de fese pentru a-l trage și mai aproape, mai adânc, mai puternic –, bzzz, ultima pulsație, s-a terminat, nu clipește, înghite în sec înainte să răspundă cu glas rigid da, înțeleg perfect, astfel încât Révol îi aruncă o privire binevoitoare înainte să încheie, uite: când îi acorzi îngrijiri, nu îi poți vorbi unui pacient în moarte cerebrală așa cum ai făcut-o, părinții se aflau în încăpere, iar pentru ei acest lucru e un semnal contradictoriu într-o situație extremă, asemenea cuvinte rostite din perspectiva îngrijirilor bruiază mesajul pe care li-l dăm, situația este oricum destul de dură, ne-am înțeles? Da – glasul Cordéliei, chinuită, neașteptând decât un lucru, ca Révol să plece, hai cară-te, cară-te acum, bine, am înțeles, și care, dintr-odată, când nimic nu o lăsa să se bănuiască, protestează, înalță capul: nu m-ați inclus în preluarea pacientului, v-ați întâlnit singur cu părinții, nu se mai lucrează așa. Révol se uită la ea, mirat: nu? și cum se lucrează? Cordélia face un pas înainte și dă răspunsul: se lucrează în echipă. Tăcerea se lungește, cei doi se uită unul la altul, apoi medicul se ridică în picioare: ești tare palidă, ți-au arătat oficiul? Găsești acolo biscuiți, ai grijă, douăsprezece ore la reanimare sunt o cursă de fond, fato, trebuie să păstrezi distanța. Da, da, în regulă. Révol catadicsește în cele din urmă să-și ia tălpășița. Cordélia își bagă mâna în buzunar. Închide ochii, se gândește la bunica din Bristol cu care vorbește în fiecare duminică seara, nu e ea, nu sună la ora asta își spune pentru a se convinge, ar risca bucuroasă testul unei superstiții înainte să-și ridice pleoapele și să citească numărul afișat pe ecranul tactil, ar paria bucuroasă ca la ruletă pe un număr de cameră aprins pe tablou, încearcă să arunce un cocoloș de hârtie în coș, sau pur și simplu dă cu banul – nu fi gâsculiță, ce te-a apucat?

Cordélia Owl s-a așezat în mijlocul încăperii, a înălțat capul și și-a tras umerii în spate, a deschis încet palma, descoperind falangă după falangă numărul care o sunase. Necunoscut. Zâmbește, ușurată. Până la urmă, nu mai e atât de sigură că vrea ca el să se manifeste, atât de zorită să vrea să-l audă. Dintr-odată e crudă când se gândește la el, lucidă și surâzătoare. Are douăzeci și cinci de ani. Anticipează cu dezgust oboseala tensiunii amoroase, muntele de oboseală – exaltare, neliniște, nebunie, impulsivitate crasă –, se întreabă din nou de ce intensitatea aceea rămâne partea cea mai râvnită din viața ei, dar

gândul îi zboară, se îndepărtează de întrebarea asta la fel cum îți tragi în ultima clipă vârful piciorului din mlaștina mocirloasă unde urma să intre, să se împotmolească, fără să cunoască vreodată odihna, acum trebuie să prelungească noaptea trecută, să se pătrundă de ea ca de o sărbătoare. Să își păstreze grația și ironia de fată. Ajunsă în micul oficiu, a luat din dulap un pachet de napolitane cu cremă de zmeură, a desfăcut ambalajul ce fâșâia ca mătasea sub micile ei degete lacome și, încet, a halit tot.

Révol se întoarce pe coridor, îi ignoră pe cei care i se adresează, îi întind fișe și umblă cu pași mărunți când el înaintează, trei minute, vreau trei minute la naiba, bombăne printre dinți, cu degetul mare, arătătorul și mijlociul întinse în aer în timp ce vocea accentuează „trei" cu autoritate, iar cei din secție îi cunosc gestul, știu că odată rămas singur în birou anestezistul va gravita în fotoliul care se leagănă ca o barcă în toate direcțiile, se va uita la ceas, va începe o numărătoare inversă – trei minute, un ou fiert moale, măsura ideală – și profitând de acest răgaz de singurătate ca de un sas, își va lipi obrazul de cotul îndoit direct pe birou, exact așa cum își fac siesta copiii de grădiniță în sălile de clasă, după ce merg la cantină, și se va cufunda în această cavitate a somnului pentru a înăbuși ceea ce tocmai s-a întâmplat, pentru a dormi poate. Istovit, își sprijină capul pe brațele încrucișate și adoarme. Se înțelege că își dă seama când au trecut cele trei minute: trebuie ca, după atâția ani – douăzeci și șapte – petrecuți adormindu-i pe alții, să fi rafinat pentru el însuși o tehnică de microsiestă foarte eficientă, deși de durată sensibil inferioară celei preconizate în mod obișnuit pentru reîncărcarea unui corp omenesc. Se știe de mult că Révol și-a pierdut celălalt somn, cel nocturn, cel orizontal, cel profund. În apartamentul în care locuiește, pe rue de Paris, nu mai există o cameră cu o astfel de destinație, numai o mare încăpere unde patul de două persoane joacă rol de masă joasă, acolo își ține colecția de viniluri – integrala Bob Dylan și Neil Young –, tot felul de hârtii, și lungile ghivece care conțin experiențele sale botanice cu plante psihotrope – o fac la modul profesionist, le spune el celor, puțini, care se întâmplă să intre acolo, mirați să vadă răsaduri de cânepă crescând la vedere, dar și mac-de-grădină, lavandă, mac-de-câmp, și *Salvia divinorum*, „jalea ghicitorilor", o iarbă halucinogenă ale cărei virtuți curative le-a descris în articole publicate în reviste de farmacologie.

Noaptea trecută, singur în apartamentul de pe rue de Paris, a văzut prima dată filmul lui Paul Newman *Efectul razelor gama asupra crăițelor* – titlul prezicea tocmai o fantezie botanică fiind însă vorba despre un cinema de o cu totul altă forță, care trasa un drum între halucinație și știință, ceea ce îl captivase pe Révol din start. Impresionat, pus pe gânduri, și-a format ideea, de ce nu, să reproducă în salonul său experiența Matildei, tânăra eroină din film, care proiecta diferite doze de radiu asupra crăițelor pentru a le observa creșterea, forma ce li se diferenția de-a lungul zilelor sub influența razelor,

unele devenind enorme, altele rahitice și zbârcite, iar altele pur și simplu frumoase, și fetița singuratică pricepea treptat câte ceva din infinita varietate a vieții, în același timp își ocupa locul în lume, afirmând la serbarea școlară, pe scena teatrului, că e posibil ca într-o zi o mutație miraculoasă să transforme și să facă mai bună specia umană. După care, visător, și-a făcut niște ochiuri la capac, cu gălbenușurile la fel de intense ca petalele unor crăițe, și-a desfăcut o bere blondă luată de pe ușa frigiderului, a dat încet totul pe gât, apoi s-a învelit într-o pilotă din pene de gâscă, rămânând cu ochii deschiși.

Révol doarme. Are un caiet așezat la îndemână ca să poată nota când se va trezi, să descrie imaginile întrezărite, acțiunile, înlănțuirile de evenimente și chipurile, și poate că al lui Simon va fi consemnat acolo – șuvițele negre întărite în sângele coagulat, pielea mată, umflată, bolțile albe ale pleoapelor, fruntea și tâmpla dreaptă cuprinse de o aureolă naivă, pata roșie mortală – sau dacă nu cel al lui Joanne Woodward, alias Beatrice Hunsdorfer, mama borderline a Matildei, apărută în sala de teatru odată serbarea terminată, ivindu-se din umbră în mare ținută de seară, cu paiete și pene negre, împleticindu-se pe picioare, beată, cu ochii sticloși, spunând cu glas tulbure și o mână dusă la piept: *my heart is full, my heart is full.*

S-au ținut de mână pentru a-l urma pe Thomas Rémige, iar în fond, dacă l-au însoțit, dacă s-au conformat încă unui tur prin rețeaua de coridoare și sasuri, dacă au fost de acord să treacă prin toate ecluzele, să deschidă și să țină cu umărul toate ușile, în ciuda meteoritului negru ce tocmai îi izbise din plin, în ciuda epuizării evidente, e pentru că fără îndoială Thomas Rémige avea pentru ei o privire corectă – privirea care îi păstra în partea celor vii, privirea care deja devenise neprețuită. Așadar, pe drum, cei doi și-au împreunat degetele, au mișcat buricele mușcate, unghiile roase tivite cu piele moartă, și-au atins ușor palmele uscate, inelele și pietrele, și au făcut-o fără să se gândească.

Iarăși, un alt loc din spital, o vizuină mobilată în genul camerei de zi a unui apartament-tip: încăperea e luminoasă, mobilierul cochet chiar dacă ordinar – o canapea verde măr din țesătură sintetică asemănătoare cu catifeaua și două scaune roșu aprins având șezutul umplut cu câlți –, pereții goi în afara posterului colorat al unei expoziții Kandinski – Beaubourg, 1985 – și, puse pe tăblia mesei joase, o plantă verde cu frunze lungi și subțiri, patru pahare curate, o sticlă de apă minerală, o ceșcuță umplută cu un potpuriu mirosind a portocală și scorțișoară. Fereastra e întredeschisă, perdelele se mișcă ușor, se aude zgomotul mașinilor, rare, ce vin și pleacă jos, în parcarea spitalului și, deasupra, ca niște mici zgârieturi sonore, țipetele pescărușilor. E frig.

Sean și Marianne stau unul lângă altul pe canapea, stângaci, intrigați deși tulburați, și, pe unul dintre scaunele roșu aprins, s-a așezat el, Thomas

Rémige, cu fișa medicală a lui Simon Limbres în mâini. Cu toate astea, degeaba împart cei trei indivizi același spațiu și ocupă același timp, în clipa asta nimic nu e mai îndepărtat pe această planetă decât cele două ființe în durerea lor și acest tânăr venit să se pună în fața lor cu scopul – da, cu scopul – de a le obține consimțământul pentru prelevarea organelor copilului lor. Un bărbat și o femeie prinși într-o undă de șoc, aruncați în același timp în aer și trântiți într-o temporalitate dislocată – o continuitate pe care moartea lui Simon o curma, dar o continuitate care, aidoma unei rațe fără cap alergând în curtea unei ferme, continua, o nebunie –, o temporalitate a cărei durere țesea materia, un bărbat și o femeie concentrând asupra capetelor lor deplina tragedie a lumii, și acest tânăr în halat alb, pornit și prevăzător, gata să poarte conversația fără să ardă etapele, declanșându-și însă o numărătoare inversă într-un loc din creier, conștient că un corp în moarte cerebrală se degradează, și că trebuie acționat rapid – prins în această contorsiune.

*

Thomas toarnă apă în pahare, se ridică să închidă fereastra, străbate încăperea și, făcând asta, îi observă pe cei doi, nu îi scapă din ochi, bărbatul acesta și femeia aceasta, părinții lui Simon Limbres, și cu siguranță în clipa asta se încălzește mental, știind că e pe cale să îi bruscheze, să facă o incizie în chinul lor cu o întrebare de care încă nu au habar, să le ceară să se gândească și să formuleze niște răspunsuri, când ei sunt niște zombi loviți de durere, rotindu-se undeva în afara Pământului, și fără îndoială se pregătește să vorbească așa cum se pregătește să cânte, își relaxează mușchii, își controlează respirația, conștient că punctuația este anatomia limbajului, structura sensului, astfel încât vizualizează fraza de început, linia sa sonoră, și calculează prima silabă pe care o va pronunța, cea care va sparge tăcerea, precisă, rapidă precum o tăietură – mai curând trasată cu lama decât o crăpătură pe o coajă de ou, decât fisura ce urcă pe zid când pământul se cutremură. Începe încet, reamintind cu metodă contextul situației: cred că ați înțeles, creierul lui Simon se află în proces de distrugere; chiar și așa, organele sale continuă să funcționeze; nu este o situație comună. Sean și Marianne clipesc în semn de încuviințare. Thomas, încurajat, continuă: sunt conștient de durerea dumneavoastră, însă trebuie să abordez un subiect delicat – chipul său e nimbat de o lumină transparentă, iar vocea îi urcă imperceptibil cu o treaptă, perfect deslușită atunci când spune:

– Suntem într-un context în care ar fi posibil să luăm în considerare ca Simon să își doneze organele.

Bam. Din start, Thomas își pusese vocea pe frecvența bună, iar încăperea pare să rezoneze ca un microfon uriaș, o lovitură de înaltă precizie – roți de Rafale[30] pe punctul să-și ia zborul de pe portavioane, pensulă de caligraf

japonez, lovitură scurtă la tenis. Sean înalță capul, Marianne tresare, amândoi își cufundă privirea în cea a lui Thomas – încep să întrevadă cu groază ce caută aici, în fața acestui tânăr frumos cu profil de medalie, în fața acestui tânăr frumos care înlănțuie cuvintele calm. Aș vrea să știu dacă fiul dumneavoastră a avut prilejul să se exprime asupra acestui subiect, dacă i s-a întâmplat să vorbească despre asta cu dumneavoastră.

Pereții se leagănă, podeaua se clatină, Marianne și Sean sunt doborâți. Rămân ca trăsniți, privirile plutesc la nivelul mesei joase, mâinile se frâng, iar tăcerea asta care se scurge, groasă, neagră, vertiginoasă, amestecă descumpănirea cu confuzia. Un gol li s-a căscat înainte, un gol pe care nu și-l pot închipui altfel decât drept „ceva" deoarece „nimicul" e de neconceput. Se zbat în fața acestei găuri din aer, împreună, deși nu îi frământă nici aceleași întrebări, nici aceleași emoții – de-a lungul anilor Sean a devenit singuratic și tăcut, combinând cea mai străvezie lipsă de credință cu o spiritualitate lirică, avându-și originea în miturile Oceaniei, în timp ce ea, Marianne, și-a primit cea dintâi împărtășanie în rochie înflorată și șosete de tenis, cu fruntea încinsă într-o coroană de flori proaspete și ostia lipită de cerul gurii, s-a rugat mult seara în patul suprapus pe care îl împărțea cu sora ei, sus, în genunchi, recitându-și preaslăvirea cu voce tare în pijamaua ce îi dădea mâncărimi, intră și astăzi în biserici, explorează tăcerea ca pe textura unui mister, caută luminița roșie aprinsă în spatele altarului, inhalează mirosul greu de ceară și tămâie, privește lumina zilei cernută prin rozetă în raze colorate, statuile de lemn cu ochi pictați, amintindu-și însă de senzația intensă care a străbătut-o în clipa când își desprinsese de la gât căpăstrul credinței; înaintea ochilor li se perindă viziuni ale morții, imagini de dincolo, spații post-mortem cufundate în eternitate: un hău cuibărit într-o cută a cosmosului, un lac negru și vălurit, regatul credincioșilor, o grădină în care sub mâna Domnului se însuflețesc ființele cu trupurile înviate, o vale pierdută în junglă pe unde zboară de colo colo sufletele însingurate, un deșert de cenușă, un somn, o deviere, o gaură dantescă pe fundul mării, și totodată o coastă de neînchipuit la care ajungem într-o pirogă de lemn lucrată migălos, delicat. S-au aplecat înainte, cu brațele încrucișate pe burtă pentru a încasa șocul, iar gândurile lor converg într-un vârtej de întrebări pe care nu le pot formula.

Thomas reia, pe altă cale: fiul dumneavoastră este înscris în registrul național de refuzuri în ce privește donarea de organe? Sau știți oare dacă și-a exprimat vreun dezacord față de această idee, dacă era împotrivă? O frază complicată, fețele li se schimonosesc. Marianne scutură din cap, nu știu, nu cred, se bâlbâie, în timp ce Sean se înfurie dintr-odată, cu chipul său mat și pătrățos, se întoarce încet spre Thomas și spune, scobind spațiul cu glas înăbușit: nouăsprezece ani – pieptul își schimbă poziția și pune greutate în aceste cuvinte articulate prost, emise fără ca buzele să fie dezlipite de tot –, există băieți de nouăsprezece ani care fac pregătiri în legătură cu, pentru, există așa

ceva? – „fac pregătiri“: forțează vocea, mitraliază dentalele, un foc înghețat. Se poate întâmpla, răspunde blând Thomas, câteodată e cazul. Sean bea o gură de apă, așezând paharul cu un gest apăsat: poate, însă nu Simon. Atunci, strecurându-se în ceea ce identifică drept o breșă în dialog, Thomas întreabă, ridicând vocea cu o treaptă, de ce „nu Simon“? Sean îl măsoară din cap până-n picioare și îngaimă: pentru că iubește atât de mult viața. Thomas încuviințează din cap, înțeleg, dar insistă: să iubească viața nu înseamnă că nu s-a gândit la moarte, ar fi putut să le vorbească despre asta unor apropiați. Filamente de liniște făcându-se mănunchi, apoi Marianne reacționează, confuză și agitată: apropiați, da, nu știu, ba da, sora lui, da, își iubește mult surioara, pe Lou, are șapte ani, sunt ca un câine și o pisică dar sunt pierduți unul fără altul, și colegii lui, da, sigur, de surfing, Johan, Christophe, de liceu, da, nu știu, cred, nu îi vedem des, dar apropiații lui, nu știu cine îi sunt apropiații, dacă nu cumva bunica lui, vărul din Statele Unite, și Juliette ar mai fi, Juliette, prima lui dragoste, da, aceștia îi sunt apropiații, noi suntem.

Vorbesc despre fiul lor la prezent, nu e semn bun. Thomas continuă: vă pun aceste întrebări deoarece dacă persoana decedată, Simon, fiul dumneavoastră, nu și-a făcut cunoscut refuzul în timpul vieții, dacă nu și-a exprimat împotrivirea, atunci trebuie să ne consultăm asupra a ce și-ar fi dorit – „persoana decedată, Simon, fiul dumneavoastră“, Thomas a ridicat vocea și a pronunțat deslușit fiecare cuvânt, răsucește cuțitul în rană. Consimțământ pentru ce? A vorbit Marianne, înălțând capul – dar ea știe, și vrea să fie rănită. Thomas spune: consimțământ pentru prelevarea organelor sale, ca să autorizeze grefe – trebuie să treacă prin brutalitatea acestor propoziții desfășurate ca niște sloganе pe niște steguleț, trebuie să treacă prin încărcătura lor masivă, prin materia lor contondentă, convorbirile în care bălțește ambiguitatea sunt niște plase pentru suferință, Thomas știe lucrul acesta.

Tensiunea a urcat dintr-odată în acest punct al scoarței terestre, pare că frunzele plantei foșnesc și că apa se unduiește la suprafața paharelor, pare de asemenea că lumina se intensifică făcându-i să clipească, și că aerul începe să vibreze ca și cum deasupra capului lor s-ar fi pus încet în mișcare motorul unei mașini centrifuge. Thomas e singurul care rămâne absolut nemișcat, nu lasă nici o emoție la vedere, își menține privirea îndreptată asupra celor două chipuri mânjite de suferință, nu ține cont de spasmele maxilarelor și de tremurul umerilor, avansează fără să dea înapoi, continuă: această convorbire are drept scop să caute și să formuleze expresia unei voințe, cea a lui Simon; nu este vorba despre a reflecta la ce ați face pentru dumneavoastră înșivă, ci despre a ne întreba ce ar fi hotărât fiul dumneavoastră – Thomas își ține răsuflarea, măsoară violența reținută a ultimelor sale cuvinte, cuvinte care

deosebesc în mod radical între corpul lor și cel al fiului lor, marchează o distanță, însă care de asemenea, în același timp, le permit să se gândească. De altfel, cu voce slabă, tărăgănată, Marianne se întreabă: de unde să știm?

Cere o metodă, Sean o privește, iar Thomas reacționează numaidecât – în clipa asta poate își spune că Marianne este, potrivit expresiei pe care și-a însușit-o la un seminar de formare, „persoană resursă", altfel spus cea care poate crea un efect de siaj: suntem aici pentru a ne gândi la Simon, la persoana care era; demersul de prelevare se raportează întotdeauna la un individ anume, la modul în care îi putem citi existența; trebuie să reflectăm împreună; de exemplu ne putem întreba dacă Simon era credincios, ori dacă era generos. Generos? Marianne repetă, uimită. Da, generos, confirmă Thomas, cum era în raporturile cu ceilalți, dacă era curios, dacă făcea călătorii, trebuie să ne punem întrebările astea.

Marianne aruncă o privire înspre Sean, e trasă la față, are tenul pământiu și buzele negre, apoi se uită pieziș în direcția plantei verzi. Nu face legătura dintre întrebările coordonatorului și donarea de organe, în cele din urmă șoptește: Sean, era generos Simon? Ochii li se ascund în spatele pleoapelor, nu știu ce să răspundă, respiră adânc, ea își trece o mână în jurul gâtului acestui bărbat cu păr negru și des ca al fiului său, îl trage spre ea, capetele li se ating, iar el și-l coboară pe-al lui în timp ce lasă să-i alunece un da din gâtul strâns – un *da* care, în realitate, nu are cine știe ce de-a face cu generozitatea fiului lor, fiindcă în fond, generos Simon nu prea era, aducând mai degrabă cu o pisică, egoist și sprinten, bombănind cu capul în frigider la naiba nu găsești o cola în coșmelia asta? decât cu un tânăr predispus la gesturi risipitoare, la atenții; ci un *da* ce pune stăpânire pe Simon în întregime, îl ridică din nou pentru a-l face să strălucească, băiat sfios și direct devorat de intensitatea tinereții.

Brusc, vocea lui Marianne răzbate printr-un suflu iar frazarea i se limpezește, chiar dacă e sacadată: e ceva, suntem catolici, Simon e botezat. Se oprește dintr-odată. Thomas așteaptă să continue dar pauza se lungește, așa că întreabă – un punct de sprijin: era credincios? credea în învierea trupului? Marianne îl privește pe Sean, din care în continuare vede doar un profil înclinat, își mușcă buzele, nu știu, nu practicăm foarte mult. Thomas s-a încordat – anul trecut, niște părinți au refuzat orice prelevare de organe din corpul fetei lor, spunând că ei cred în învierea trupurilor după moarte și socotind că e vorba de o mutilare ce ar face imposibilă orice altă formă de existență, iar când Thomas le comunicase poziția oficială a Bisericii, favorabilă donărilor, aceștia răspunseseră: nu, nu vrem s-o facem să moară a doua oară. Marianne tocmai și-a pus capul pe umărul lui Sean, apoi începe din nou să vorbească, vara trecută a citit cartea aia despre un șaman polinezian, omul-coral, nu știu, plănuia să meargă acolo să-l întâlnească, mai știi? era o carte despre reîncarnare, Sean încuviințează cu ochii închiși, adăugând aproape imperceptibil: să se consume, pentru Simon conta asta, era mai mult fizic, asta

e, așa era, viu în corpul lui, așa îl văd, natura, în natură, nu se temea. Marianne stă puțin apoi întreabă, nesigură: asta înseamnă să fii generos? Nu știu, poate – și acum plânge.

Vorbesc la imperfect, tată și mamă, au început să povestească. Pentru Thomas, e un progres evident, semnalul că, încet, ideea morții copilului lor se cristalizează. Așază dosarul pe masă, își pune mâinile libere direct pe coapse, deschide gura pentru a continua, însă deodată, când nimic nu o lăsa să se întrevadă, lucrurile scapă iarăși de sub control, corabia se înclină, deoarece Sean s-a ridicat dintr-un salt, iar acum măsoară încăperea în lung și-n lat, agitat, treaba asta cu generozitatea îi un căcat, afirmă el brusc, nu văd cum anume faptul de a fi generos sau de a face călătorii vă dă dreptul să credeți că ar fi vrut să-și doneze organele, e prea simplu, și pe de altă parte dacă vă spun că Simon era un egoist punem punct discuției? Subit, se apropie de Thomas pentru a-i șopti la ureche: zi-ne măcar dacă putem spune nu, hai odată. Marianne, surprinsă, se întoarce spre el, Sean!, dar el n-o aude, s-a ridicat în picioare, e într-un du-te-vino prin încăpere, tot mai grăbit, în cele din urmă se sprijină cu spatele de fereastră, negru și masiv în bătaia soarelui: hai odată, zi-ne adevărul, putem refuza sau nu? Respiră ca un taur. Thomas nu clipește, cu coloana vertebrală dreaptă și mâinile umede pe pânza blugilor. Marianne s-a ridicat pentru a se apropia de Sean, întinde brațele dar el se îndreaptă în altă parte, trei pași de-a lungul peretelui, stânga-mprejur, și dă cu pumnul în perete, un pumn în care i se adună întreaga forță, geamul de sticlă freamătă deasupra posterului Kandinski, apoi geme fir-ar să fie, nu-i adevărat!, și devastat se întoarce înspre Thomas care acum s-a ridicat, alb ca un cearșaf, încremenit cu totul, spunând cu glas hotărât: corpul lui Simon nu e un depozit de organe din care să ne servim, demersul se întrerupe în cazul în care căutarea expresiei voinței defunctului, pe care am efectuat-o împreună cu rudele, ajunge la un refuz.

Marianne îl ia în cele din urmă pe Sean de mână, ești rău murmură ea mângâindu-l, ca și cum ar fi fost nevoie de asta, îl trage spre canapea unde cuplul se așază din nou, se formează din nou, un moment de răgaz, fiecare dă pe gât dintr-o înghițitură câte-un pahar cu apă, deși nefiindu-i neapărat sete, trebuie însă să tragă de timp, să continue să se miște, să regăsească frecvența unui ton acceptabil.

În clipa asta, Thomas își spune că s-a dus dracului tot. Prea greu. Prea complex, prea violent. Poate că mama, dar tatăl. Nici o distanțare, totul se mișcă prea repede. De-abia au realizat drama prin care trec și trebuie să decidă în privința prelevării. Se așază din nou și el. Strânge dosarul pe masa joasă. Nu ar putea să insiste, să influențeze, să manipuleze, să joace rolul autorității, nu ar putea să întruchipeze agentul unui șantaj mut și cu atât mai

apăsător, al unei presiuni cu atât mai puternice asupra anturajului cu cât donatorii tineri și sănătoși sunt mai rari. Îi va scuti, de exemplu, să se audă spunându-le despre legea care, în caz de neînscriere în registrul național de refuzuri, alege să adopte principiul consimțământului presupus – îi va scuti să se întrebe cum poate fi un consimțământ presupus regula când donatorul e mort și tocmai că nu mai poate vorbi, consimți, îi va scuti să audă că faptul de a nu fi spus nimic în timpul vieții echivalează cu a spune da, sau altă versiune a dictonului ambiguu afirmând *cine nu spune o vorbă consimte*, da, nu va rosti până la urmă textele astea ce ar fi aruncat așa de ușor în aer sensul acelui dialog, devenit atunci simplă formalitate, convenție ipocrită, când legea inducea și altceva, o noțiune mai complexă care ținea de reciprocitate, de schimb: fiecare individ fiind un presupus primitor potențial, era oare atât de lipsit de logică, atât de nefondat, la urma urmelor, ca fiecare să fie luat în considerare ca presupus donator după moarte? De-acum, nu mai aduce în discuție cadrul legal decât pentru a deschide o pistă în fața celor pentru care chestiunea donării nu evocă nimic, ori pentru a întări unele familii în gestul lor, legea sprijinindu-le *in fine*[31] așa cum rampa susține mâna.

Închide dosarul lui Simon și îl așază înapoi pe genunchi dându-le astfel de înțeles lui Sean și Marianne Limbres că dacă doresc pot amâna dialogul, pot ieși din încăpere. E un refuz, se întâmplă. Trebuie să știi să lași loc pentru asta, posibilitatea unui refuz este și condiția donării. Trebuie să se salute acum, să dea mâna. Convorbirea este un eșec, iată, trebuie să se împace cu asta, Thomas și-a luat drept principiu respectul absolut al expresiei rudelor, și cunoaște de asemenea caracterul indiscutabil a ceea ce transformă corpul defunctului în ceva sfânt pentru cei care îl înconjoară – un mod de a pune proptele unui demers aflat în pericol, întărit în dreptul său de lege și penuria de grefoane, un mod de a-și croi drum cu forța. Privirea lui explorează pereții încăperii, în spatele ferestrei, o pasăre pândește. E mică. Thomas tresare văzând-o, se întreabă dacă Ousmane va trece pe la el să-i dea de mâncare lui Mazhar, sticletele, să-l aprovizioneze cu apă proaspătă și grăunțe biologice, grăunțe multicolore cultivate pe un balcon din Bab el-Oued. Închide ochii.

Ok, ce se prelevă? Sean a început iar, capul coborât, privirea pe dedesubt, iar Thomas, surprins de schimbarea de direcție, își încruntă sprâncenele și se mulează numaidecât pe noul tempo: este vorba despre a preleva inima, rinichii, plămânii, ficatul, dacă sunteți de acord cu intervenția, veți fi informați în legătură cu tot, iar corpul copilului dumneavoastră va fi refăcut – a enumerat organele fără să se înmoaie, în elanul care îl conduce întotdeauna să prefere precizia seacă unei eschivări vagi.

Inima? întreabă din nou Marianne. Da, inima, repetă Thomas. Inima lui Simon. Marianne e buimăcită. Inima lui Simon – insulițe de celule sangvine se varsă într-un săculeț pentru a forma rețeaua vasculară inițială în a

șaptesprezecea zi, pompa începe să funcționeze în a douăzeci și una zi (mișcări contractile de amplitudine foarte mică dar perceptibile cu aparate foarte precise, având parametri pentru embriologia cardiovasculară), sângele curge în canalele în formare, inervând țesuturi, vene, tuburi și artere, cele patru cavități se elaborează, totul la locul său în a cincizecea zi chiar dacă neterminat. Inima lui Simon – un abdomen cât un ghem ridicându-se încet în fundul unui pătuț pliabil; pasărea spaimelor nopții îngrozită într-un piept de copil; toba staccato fixată pe destinul lui Anakin Skywalker; căldura sub piele când se înalță cel dintâi val – atinge-mi pectoralii îi spusese într-o seară, cu mușchii încordați, cu mutra de maimuță, avea paisprezece ani și în ochi licărul nou al băiatului care își ia corpul în stăpânire, atinge-mi pectoralii mamă; tensiunea luând-o la vale atunci când o zărește pe Juliette în stația de autobuz de pe boulevard Maritime, în rochie fără mâneci în dungi, cu bocanci Martens și impermeabil roșu, strângând mapa de desen la subraț; respirația oprită în folia cu bule din seara de Crăciun, placa de surfing despachetată în mijlocul hangarului înghețat, desigilată cu un amestec de meticulozitate și înflăcărare, cum tai plicul unei scrisori de dragoste. Inima atunci.

Dar ochii nu, ochii nu se iau, nu? Își înăbușă strigătul cu o palmă lipită pe gura deschisă. Sean tresare, strigă imediat, ce? ochii? nu, niciodată, ochii nu. Hârâitul îi rămâne în încăperea unde Thomas și i-a coborât pe ai lui, înțeleg.

Încă o zonă cu turbulențe, se înfioară, înoată prin ea, știe că încărcătura simbolică diferă de la un organ la altul – Marianne, de altfel, nu reacționase decât la aducerea în discuție a prelevării inimii, ca și cum a preleva rinichii, ficatul sau plămânii ar fi mai ușor de conceput, și, la fel, a refuzat prelevarea corneelor care, la fel ca țesuturile, ca pielea, fac rareori obiectul unui acord din partea anturajului – și înțelege că trebuie să cadă la învoială, să se îndepărteze de la regulă, să accepte restricțiile, să respecte această familie. Se numește empatie. Fiindcă ochii lui Simon nu erau numai retina lui conectată la nervi, irisul de tafta, pupila de un negru pur din fața cristalinului, erau privirea lui; pielea sa nu era numai plasa întrețesută a epidermei lui, cavitățile poroase, era lumina și simțul său tactil, captatorii vii ai corpului său.

*

– Corpul copilului dumneavoastră va fi refăcut.

Este o promisiune și este poate și semnalul de sfârșit al acestui dialog, nu se știe. Refăcut. Thomas își privește ceasul, calculează – a doua electroencefalogramă de treizeci de minute va fi efectuată peste două ore –: doriți să fiți un pic singuri? Marianne și Sean se uită unul la altul, încuviințează din cap. Thomas se ridică și adaugă dacă fiul dumneavoastră donează, acest lucru le va permite altor persoane să trăiască, alte persoane aflate în așteptarea unui organ. Părinții își iau paltoanele, rucsacurile, gesturile le sunt lente chiar dacă se grăbesc să iasă de aici acum. Atunci nu va fi murit degeaba, nu? Sean

își ridică gulerul gecii parka și îl privește drept în ochi, știm, știm toate astea, grefele salvează oameni, moartea unuia îi poate da altuia viața, dar noi, e Simon, e băiatul nostru, înțelegeți asta? Înțeleg. Când să treacă pe ușă, Marianne se întoarce, îl privește pe Thomas în ochi: o să luăm un pic de aer, venim înapoi.

Rămas singur, Thomas se prăbușește pe scaun, capul îi cade în mâini, degetele i se afundă în păr, pe cap, și inspiră lung. Își spune cu siguranță că e greu, și poate că și el ar vrea să vorbească, să dea cu pumnul în pereți, să lovească în pubele cu piciorul, să spargă geamuri. Va fi poate un da, mai degrabă un nu, se întâmplă – o treime dintre convorbiri se încheie cu expresia unui refuz – dar pentru Thomas Rémige un refuz limpede valora mai mult decât un consimțământ smuls într-un moment de confuzie, obținut cu forcepsul și regretat cincisprezece zile mai târziu de către niște persoane pe care le răvășeau remușcările, care nu mai aveau somn și se scufundau în durere, trebuie să ne gândim la cei vii își spune el des, mestecând capătul unui chibrit mic, trebuie să ne gândim la cei care rămân – în birou, pe spatele ușii, a lipit cu scotch copia unei pagini din *Platonov*, o piesă pe care niciodată nu a văzut-o sau citit-o, însă fragmentul acela de dialog dintre Voinițev și Trileți, cules dintr-un ziar ce zăcea în spălătorie, îl făcuse să tresară așa cum tresare un pușți descoperind o comoară, un Charizard într-un pachet de cărți Pokémon, un bilețel de aur într-o tabletă de ciocolată. Ce-i de făcut, Nikolai? Să-i îngropăm pe cei morți și să-i reparăm pe cei vii.

Juliette e în camera ei. De la fereastra ei, dacă stă ușor în profil și se ridică pe vârful picioarelor, poate vedea acoperișul imobilului în care locuiește familia Limbres – prima dată când Simon venise acolo, în vizuina ei de fată, se lipise de geam apoi se întorsese brusc înspre ea, ne putem vedea știi, și îi ghidase îndelung privirea pentru ca ea să poată ajunge, prin marchetăria de suprafețe gri ce se întindea dedesubt, la o porțiune de culoarea zincului presărată cu hornuri pe care se cocoțau pescărușii: acolo –, își îndreaptă ochii blajin spre acel punct.

S-au certat în noaptea aceea. Se aflau însă acolo, goi, față în față într-o parte și strânși unul în altul sub plapuma caldă, atât de duioși încât continuau să se mângâie după ce făcuseră dragoste, și își vorbeau în întuneric, ciudat de volubili, cuvintele fiindu-le întotdeauna mai limpezi în acele momente, apoi sunetul unui SMS străpunsese calmul, iar de data asta ecoul sonarului nu a făcut-o să râdă, l-a perceput ca pe o intruziune ostilă, partida de surfing se confirma – la 6 jos la tine. Nu așteptase ca el să citească mesajul pentru a ști despre ce era vorba, și a înțelege că aștepta semnalul acela de la începutul serii și ceva se crispase atunci în ea, țâșnită brusc jos din pat și îmbrăcându-se

înapoi cu buzele strânse, chiloți tricou, ce ai? întrebase el, ridicat în cot, cu sprâncenele încruntate – însă știa ce are, nu face pe nevinovatul ar fi trebuit ea să-i răspundă în timp ce s-a mulțumit să șoptească nimic, nimic, n-am nimic, când amărăciunea îi învăluia chipul –, pe urmă trăsese și el niște haine pe el înainte să meargă în bucătărie, unde totul degenerase.

Astăzi, în liniștea din apartamentul gol, aplecată asupra unui început de labirint în trei dimensiuni pe care îl confecționează într-o cutie de plexiglas, se gândește iar la clipele acelea, cum putuse oare îmbrăca un rol atât de prost, cel al femeii care rămâne când, el, bărbatul, pleacă să se bucure de lume, postură conjugală, chestie de adulți, chestie de bătrâni când ea avea optsprezece ani, și cum putuse oare să exagereze în halul acela insistând, rând pe rând iubitoare și violentă, rămâi, rămâi cu mine, luând niște intonații ce nu erau ale ei ci ale unei actrițe fragile și pătimașe, un clișeu, amintindu-i că era singură în weekend, părinții nu urmau să se întoarcă decât duminică seara astfel încât puteau fi împreună, mult timp, dar Simon se încăpățânase, surfingul, asta e, se decide mereu în ultimul moment, așa-i cu partidele de surfing, făcând și el pe bărbatul, și stătuseră desculți pe gresie, cu privirea aspră și pielea ca marmura; el încercase s-o îmbrățișeze, un elan, mâinile atingându-i talia fină pe sub maiou, oasele șoldurilor un pic ascuțite, dar ea avusese acel gest brutal, îl respinsese, bine, du-te, nu te reține, așa că plecase, ok, mă duc, trântise și ușa după ce îi spusese, cu o ultimă privire, te sun mâine, îi suflase un sărut în prag.

După vacanța de Crăciun își elaborează labirintul în mod regulat, elevii înscriși în clasa terminală cu opționalul Arte plastice trebuind să prezinte la finalul anului un proiect personal. A început prin a clădi volumul plexiglasului, un metru cub ale cărui două fețe nu urmau să fie așezate decât la final – studiase îndelung eșantioanele de material înainte să aleagă –, iar acum construiește interiorul. Scheme de diferite mărimi sunt prinse în pioneze deasupra biroului, le privește, apropiindu-se de perete, după care pune pe suprafața de lucru o placă de carton sidefie, pregătește creioanele pentru hârtie, două rigle de metal, radierele curate, o ascuțitoare și pistol de lipit la cald, după care, înainte să-și pună mănușile din plastic transparent pe care i le-a dat frizerița din vecini – erau puse în căruciorul coloristei, sub recipientele cu vopsea, între bigudiuri, pensulele multicolore și bureții mici –, se duce în baie să se spele pe mâini.

Începe, taie placa albă și decupează cu cutterul câteva lamele de forme variate pe care apoi le numerotează potrivit șablonului pe care l-a trasat la milimetru și care, odată macheta realizată, ar trebui să înfățișeze o constelație în formă de rizom, o înlănțuire complexă în care fiecare drum se va intersecta cu altul, în care nu va exista nici intrare, nici ieșire, nici centru, ci o infinitate de piste, de conexiuni, de ramificații, de puncte de fugă și de perspective. E

atât de absorbită în munca ei încât ajunge să perceapă un ușor bâzâit, de parcă liniștea ar vibra, saturată, și ar forma în jurul ei o casetă de bijuterii, plasând-o imediat în centrul lumii – îi place să deseneze, să lucreze cu mâinile, să taie, să lipească, să coasă, întotdeauna i-au plăcut lucrurile astea, tatăl și mama ei amintesc adesea micile reparații pe care le făcea încă dinainte de a ști să citească, hârtiuțele pe care le rupea și le asambla cât era ziua de lungă, mozaicurile din materiale cusute cu fire groase de lână, puzzle-urile, mobilele tot mai sofisticate pe care le echilibra cu plastilină, se gândesc atunci la copila creativă care era, minuțioasă, pasionată, o fetiță extraordinară.

Prima dată când îi arătase cutia transparentă lui Simon și îi prezentase proiectul, acesta o întrebase, uimit: e un plan al creierului? Îl privise mirată și îi răspunsese, sigură pe ea și vorbind repede: oarecum, mda, asta e, ceva plin de memorie, de coincidențe, de întrebări, un spațiu al hazardului și al întâlnirilor. Nu a știut să îi spună cât de mult îi place experiența, fiecare ședință de lucru provocând un fel de desprindere care o ducea departe, foarte departe, în orice caz departe de mâinile care i se agitau sub ochi, gândirea evadându-i pe măsură ce lamelele de carton se îngrămădeau pe masă și apoi își găseau locul în cutie, lipite de structură cu un gest repetitiv – apăsarea arătătorului pe trăgaciul pistolului dozând exact cantitatea acelei substanțe albe și calde al cărei miros o amețea ușor –, abătându-se încet înspre intrarea labirintului, într-o zonă mentală unde se amestecau hiperprecizia amintirii și spiralele dorinței, marea reverie, și revenind mereu la Simon la capătul traiectoriei, regăsind urma tatuajului său, liniile și punctele, volutele fine, caligrafiate cu cerneală verde, sfârșind negreșit prin a-l întâlni în voia unei imagini, deoarece era îndrăgostită.

Ziua se lungește în camera lui Juliette iar labirintul alb face încet-încet loc acelei zile de septembrie, acelei dintâi zile, substanța aerului structurându-se treptat în timp ce pășeau în sfârșit umăr la umăr, ca și cum niște particule invizibile s-ar fi reunit în jurul lor sub efectul unei accelerări subite, după ce corpurile lor s-au semnalat unul altuia odată depășit gardul liceului în limbajul acela afon și arhaic care deja era cel al dorinței, și atunci, lăsându-și colegele să o ia înainte, își micșorase pasul pentru a fi singură pe trotuar când Simon avea să se afle în dreptul ei, ghicindu-l în oglinda retrovizoare mentală instalat pe bicicletă, cu piciorul drept pe pedala din stânga, alunecând jos apoi s-o conducă, împingându-și bicla cu o mână prinsă de ghidon, toate astea ca să-i vorbească, toate astea ca să-și vorbească, stai departe?, stau mai sus, tu?, chiar aici, imediat după curbă; cerul e senin ca lacrima după averse iar trotuarul presărat cu frunze galbene pe care ploaia le-a rupt din copaci, Simon riscă o privire într-o parte, pielea lui Juliette e foarte aproape, ușor aspră sub fard, piele vie, păr viu, gura vie la fel ca și lobul urechii străpuns de niște cercei ieftini, a desenat o linie compactă de contur la baza genelor, un pui de

căprioară, știi *Balada spânzuraților* de François Villon?, el scutură din cap, cred că nu, în ziua aceea se dăduse cu un ruj de culoarea zmeurei, Frați oameni care după noi veniți, Să n-aveți inimile de la noi întoarse, o știi sau nu?, da, o știu, dar nu știe nimic, e orbit, pe picăturile fremătătoare de apă s-au format mii de oglinzi, își înclină fruntea înspre pământ și fac slalom printre bălțoace, bicicleta răsunând la unison cu restul, fiecare cuvânt și fiecare gest sunt încărcate de îndrăzneală și de pudoare ca fața și reversul unui același eveniment, are loc ecloziunea, sunt învăluiți într-o lumină de seră și urcă aleea ca niște prinți, nervoși dar mergând cel mai încet posibil, *pianissimo*, *pianissimo*, *pianissimo*, *allargando*, înghițiți în uluirea că sunt unul pentru altul, delicatețea lor e nemaivăzută, aproape moleculară, iar ceea ce circulă între ei pulsează într-un tempo amețitor, astfel încât la baza funicularului sunt istoviți, cu sângele izbind în venele de la tâmple și cu mâinile umede, fiindcă totul este pe punctul de a se dizolva acum, iar în clipa când soneria dă semnalul de plecare a trenului îl sărută pe gură, un sărut ultrarapid, cât ai clipi, și hop, sare în vagonet, unde se întoarce și se lipește de geam, cu fruntea prinsă ca o ventuză de sticla jegoasă, el o vede zâmbind apoi sărutând peretele, strivindu-și buzele, cu ochii închiși, cu mâinile întinse pe peretele de sticlă, liniile violacee suprapunându-se peste palmele vizibile, apoi se întoarce în timp ce el încremenește, cu inima dilatată incredibil, ce s-a-ntâmplat?, funicularul se îndepărtează și escaladează panta, greoi, îndârjit, iar Simon decide să facă întocmai același lucru însă mai frumos, încalecă bicla și începe urcușul coastei, marea buclă a virajului mărește distanța dar el pedalează cât de repede poate, culcat în poziție de viteză ca un ciclist în cursă, cu rucsacul de școală formându-i o cocoașă în spate, cerul se întunecă brusc, umbrele de pe jos dispar, ploaie din nou, o ploaie maritimă, apăsată, în câteva minute asfaltul șiroiește iar șoseaua alunecă în timp ce Simon schimbă viteza și se ridică de pe șa, ghebos, orbit de perlele lichide în suspensie de-a lungul arcadei sprâncenelor, dar atât de fericit c-ar putea și să-și răstoarne în clipa asta capul spre cer, să-și deschidă gura și să bea tot ce curge de sus, mușchii coapselor și ai pulpelor i s-au încordat de efort, antebrațele îl dor, scuipă, gâfâie dar găsește în el avântul necesar pentru a descrie curba corectă în ultimul viraj, plasat într-un unghi atât de potrivit încât câștigă în viteză, ajunge pe partea plată a povârnișului fără să pedaleze, se năpustește în stația funicularului atunci când vagonetele vehiculului frânează cu un scârțâit strident, derapează în fața ușilor, ud, picurând, coboară de pe bicicletă și se îndoaie înainte, cu mâinile pe genunchi, cu capul în pământ, cu salivă pe buze, cu șuvițe de păr lipite în jurul chipului ca un tânăr mareșal imperial, își parchează bicicleta lângă o bancă și își recapătă suflul, își descheie jacheta, primii nasturi de la cămașă, ritmul inimii îi încetinește treptat sub tatuajul ce iese la iveală, e o inimă de înotător în largul mării, o inimă de sportiv a cărei frecvență poate coborî în stare de repaus sub patruzeci de bătăi pe minut,

bradicardie de extraterestru, dar abia a trecut Juliette prin turnichetul de la ieșire că totul se accelerează din nou, un val, o pornire, cu mâinile în buzunare și capul băgat între umeri, se îndreaptă ață spre ea, care zâmbește, își scoate impermeabilul și îl ridică în aer cu brațele întinse, e o copertină, o umbrelă, un baldachin, un panou fotovoltaic în stare să capteze toate culorile curcubeului, și odată ce se află față în față, ea se ridică pe vârful picioarelor pentru a-l cuprinde, și pe ea împreună cu el, prinși amândoi în mirosul dulceag de plastic, iar chipul le lucește roșiatic sub țesătura cerată, au genele albastru marin, buzele violete, gura adâncă și limba de o curiozitate infinită, stau sub prelată ca sub un adăpost unde totul rezonează, aversa insistentă de-afară formând tabloul sonor unde li se grefează respirația și plescăitul salivei, stau sub prelată ca sub suprafața lumii, scufundați într-un spațiu umed și înmuiat unde orăcăie broaștele, unde se târăsc melcii, unde crește un humus de magnolie, frunze maro, nuci de tei și ace de pin, unde zac biluțe din gumă de mestecat și mucuri de țigară îmbibate de ploaie, stau acolo ca sub un vitraliu ce creează din nou ziua terestră, și sărutul nu se mai termină.

Juliette înalță capul gâfâind, luminozitatea a scăzut, aprinde lumina și se înfioară: în fața ei, labirintul s-a extins. Aruncă un ochi la ceas, în curând cinci după-amiaza. Simon n-o să întârzie să dea un semn.

Odată ajunși afară, cerul refractar i-a orbit, livid, nuanțe de lapte murdar, astfel încât au coborât capul, și-au ațintit privirile spre vârful papucilor, și au înaintat cot la cot până la mașină, cu mâinile în buzunare, cu nasul, gurile și bărbiile ascunse în fulare, în gulere. Mașină înghețată, la volan stă Sean și ies încet din parcare – a câta oară afurisita asta de barieră azi? O iau imediat pe niște străzi laterale, nu vor să se îndepărteze de spital, numai să scape din văzul lumii, să treacă sub linia de plutire a acestei zile de neconceput, să dispară într-un spațiu nedeterminat, fibros, într-o infrageografie diafană, având chipul deznădejdii lor.

Orașul se întinde, se destinde, ultimele cartiere își destramă conturul, trotuarele dispar, nu mai există împrejmuiri numai grilaje înalte, câteva antrepozite și resturi de vechi instalații urbane înnegrite sub inelele schimbătoarelor de autostradă, apoi formele reliefului le însoțesc traiectoria, le ghidează deriva ca niște linii de forță, înaintează pe stradă în josul falezelor, de-a lungul versantului plin de caverne pe unde trag vagabonzi izolați și găști de copii – iarbă și sprayuri cu vopsea –, depășesc barăcile pitite în josul pantei, rafinăria din Gonfreville-l'Orcher, schimbă în cele din urmă direcția spre fluviu, înghițiți parcă de brusca scobitură din spațiu, și acum au înainte estuarul.

Mai înaintează doi-trei kilometri, apoi ajung la capătul asfaltului și opresc motorul: în jur e pustiu, dezafectat, un spațiu între zonă industrială și aproape de pășune, și e greu de înțeles de ce rămân acolo sub cerul zbârcit de fâșii dense de fum, iuți, răsucite deasupra coșurilor rafinăriei, apoi dilatate în dâre întunecate, răspândind praf și monoxid de carbon, un cer de apocalipsă. Imediat după ce au parcat pe un drum lateral, Sean își scoate pachetul de Marlboro și începe să fumeze fără să deschidă geamul măcar. Credeam că te-ai lăsat, Marianne îi ia încet țigara pentru a trage un fum – o face într-un mod anume, cu palma la gură, degetele strânse și țigara fixată la încheietura metacarpienelor –, împrăștie fumul fără să îl înghită, apoi o pune înapoi între degetele lui Sean care murmură nu, n-am chef. Ea se mișcă pe scaun: ești încă singurul tip care se spală pe dinți cu țigara în gură au ba? – vara lui '92, un bivuac în deșert în apropiere de Santa Fe, zorii *tie-dye*, între roșu coral și roz palmă de maimuță, un foc albăstrui, o felie de bacon sfârâind în tigaie, cafea în căni de tablă, frica de scorpionii pitiți în umbra rece a pietricelelor, melodia din *Rio Bravo*, „My Rifle, My Pony and Me", cântată împreună, și Sean, cu coada unei periuțe de dinți mânjită de pastă ținută în colțul gurii în timp ce la cealaltă extremitate a zâmbetului arde un prim Marlboro –, dă din cap: da – cortul canadian șiroia de rouă, Marianne era goală sub ponchoul cu franjuri, avea părul lung până la fese, și citea exagerând cu tonul declamator o culegere de poeme de Richard Brautigan găsită în fundul autocarului Greyhound care îi lăsase în Taos.

Nu trebuia să-i fac placa aia de surfing. Sean își strivește încet țigara în scrumieră apoi se apleacă brusc pe volan și îl izbește cu capul, bang, fruntea îi sare violent de pe cauciuc, Sean!, Marianne țipă, surprinsă, dar el începe din nou, accelerează, izbituri repetate, mereu în același loc al frunții, bang, bang, bang, oprește-te, oprește-te imediat, Marianne îl ia de umăr pentru a-l imobiliza, pentru a-l ține locului, însă el o respinge îmbrâncind-o cu cotul, astfel că, deviată, se lovește de portieră cu partea dreaptă, iar în timp ce ea se reașază, el se agață de volan cu dinții, mușcă învelișul de cauciuc, scoate un horcăit asurzitor, un horcăit sălbatic și întunecat, ceva insuportabil, un țipăt pe care ea nu vrea să-l audă, orice numai nu asta, vrea să tacă, așa că îl ia de ceafă, își înfige degetele adânc sub claia de păr, în pielea capului, strânge din dinți dar zbiară cu glas puternic: oprește-te odată!, și îl trage în spate până când falca lui dă drumul volanului, până când spatele lui se trântește iar de spătarul scaunului, capul se tamponează apoi se stabilizează pe reazem, cu ochii închiși, cu fruntea roșie care îl ustură de la izbiturile dintre ochi, până când horcăitul devine tânguire, după care, tremurătoare, îl slăbește din strânsoare, murmură nu trebuie să faci asta, nu trebuie să-ți faci rău, privește-ți mâna cum arată, coboară capul, degetele îi sunt fixate ca niște ace în genunchi: Sean, nu vreau s-o luăm razna – în clipa asta, e posibil ca ea să-și vorbească sieși, măsurând

nebunia ce crește în ea, în ei, nebunia ca singură formă de gândire posibilă, ca singură ieșire rațională din acel coșmar de o magnitudine nemaiîncercată.

Se prăbușesc amândoi, se chircesc înăuntrul mașinii, dar ceea ce pare a fi o întoarcere la calm nu e decât o amăgire, fiindcă vaietele lui Sean răsună în urechea lui Marianne, care se gândește subit la cum ar fi putut fi acea duminică fără accident, fără oboseală, fără surfing, fără blestemata aia de pasiune pentru surfing, iar la capătul acestei corzi de cauzalități răsucite cu o mână slabă se află Sean, da, el, Sean, așa e, el favorizase înclinația aia, o făcuse să se nască și o întreținuse, canoele, maorii, tatuajele, plăcile de lemn, oceanul, migrarea pe pământuri noi, osmoza cu natura, toată adunătura aia de mituri ce știuse să-i fascineze băiatul, tot imaginarul acela în cinemascop în care crescuse – strângea din dinți, ar fi vrut să-l bată pe bărbatul de lângă ea, pe bărbatul acela care gemea; îi vin iarăși în minte livrările de iole pe care plecau să le facă împreună, Lou și cu ea rămânând „între fete", lăsate deoparte, Noaptea sporturilor extreme pe care nu o ratau niciodată, și mai târziu Simon începuse să își ia riscuri, ieșind tot mai des în ape în același timp prea reci și prea învolburate fără ca tatăl său să găsească vreodată ceva de obiectat, deoarece era un tată scump la vorbă și solitar, un tată enigmatic, care se izolase de ei până în punctul în care într-o seară ea îi spusese pleci, nu vreau să mai trăiesc cu tine, nu așa, un bărbat pe care totuși îl iubea dar ce naiba; da, surfingul, ce nebunie, ce nebunie primejdioasă, și cum putuse ea, Marianne, să lase să crească în asemenea hal în propria casă dependența aia de senzații tari, să-și lase fiul să cadă în spirala vertijului, spirala tubului, o prostie, da, nici ea nu făcuse nimic, nu știuse să spună nimic atunci când fiul său începuse să trăiască după toanele vremii, lăsând totul baltă la anunțul unei hule, temele și restul, trezit uneori la cinci dimineața pentru a porni în căutarea unui val de o sută de kilometri, nu făcuse nimic, îndrăgostită de Sean, și probabil fascinată ea însăși de imaginarul acela putred, bărbatul care construiește corăbii și focuri sub zăpadă, cunoaște numele fiecărei stele și al fiecărei constelații de pe cer, fluieră melodii complicate, uluită că fiul ei poate trăi atât de intens, mândră că e diferit, iată, nu făcuseră nimic, nu știuseră să își protejeze copilul.

Aburii ce s-au format pe geamuri încep să șiroiască și Marianne spune: surfingul e cel mai frumos lucru pe care i l-ai dăruit. El a gâfâit, habar n-am, și au tăcut. Cel mai frumos lucru fuseseră gesturile fabricării însele, ceea ce schimbaseră în el, folosirea spumelor și a rășinilor în și la locul lemnelor flexibile expediate pentru a construi canoele. La începutul lui decembrie, se dusese în Landes[32] să caute niște plăci de polistiren la un *shaper* de pe coastă – bărbatul, un om de cincizeci de ani cu corp de fachir, își acoperea fruntea cu un fular roșu apaș, purta barbă și coadă de cal gri, bermude tahitiene, un polar tehnic și șlapi fosforescenți, un tip trecut așadar, care vorbea puțin și nu se uita la el, ieșea la o partidă de surfing imediat ce era posibilă, ecranul luminos al

unei stații meteo portative livrând încontinuu previziunile privind vântul și pe cele privind hula –, se gândise înainte să aleagă materialele acelea care îi erau necunoscute, le studiase densitatea, rezistența, optase mai degrabă pentru spumă din polistiren extrudat decât pentru poliuretan, alesese mai degrabă rășina epoxidică decât rășina din poliester deși aceasta ar fi fost o afacere mai bună, observase îndelung munca *shaper*-ului, vitezele rindelei și atingerea mașinii de șlefuit, încărcase totul în break, gonind noaptea pe autostradă, reflectând la fabricarea plăcii, trasându-i mental forma, obsedându-l soliditatea sa, acționase în secret.

Au ieșit să se miște un pic, hai afară – Marianne a vorbit, deschizând deja portiera. Au lăsat mașina pe drum, lângă niște pâlcuri de mărăcini ale căror bolți spinoase creșteau pe pământ, și au luat-o pe câmp, trecând unul după altul pe sub împrejmuirea de sârmă ghimpată – ea, pe urmă el, un picior, celălalt, spatele drept, îndepărtând fiecare firele pe deasupra capului celuilalt, pe sub burtă, atenție la păr, la nas, la ochi, atenție la stofa paltonului.

Tufăriș iernatic. Capătul pajiștii e o supă rece care le fleșcăie sub tălpi, iarba e tăioasă, iar balegile de vacă pe care chiciura le-a întărit formează ici-colo lespezi negre, plopii își avântă ghearele spre cer, și mai sunt corbii aceia din mărăcini, mari cât niște găini – e cam mult, își spune Marianne, prea de tot, o să ne termine.

Ajung în sfârșit înaintea fluviului, cer cât vezi cu ochii, sunt surprinși, obosiți, au picioarele ude, înaintează însă spre râpă, se apropie chiar de mal ca și cum ar fi atrași de un magnet, nu încetinesc decât atunci când pajiștea începe să se reverse încet în apă, neagră aici, plină de crengi înmuiate, de trunchiuri în descompunere, de cadavre de insecte pe care iarna le-a ucis și le-a făcut să putrezească, o mocirlă sălcie, nemișcată, un iaz din povești dincolo de care estuarul e lent, șters, de paloarea salviei, cu falduri de lințoliu, să-l treci pare posibil însă periculos, nici un ponton din lemn pentru a sugera ideea, nici o barcă legată acolo pentru a înfrunta amenințarea, nici un puști cu buzunarele umplute cu galeți netezi venit să facă ricoșeuri, să traseze o dâră săltăreață și ușoară pe suprafața apei, să facă geniile acvatice care populează suprafața să danseze, sunt prinși în cursă acolo, în fața apelor ostile, își adâncesc mâinile în buzunare și picioarele în noroi, se așază cu fața spre fluviu, coboară bărbia în guler – ce naiba facem aici? își spune Marianne care ar vrea să strige când gura ei larg deschisă nu emite nici un sunet, nimic, e un coșmar pur – însă iată o navă cu cocă închisă la culoare apărând la stânga lor în depărtare, unica ambarcațiune vizibilă în amonte și în aval, navă solitară ce indică singură absența tuturor celorlalte.

Nu vreau să-i deschidă corpul, să-l disece, nu vreau să-l golească – puritatea cromatică a vocii lui Sean, albă, pe care frigul o face ascuțită precum cenușa peste lamă. Marianne își bagă mâna stângă în buzunarul drept al gecii parka pe care o poartă Sean, arătătorul și degetul mijlociu ajung la scobitura neagră a pumnului său, o deschid, se vâră înăuntru lărgind trecerea, făcând suficient loc pentru ca inelarul și degetul mic să intre la rândul lor, toate astea fără ca Sean să-și miște capul spre ea, zbârnâitul vaporului de marfă se apropie din stânga, culoarea cocăi se conturează, un roșu unsuros, întocmai culoarea sângelui uscat, e o navă încărcată cu cereale, coboară pe râu, coboară spre mare, coboară urmându-și calea îngustă când aici totul se lărgește, apele și conștiințele, totul se îndreaptă spre larg, spre dispariția informă și fără sfârșit, dintr-odată e enormă, dincolo de orice închipuire și atât de aproape încât își imaginează că o pot atinge cu un deget întins, trece proiectând-și asupra lor umbra ei rece, totul se clatină, totul se încrețește și se tulbură, Marianne și Sean o urmăresc din priviri, o cocă lungă, o sută optzeci de metri, treizeci de mii de tone pe puțin, defilează, perdea roșie alunecând progresiv peste realitate – și nu știu la ce se gândesc în secunda asta, probabil se gândesc la Simon, unde se afla înainte să se nască, unde se află acum, ori poate că nu se gândesc la nimic, atrași numai de viziunea acestei lumi care se face treptat nevăzută pentru a apărea din nou, tangibilă, absolut enigmatică –, iar prova ce despică apa afirmă prezentul acut al durerii lor.

Urma se învolburează și se liniștește, se netezește, vaporul de marfă se îndepărtează și odată cu el zgomotul și mișcarea lui, fluviul își reia textura inițială, estuarul se luminează tot, strălucește. Marianne și Sean s-au întors unul spre celălalt, s-au ținut de mână, cu brațele întinse îndepărtate mult de corp și s-au mângâiat cu chipurile – nimic mai tandru decât această șlefuire, nimic mai blând decât liniile osoase ale feței alunecând sub piele –, în cele din urmă stau în echilibru cu frunțile lipite, iar cuvintele lui Marianne se întipăresc în aerul static.

Nu îi vor face rău, nu îi vor face nici un rău. Vocea lui Marianne pare filtrată de un văl, iar Sean îi dă drumul mâinilor pentru a o lua în brațe, hohotele sale de plâns prelungesc respirația naturii, încuviințează, bine, trebuie să ne întoarcem acolo acum.

– E donator.

Cel care declară asta e Sean iar Thomas Rémige se ridică un-doi de pe scaun, șovăitor, roșu, cu toracele dilatându-i-se sub efectul unui val de căldură, ca și cum sângele i-ar prinde viteză, se îndreaptă spre ei, se oprește brusc. Mulțumesc. Marianne și Sean coboară ochii, sunt țintuiți ca niște țăruși în pragul biroului, împietriți, pantofii murdăresc podeaua, lasă pe ea noroi și iarbă neagră, depășiți ei înșiși de ceea ce tocmai au făcut, de ceea ce tocmai au

anunțat – donator, donator, să donezi, să abandonezi, cuvintele li se ciocnesc în scobitura timpanelor, sfredelesc unul după altul. Sună telefonul, e Révol, Thomas îl anunță rapid că e în regulă, trei cuvinte grăbite într-un limbaj încifrat pe care Sean și Marianne nu îl pricep, acronimele și viteza exprimării fiind destinate să bruieze înțelegerea, și în curând părăsesc biroul de coordonare pentru a se întoarce în sala unde au discutat. Révol îi așteaptă acolo, sunt patru acum iar dialogul începe imediat din nou căci Marianne, deodată, murmură: și acum, ce urmează acum?

*

E cinci și jumătate după-amiaza. Fereastra încăperii e deschisă ca și cum aceasta ar fi trebuit să fie reîncărcată cu aer proaspăt, dialogul anterior istovind-o, alterând-o – răsuflări, lacrimi, sudoare. Afară, o fâșie de gazon de-a lungul zidului, o șosea de asfalt, iar între cele două, un gard de înălțimea unui om. Thomas Rémige și Pierre Révol iau loc pe scaunele roșu aprins în timp ce Marianne și Sean se întorc pe canapeaua verde măr, angoasa lor e palpabilă – aceeași holbare a ochilor ce încrețește fruntea și mărește albul din jurul pupilei, aceleași buze întredeschise, gata să țipe, și atenția întregului corp sporită în așteptare, în teamă. Nu le e frig, nu încă.

O să facem o evaluare integrală a organelor, și vom trimite datele medicului de la Agenția de biomedicină care, în funcție de aceste informații, poate propune una sau mai multe prelevări, după care vom organiza intervenția efectivă în blocul operator. Corpul copilului dumneavoastră vă va fi prezentat mâine dimineață. A vorbit Révol, însoțindu-și fiecare detaliu din frază cu un gest al mâinii, defalcând în aer etapele următoarei secvențe. Există multe informații în această frază găurită însă la mijloc, o zonă de nepătruns ce le catalizează teama: intervenția efectivă.

Sean ia dintr-odată cuvântul: concret, ce-o să i se facă? a spus „concret" – n-a emis acea bâlbâială gâtuită ci și-a încordat întrebarea, curajos în clipa asta, soldat mergând la război, carne de tun, în timp ce Marianne strânge din dinți pe mâneca paltonului. Ceea ce va avea loc la noapte în enclava unde se fac operațiile, ideea pe care și-o fac despre asta, fracționarea corpului lui Simon, împrăștierea lui, toate astea îi înspăimântă, dar vor să știe. Rémige inspiră lung înainte să răspundă: facem incizia, prelevăm, închidem la loc. Verbe simple, verbe de acțiune, informații spuse cu o voce atonală pentru a neutraliza dramatizarea legată de caracterul sacru al corpului, de încălcarea interdicției de a-l deschide.

Dumneavoastră faceți operația? Sean a înălțat fruntea – mereu impresia că va ataca de jos, ca un boxer. Révol și Rémige, la unison, recunosc în această întrebare partea ieșită la suprafață dintr-un continent de teroare arhaică: să fii declarat mort, chiar din gura medicilor, când încă ești viu – în biroul său, ne aducem aminte, Révol ține un exemplar din romanul polițist al lui Mary

Higgins Clark *Clopoțelul n-are limbă*, care evocă o practică funerară curentă în Anglia: pe degetul persoanei îngropate se trecea un inel, legat de o frânghiuță ce permitea ca la suprafață să fie acționat un clopoțel dacă persoana respectivă s-ar fi trezit vreodată sub pământ; or definirea „pe măsură" a criteriilor morții, elaborată pentru a permite prelevările, se confundă cu teama aceasta imemorială. Infirmierul se întoarce cu fața spre Sean, face cu degetul mare și cu arătătorul un semn grav în aer: medicii care constată moartea pacientului nu participă niciodată la demersul de prelevare, niciodată; în plus – accentuează fiecare sunet iar vocea i se devine înfundată –, există întotdeauna o dublă procedură, doi medici observă unul și același protocol iar pe procesul-verbal ce ia act de deces sunt cerute două semnături diferite – să demoleze fără întârziere scenariul doctorului criminal care decretează cu bună știință moartea pacientului său pentru a-l despuia mai bine pe urmă, să risipească zvonurile ce asociază mafia medicală și traficul internațional de organe, dispensarele invizibile ascunse la periferiile încâlcite din Priștina, Dacca sau Mumbai și clinicile discrete protejate de camere de filmat, umbrite de palmieri, sădite în cartierele bogate din metropolele occidentale, Rémige încheie, blând: chirurgii care vor face prelevările vor veni din spitalele unde se găsesc pacienții aflați în așteptarea unei grefe.

Un val de tăcere, apoi din nou vocea lui Marianne, slabă, de parcă ieșită dintr-un buzunar membranos: și cine va fi atunci cu Simon? – „cine" accentuat, nud ca o piatră. Eu, răspunde Thomas, sunt acolo, sunt acolo tot timpul cât durează intervenția. Marianne își varsă încet privirea într-a lui – transparența sticlei pisate –, dumneavoastră le veți spune atunci de ochi, că nu vrem, le veți spune. Thomas încuviințează, le voi spune, da. Se ridică, dar Sean și Marianne așteaptă fără să se miște, o forță îi apasă pe umeri și trage în jos, acest lucru durează un timp la capătul căruia Marianne reia: nu se știe cine o să primească inima lui Simon, nu-i așa, e anonim, nu vom ști niciodată, hm?, iar Thomas subscrie la aceste afirmații care întreabă, la aceste întrebări ce afirmă, înțelege oscilarea, însă precizează: veți putea cunoaște sexul și vârsta primitorului, da, însă nu îi veți cunoaște niciodată identitatea; cu toate astea, dacă doriți, puteți primi vești privind grefa. Apoi, explică mai bine: inima, dacă în cele din urmă e transplantată, va fi grefată unui pacient după criterii medicale, și după niște criterii de compatibilitate care nu au nimic de-a face cu sexul, însă ținând cont de vârsta lui Simon, organele sale ar trebui să fie propuse cu prioritate unor copii. Sean și Marianne ascultă apoi se pun de acord cu voce joasă. Sean ia cuvântul: dorim să ne întoarcem lângă Simon acum.

Révol se ridică, solicitat în alte locuri din secție, Thomas îi însoțește pe Marianne și pe Sean până în pragul camerei, pășesc fără să vorbească, vă las cu Simon, ne vedem mai târziu.

Seara ce se lasă a întunecat încăperea, iar liniștea, se pare, s-a adâncit și mai mult. Se apropie de patul cu pliurile nemișcate. Probabil își închipuiseră că anunțului morții i-ar urma o alterare a înfățișării lui Simon, sau cel puțin că față de data precedentă s-ar fi modificat ceva în aspectul său – culoarea pielii, textura, strălucirea, temperatura. Însă nu, nimic, Simon e acolo, neschimbat, micile mișcări ale corpului său ridică în continuare ușor cearșaful, astfel încât ceea ce li s-a întâmplat nu corespunde cu nimic, nu își găsește acolo nici un răspuns, iar asta e o lovitură atât de violentă încât gândirea li se dereglează, se agită și se bâlbâie, un rodeo, îi vorbesc lui Simon ca și cum el i-ar putea auzi, vorbesc despre el ca și cum el nu i-ar mai putea auzi, par să se zbată pentru a se menține în interiorul limbii în timp ce frazele se dezarticulează, cuvintele se ciocnesc, se fărâmițează și se scurtcircuitează, în timp ce mângâierile se ciocnesc, se preschimbă în gâfâieli, sunete și semne reducându-se în curând într-un vâjâit continuu în cutiile toracice, o vibrație imperceptibilă ca și cum de-acum ar fi expulzați în afara oricărui limbaj, iar acțiunile lor nu mai găsesc nici timpul nici locul în care să se înscrie, și atunci, pierduți în crevasele realității, rătăciți în faliile sale, ei înșiși plini de falii, sfâșiați, dezbinați, Sean și cu Marianne găsesc forța să se înalțe și unul și celălalt pe pat pentru a se apropia cât mai mult de corpul copilului lor, Marianne întinzându-se în cele din urmă pe muchia de la marginea așternutului, cu părul în gol în timp ce Sean, cu o fesă așezată pe cearșaf, se înclină și își pune capul pe pieptul lui, cu gura exact în poziția tatuajului, și părinții închid amândoi ochii și tac, de parcă și ei ar dormi, s-a lăsat noaptea și sunt în beznă.

Cu două etaje mai jos, Thomas Rémige se bucură că e singur pentru a se concentra, a limpezi demersul și a suna la Agenția de biomedicină: în acest moment efectuăm o evaluare extinsă a organelor – femeia de la capătul firului este o pioneră a instituției, Thomas îi recunoaște vocea joasă, aspră, o vizualizează în mijlocul unei săli de curs, cu table în formă de U, cordonul în formă de lanț al ochelarilor cu verigi groase din plastic de culoarea ambrei mascându-i fața – apoi se așază înaintea computerului, și urmând un traseu labirintic ce presupune introducerea unor diverse numere de identificare și parole încifrate, deschide un program în baza de date, creează un document nou în care trece cu atenție toate informațiile referitoare la corpul lui Simon Limbres: este vorba despre dosarul Cristal, arhivă și instrument de dialog ce se deschide acum cu Agenția de biomedicină, garant al trasabilității grefonului și al anonimatului donatorului. Înalță capul: pe pervazul ferestrei țopăie o pasăre, mereu aceeași pasăre, are ochiul fix și rotund.

În ziua când Thomas și-a achiziționat sticletele, căldura ascundea Algerul sub un nor de vapori, iar înăuntrul apartamentului său cu obloane indigo

Hocine își făcea vânt cu evantaiul, desculț sub o *djellaba*[33] în dungi, întins pe canapea.

Casa scării era zugrăvită în albastru, mirosea a cardamom și ciment, Ousmane și Thomas au urcat cele trei etaje aflate în penumbră, niște plăci de sticlă mată puse pe acoperiș filtrau o lumină galbenă și tremurătoare ce răzbea greu până la parter. Reîntâlnirea verilor – o îmbrățișare strânsă apoi o discuție rapidă în arabă punctată de zornăitul fisticului zdrobit între dinți – îl lasă pe Thomas deoparte. Nu recunoaște fața lui Ousmane, ce se deformează altfel atunci când acesta vorbește în limba lui – maxilarul trăgându-se înapoi, gingiile dezvelite, ochii rotiți și sunetele venite din fundul gurii, ieșite dintr-o zonă complicată mult în spatele amigdalelor, vocale noi oprite apoi sfărâmate sub cerul gurii –, aproape că e altcineva, aproape că e un străin, iar Thomas se neliniștește. Vizita ia cu totul altă turnură atunci când Ousmane anunță în franceză motivul venirii lor: amicul meu ar dori să audă sticleții. Aha, se întoarce Hocine înspre Thomas, poate chiar să adopte unul? întreabă, și îi face cu ochiul, viclean peste măsură. Posibil. Thomas zâmbește.

Sosit în ajun și trecând Mediterana pentru prima dată, tânărul e subjugat de micul golf al Algerului, curbat la perfecție, și de orașul etajat din spate, de nuanțele de alb și albastru, de tinerețea ce parcă plutește în aer, de mirosul trotuarelor stropite cu apă, de dragonierii care își încrucișează crengile în Jardin d'Essai[34], creând o boltă ca dintr-o poveste fantastică. O frumusețe nu foarte voluptuoasă, dar lucrată. E amețit, senzații noi îl solicită și îl răvășesc, într-un amestec de excitare a simțurilor și hiperconștiență a tot ceea ce îl înconjoară: acolo viața nu are filtru, și nici el. Bancnotele rulate în șervețel îi formează în partea de sus a buzunarului o umflătură pe care o lovește ușor în semn de excitație euforică.

Hocine se îndreaptă spre balcon, împinge obloanele și se apleacă în stradă, bate din palme, dă ordine, Ousmane protestează în arabă, nu, pare să spună, te rog, nu face asta, implorând, iată însă că li se aduc sus frigărui și supă, farfurii cu cereale ușoare ca spuma, salată de portocale cu mentă și prăjituri cu miere. După masă, Hocine pune coliviile pe lespezile de ceramică de pe jos, după ale căror motive se ghidează pentru a le alinia bine. Păsările sunt minuscule – doisprezece-treisprezece centimetri –, au ditamai gâtul, abdomenul disproporționat, penajul nu foarte spectaculos, ghearele ca niște scobitori și ochiul acela mereu fix. Sunt așezate pe niște trapeze mici de lemn, legănându-le ușor. Thomas și Ousmane stau pe vine la un metru de colivii în timp ce Hocine se ghemuiește pe un puf în fundul încăperii. Scoate un strigăt comparabil cu iodlerul și recitalul începe: păsările cântă, rând pe rând, apoi laolaltă – un canon. Cei doi băieți nu îndrăznesc să se privească, să se atingă.

Peste tot se spunea însă că sticletele e pe cale de dispariție. Cel din pădurea Baïnem, cel din Kaddous și din Dély Ibrahim, cel din Souk Ahras. Nu se mai

găsea. Vânatul excesiv amenința cu extincția aceste populații altădată atât de numeroase. La ușile caselor din Casbah, coliviile suspendate scârțâiau, goale, iar cele ale comercianților erau acum doldora de canari și peruși, dar sticlete ioc, doar dacă nu cumva era dosit în întunericul din spatele magazinului și păstrat ca o comoară, valoarea păsării crescând odată cu raritatea sa – legea capitalismului. Poate mai puteai cumpăra încă vineri seara din El-Harrach, la est de oraș, însă fiecare știa că specimenele expuse acolo, la fel ca și cele din piața din Bab el-Oued, nu zburaseră niciodată pe colinele algeriene, nu își făcuseră niciodată cuib în ramurile pinilor și stejarilor-de-plută ce se înălțau acolo, și nu fuseseră capturate tradițional, cu clei, femelele necântătoare eliberate pe loc pentru a se asigura reproducerea: nu aveau cântecul acela. Veneau de la frontiera marocană, din regiunea Maghnia unde erau vânate cu miile, plasa ornitologică înhățând fără deosebire masculi și femele, apoi expediate în capitală urmând filiere unde făceau mișmașuri tipi care nu împliniseră douăzeci de ani, tineri șomeri care își abandonau slujbele amărâte și se dedau unei competiții feroce pentru a se băga în traficul acela, siguri de venituri mai grase, tipi care nu știau nimic despre păsări – de altfel majoritatea specimenelor, înfășurate în plase, mureau de stres în timpul transportului.

Hocine creștea păsări de preț în spatele pieței Trois-Horloges, sticleți de Alger, adevărați. Avea întotdeauna cel puțin zece și nu avusese niciodată altă meserie, având statut de expert în tot Bab el-Oued-ul și dincolo de el. Recunoștea fiecare specie, caracteristicile și metabolismul său, putea spune după ureche proveniența păsării, ba chiar și numele pădurii de baștină; lumea venea de departe pentru a-i solicita serviciile, pentru a autentifica, estima, înlătura înșelătoriile – specimenele marocane vândute drept algeriene câteodată de zece ori mai scumpe, femelele vândute drept masculi. Hocine nu lucra cu rețelele ci vâna el însuși, singur, cu clei, pleca la drum mai multe zile, pretindea că are locurile „lui" în văile Bejaia și Collo, iar la întoarcere își petrecea partea cea mai însemnată a timpului adorându-și prăzile. Superioritatea unui sticlete față de altul măsurându-se în frumusețea cântecului său, își făcea de lucru din a-i învăța melodii – cei din Souk Ahras aveau reputația că pot ține minte o sumedenie –, folosindu-se de un casetofon vechi ce difuza dimineața o melodie în buclă, nefiind câtuși de puțin de acord cu metodele crescătorilor mai tineri – acoperirea coliviei, practicarea a două fante, introducerea în ele a unor căști MP3 care să funcționeze toată noaptea. Numai că emoția sticletelui întrecea muzicalitatea cântecului său și ținea mai cu seamă de geografie: cântecul său întruchipa un teritoriu. Vale, oraș, munte, pădure, deal, pârâu. Făcea să apară un peisaj, te făcea să simți o topografie, să guști dintr-un sol și dintr-un climat. În ciocul său lua formă o bucată din puzzle-ul planetar, și așa cum vrăjitoarea din poveste scuipa broaște și diamante, așa cum corbul din fabulă se descotorosea de caș, sticletele dădea

afară din el o entitate solidă, mirositoare, tactilă și colorată. Cei unsprezece ai lui Hocine, o varietate, ofereau astfel harta sonoră a unei zone imense.

Clienții lui, oameni de afaceri la cravată cu ochelari de soare încercuiți în metal aurit, deseori în costume gri-deschis ori bej ce le făceau gâtul să pară mai scurt, picau pe neașteptate la el în toiul după-amiezii ca niște dependenți în căutare de marfă. Păsările cântau, clienții își aminteau de plimbările în sandale pe ace de pin, de brațele de ciclame și ciuperci roz de pădure, se descheiau la cămașă, beau limonadă și, cum cântecul determina valoarea unei păsări față de alta, prețurile variau. Hocine o ducea bine. Într-o zi, tânărul moștenitor al unei firme petroliere și-a schimbat mașina, un 205 GTI[35], pentru ultimul sticlete din Baïnem pe care îl ținuse vreodată în mâini, ispravă de pomină ce a dus la apariția legendei crescătorului altfel stoic: pasărea chiar valora atât, fiind mai fabuloasă decât djinnul din povești sau decât duhul din lampa fermecată, nu era doar o pasăre, ci o pădure amenințată, iar marea de la marginea ei, și tot ceea ce le populează, parte pentru tot, Creația însăși, era copilăria.

După concert, au început tratativele. Care-ți place? l-a întrebat Hocine pe Thomas – îi vorbea foarte aproape de față. Ousmane își privea prietenul, amuzat, se distra de situație. Care-ți place, zi, nu-ți fie frică, mie-mi plac toți! Thomas a arătat o colivie – înăuntru animălușul a încetat să se legene. Hocine a aruncat un ochi înspre Ousmane și a încuviințat din cap. Au schimbat câteva cuvinte în arabă. Ousmane a început să râdă. Thomas s-a crezut batjocorit, s-a dat înapoi un pas, în spatele coliviilor. În încăpere tăcerea s-a adâncit, mâna lui Thomas a alunecat în buzunar, degetele au scotocit în șervețel. Bătea în mod vădit pasul pe loc, neîndrăznind să spună plecăm. Hocine i-a spus prețul păsării pe care o indicase. Ousmane a precizat blând, e o pasăre din Collo, frasini, mojdreni, eucalipți, e tânără, o s-o poți crește, învăța, e o pasăre din satul meu. Thomas, dintr-odată uimit, a mângâiat spatele animălușului printre barele coliviei, a stat pe gânduri îndelung, apoi a desfășurat bancnotele rulate – sper că ți-ai primit comisionul, i-a spus el lui Ousmane coborând scările.

Sean și Marianne ies din cameră. Thomas e acolo, în prag, așteptându-i. Deschid gura dar rămân muți, par că vor să vorbească, niște cuvinte înțelese, Thomas îi îmbie, vă ascult, sunt aici pentru asta, și articulând cu greutate Sean prezintă solicitarea: inima lui Simon, în momentul, să-i spuneți lui Simon, când o să-i opriți inima, ăăă, pentru, trebuie să-i spuneți, suntem acolo, cu el, că ne gândim la el, iubirea noastră, iar Marianne continuă: și Lou, și Juliette de asemenea, și buni; apoi Sean, iarăși: vuietul mării, ca să asculte, îi întinde lui Thomas niște căști și un MP3-player, piesa 7, e pregătită, ca să audă marea – ciudate loopinguri în capul lor –, iar Thomas acceptă să îndeplinească riturile acestea, în numele lor, se face.

Sunt gata de plecare, însă Marianne se întoarce o ultimă dată spre pat, iar ceea ce o ţintuieşte locului e singurătatea care emană din Simon, de-acum la fel de singur ca un obiect, ca şi cum s-ar fi descotorosit de partea sa umană, ca şi cum nu ar mai fi fost legat de o comunitate, inclus într-o reţea de intenţii şi emoţii, ci ar fi rătăcit, metamorfozat în ceva absolut, Simon a murit, îşi spune cuvintele astea pentru prima dată, înfiorându-se brusc, îl caută pe Sean pe care nu îl vede, se năpusteşte pe coridor, îl descoperă în prostraţie ghemuit la perete, izbit şi el de singurătatea lui Simon, sigur şi el de moartea sa acum. Se ghemuieşte în faţa lui, încearcă să îi ridice capul punându-şi mâinile în formă de cupă sub maxilarul său, hai, hai, să plecăm de-aici – ar vrea să îi spună: s-a terminat, hai, Simon nu mai e.

Sună telefonul, Thomas descifrează ecranul, grăbeşte pasul în direcţia biroului, dintr-odată ar vrea să se repeadă fără să mai aştepte, iar Sean şi Marianne care păşesc alături de el îi captează accelerarea, înţeleg din instinct că trebuie să facă loc şi li se face frig dintr-odată, aceleaşi coridoare supraîncălzite ce le uscau pielea şi le însetau gura au devenit nişte alei îngheţate unde îşi încheie vesta, unde îşi ridică gulerul. Corpul lui Simon o să fie făcut nevăzut, o să dispară într-un loc secret cu acces controlat, blocul operator, teatrul operaţiunilor, o să fie deschis, golit de organe, închis la loc, cusut şi pentru o vreme – durata unei nopţi –, nu mai au nici o influenţă asupra cursului evenimentelor.

Situaţia basculează brusc în altă urgenţă, presiunea din mişcările şi gesturile lor scade, nu le mai stăruie în conştiinţă, ci se transmite în altă parte, în biroul de coordonare a spitalului unde Thomas Rémige dialoghează deja cu medicul de la Agenţia de biomedicină, în gesturile brancardierilor care duc corpul fiului lor, se transmite în privirile care analizează imaginile apărute pe ecrane, se transmite departe, în alte spitale şi alte secţii, în alte paturi la fel de albe, în alte case la fel de lovite, şi acum nu mai ştiu ce să facă, sunt dezorientaţi, ar putea să rămână desigur în secţie, să se aşeze înaintea ziarelor uzate, înaintea revistelor îndoite cu marginile murdare, să aştepte până la şase şi cinci după-amiaza terminarea celei de-a doua electroencefalograme care va constata legal moartea lui Simon, sau să coboare după cafea la automat, fac ce preferă, sunt preveniţi însă cu blândeţe că pregătirea unei prelevări de mai multe organe ia câteva ore, trebuie să ştie asta, în plus intervenţia durează, nu se face cât ai bate din palme, astfel încât sunt sfătuiţi să se întoarcă mai bine acasă, poate ar trebui să mergeţi să vă odihniţi, o să aveţi nevoie de toate resursele dumneavoastră, vom avea grijă de el – iar atunci când trec din nou de uşa automată a marelui hol de la intrarea în spital, sunt singuri pe lume, oboseala se revarsă, e un val uriaş.

A ieșit în zori din stația de RER La Plaine-Stade de France și a pornit exact în direcția opusă celei pe care o ia acum gloata deversată în flux continuu, din ce în ce mai compactă pe măsură ce se apropie ora meciului, și amestecată într-o agitație colectivă – excitare și ipoteze de dinainte de meci, revizuire a cântecelor și a înjurăturilor, oracole delfice. A întors spatele stadionului enorm și gol, indiferentă la ancorajul său masiv, supradimensionat, la fel de bizar și de categoric precum o farfurie zburătoare aterizată pe timpul nopții, a mărit pasul în scurtul tunel ce trece pe sub șine, apoi, în aer liber din nou, a urcat două sute de metri pe avenue du Stade-de-France, a mers de-a lungul sediilor societăților de servicii, bănci, companii de asigurări și alte organisme, cu pereții lor netezi, albi, metalici, transparenți, și ajunsă în fața numărului 1, a scotocit în poșetă câteva secunde bune, scoțându-și în cele din urmă mănușile pentru a căuta mai bine, apoi golind totul pe jos în fața intrării, în genunchi pe trotuarul înghețat, sub privirea indiferentă a tipului care, înăuntru, deschidea cu infinită precauție o sticlă cu iaurt de băut, ca să evite fie și cea mai mică pată pe frumosul său costum marin, apoi, ca prin miracol, și-a dibuit cartela magnetică în fundul unui buzunar, și-a strâns lucrurile, a intrat în atrium. Sunt de gardă, sunt medic la Agenția de biomedicină, i s-a adresat fără să se uite la el, arogantă, a traversat holul în timp ce ochiul său exersat a reperat pachetul de Marlboro Light așezat lângă tableta pe care cu siguranță se uitase la filme în timpul nopții, fotbal și seriale proaste s-a gândit ea, enervată, și odată ajunsă la etajul întâi, la capătul a vreo douăzeci de metri la stânga pe coridor, a împins ușa Centrului național de repartizare a grefoanelor.

Marthe Carrare e o femeie la șaizeci de ani, ștearsă și durdulie, păr cafeniu-roșcat, sâni mari și abdomen chinuit într-un cardigan de culoare alb-roșcată purtat direct pe piele, un fund sferic în largul său în niște pantaloni de lână maro, apoi gambe mai degrabă subțiri și picioare minuscule bombate în mocasini plați; se hrănește cu cheeseburgeri și gumă de mestecat cu nicotină, iar la ora asta are urechea dreaptă roșie și umflată de la diversele aparate telefonice pe care le-a ținut lipite de ea toată ziua – mobil de serviciu, celular personal, beeper, fix –, și mai bine nu o deranjezi pentru nimic în lume, mai bine te faci nevăzut și tăcut în timp ce se informează privind situația pe lângă Thomas: deci, cum stăm? Thomas răspunde: e-n regulă. E calmă: ok, trimite-mi constatarea de deces ca să pot consulta fișierul, și se poate auzi vocea lui Thomas care confirmă: tocmai ți-am trimis-o prin fax, am completat și dosarul Cristal al donatorului.

Marthe închide, se îndreaptă spre fax, o frunte brăzdată pe verticală deasupra încheieturii nasului, niște ochelari cu montură groasă și cordon în formă de lănțișor, un ruj întins pe ridurile de la colțul buzelor, un parfum amețitor și vapori de tutun rece înghesuiți sub guler, foaia se află acolo – procesul-verbal ce atestă decesul lui Simon Limbres la 18.36 –, și ajunge acum

în biroul învecinat, ce conține registrul național de refuzuri în ce privește donarea de organe, fișier extrem de securizat pe care numai vreo zece persoane sunt abilitate să îl consulte, ceea ce nu pot face decât atunci când moartea subiectului a fost atestată printr-un document legal.

Întoarsă în biroul său, Marthe Carrare îl anunță pe Thomas că e-n regulă, apoi își îndreaptă ochii spre ecranul computerului, deschide dosarul Cristal, dă clic pe diferitele documente ce îl compun, fișa cu informații generale, evaluarea medicală a fiecărui organ, scanări, ecografii, analize diverse, studiază ansamblul, remarcă imediat grupa sangvină relativ rară a lui Simon Limbres (B negativ). Dosarul e complet. Marthe îl validează și îi atribuie un număr de identificare, matricolă ce garantează anonimatului donatorului: de acum înainte numele lui Simon Limbres nu va mai apărea în următoarele schimburi de mesaje dintre Agenție și diferitele spitale pe care le consultă. Începe protocolul de repartizare a grefoanelor. Și anume un ficat, doi plămâni, doi rinichi. Și o inimă.

Se face noapte. La capătul bulevardului, stadionul e luminat, iar forma sa de inel alungit – o boabă de fasole – trasează pe cer un halou cenușiu pe care îl traversează avioanele de duminică seara. A venit timpul să se aplece asupra celor care așteaptă, răspândiți în teritoriu și uneori dincolo de granițele țării, oameni înscriși pe liste în funcție de organul de transplantat, și care se întreabă în fiecare dimineață la trezire dacă rândul lor s-a mișcat, dacă au urcat pe foaie, oameni care nici nu-și pot imagina un viitor și care și-au limitat viața, suspendați la starea organului lor. Chestia cu a avea o sabie a lui Damocles deasupra capului, cam asta trebuie să ne închipuim.

Dosarele lor medicale sunt centralizate în computerul pe care Marthe Carrare îl consultă acum, în timp ce suge o tabletă cu nicotină, gândindu-se după ce a văzut cât e ceasul că a uitat să anuleze cina prevăzută peste două ore acasă la fiica și ginerele ei, nu îi place să meargă la ei, și-o formulează imediat cât se poate de clar, nu-mi place să merg acolo, e frig – nu ar putea spune însă dacă pereții apartamentului vopsit cu o frumoasă vopsea albă din cazeină o fac să tremure, sau lipsa scrumierei și a balconului, a cărnii, a dezordinii, a tensiunii, sau taburetele din Mali și canapeaua de fițe pentru siestă, supele vegetariene servite în ceșcuțe maure, lumânările parfumate *Fân tăiat*, *Foc de lemne*, *Mentă sălbatică*, îndestularea stilată a celor care se culcă odată cu găinile sub plăpumi de catifea indiană, tandra atonie distilată în fiecare colțișor din regatul lor, sau poate cuplul acela o sperie, cuplul care îi înghițise în mai puțin de doi ani unica fiică, dezintegrând-o într-o căsnicie sigură, emolientă, un balsam după ani de nomadism solitar: fata ei aprigă și poliglotă devenită de nerecunoscut.

Într-un program special configurat, Marthe introduce toate datele medicale privind inima, plămânii, ficatul și rinichii lui Simon Limbres, apoi lansează motorul de căutare ca să trieze în listele de așteptare pacienții apți să le primească – procentele de potrivire mai mare dacă e vorba de ficat și de rinichi. Odată primitorii compatibili identificați, transplantul se îmbină cu o realitate geografică, locurile de prelevare și locurile cu grefe desenând o hartă sub tensiune ce implică niște distanțe de parcurs într-un timp limitat, acela al viabilității organelor, și induce o gândire logistică, a evalua kilometri și durate, a localiza aeroporturi și autostrăzi, gări, piloți și avioane, vehicule specializate și șoferi experimentați, astfel încât dimensiunea teritorială a acțiunii adaugă un parametru nou identificării câtorva pacienți.

Prima compatibilitate dintre donator și primitor e cea a sângelui, compatibilitatea ABO. Cum transplantul cardiac necesită aceeași grupă și același RH, iar Simon Limbres are sânge B negativ, se efectuează un prim triaj ce scurtează dintr-o lovitură lista inițială, pe care figurau aproape trei sute de pacienți în așteptarea unei grefe – Marthe Carrare mărește viteza de tastare, și o simți aruncându-se în căutarea primitorului, ametită poate în clipa asta, uitând tot. Examinează pe urmă compatibilitatea tisulară cu sistemul HLA, la fel de esențială: codul HLA (*Human Leukocyte Antigen*) este cartea de identitate biologică a subiectului, intervine în rezistența sa imunitară și, deși e cvasiimposibil să găsești în rândul donatorilor un subiect a cărui identitate HLA să fie identică la modul absolut cu cea a primitorului, aceste coduri trebuie să fie cât mai apropiate pentru ca transplantul grefonului să se facă în cele mai bune condiții și pentru a diminua riscurile unei respingeri.

Marthe Carrare a introdus în program vârsta lui Simon astfel încât este consultată cu prioritate lista primitorilor pediatrici. Apoi verifică dacă există vreun pacient compatibil aflat într-o stare de super-urgență (SU) sau vreun pacient a cărui viață e în pericol, putând să moară din clipă în clipă și găsindu-se așadar înscris cu prioritate pe listă – aplică și ea cu atenție un protocol sofisticat în care fiecare etapă se înlănțuie din cea precedentă și o determină pe următoarea. Pentru inimă, în afară de compatibilitatea sângelui și a sistemelor imunitare, intră în joc conformația anatomică a organului, morfologia lui, mărimea, criterii de dimensiune și greutate ce mai reduc și ele selecția precedentă – inima unui adult mare și puternic neputând fi grefată în corpul unui copil, de exemplu, și invers –, în timp ce geografia transplantului are, în ce o privește, drept parametri niște date inviolabile: între clipa în care inima este oprită în corpul donatorului și momentul în care pornește din nou în acela al primitorului, organul se conservă patru ore.

Căutarea dă rezultate și Marthe își îndreaptă fața înspre monitor, cu ochii ei enormi și deformați în spatele lentilelor ochelarilor. Dintr-odată, degetele sale îngălbenite la interiorul celei de-a treia falange opresc mouse-ul: pentru inimă, a fost identificată o urgență, o femeie, cincizeci și unu de ani, grupa sangvină B, 1,73 m, 65 kg, luată în grijă la Pitié-Salpêtrière, în secția profesorului Harfang[36]. Își ia răgazul să citească și să recitească bine datele ce se afișează, știe că apelul pe care se pregătește să îl facă o să provoace la celălalt capăt al liniei o accelerare generală a tuturor vitezelor, un influx de electricitate în creiere, o injectare de energie în corpuri, altfel spus speranță.

Alo, Agenția de biomedicină aici – surplus de zel și de atenție la secretariatul secției –, apelurile sunt redirecționate din centralele telefonice aflate în prelungirea liniei până la blocul operator, apoi o voce cât se poate de directă, Harfang ascult, iar Marthe Carrare îi dă drumul, bagă viteză, vorbește răspicat, doctor Carrare, Agenția de biomedicină, am o inimă – nebunie curată, o spune în cuvintele astea, cu corzile vocale oxidate după patruzeci de ani de țigări și drajeuri cu nicotină plimbate cu limba prin cavitatea bucală –, am o inimă pentru o pacientă din secția dumneavoastră în așteptarea unei grefe, o inimă compatibilă. Reacție imediată – nici cel mai mic moment de tăcere: ok, trimiteți-mi dosarul. Și Carrare încheie: în regulă, aveți douăzeci de minute.

După care, Marthe Carrare coboară o linie pe lista primitorilor apărută pe ecran și sună la Spitalul Universitar din Nantes, alt serviciu de chirurgie cardiovasculară unde are loc același dialog în legătură cu un copil de șapte ani în așteptare de mai bine de patruzeci de zile, Marthe Carrare precizează, așteptăm răspunsul de la Pitié, apoi din nou: aveți douăzeci de minute. Pe urmă e contactată o a treia secție, la spitalul La Timone, din Marsilia.

Începe așteptarea, ritmată de apelurile telefonice care continuă între medicul din Saint-Denis și coordonatorul din Le Havre, pentru a sincroniza pregătirile și punerea la punct a intervenției, a anticipa organizarea blocului operator și a se informa cât mai îndeaproape de starea hemodinamică a donatorului – pentru moment destul de stabilă. Marthe Carrare îl cunoaște bine pe Thomas Rémige, l-a întâlnit de mai multe ori în ciclurile de formare organizate de Agenție, seminarii în care ea intervenea în același timp ca medic anestezist și ca pionieră a creării instituției, și apreciază faptul că îl are azi drept interlocutor, are încredere în el, îl știe sigur, tehnic și delicat, e un tip care își vede de treabă se spune, și cu siguranță apreciază încă și mai mult faptul că își ține în frâu nervozitatea prin concentrare, nelăsând niciodată la iveală altceva decât o intensitate ponderată, și că disprețuiește teritoriile spectaculoase ale isteriei când de multe ori ar fi atât de ușor să abuzezi de tragedia umană ce reprezintă punctul de start pentru orice demers de grefare – e o șansă pentru toată lumea un asemenea tip.

Răspunsurile privind ficatul, rinichii și plămânii cad unele după altele urmând aceleași proceduri – Strasbourgul ia ficatul (o fetiță de șase ani), Lyonul plămânii (o adolescentă de șaptesprezece ani), Rouenul rinichii (un băiat de nouăsprezece ani) –, în timp ce acolo, în colțurile stadionului, fermoarele jachetelor se deschid dintr-un gest sec cum s-ar pune în aplicare un plan, zzzip – jachete de piele, geci bomber kaki cu căptușeală portocalie –, în timp ce fularele sunt trase peste față cum fac bandiții în clipa când atacă diligența sau studenții la manifestații în fața gazelor lacrimogene, și sute de mâini experte scot fumigenele ascunse sub pulovere, fixate în spate la curea, băgate în pantaloni – dar cum au putut trece de control obiectele astea? Primele focuri sunt eliberate în timp ce autocarele jucătorilor sunt anunțate la Porte de Chapelle, fum roșu, fum verde, fum alb, vacarmul se intensifică pe trepte în vreme ce un banner lung e desfășurat, „Conducători, jucători, antrenori, afară cu voi!", tribuna ultra impresionează, compactă, îngrămădită, un bloc de putere și de agresivitate, o masă ostilă, astfel încât cei care se îndreaptă într-acolo grăbesc pasul, fascinați, în vreme ce oamenii din forțele de ordine își încrețesc fruntea și încep să bage viteză, vârâți în costume, cu hainele descheiate și cravatele zburându-le peste mutre, se urlă în walkie-talkie, colțul nordic se agită, nu trebuie să dea năvală, izbucnesc înjurături ca la ușa cortului, autocarele cu geamuri colorate tocmai au ieșit de pe autostradă, niște vehicule confortabile și uimitor de silențioase înaintând acum pe circuitele VIP ce încercuiesc arena pentru a se opri în fata intrărilor rezervate jucătorilor. Marthe s-a ridicat, a deschis fereastra: niște siluete trec prin fața clădirii Agenției și urcă pe bulevard în pas alergător în direcția stadionului, tineri din cartier care cunosc zona, îi trimite un mesaj scurt fiicei sale – urgență la abm, te sun mâine, mama –, după care lovește ușor cutia cu gumă de mestecat de balustrada balconului, își face o mână căuș sub dozator, descoperă cutia goală și își mușcă buzele – știe că a lăsat țigări prin birou, inventând ascunzători pe care nu mai e sigură că le va găsi, dar pentru moment decide să mestece în continuare.

Își imaginează mii de persoane strânse în cerc, acolo, în jurul unei peluze de un verde atât de strălucitor încât l-ai putea crede lăcuit cu pensula, fiecare fir de iarbă colorat cu o substanță care amestecă rășina cu esența de terebentină sau de lavandă și care, după evaporarea dizolvantului, ar fi format pelicula aceea solidă și transparentă ca un reflex argintiu, ca apretul pe un bumbac nou, un văl de ceară, și se gândește că în momentul când potrivea organele vii ale lui Simon Limbres, în momentul când le repartiza în corpurile bolnave, mii de plămâni se umflă împreună acolo jos, mii de ficați se înecă în bere, mii de rinichi filtrează la unison substanțele din corpuri, mii de inimi pompează în aer, și brusc o izbește fragmentarea lumii, discontinuitatea absolută a realității din perimetrul acela, o umanitate pulverizată într-o infinitate de traiectorii divergente – o senzație de angoasă pe care o mai încercase, în ziua aceea de

martie 1984, în timp ce era așezată în autobuzul 69 și se ducea într-o clinică din arondismentul 19 pentru a avorta, la mai puțin de șase luni după nașterea fiicei sale pe care o creștea singură, ploaia șiroia pe geamuri, se uitase pe rând la chipurile celor câțiva pasageri care o înconjurau, chipuri pe care le întâlnești în autobuzele pariziene în toiul dimineții, chipuri cu ochii fugind în depărtare sau ațintiți spre un însemn cu instrucțiuni de securitate încadrat în vreo pictogramă, țintuiți în butonul de oprire, rătăciți în pavilionul vreunei urechi omenești, ochi ce se evitau între ei, doamne bătrâne cu sacoșe de pânză, mame casnice tinere cu copilul în marsupiu, pensionare în drum spre biblioteca municipală pentru lectura revistei zilnice, șomeri de lungă durată la costum cu cravată de prost gust, cufundați în ziarul lor fără să reușească să îl citească, fără ca de pe pagină să țâșnească nici cea mai mică scânteie de sens, agățați însă de hârtie ca pentru a se menține într-o lume unde nu mai aveau cu toate astea loc, unde în curând nu aveau să mai găsească din ce supraviețui, persoane aflate uneori la mai puțin de douăzeci de centimetri de ea și care ignorau toate ceea ce urma să facă, decizia pe care o luase și care în două ore avea să fie ireversibilă, oameni care își trăiau viața și cu care nu avea nimic în comun, nimic, în afară de autobuzul acela luat pe lapoviță, banchetele acelea uzate și mânerele unsuroase de plastic ce atârnau din tavan ca niște sfori în care să te spânzuri, nimic, fiecare cu viața lui, fiecare cu a lui, da, simțise că ochii i se scaldă în lacrimi, strânsese mai tare bara metalică pentru a nu cădea, și în clipa aceea probabil a simțit ce înseamnă singurătatea.

Cele dintâi sirene ale autocarelor poliției se fac auzite pe la șapte și jumătate seara. Închide la loc fereastra – e frig –, încă o oră până la prima pasă, stăpânirea entuziasmului suporterilor se anunță dificilă, toate acele inimi laolaltă – e prea mult, însă cine joacă în seara asta? Timpul trece. Marthe Carrare examinează din nou primul dosar, ciudat de satisfăcută de potrivirea cu dosarul donatorului, n-o să se găsească altul mai bun, ce naiba fac ăștia de la Pitié? Exact în aceeași secundă sună telefonul, e Harfang: o luăm.

Marthe Carrare închide și sună imediat la Le Havre, îl anunță pe Thomas că o să îi contacteze o echipă de la Pitié-Salpêtrière pentru a-și pune la punct împreună cu el sosirea, primitorul e o pacientă din secția lui Harfang, îl cunoști? După nume. Ea zâmbește. Adaugă: echipa de acolo e bine alcătuită, se pricep. Thomas se uită cât e ceasul, apoi spune: în regulă, o să pregătim prelevarea, intenționăm să intrăm în blocul operator peste circa trei ore, mai vorbim. Închid. Harfang. Marthe pronunță numele cu voce tare. Harfang. Și ea îl cunoaște. Îl cunoștea dinainte să-l cunoască, numele acela frumos, numele acela ciudat alergând pe coridoarele spitalelor pariziene de mai bine de un secol astfel încât se spunea pur și simplu e un Harfang pentru a încheia o conversație ce reliefase excelența unui practician, sau se vorbea despre

„dinastia Harfang“ pentru a descrie familia ce dăduse facultății profesori și practicieni cu zecile, acei Charles-Henri și Louis, Jules, apoi Robert și Bernard, mai nou Mathieu, Gilles și Vincent, medici care cu toții lucraseră, lucrau în instituțiile publice – suntem servitori ai Statului, le place să își spună atunci când aleargă maratonul din New York, atunci când schiază iarna la Courchevel sau iau parte la câte-o regată în golful Morbihan pe nave cu o singură cocă din carbon, deosebindu-se astfel de plebea medicală nesătulă în timp ce mulți dintre ei, dintre cei mai tineri, își completau consultațiile din spital deschizând cabinete private în cartiere calme și pline de verdeață, asociindu-se uneori între Harfangi ca să acopere întreg spectrul patologiilor corpului omenesc și să propună controale rapide oamenilor de afaceri supraponderali, tipi stresați pe care îi îngrijora surplusul de colesterol, căderea accelerată a părului, neplăcerile cu prostata și scăderea libidoului – printre care cinci generații de pneumologi înșirați conform unei filiații patriliniare ce a privilegiat primogenitura masculină când s-a pus problema transmiterii catedrelor și a conducerii secțiilor; printre care o fată, Brigitte, clasată prima la examenul de rezidențiat din Paris în 1952, dar abandonând doi ani mai târziu, convinsă c-ar fi îndrăgostită de un protejat de-al tatălui său când ea de fapt ceda unei presiuni ascunse ce o îmboldea să facă loc, să mărească spațiul vital pentru masculii tineri din clan; printre care și el, Emmanuel Harfang, chirurgul.

Își aduce aminte că pe vremea rezidențiatului se înhăitase la un moment dat cu o gașcă ținută laolaltă de doi veri Harfang. Unul era la cardiologie infantilă, celălalt la ginecologie. Aveau amândoi „pana Harfang“, o șuviță identică de păr alb crescută rebel în mijlocul frunții și pe care și-o dădeau în spate pe părul închis la culoare, însemn familial și semn de recunoaștere, o dâră legendară, adunați-vă sub panașul meu alb și toată parada ad-hoc destinată să moleșească vigilența fetelor; purtau niște blugi 501 și cămăși Oxford, impermeabile bej cu căptușeală ecosez al căror guler îl ridicau, nu ieșeau în tenișii ci se încălțau de la Church's chiar dacă disprețuiau mocasinii cu ciucuri, erau de talie mijlocie, noduroși, cu tenul spălăcit și ochii strălucitori, cu buzele fine, cu niște mere ale lui Adam atât de proeminente încât, văzându-li-le alunecând sub pielea gâtului, Marthe începea numaidecât să înghită; semănau între ei și semănau și cu acest Emmanuel Harfang care repară și transplantează inimi la Pitié-Salpêtrière, cu zece ani mai tânăr.

În timpul simpozioanelor, acesta cobora scările din aulă exact la ora programată, privind drept înainte, sărind în cele din urmă ultima treaptă ca să fie purtat de elan și să ajungă la pupitru printr-un salt atletic, în mână cu o hârtie pe care nu o va citi, începându-și comunicarea fără măcar să salute asistența, privilegiind începuturile seci, atacurile abrupte, un fel de a merge drept la țintă fără să se conformeze uzanțelor, fără să își menționeze patronimul, ca și cum toți cei din sală ar fi trebuit să știe cine e, cu alte cuvinte

Harfang, fiu de Harfang, nepot de Harfang, și de asemenea, probabil, un fel de a redeștepta o audiență care avea tendința să atipească la începutul după-amiezii, întru câtva epuizată după faimoasele mese luate în restaurante apropiate rezervate cu acest prilej, cantine improvizate unde carafele de vin roșu se aliniau pe fețe de masă de hârtie, mereu același vin de Corbières modest și tare ce mergea cu fripturile în sânge, și de la primele cuvinte ale lui Harfang sala ieșea din toropeala digestivă, fiecare aducându-și aminte, cum îl vedeau atât de fin și atât de atletic, că e stâlpul unei formații cicliste de prim rang, o scuderie ce purta culorile spitalului în diverse probe, tipi în stare să facă două sute de kilometri duminică dimineața numai să aibă vreo legătură cu activitatea de la serviciu, tipi gata să se trezească pentru a o face, deși erau exasperați că nu pot dormi mai mult, că nu pot să-și mângâie soția, să facă dragoste, să se joace cu copiii lor sau pur și simplu să piardă vremea ascultând radio, baia fiind întotdeauna mai luminoasă și mirosul pâinii prăjite întotdeauna mai așteptat în diminețile acelea, tipi care sperau să fie, așadar, în acea confrerie ciudată, și care ar fi plătit scump, ba chiar și-ar fi croit drum cu coatele pentru a fi aleși de către Harfang – „desemnați" era termenul ad-hoc, deoarece Harfang, dându-și brusc seama de prezența lor, își îndrepta degetul arătător înspre ei și înclina capul într-o parte pentru a le evalua constituția fizică, înarmându-se contra unui posibil rival, iar în timp ce un surâs vesel îi deforma fața, îi întreba: vă place cu bicicleta?

Pentru a pedala în coasta lui Harfang, a băga tare câteva ore lângă roata lui merita să își înfrunte nevestele furioase că sunt singure cu copiii duminica până la mijlocul după-amiezii, cu remarcile lor răutăcios ironice – nu-ți face griji iubitule, știu că te sacrifici pentru familie –, merita să le suporte reproșurile – doar la tine te gândești – și frazele supărătoare când îi măsurau din cap până-n picioare cântărindu-le burdihanul – vezi să nu faci vreun infarct! –, merita să se întoarcă stacojii, rupți, cu picioarele nemaisusținându-le corpurile și durându-i atât de tare fundul încât visau la o baie de șezut dar se prăbușeau pe prima canapea ce le ieșea în cale, ba chiar pe pat, siesta binemeritată –, iar faptul că își permiteau odihna asta, bineînțeles, declanșa din nou mânia nevestelor care se luau întruna de egoismul bărbaților, de ambiția lor stupidă, de conformismul lor, de frica lor de îmbătrânire, ridicau brațele spre cer declamând cu voce tare sau își puneau mâinile în șold îndepărtându-și coatele, cu pântecul înainte, și îi chinuiau, o comedie italiană –, și odată ce își reveneau după efort, merita să piardă vremea pe computer pentru a cumpăra urgent o lavetă cu microfibră de pe un site specializat, niște pantaloni cu bazon și tot echipamentul corespunzător, sfârșind prin a-i striga ține-ți gura! celei care bombăne în celălalt capăt al apartamentului, sfârșind prin a o face să plângă, și, fapt curios totuși, una nu s-a găsit să susțină acea acțiune masculină, una care, carieristă sau pur și simplu ascultătoare, să-și încurajeze bărbatul să încalece o bicicletă pentru a-l urma pe

Harfang pe traseele din valea Chevreuse și a face paradă agil, ușor, rezistent, da, una nu s-a lăsat păcălită, iar când vorbeau între ele, deplângând solicitarea perfidă a soților lor, se întâmpla să citeze *Lysistrata*, plănuind să facă greva sexului pentru ca bărbații să înceteze cu mofturile lor lingușitoare, sau se prăpădeau de râs descriindu-și unele altora tovarășul distrus după cursă, și până la urmă era nostim, să se ducă dacă le place, să se ducă, să se istovească, aliați și adversari, favoriți și concurenți, și în curând una nu s-a mai trezit la șase dimineața pentru a face o cafea și a i-o întinde soțului cu o mână plină de tandrețe, rămâneau în pat, înfășurate în pilote, ciufulite, vlăguite și tânguitoare.

Ultima oară când Marthe Carrare îl auzise pe Harfang, acesta ținuse o expunere strălucitoare despre modalitățile de folosire ale ciclosporinei în tratamentele antirespingere ce revoluționaseră transplanturile și grefele la începutul anilor optzeci, rezumând în douăsprezece minute istoricul acestui imunosupresor – un produs a cărui folosire diminuează rezistența imunitară a organismului primitorului și permite să se reducă riscurile de respingere a organului transplantat –, la sfârșitul căreia și-a trecut o mână prin păr și a dat la o parte de pe frunte faimoasa șuviță albă ce îl scutea de la a-și rosti patronimul, s-a interesat, brusc, întrebări?, a numărat una, două, trei în minte, și și-a încheiat comunicarea evocând sfârșitul transplanturilor cardiace, perimarea lor viitoare fiindcă venise momentul să fie în sfârșit luate în considerare inimile artificiale, minuni ale tehnologiei inventate și puse la punct într-un laborator franțuzesc, autorizația de a fi lansate primele încercări fiind eliberată în Polonia, Slovenia, Arabia Saudită sau Belgia. Bioproteza de nouă sute de grame, elaborată vreme de douăzeci de ani de către un chirurg francez de renume internațional, va fi implantată unor pacienți afectați de insuficiență cardiacă severă și a căror viață este în pericol. Această concluzie a descumpănit sala, un murmur a plutit în rândul asistenței, care i-a trezit pe cei moleșiți, ideea protezei cardiace ajungând să golească organul de puterea lui simbolică, și chiar dacă majoritatea capetelor încuviințau înclinate în direcția carnetelor cu spirală unde consemnau telegrafic vorbele lui Harfang, s-au găsit unele să se legene, emoționate și ușor contrariate, și s-au văzut câțiva indivizi atenți strecurându-și o mână în vestă, în spatele cravatei, sub cămașă și ducând-o la inimă pentru a o simți bătând.

*

Lovitura de start a avut loc, iar vacarmul ce vine dinspre stadion a devenit un bubuit continuu ce se înalță la intervale neregulate – un șut pe poartă, cursa unui adversar devenită brusc amenințătoare, o fentă, o ciocnire violentă, un gol. Marthe Carrare se lasă pe spătarul fotoliului, organele donatorului sunt repartizate, traiectoriile stabilite, echipele formate, totul a fost pus pe roate.

Iar Rémige deține controlul. Numai să nu apară vreo surpriză neplăcută în timpul prelevării, își spune, numai ca fizionomia organelor să nu scoată la iveală ceva ce scanările, ecografiile și analizele să nu fi putut evidenția sau doar s-o fi suspectat. Ce-ar mai trage dintr-o țigară, cu o bericică și un cheeseburger baban cu sos barbecue, începe să molfăie pentru a extrage un ultim atom de nicotină din gumă, amintirea unui gust, a unei arome, chiar și atenuate, se gândește la agentul de securitate care urmărește mai mult ca sigur meciul aplecat deasupra unui ecran portabil, cu pachetul de Marlboro Light la îndemână.

Cordélia Owl tocmai agită un pachet de țigări în fața lui Révol în timp ce ușile liftului se închid, cobor să fac o pauză, cinci minute, îi face cu mâna prin întredeschiderea ce se îngustează tot mai mult, pe urmă îi apare propriul chip, blurat pe peretele metalic ce nu oglindește în totalitate ci restituie o mască – gata cu pielea suplă și ochii strălucitori, efectul de întârziere al nopții albe, o frumusețe încă excitată: fața i s-a tulburat cum se tulbură laptele, are trăsăturile lăsate, tenul răvășit, un gri măsliniu dând în kaki la baza cearcănelor, și semnele de pe gât i s-au înnegrit. Odată singură în cabină, își vâră țigările înapoi în buzunar, scoate din celălalt telefonul, aruncă un ochi, încă nimic, verifică indicatorii aparatului, tresare, se uită mai bine, ah, nu e semnal, nici cel mai mic flux, nici cea mai mică pâlpâire, își recapătă îndată speranța, o fi încercat să sune fără să reușească, și odată coborâtă la parter, ajunge alergând la o ușă laterală rezervată personalului spitalului, împinge bara transversală, iat-o afară, sunt trei sau patru care fumează acolo țopăind pe loc în zona albicioasă pe care o trasează firma luminoasă în frigul compact, îngrijitori și un infirmier pe care nu îl cunoaște, și aerul e atât de înghețat că nu poți deosebi fumul de tutun de dioxidul de carbon pe care îl expiră fiecare. Își închide telefonul apoi pornește din nou aparatul, numai ca să reia de la zero întregul proces, să fie cu inima împăcată. Brațele goale i se albăstresc văzând cu ochii, și în curând tremură din toate încheieturile. Prinde aici? Se întoarce spre grup, vocile care răspund se suprapun, da, merge, eu am, și eu, iar odată aparatul reactivat, îl consultă – efectuează operațiunile neîncrezătoare, sigură, acum, că nimic n-a fost lăsat pentru ea în mesagerie, sigură că ar trebui să înceteze să se gândească la asta ca să se întâmple ceva.

Rețea din belșug, nici un semn. Își aprinde o țigară. Unul dintre tipii aflați în fața ei îi spune în treacăt ești de la reanimare, așa-i? E un roșcat înalt, pieptănat cu peria, are un inel în urechea stângă și mâini lungi cu degete stacojii, cu unghii tăiate scurt. Da, răspunde Cordélia coborându-și mica bărbie tremurătoare, nu are forță, ametită cu pielea ca de găină, durând-o burta de la cum dârdâie sub bluza subțire, se agață de țigară, fumează ca o nebună, cu o lucire bruscă în ochi, cu lacrimi în ochi, tipul se uită la ea

zâmbind, oh ești ok? ce-ai pățit? Nimic, răspunde ea, nimic, mi-e frig asta-i tot, însă tipul s-a apropiat de ea, e greu la reanimare, hm, vezi chestii nasoale, nu? Cordélia inspiră puternic pe nas și trage un fum, nu, sunt ok, e de la frig, stai liniștit, de la oboseală. Lacrimile îi curg pe obraji, încet, colorate cu rimel, lacrimi de puștoaică trezită la realitate.

Tot ce bătea în ea mai viu și mai arzător, ușurătatea aceea în plin avânt, veselă și feroce, mersul de regină pe care încă îl mai avea în după-amiaza aceea pe coridoarele de la reanimare, toate astea intră la apă cât ai zice pește și îi atârnă în creier, grele, diluate: tot având douăzeci și trei de ani avea douăzeci și opt, tot având douăzeci și opt are treizeci și unu, timpul fuge în timp ce aruncă asupra existenței sale o privire rece, o privire ce demolează unul câte unul diferitele sectoare ale vieții ei – garsonieră plină de igrasie în care își fac de cap gândacii și înfloriturile de mucegai pe rosturile gresiei, împrumut bancar ce îți papă economiile, prietenii pe viață și pe moarte reașezate în marginea familiilor nou create, polarizate asupra leagănelor ce o lasă de marmură, zile pline de stres și seri între fete rămase pe tușă dar epilate lună, vorbind vrute și nevrute în *lounge bar*-uri sinistre, grămezi de femei disponibile și râsete forțate cărora sfârșește întotdeauna prin a li se alătura, temătoare, oportunistă, în rest rare episoade sexuale pe saltele proaste, lipită de funinginea unsuroasă a porții unei parcări, tipi adesea neîndemânatici, grăbiți, zgârciți, până la urmă puțin afectuoși, cu alcool în cantitatea necesară pentru a unge totul, iată; singura întâlnire ce îi pune inima în joc e un tip care îi ridică șuvița de păr pentru a-i aprinde țigara, îi atinge ușor tâmpla și lobul urechii, și poartă pe cele mai înalte culmi arta de a apărea brusc, și într-adevăr se ivește în orice moment, fără să i se poată prezice mișcarea, ca și cum ar fi stat ascuns în spatele unui stâlp de telegraf și dintr-odată scotea capul ca s-o surprindă în lumina aurie a sfârșitului unei zile, sunând noaptea dintr-o cafenea apropiată sau îndreptându-se spre ea într-o dimineață de la colțul străzii și dispărând în cele din urmă întotdeauna la fel, măiestrie pură, înainte să se întoarcă – marea decapare căreia nimic nu-i rezistă, nici măcar chipul, nici măcar corpul pe care cu toate astea și-l îngrijește – ședințe săptămânale, tuburi cu cremă de slăbit și ora de bară la sol într-o sală înghețată din Docks Vauban –, e singură și lipsită de farmec, dezamăgită, tropăie și clănțăne din dinți în timp ce deziluzia îi devastează teritoriile și zonele dinăuntru, întunecând fețele, viciind gesturile, încurcând intențiile, umflându-se, proliferând, poluând fluviile și pădurile, contaminând deșerturile, infectând pânzele freatice, sfâșiind petalele florilor și închizând la culoare blana animalelor, mânjind banchiza dincolo de cercul polar și murdărind aurora grecească, năclăind cu mâhnire cele mai frumoase poeme, răvășind planeta și tot ce o populează de la Big Bang până la rachetele din viitor, și dând peste cap întreaga lume, o lume ce sună a gol: o lume dezvrăjită.

O să plec, aruncă țigara pe jos, o strivește cu vârful balerinului de pânză, roșcatul cel înalt o observă, ești mai bine? Ea încuviințează din cap, sunt ok, salut, face stânga-mprejur, se năpustește în interiorul clădirii, și traiectoria întoarcerii e o pauză de care se folosește pentru a-și reveni înainte de a ajunge înapoi în secție, unde munca se intensifică la ora asta: nervozitatea din timpul serii, pacienții agitați, ultimele îngrijiri înaintea nopții, ultimele perfuzii, ultimele pastile, și prelevarea ce va avea loc în câteva ore – Révol trecuse să o întrebe dacă poate asigura o înlocuire de ultim moment, dacă își poate prelungi garda ca să-și reia serviciul în blocul operator, o cerere excepțională pe care o acceptase.

Se abate până la chioșc pentru a-și lua o supă de roșii de la automatul de băuturi calde, e văzută urcând în marele hol înghețat, o apariție gingașă cu fălcile strânse, și mai târziu lovind cu pumnul în mașină pentru a accelera debitul, băutura e infectă, atât de fierbinte încât paharul de plastic i se deformează sub degete, îl bea însă dintr-o înghițitură, reîncălzită îndată când brusc îi vede trecând prin fața ei, tatăl și mama, părinții pacientului din camera șapte, tânărul căruia îi pusese sondă după-amiaza, cel care a murit și ale cărui organe vor fi prelevate la noapte, ei sunt; le urmărește din ochi mersul încet înspre ușile înalte de sticlă, se reazemă cu spatele de un stâlp ca să îi vadă mai bine: geamurile au devenit oglinzi la ora asta, cei doi se reflectă în ele cum se reflectă fantomele la suprafața iazurilor în nopțile de iarnă; ai fi zis că sunt umbra lor înșiși pentru a-i descrie, banalitatea acestei expresii scoțând la iveală nu atât descompunerea interioară a acestui cuplu cât subliniind ceea ce încă mai erau în dimineața acelei zile, un bărbat și o femeie în picioare în lume, iar văzându-i mergând cot la cot pe podeaua lustruită de lumină rece, oricine putea pricepe că de-acum urmau traiectoria începută cu câteva ore înainte, că deja nu mai trăiau cu totul în aceeași lume precum Cordélia și ceilalți locuitori ai Pământului, ci efectiv se îndepărtau de ea, o părăseau și se deplasau înspre un alt tărâm, care poate era acela unde supraviețuiau o vreme, laolaltă și nemângâiați, cei care pierduseră un copil.

Cordélia le cuprinde cu privirea siluetele ce se micșorează la intrarea în parcare, se șterg în noapte, apoi scoate un țipăt, se smulge de lângă stâlp, se scutură ca un mânz, înhață telefonul, fața îi prinde iarăși contur și își recapătă culorile, și dintr-o mișcare de balansier de o forță nemaivăzută, schimbă macazul și se aruncă din nou, își ia un avânt ce marchează o continuare, formează repede-repede numărul bărbatului dispărut la cinci dimineața, se surprinde acționând, se plimbă cu degetele peste butoane cu îndemânare, ca și cum ar fi vrut în același timp să se debaraseze de povestea aia și să înfrunte supunerea la care o limitează tristețea, ca și cum ar fi vrut să se împotrivească stării de rău ce o asaltează și să cheme înapoi posibilitatea dragostei. Unul, două, trei țârâituri, și apoi vocea tipului care roagă în trei limbi să i se lase un mesaj, te iubesc, și închide, revigorată în mod curios, ușurată de o greutate:

brusc, are din nou toată viața în față, își spune că mereu plânge când e obosită și că duce lipsă de magneziu.

Lou. Nu o sunaseră pe Lou, nu încercaseră să-i vorbească, nu se gândiseră la ea, decât pentru a cere ca prenumele ei să fie rostit la urechea fratelui său în clipa când i se va opri inima. La Lou însă, o fetiță de șapte ani, la spaima de a-și fi văzut mama plecând de urgență la spital, la așteptarea, la singurătatea ei, la toate astea nu se gândiseră, și oricât s-ar fi confruntat cu încărcătura de ciclon a morții, prinși în dramă, nu își găsesc nici o scuză și sunt răscoliți descoperind numărul vecinilor pe telefonul lui Marianne, însoțit de notificarea unui mesaj vocal pe care nu au puterea să îl asculte, iar acum Marianne apasă pe accelerație, murmurând cu fața în parbriz, ajungem, venim acasă.

Clopotele sună în vârful bisericii Saint-Vincent, iar cerul a luat înfățișarea zdrențuită a unei făclii ce stă să se stingă. E șase și douăzeci când urcă pe virajele de pe coasta din Ingouville și năvălesc în parcarea subterană a imobilului, s-au întors, în seara asta stăm împreună, spusese Marianne oprind motorul – însă ar fi avut măcar forța să se despartă în noaptea aceea, Marianne rămânând acolo cu Lou, Sean întorcându-se în apartamentul cu două camere închiriat pe fugă în noiembrie anul trecut, în Dollemard? Marianne se chinuie să bage cheia în broască, nu reușește să pună în funcțiune mecanismul, clinchetul metalic se prelungește în gaură în timp ce Sean bate pasul pe loc în spatele ei, și când ușa se deschide până la urmă, își pierd echilibrul și cad înăuntru. Nu aprind nici o lumină ci se prăbușesc unul lângă altul pe canapeaua găsită pe marginea unui drum de țară într-o zi ploioasă, ambalată ca o bomboană într-o prelată transparentă, iar în jurul lor pereții se preschimbă în hârtie sugativă acum, absorb cafeaua de culoarea ruginii ce marchează sfârșitul zilei: cele câteva tablouri fac să apară alte figuri, alte forme, mobilele cresc, motivele de pe covor se șterg, încăperea e ca o foaie de hârtie fotografică uitată într-o cuvă cu lichid developator, iar această metamorfoză – această împotmolire treptată, înnegrirea a ceea ce îi înconjoară – îi hipnotizează pe măsură ce lumea din jurul lor se golește; senzația de suferință fizică pe care o încearcă nu e de-ajuns pentru a-i ancora în realitate, e un coșmar, o să ne trezim în cele la urmă, își spune Marianne fixând tavanul – și de altfel dacă Simon s-ar întoarce acasă, acolo, acum, dacă ar face la rândul său broasca să scoată un clinchet și apoi ar pătrunde în apartament trântind ușa înapoia lui, cu gestul necioplit și zgomotos ce îi caracteriza întotdeauna intrările, declanșând numaidecât strigătul mamei sale, Simon nu mai trânti ușa aia!, dacă și-ar face apariția în clipa asta, cu surful la subraț scârțâind în husă, cu părul ud, cu mâinile și fața învinețite de frig, istovit de mare, Marianne ar fi prima care să creadă, s-ar ridica, s-ar îndrepta spre el pentru a-i propune ouă cu boia, paste,

ceva cald și fortifiant, da, nu ar vedea nicidecum o fantomă, ci întoarcerea copilului său.

Mâna lui Marianne se mișcă pentru a o atinge pe cea a lui Sean, sau brațul său, coapsa, orice loc de pe corpul lui pe care îl poate atinge, dar mâna se mișcă în gol, fiindcă Sean tocmai s-a ridicat, și-a scos geaca parka, mă duc jos după Lou. A pășit în direcția ușii dar sună, deschide, Marianne scoate un țipăt, e cea mică.

E agitată, intră în apartament alergând, și-a luat un tricou lung pestriț peste haine, și-a înnodat un fular în păr, iar cineva trebuie să-i fi prins la spate două aripi de fluture din tul irizat cu ajutorul unei panglici de start – și ea are părul negru, drept, pielea mată, iar ochii de culoare amestecată, ușor migdalați – se oprește brusc înaintea tatălui său, mirându-se să îl vadă în pulover în apartament, te-ai întors? În spatele ei, vecina rămâne pe palier însă își vâră capul în apartament – gestică de girafă –, chipul său e o întrebare sub cerul deschis: Sean, v-ați întors? Tocmai am ajuns – își încheie fraza, nu are chef să vorbească. Înaintea lui, Lou țopăie cotrobăind în rucsac, îi întinde până la urmă o foaie de hârtie albă, am făcut un desen pentru Simon, înaintează în camera de zi, și zărindu-și mama răsturnată pe canapea, întreabă brusc: unde-i Simon?, tot la spital? Fără să mai aștepte răspuns, face stânga-mprejur, se năpustește pe coridor, cu aripile vibrând și pașii ca niște lovituri de ciocan, se aude cum deschide o ușă, își cheamă fratele, apoi se trântesc alte uși, același prenume revine, copilul apare astfel din nou în antreu, înaintea celor doi părinți ridicați în picioare, descompuși, care așteaptă fără să poată vorbi, fără să poată articula altceva decât, încet, Lou, în timp ce vecina, albă ca varul, se dă înapoi în casa scării, face semn cu arătătorul că înțelege, nu vrea să deranjeze, închide ușa.

Copila stă în fața părinților săi în timp ce ziua scade la vest, cufundând puțin câte puțin orașul în beznă, iar acum nu mai sunt decât niște siluete. Marianne și Sean se apropie, cea mică nu se clintește, rămâne tăcută cu ochii devorând bezna – are o strălucire ca de caolin în pupile –, Sean o ridică, apoi Marianne îi înlănțuie – trei corpuri amestecate cu pleoapele închise ca în monumentele dedicate memoriei naufragiaților înălțate în porturile din sudul Irlandei –, apoi se întorc pe canapea, se mută pe diagonală fără să se dezlipească, o triadă romană ce se apără de lumea exterioară, acolo se ghemuiesc în răsuflarea și în mirosul pielii lor – cea mică miroase a brioșe și a Haribo – și e prima oară când își recapătă suflul de la aflarea catastrofei, prima oară când își fac un cuib de reculegere în mijlocul deprimării, și e destul să te apropii, destul să fii delicat și tăcut, le vei putea auzi inimile pompând împreună viața rămasă, bătând, impetuoase, ca și cum pe valve sau lângă clapete ar fi fost plasați niște senzori, ce ar emite unde infrasonore, unde ce s-ar răspândi în spațiu, s-ar năpusti prin materie, sigure, precise, unind Japonia, marea Seto, o insulă, o plajă sălbatică și

coliba de lemn unde sunt arhivate bătăile inimilor omenești, amprentele cardiace colectate din lumea toată, depuse ori înregistrate acolo de către cei care vor fi făcut întreaga călătorie, și în timp ce inimile lui Marianne și Sean marchează un ritm comun, a micuței bate toba, până când se ridică subit, cu pielea frunții îmbrobonată de sudoare: de ce stăm pe întuneric? Aidoma unei pisici, se strecoară din strânsoarea părinților, face turul încăperii pentru a aprinde toate lămpile, una câte una, apoi se întoarce spre părinți și spune: mi-e foame.

Notificările se înmulțesc, semnalând mesaje ce vin de-a valma în căsuțele vocale – acum trebuie să se gândească să vorbească, să anunțe, o altă încercare se profilează. Marianne iese pe balcon – și-a lăsat paltonul pe ea –, aprinde o țigară, se pregătește să sune înapoi pentru a afla vești despre Chris și Johan, descoperă un bip de la Juliette, dintr-odată nu mai știe ce să facă, frică să vorbească și frică să audă, frică să nu i se pună un nod în gât, fiindcă Juliette era specială – Simon i-o prezentase în silă în decembrie anul trecut, într-o miercuri, se aflau în bucătărie când ea se întorsese la o oră neobișnuită, nici nu spusese „mama" ci „Juliette, Marianne", îngăimând imediat plecăm, avem chestii de făcut, în timp ce Marianne lega deja conversația cu fata, ești la același liceu cu Simon deci?, uluită să descopere cum arată fata care umplea inima fiului său, iar aceasta era dintr-un soi destul de original pentru ca ea să se mire, nu semăna cu nimeni, cel puțin nu cu o *groupie* de pe plajă firavă cum era, fără sâni și cu o mutrișoară ciudată, niște ochi ce îi înghițeau fața, urechi străpunse de numeroase găuri, strungăreață și părul de un blond spălăcit tăiat ca Jean Seberg în *Cu sufletul la gură*; în acea primă zi, purta niște blugi slim reiați roz pal peste niște tenișI înalți verde gazon, un twin-set jacard sub o geacă impermeabilă roșie; Simon așteptase nervos cât i-a răspuns lui Marianne, apoi o trăsese spre ușă luând-o de cot, iar mai târziu începuse să-i menționeze prenumele ici și colo, să-i facă loc în rarele discuții la care consimțea, împrejurări ce au sfârșit prin a rivaliza cu cele când vorbea despre colegi și locuri de surfing în Pacific; se schimbă, se gândise Marianne, deoarece Simon lăsa McDonald's-ul pentru un pub irlandez ce mirosea a câine ud, citea romane japoneze, mergea să strângă lemne purtate pe plajă și învăța uneori împreună cu ea, la chimie, la fizică, la biologie, materii la care el excela, ea nu, iar într-o seară Marianne l-a auzit descriindu-i formarea unui val: uite (probabil desena o schemă), hula se deplasează spre țărm, se încordează pe măsură ce adâncimea apei scade, asta se numește zona de creștere, acolo se curbează valurile, câteodată e foarte brutal, pe urmă hula atinge zona de rostogolire, ce poate acoperi o sută de metri dacă fundul locului e stâncos, sunt așa-numitele *point break*, după care valurile se sparg în zona de surfing internă dar continuă să se ducă spre țărm, e clar? (încuviințase probabil, dând din mica ei bărbie), și la capătul călătoriei, dacă ești într-adevăr norocos, există o fată care se află acolo, pe plajă, o fată bine, în geacă impermeabilă roșie; își vorbeau

târziu în noapte în timp ce restul casei dormea, și poate chiar atunci își șopteau te iubesc, neștiind ce își spuneau ci doar că și-o spuneau unul altuia, asta era esențialul – fiindcă Juliette era inima lui Simon.

Marianne stă pe balcon, cu degetele pecetluite de frig pe balustrada metalică. De pe acest promontoriu, domină cu privirea orașul, estuarul, marea. Lampadare cu globuri în formă de cochilie electrificate cu becuri portocalii scot în evidență marile axe, portul și litoralul, flăcări reci creând pe cer aureole prăfoase de un gri Payne, luminile semnalând intrarea în port de la capătul marii jetele, în timp ce dincolo de buza mării e întuneric astă-seară, nici o singură navă în radă, nici o licărire ci o masă lentă, pulsatilă, bezna. Ce se va întâmpla cu dragostea lui Juliette odată ce inima lui Simon va reîncepe să bată într-un corp necunoscut, ce se va întâmpla cu tot ceea ce umplea inima aceea, cu sentimentele depuse încet în straturi din prima zi sau difuzate ici-colo într-un elan de entuziasm ori într-un acces de furie, cu prieteniile și antipatiile, invidiile, înfocarea, înclinațiile grave și tandre? Ce se va întâmpla cu salvele electrice care îi săpau atât de puternic în inimă când se apropia valul? Ce se va întâmpla cu inima aceea năvalnică, plină, prea plină, inima aceea *full*? Marianne se uită în curte, vede pinii nemișcați, desișurile retrase, mașinile parcate sub felinare, ferestrele locuințelor de vizavi răspândindu-și în întuneric lumina caldă, luciri roșietice de camere de zi și galbene de bucătărie – topaz, șofran, acacia și galbenul acela de Napoli încă și mai strălucitor înapoia geamurilor aburite –, și dreptunghiul verde al peluzei unui stadion, fluorescent, urmează masa de duminică seara, o masă diferită, autoservire și platou în fața televizorului, frigănele, clătite, ouă moi, un ritual ce însemna că în seara aceea nu gătește nimic, pe urmă iată că lâncezeau în fața unui meci de fotbal și atât, ori a unui film la care se uitau împreună, iar profilul lui Simon se decupa limpede lângă lampă. Se întoarce, Sean e acolo, privind-o, cu fruntea lipită de geam, în timp ce Lou, pe canapea, a adormit.

Încă un apel, încă un telefon ce tremură pe o masă și o mână care-l apucă – aceasta poartă un inel de aur, un inel lat și mat, cu nervuri în spirală –, încă o voce urmând bâzâitului vibratil – aceasta e întretăiată, se înțelege bine de ce, pe ecranul mobilului a apărut „Harfang chir." – alo? Și încă un anunț – se poate citi pe chipul femeii care ascultă, emoția se strecoară sub piele, pe urmă trăsăturile se contractă din nou, trase.

– Avem o inimă. O inimă compatibilă. O echipă pleacă imediat să preleve. Haideți acum. Transplantul va avea loc la noapte. Veți intra în operație în jur de miezul nopții.

Închide, nu are aer. Se întoarce spre unica fereastră din încăpere și se ridică să meargă s-o deschidă sprijinindu-se cu amândouă mâinile de masa biroului

pentru a se ridica, urmează trei paşi istovitori, şi mai ales efortul pe care trebuie să-l depună pentru a întoarce mânerul. Iarna se îngrămădeşte în cadru – un panou compact, translucid şi îngheţat. Cristalizează zgomotele străzii care răsună, izolate, precum freamătul serii într-un oraş de provincie, neutralizează scârţâitul metroului aerian frânând la intrarea în staţia Chevaleret, anihilează mirosurile şi îi acoperă faţa cu o peliculă de gheaţă, femeia tresare, îşi îndreaptă încet ochii în cealaltă parte a bulevardului Vincent-Auriol, drept înainte, ajungând la ferestrele clădirii ce adăposteşte secţia de cardiologie a spitalului Pitié-Salpêtrière, unde cu trei zile înainte se dusese pentru nişte examene ce arătaseră că starea inimii sale se deteriorase mult, îndreptăţindu-l pe cardiolog să facă o solicitare la Agenţia de biomedicină pentru a o înscrie cu prioritate pe lista primitorilor. Se gândeşte la ceea ce tocmai trăieşte, acolo, în secunda aceea; îşi spune: sunt salvată, o să trăiesc; îşi spune: undeva cineva a murit brusc; îşi spune: acum, la noapte; resimte evenimentul veştii; ar vrea ca niciodată strălucirea acestui prezent să nu se îndepărteze într-o reprezentare, să găsească o formă de persistenţă; îşi spune: sunt muritoare.

Inspiră îndelung aerul rece al iernii, cu ochii închişi: planeta albăstrie se mişcă în derivă într-o cută a cosmosului, suspendată în tăcere într-o materie gazoasă, pădurea e presărată cu breşe rectilinii luminoase, furnicile roşii mişună la rădăcina copacilor într-o peltea vâscoasă, grădina se dilată – muşchi şi pietre, iarbă după ploaie, rămurişuri greoaie, spini de palmier –, oraşul e ca o oală sub presiune, copiii deschid ochii în beznă în paturi suprapuse; îşi închipuie inima ei, bucata de carne roşie întunecată, supurândă, fibroasă, intubată din toate părţile, organul acela atins de necroză, organul acela care o lasă. Închide înapoi fereastra. Trebuie să se pregătească.

De aproape un an locuieşte Claire Méjan în apartamentul acesta cu două camere închiriat fără să fi aruncat o privire măcar, menţiunile Pitié-Salpêtrière şi etajul întâi fiind suficiente pentru a-i semna pe loc un cec cu o sumă exorbitantă tipului de la agenţie – e murdar, mic şi întunecat, cornişa balconului de la etajul doi umbrindu-i fereastra ca viziera unei căşti. Însă nu are de ales. Asta înseamnă să fii bolnav, îşi spune ea, să nu ai de ales – inima nu îi mai dă de ales.

E o miocardită. A aflat în urmă cu trei ani, la o consultaţie de cardiologie la Pitié-Salpêtrière. Cu opt zile înainte, avea încă o gripă şi aţâţa focul din vatra ce trosnea, cu o pătură pe umeri, în timp ce la fereastră, în grădină, gura-leului şi degeţelul-roşu erau culcate de vânt. Se dusese la un doctor în Fontainebleau, invocând febră, dureri musculare şi extenuare, dar omisese să îi spună despre palpitaţiile trecătoare, despre durerea în piept, despre tăierea respiraţiei, resimţită la efort, confundând semnele astea cu oboseala, cu iarna, lipsa de lumină, un fel de epuizare generală. Ieşise din consultaţie cu un

tratament antigripal în mână, ar fi trebuit să stea în casă și să lucreze din pat. Câteva zile mai târziu, când s-a târât la Paris să-și vadă mama, intră în stare de șoc: debitul sangvin îi scade vertiginos, pielea îi devine palidă, rece și umedă. Este transportată la urgențe cu sirenele vuind – un clișeu de serial american –, e reanimată, apoi încep primele investigații. Analizele de sânge confirmă imediat existența unei inflamații, apoi este cercetată inima. Apoi, examenele se succed: electrocardiograma detectează o anomalie electrică, radiografia scoate la iveală o inimă ușor dilatată, ecografia stabilește insuficiența cardiacă într-un sfârșit. Claire rămâne în spital, este transferată la cardiologie, unde examenele se confirmă. Coronarografia e normală, ceea ce înlătură ipoteza unui infarct, astfel încât se decide efectuarea unei biopsii a inimii: Claire este împunsă în interiorul mușchiului cardiac pe cale jugulară. Câteva ore mai târziu, rezultatul examenului consemnează unsprezece silabe ostile: inflamație a miocardului.

Tratamentul se desfășoară pe două fronturi: insuficiența cardiacă – inima obosește, nu mai pompează într-un mod eficient – și tulburările de ritm. Lui Claire i se prescrie repaus obligatoriu, zero efort psihic, administrarea de antiaritmice și betablocante, i se implantează în plus un defibrilator pentru a preveni o moarte subită. În același timp este tratată infecția virală prescriind imunosupresoare și antiinflamatoare tari. Însă boala persistă sub forma sa cea mai gravă, se răspândește în țesutul muscular, inima se destinde tot mai mult, și fiecare secundă amână un risc mortal. Distrugerea organului e socotită ireversibilă: trebuie un transplant. O grefă. Ca altă inimă umană să fie implantată în și la locul alei sale – gesturile medicului, și în acest caz, mimează actul chirurgical. Pe termen lung, este singura soluție pentru ea.

În aceeași seară, se întoarce acasă, cel mai mic dintre fii a venit la spital să o vadă, el o conduce pe drumul de întoarcere. O să accepți, nu? îi șoptește blând. Ea aprobă mecanic – e înmărmurită. Ajunsă în casa ei de la marginea pădurii, casa din povești unde trăiește singură acum, copiii crescând, urcă să se culce în camera ei, pe spate, cu ochii în tavan: frica o țintuiește de pat, iradiind zilele viitoare fără să lase loc nici unei posibile portițe de scăpare – frica de moarte și frica de durere, frica de operație, cea de tratamentele postoperatorii, frica de respingere și că totul o va lua de la capăt, frica de intruziunea unui corp străin într-al său, și de a deveni o himeră, de a nu mai fi ea însăși.

Trebuie să se mute – își ia un risc trăind în satul acela situat la șaptezeci și cinci de kilometri de Paris, departe de marile axe.

Claire detestă numaidecât noul apartament. Supraîncălzit iarnă-vară, cu luminile aprinse ziua-n amiaza mare, zgomot. Ultim sas înaintea blocului operator, îl privește mai mult ca pe anticamera morții, gândindu-se că va crăpa înăuntru fără să fi putut ieși, fiindcă deși nu e imobilizată la pat, e captivă acolo, orice evadare cerând un efort supraomenesc, fiecare treaptă de scară

venind cu o durere anume, fiecare mișcare provocând senzația că inima i se disociază de restul corpului, se desprinde din cutia toracică, se prăbușește în bucăți disparate, dislocare ce face din ea creatura aceea șovăitoare, șchiopătândă, pe cale să se frângă. Astfel încât zi de zi spațiul se strânge în jurul ei, îi limitează gesturile, îi reduce mișcările, o îngustare totală ca și când capul său ar fi prins într-o plasă de plastic, un ciorap, ceva fibros ce îi înăbușă respirația și îi otrăvește viața. Devine mohorâtă. Fiului celui mai tânăr care vine să o vadă într-o seară îi spune că o tulbură să aștepte primirea inimii unui mort, e o situație ciudată, știi și mă obosește.

La început, respinge ideea de a se instala cu adevărat, n-are decât să moară sau să supraviețuiască, n-o să stea, era ceva provizoriu – făcea însă pe viteaza. Primele săptămâni petrecute în apartament îi modifică raportul cu timpul. Nu că timpul și-ar fi schimbat viteza, încetinit de paralizie, de neliniștea amânării sau de tot ce se pune stavilă, nici că stagnează așa cum stagnează sângele în plămânii lui Claire, nu, se dezagregă într-o continuitate anostă. Curând, alternanța zilei cu noaptea nu se mai vede marcată – penumbra continuă a locului contribuie la acest lucru –, și nu mai face decât să doarmă, sub pretextul că metabolizează șocul acelei mutări forțate. Cei doi fii mai mari fac încetul cu încetul duminica zi de vizită, ceea ce o întristează fără să știe exact de ce. Îi reproșează câteodată lipsa de entuziasm – ești vizavi de Pitié, totuși, mai bine nu se poate, îi spun ei fără să râdă. Cel mic în schimb aterizează oricând și o ține în brațe îndelung – o depășește cu un cap.

Iarnă sinistră, primăvară crudă – nu vede reînverzirea pădurii, culorile ce strălucesc din nou, intense, și îi lipsește vegetația aceea măruntă, cassia și ferigile, lumina ce taie spațiul în raze verticale, multitudinea de zgomote, degețeii presărați în penumbră în spatele arbuștilor pe poteci secrete –, vară exasperantă. Se stinge – îți trebuie un program, mese la ore fixe, un ritual zilnic, îi repetă întruna cei care trec să o vadă și o găsesc abătută, cu gândurile aiurea, nesigură și pe scurt deprimantă, frumusețea de blondă cu ochi negri alterându-se, roasă de anxietate și de lipsa lumii de-afară –, are părul șters, ochii îi sunt sticloși, îi miroase gura și stă în haine lejere. Cei doi fii mai mari caută pe cineva care să se poată ocupa de ea, un ajutor la domiciliu care să vină pentru menaj, cumpărături, monitorizarea tratamentului. Aflând de manevra asta, se pune pe picioare, furioasă, îi refuză adică puținul de libertate rămas? Îngaimă ceva de genul locuință supravegheată, albă la față și plină de amărăciune, nu mai suportă punctul de vedere al sănătății asupra bolii.

Primește un prim apel în seara de 15 august, geamul e deschis, e opt seara, te sufoci înăuntru – de la Pitié, avem o inimă, la noapte, acum, mereu același refren; nu e pregătită, își lasă furculița în farfuria neatinsă, își privește familia

strânsă în jurul ei, reunită cu prilejul zilei sale de naștere, cincizeci de ani trebuie sărbătoriți, și-au îndoit coatele de-a lungul corpurilor ca niște aripi de pasăre, mama ei, cei trei copii, tânăra care trăiește cu cel mare și primul lor copil, toți înlemniți mai puțin copilul cu ochi de jăratic, mă duc, trebuie să mă duc, scaunele se dau în lături, paharele cu șampanie trepidează, împroașcă și se varsă, e închisă o valiză cu apă de gură și un pulverizator, scările sunt coborâte cu acea lentoare precipitată ce îi face să se împiedice și să înjure – uitat sorbeturile în bucătărie, uitat cardul de sănătate, uitat telefonul –, apoi șoseaua prăfuită, cerul instabil, oamenii atârnați de ferestre, un tip la bustul gol plimbându-și câinele, băiețelul fugind pe trotuar, prins de mamă, turiștii consultându-și harta la ieșirea metroului și în cele din urmă spitalul plin de luminițe, primirea, camera curată unde încă așteaptă, așezată pe marginea patului pe care nu îl va desface, fiindcă într-un final pe coridor e agitație, se aude tropăit de pași pe paviment și Harfang apare, e acolo în fața ei, palid și uscat, cu cearcăne roșii la ochi: până la urmă am refuzat grefonul.

Îl ascultă detaliindu-și decizia, fără să lase nimic la vedere – inima nu e grozavă, e mică și slab vascularizată, un risc inutil, mai trebuie așteptat. Harfang o crede sub șocul dezamăgirii, doborâtă de falsa bucurie, dar ea e buimacă, prostită, curând nu mai are decât o idee în cap, să iasă de-acolo, picioarele îi atârnă în gol, fesele îi alunecă pe nesimțite înspre marginea așternutului, aterizează încet pe podea, apoi se ridică, plec. Afară, fiii iau la șuturi tufișurile ce își vântură numaidecât praful fierbinte, mama ei izbucnește în lacrimi în brațele celui mai tânăr, partenera celui mai mare continuă să îl urmărească pe băiețelul care nu vrea să doarmă, și totul se tulbură. Grupul pleacă înapoi în sens invers, deja fără poftă, imposibil să mai reia masa de unde o lăsaseră, să bea însă da, o șampanie rozé în cupe sfârâitoare și Claire sfârșind prin a întinde zâmbitoare paharul plin deasupra mesei, strălucind acum, sus inimile! Nu ești amuzantă, să știi, murmură fiul cel mic.

Pe urmă, timpul își schimbă natura, își reia forma. Sau mai degrabă ia exact forma așteptării: se adâncește și se întinde. De acum orele nu mai au alt folos decât să fie disponibile, pentru ca evenimentul grefei să se poată ivi, o inimă poate apărea în orice moment, trebuie să fiu în viață, trebuie să rămân pregătită. Minutele devin suple, secundele flexibile și într-un final se face toamnă, iar Claire se hotărăște să își aducă în cei treizeci de metri pătrați cărțile și lămpile, băiatul cel mic îi instalează wi-fi-ul, își cumpără un fotoliu reglabil, o masă de lemn, adună câteva obiecte: ar vrea să reia traducerea.

La Londra, editorul său îi salută întoarcerea, îi trimite prima culegere a lui Charlotte Brontë, poeme publicate împreună cu surorile ei sub pseudonime masculine: Currer, Ellis și Acton Bell. Toamna se scurge într-o casă de țară geroasă bătută de vânturi unde trei surori și un frate scriu și citesc împreună la lumina lumânărilor, intră în comuniune prin intermediul cărților, genii

înfrigurate, exaltate, torturate, care inventează lumi, străbat landa, beau litri de ceai și fumează opiu. Intensitatea lor o cucerește pe Claire, care se întremează. Fiecare zi lucrată vine cu partea sa de încercări, lasă câteva pagini și săptămânile trec, un ritm de lucru se instaurează, ca și cum ar fi fost vorba să sincronizeze așteptarea – ce se confirmă, starea inimii degradându-se – peste o temporalitate diferită, cea a poemelor de tradus. Are uneori senzația că înlocuiește contracțiile greoaie ale organului bolnav cu un du-te-vino fluid, cel care se îndeplinește între franceza din naștere și engleza pe care a învățat-o, și că mișcarea aceasta rotativă sapă în ea o adâncitură în formă de leagăn, o cavitate nouă – a fost nevoie să învețe o altă limbă pentru a o cunoaște pe a sa, prin urmare se întreba dacă altă inimă i-ar permite să se cunoască mai bine: îți fac loc, inima mea, creez spațiu pentru tine.

În noaptea de Crăciun, un bărbat reapare în peisaj, lăsându-i pe pat un braț de degeței purpurii. Îl știe din copilărie, au crescut împreună – iubiți, prieteni, frate și soră, complici, sunt aproape tot ce pot fi un bărbat și o femeie unul pentru altul.

Claire zâmbește, surprizele sunt riscante, sunt cardiacă știi. Într-adevăr, trebuie să se așeze și să își vină în fire până ce el își scoate paltonul. Florile sunt de acasă de la ea, simte. Sunt toxice, știi? spune ea arătându-le cu degetul. De felul celor pe care le interzicem copiilor să le atingă, să le miroasă, să le culeagă, să le guste – își amintește de degetele ei pudrate fucsia pe care și le admira, fascinată, singură pe drum, și de cuvântul „otravă" ce se umfla deasupra capului său de copil când le ducea la gură. Bărbatul desprinde încet o petală pe care și-o pune în podul palmei: uite, privește. Petala are o culoare atât de vie încât ai zice că e artificială, un mulaj de plastic, îi tremură în palmă și se acoperă de zbârcituri microscopice în timp ce el îi spune: digitalina conținută de flori încetinește și regularizează mișcările inimii, întărește contracția cardiacă, e o moleculă bună pentru tine.

În noaptea aceea, adoarme cu florile. Cu precauție, bărbatul o dezbracă, desface una câte una petalele apoi le așază pe pielea ei ca pe solzii unui pește, puzzle vegetal formând o haină de ceremonie pe care se îngrijește să o desăvârșească, șoptind din când în când, nu te mișca te rog, în timp ce ea se cufundase de mult într-un deliciu cataleptic, împodobită și îngrijită ca o regină. La trezire, era încă noapte însă copiii deja nu mai aveau astâmpăr în apartamentul de deasupra, scoteau strigăte, tropăiau pe podea, fugeau să sfâșie ambalajele cadourilor apărute noaptea sub un pom de Crăciun ectoplasmic. Prietenul ei plecase. Și-a scuturat petalele de pe corp și și-a făcut o salată pe care a asezonat-o cu ulei de trufe și oțet balsamic.

Un tricou, niște chiloți, două cămăși de noapte, o pereche de papuci, cosmetice, laptopul, telefonul, încărcătoarele. Dosarul medical – imprimatele

administrative, ultimele examene și marile plicuri rigide ce conțin radiografiile, scanările, RMN-urile. Îi place să fie singură când își face bagajul, să coboare etajul cu pași precauți, să nu se grăbească afară. Traversează bulevardul în diagonală, căutând să atragă privirea șoferilor care frânează în fața ei, ascultă șinele fierbinți vibrându-i deasupra capului, i-ar plăcea să dea de un animal, un tigru ar fi ideal, ori o cucuvea speriată, cu discul facial în formă de inimă, dar un câine vagabond ar fi mai mult decât bun, sau niște albine pur și simplu minunate. E îngrozită ca niciodată, e anesteziată de groază. Ar trebui în orice caz să sune își spune intrând pe teritoriul spitalului, caută pe telefon numerele fiilor săi, le trimite un mesaj – acum, la noapte –, își sună mama care deja va fi dormind, și la final pe prietenul cu degețeii de la celălalt capăt al lumii, semnale ce sunt emanații ale clipei prezente și se prelungesc multă vreme în materia timpului, se întoarce încă o dată, își îndreaptă privirea spre fereastra apartamentului, și brusc toate orele pe care le-a petrecut așteptând în spatele acelui perete de sticlă se concentrează într-o scânteie de timp și îi converg în occiput exact în clipa când trece de grilajul spitalului, un bobârnac fulgerător ce o proiectează în incintă, pe banda asfaltată ce se întinde de-a lungul clădirilor, apoi un viraj la stânga, intră în Institutul de cardiologie, un hol, două lifturi – înlătură gândul de a-l alege pe cel care să-i poarte noroc –, etajul trei și coridorul luminat ca o stație spațială, postul de lucru despărțit de sticlă și Harfang în picioare, cu halatul curat și încheiat, cu șuvița albă dată în spatele frunții: vă așteptam.

Margherita se izbește de peretele garsonierei, apoi, odată eșuată pe podea, zugrăvește deasupra televizorului un asfințit de soare napolitan. Tânăra își evaluează aruncarea cu un ochi satisfăcut apoi se întoarce spre teancul de cutii albe pus pe barul din bucătăria americană, deschide încet o a doua cutie perfect pătrată, își trece discul fierbinte al diavolei în palmă, apoi se așază în fața peretelui, cu brațul îndoit, cu mâna ridicată și, printr-o extensie rapidă a brațului, lansează un alt proiectil între cele două ferestre ale încăperii, o nouă urmă, feliile de chorizo desenând pe zid o constelație bizară. În timp ce se pregătește să desfacă a treia cutie, o quatro formaggi puhavă, bizuindu-se pe amestecul gălbui de brânzeturi topite ca pe o posibilă pastă adezivă, un bărbat iese din baie, lucios, se oprește în pragul încăperii mirosind o amenințare și, văzând-o pe tânără armând un al treilea gest de propulsie în direcția lui, se rostogolește pe podea, un reflex pur, apoi cu burta la pământ se răsucește numaidecât pe spate ca s-o observe pe tânără de jos în sus, ea zâmbește, își întoarce fața de la el, scanează din ochi locuința și, având grijă să țintească o nouă zonă de primire, azvârle pizza în ușa de la intrare. După care, pășește peste tânărul rămas tablou și merge să se spele pe mâini în spatele barului. Tipul se ridică și el, verifică absența petelor de pe haine apoi constată

pagubele învârtindu-se în jurul său, un tur circular ce ajunge înapoi la tânăra postată înaintea chiuvetei.

Aceasta bea un pahar cu apă, umerii sidefii i se ivesc dintr-un maiou în culorile Squadrei Azzura al cărui decolteu rotunjit lasă să se ghicească mici sâni liberi și ușori, picioarele imense prelungesc niște pantalonași crestați din stofă albastră satinată, o peliculă fină de transpirație i se prelinge deasupra gurii, e frumoasă ca o zi însorită cu maxilarele pulsându-i sub pielea fălcii – furia –, și nici nu se uită la el în timp ce își încrucișează și descrucișează de jos în sus brațele lungi de o frumusețe antică pentru a-și scoate tricoul fără mâneci, de-acum inutil, dezgolind un bust splendid pe care îl compun diferite cercuri – sâni, areole, mameloane, sfârcuri, pântec, buric, dublu început al globilor fesieri –, pe care îl modelează diferite triunghiuri îndreptate în jos – isoscelul sternului, convexitatea pubisului și concavitatea mijlocului –, pe care îl brăzdează diferite linii – mediana dorsală ce subliniază diviziunea corpului în două jumătăți identice, crestătură ce evocă în femeie nervura frunzei și axa de simetrie a fluturelui –, totul punctat de un mic romb în proeminența sternală – iadeșul întunecat –, cu alte cuvinte o adunare de forme perfecte al căror echilibru în proporții și a căror îmbinare ideală le admiră, ochiul său profesionist prețuind mai mult ca orice explorarea anatomică a corpului uman, și cu deosebire a aceluia, delectându-se cu auscultarea lui, decelând cu pasiune cea mai mică dizarmonie în eșafodaj, cel mai mic defect, cel mai neînsemnat decalaj, un viraj de scolioză deasupra lombarelor, alunița sporulantă, acolo, sub axilă, bătăturile dintre degete în locul unde piciorul se comprimă la vârful balerinilor, și ușorul strabism, cochetărie în ochi pronunțată când nu doarme destul, și de unde i se trage aerul împrăștiat, aerul de fată pe fugă ce îi place așa de mult la ea.

Trage pe ea un pulover cu guler rulat, își scoate șortul pentru a-și strecura niște blugi mulați, e sfârșitul spectacolului într-un fel, apoi încalță niște ghete cu tocuri ascuțite și se îndreaptă spre ușa de la intrare de pe care picură grăsimea, o deschide și o trântește în urma ei fără să se întoarcă înspre bărbatul aflat în picioare în mijlocul apartamentului mânjit, care o privește plecând, ușurat.

Pleci în prelevare la spitalul din Le Havre. O inimă, acum. Când a auzit fraza din gura lui Harfang, enunțată așa cum și-o închipuise de luni bune, scurtă și seacă, Virgilio Breva a fost cât pe ce să se înece, bucuria și dezamăgirea formând în gâtul său un nod amar. Evident că era consemnat la domiciliu și, deși misiunea îl incita, vestea, e adevărat, nu putea pica mai rău – întâlnire rarisimă a două evenimente de neratat: un meci Franța– Italia + o Rose cu chef la domiciliu. În orice caz, s-a întrebat multă vreme de ce Harfang își dăduse osteneala să îl sune în persoană, detectând în asta o intenție perversă ce urmărește să îl umilească într-o seară istorică, știind că e microbist,

antrenamentele de duminică dimineața furnizându-i motive legitime pentru a-l scuti de plimbările interminabile cu bicicleta – ce tortură, murmură Virgilio, buimăcit, văzând cum se urnește roiul de larve cu cască țuguiată și cu pantaloni cu bazon multicolori în sânul căruia Harfang juca rolul reginei.

Virgilio s-a așezat pe bancheta din spate a taxiului ce merge spre Pitié-Salpêtrière, își lasă pe umeri capișonul tivit cu blană și își vine în fire. Tensiunile din ultima oră l-au tulburat când ar trebui să fie în formă, mai în formă ca niciodată. Fiindcă noaptea aceea va fi noaptea lui, noaptea aceea va fi o noapte de pomină. De calitatea prelevării depinde calitatea grefei, asta e regula de principiu, iar astă-seară e în prima linie.

E timpul să își revină, se gândește, împreunându-și degetele din mănușile de piele, e timpul să termine cu fata asta, cu țicnita asta, și să pună pe primul loc instinctul de conservare, chiar dacă pentru asta trebuie să se lipsească de ea, de corpul ei hiperactiv și de prezența ei sclipitoare. Revede ora anterioară cu spaimă, Rose luându-l prin surprindere acasă la el când prevăzuse să iasă la meci cu alții, apoi cerându-i, adorabilă dar vag amenințătoare, să stea acasă ca să se uite și să comande pizza, dotându-se pentru asta cu un argument ludic – ținuta de microbistă *azzura* –, tensiunea erotică încolăcindu-se treptat de cea, războinică și cu majusculă, a partidei iminente, o înlănțuire din care se prelinge promisiunea plăcerii, fantastic de intrigantă, căreia apelul lui Harfang de când bătea ora opt îi adăugase un plus de nerăbdare, cursoarele agitației găurind tavanul. Imediat, sărise în picioare și răspunsese sunt aici, sunt gata, vin, evitând ochii lui Rose dar făcând o față tragică – sprâncene în accent circumflex și buză inferioară răsfrântă peste cea superioară, ovalul bărbiei alungit trist –, o față ce însemna catastrofă, ghinion, ceas rău, și pe care o îndrepta către Rose, strâmbându-se pentru ea în clipa aceea, cu mâna lovind aerul, paiață, tragedian de bâlci, când privirea îi radia de bucurie – o inimă!; nu s-a lăsat păcălită. S-a făcut nevăzut cu spatele să facă un duș, să își ia haine curate și groase și, la ieșirea din baie, situația scăpase de sub control. Un spectacol minunat și copleșitor însă care, acum că îl vizualizează cu încetinitorul, acum că îi pătrunde măreția logică, nu face decât să exacerbeze superioritatea lui Rose, incomparabila ei frumusețe și temperamentul de foc, tânăra vărsându-și mânia într-o gestică suverană și păstrând o mutenie regală acolo unde atâtea altele nu ar fi făcut decât să se smiorcăie. Splash! Splash! Splash! Și cu cât se gândește mai mult, cu atât mai puțin îi vine să o rupă cu creatura aceea teribil de pătimașă și pe de altă parte unică pe lume, niciodată n-o să renunțe la ea, orice ar spune ceilalți, cei care o iau drept nebună, cei care o iau drept „limita limitei" cum zic ei, cu aerul că știu tot, când ar fi plătit scump să atingă trapezul de piele călduță din scobitura genunchiului său.

Împinsese ușa cursurilor pe care le urmau studenții la medicină de la Pitié-Salpêtrière la începutul anului universitar, învățământul magistral din anii de

stagiatură luând forma lucrărilor coordonate de un gen anume: studiul cazurilor clinice. În ședințe lungi, situații petrecute în secții ori scenarii imaginate în funcție de niște întrebări precise de exersat erau „rejucate" pentru studenți, astfel încât aceștia să se poată iniția în ascultarea pacientului, să învețe gesturile auscultării, să se antreneze în punerea de diagnostic, să identifice o patologie și să determine un protocol de luare în sarcină. Aceste lucrări practice, elaborate în jurul duetului îngrijit–îngrijitor, aveau loc în public și necesitau câteodată asigurarea unor colective mai numeroase, pentru a favoriza înclinarea pentru concertare și dialog între diferitele discipline – era vorba să se lupte împotriva separării specialităților medicale, ce decupau corpul uman printr-un ansamblu de competențe și practici etanșe unele față de altele, dovedindu-se incapabile să aibă în vedere pacientul ca un tot. Cu toate astea, bazată pe simulare, noua pedagogie a stârnit neîncredere: folosirea ficțiunii în procesul dobândirii unei competențe științifice, însăși ideea unei puneri în scenă sub formă de joc – să zicem că tu ești doctorul, iar tu pacientul – avea de ce să îi facă sceptici pe profesorii facultății. Totuși, aceștia au fost de acord, au convenit că dispozitivul adună laolaltă un material foarte bogat, incluzând subiectivitatea, emoția, și exersând, în dialogul medic–pacient, comunicarea aceea fragilă, falsă sau nepotrivită, ce trebuia înțeleasă și decriptată. În acest joc de rol, s-a convenit ca studenții, formându-se pentru viitoarea lor funcție, să îndeplinească rolul doctorilor, și în consecință s-a hotărât angajarea unor actori pentru a-i juca pe pacienți.

S-au prezentat după apariția unui mic anunț într-un săptămânal destinat profesioniștilor spectacolului. Majoritatea comedianți la pământ, debutanți promițători sau veșnice personaje secundare în producții televizate, fețe de spoturi publicitare, dubluri, figuranți, siluete, alergând după castinguri pentru a-și aduna orele, pentru a câștiga cât să-și plătească o chirie – cel mai adesea un apartament împărțit într-un arondisment din nord-estul Parisului ori în imediata periferie –, sau reconvertiți în coachi pentru zile de formare în tehnicile de vânzări – la domiciliu sau altfel –, și sfârșind uneori în eșantioane de cobai în care își închiriau corpurile, degustători de iaurt, testeri de cremă hidratantă sau de șampon anti-păduchi, experimentatori de pilule diuretice.

Au fost o mulțime, i-au selecționat. Profesori de medicină și totodată practicieni au alcătuit un juriu – unii dintre ei fiind amatori de teatru și lăsând-o să se știe. Când Rose a intrat în sala de audiție și a mers de-a lungul saltelelor, încălțată în tenișii cu tălpi ortopedice, îmbrăcată în ciorapi de trening Adidas bordo și un pulover de lurex în culorile soarelui, s-a făcut agitație – corpul și chipul său nu le spunea oare nimic? I s-a dat o listă cu gesturi de făcut și cuvinte de rostit pentru a face pe pacienta sosită în grabă la o consultație ginecologică după descoperirea unei biluțe suspecte la sânul stâng și, în sfertul de oră ce a urmat, angajamentul ei a impus admirația: au văzut-o

lungindu-se *topless* direct pe pardoseala încăperii – de gresie și aici –, ghidând mâna studentului, acolo, acolo, mă doare, da, acolo, apoi cum scena nu se mai termina s-a instaurat neliniștea, studentul exagerând, e adevărat, timpii de palpare, trecând de la un sân la altul, luând-o mereu de la capăt, indiferent la termenii dialogului, surd la informațiile esențiale pe care ea cu toate astea i le oferea, printre care intensificarea durerii la final de ciclu menstrual, astfel încât în cele din urmă s-a ridicat dintr-odată, cu chipul îmbujorat, și i-a dat o palmă. Bravo domnișoară! A fost felicitată, au angajat-o numaidecât.

Din primele zile, Rose a rumegat în secret termenii contractului, considerând că slujba de „pacientă", obținută pentru durata anului universitar, ar fi pentru ea însăși o formare, ocazia de a-și mări gama jocului, puterea artei. A neglijat pur și simplu patologiile banale – cele pe care și le reprezenta ca atare –, preferând să acapareze nebunia, isteria sau melancolia, un registru în care excela, eroină romantică sau perversă plină de enigme, permițându-și uneori bifurcații neașteptate în scenariul original – un tupeu ce îi stupefia pe psihiatrii și neurologii care conduceau ședințele și crea confuzie printre studenți, așa încât în cele din urmă a fost rugată să o lase un pic mai moale; a gustat înecatele, sinucigașele, bulimicele, erotomanele, diabeticele, i-au plăcut șchioapele, strâmbele – un caz de coxalgie bretonă a dat prilejul unui dialog simpatic privind consangvinitatea în Finistère Nord –, cocoșatele – a reușit să mimeze rotația vertebrelor în cutia toracică –, și tot ceea ce îi cerea să își deregleze corpul; s-a simțit bine în pielea unei femei însărcinate cu contracții premature, dar a fost mai puțin strălucitoare în a întruchipa o tânără mamă de familie descriind simptomele unui sugar de trei luni – stresul îmbrobona fruntea pediatrului începător; superstițioasă, a refuzat cancerele.

Niciodată nu a fost însă mai bună decât în ziua aceea de decembrie când a trebuit să simuleze o angină pectorală. Cardiologul renumit care coordona studiul îi descrisese durerea în acești termeni: un urs vi s-a așezat pe torace. Uimită, Rose căscase niște ochi migdalați, un urs? A trebuit să invoce emoții din copilărie, cușca vastă urât mirositoare cu stânci de plastic alb-gălbui modelate grosolan, și animalul enorm, de cinci până la șapte kilograme, cu botul triunghiular și ochii apropiați, chior numai în aparență, blana ruginie prăfuită de nisip și țipetele copiilor când se ridicase pe labele din spate, atingând doi metri înălțime; s-a gândit din nou la scenele de vânătoare ale lui Ceaușescu în Carpați – urșii hăituiți de țărani și momiți cu mâncare lăsată în găleți, ieșind din fundul poienii în fața unei cabane de lemn ridicate pe piloți, înaintând drept în cadrul cătării de tragere, în spatele căreia un agent al Securității încărca pușca pentru a i-o întinde pe urmă dictatorului odată animalul ajuns suficient de aproape ca să nu îl poată rata –, aducându-și în cele din urmă aminte de o scenă din *Omul grizzly*. Rose și-a luat avânt din fundul sălii, s-a îndreptat spre studentul care îi ținea loc de partener, apoi a rămas nemișcată. Zărise oare animalul la marginea unui subarboret, strecurându-și

capul printre tulpinile de bambus, ori legănându-se în patru labe, nepăsător, cu blana brun-roșiatică, zgâriind leneș un buștean cu ghearele lui nonretractile înainte să se ridice ca un om? Deslușise oare monstrul cavernicol abia ieșit din lunile de hibernare, trosnindu-și oasele, reîncălzindu-și fluidele stagnante din corp și reactivându-și picătura de sânge din inimă? Îl observase oare scormonind pe înserate în tomberoanele unui supermarket, mormăind de bucurie sub o lună enormă? Sau se gândise de fapt la cu totul altă greutate – un bărbat? S-a răsturnat pe spate cât era de lungă – zgomotul corpului său căzut dintr-odată a provocat un murmur în sală – și într-o încordare convulsivă, a scos un țipăt de durere, înăbușit imediat în horcăială mută, după care a încetat să mai respire, complet nemișcată. Cutia toracică a părut că i se aplatizează și s-a scobit ca o cupă, în timp ce fața i s-a umflat, evoluând spre roșu, cu buzele strânse curând incolore, cu ochii dați pe spate în orbite, în timp ce membrele, pe de altă parte, începeau să îi tremure ca străbătute de o descărcare electrică, nu întâlneai des un asemenea realism în compoziție, astfel încât în sală unii s-au ridicat să vadă mai bine, s-au alarmat văzând chipul stacojiu, abdomenul concav, o siluetă a coborât repede scările amfiteatrului pentru a se duce lângă Rose, l-a îmbrâncit pe studentul care începea să bâlbâie, imperturbabil, cele dintâi rânduri din chestionar și s-a aplecat peste ea să o reanimeze în timp ce cardiologul eminent se agita la rândul său, țintind pupilele cu ajutorul unei lanterne stilou. Rose și-a încruntat o sprânceană, a deschis un ochi, apoi pe celălalt, s-a ridicat dintr-un zvâcnet, s-a uitat la îmbulzeala din jurul ei și, pentru prima oară, a cunoscut plăcerea de a fi aplaudată – s-a înclinat cu spatele drept înaintea studenților în picioare pe gradene.

Tânărul sosit repede la fața locului, furios că s-a lăsat păcălit, i-a reproșat o lipsă de reținere în propunere, o angină pectorală nu este un stop cardiac, le confundați pe cele două, nu este același lucru, ar fi trebuit mai multă delicatețe și complexitate, falsificați exercițiul. Pentru a se face bine înțeles, enumeră unul câte unul simptomele anginei pectorale – durere constrictivă în torace, senzația că ești strivit pe toată lățimea pieptului, că ești strâns într-o menghină, laolaltă uneori cu alte dureri caracteristice în maxilarul inferior, unul dintre antebrațe, sau mai rar spate, gât, dar uite: nu te prăbușești la pământ –, apoi le detaliază pe cele ale stopului cardiac – mai întâi o accelerare a ritmului cardiac până la peste trei sute de bătăi pe minut, fibrilație ventriculară ce conduce la un stop respirator, ceea ce provoacă sincopa, totul în mai puțin de un minut –, ar putea detalia acum tratamentele, înșirui medicamentele, antiagregantele plachetare ce ușurează circulația sângelui și trinitrina ce alină durerea dilatând căile coronariene, e subjugat, nu mai știe ce spune, nu se mai poate opri din vorbit, lansează fraze ca niște lasouri pentru a o ține aproape de el, în curând inima îi accelerează într-un ritm anormal de rapid, o tahicardie ce se apropie de cele două sute de bătăi pe minut, riscă

fibrilația ventriculară pe care tocmai i-a descris-o, riscă sincopa, tot ce se poate risca, Rose s-a întors înspre el, înceată, cu o morgă de star abia ivit pe firmament, îl măsoară de sus în jos, îl anunță toată numai un zâmbet că un urs tocmai i s-a așezat pe torace, știa doar, și îi spune cu șiretenie ca e gata să ia de la capăt experiența numai să facă pe ursul, are fizicul și delicatețea necesare, bag mâna-n foc.

Virgilio Breva aduce într-adevăr cu un urs prin suplețe și încetineală, prin caracterul exploziv. E cu toate astea un blond tenebros, cu barbă ca paiul și păr mlădios dat pe spate, creț pe ceafă, cu nas drept, trăsăturile fine ale unui italian din nord (Friuli). În rest are mersul pe degete al dansatorului de sardana[37] când atinge în treacăt chintalul, o corpolență de fost obez calibrându-l în grosime, în plinătate, însă fără vreo excrescență vizibilă, altfel spus fără pliuri și fără grăsime, e un corp pur și simplu cărnos, un strat de grăsime de densitate egală îl învelește și se subțiază la extremitatea membrelor, pe care le are foarte frumoase – mâinile. Stabilizat într-un colos seducător și charismatic, într-o statură impunătoare racordată la elocvența unei voci calde, la umori înflăcărate deși marcate de exces, la o poftă de cunoaștere bulimică și la o putere de muncă puțin obișnuită, corpul său cunoaște totuși fluctuații dureroase, o elasticitate care îl face să sufere, păstrând partea lui de rușine și frământare – trauma de a fi fost batjocorit drept rotofei, durduliu, dolofan sau pur și simplu gras, mânia de a fi fost disprețuit pentru asta și respins sexual, rezerve de toate felurile – și ținând strânsă ghem în stomac sila de sine ca un supliciu. Plasat sub control permanent, scrutat ore în șir pentru un fir de praf intrat în ochi, hidratat îndelung pentru o insolație, examinat cu insistență pentru o voce tremurătoare, un torticolis[38], o senzație de oboseală, acest corp e marele chin al lui Virgilio, obsesia și triumful său – fiindcă de-acum place, incontestabil, ar trebui să vadă ochii lui Rose plimbându-se pe el –, astfel încât unii boi, geloși pe reușita lui, nu ezită să tot spună, rânjind, că s-a făcut medic doar pentru a învăța să-l stăpânească, să-i echilibreze umorile, să-i îmblânzească metabolismul.

Printre primii la examenul de rezidențiat din Paris, trecând prin anii de studiu în pas forțat, reducându-i la doisprezece, șef de clinică universitară și asistent chirurgie inclusiv, când majoritatea studenților care au făcut aceleași alegeri îi lungeau la cincisprezece – dar eu nici nu dispun de mijloace, se complăcea el să spună, seducător, nu am crescut în puf, și exagera cu italianul sărac obscur din el, fiul de imigranți, ilegitimul, bursierul muncitor, nu se mai oprea –, pe cât de creativ în teorie pe atât de uluitor de dotat în practică, sclipitor și orgolios, mânat de o ambiție oceanică și o energie inepuizabilă, enervează mult, e adevărat, și rămâne adesea neînțeles – mama lui, panicată de izbânzile sale, raportând ierarhiile intelectuale la ierarhiile sociale, sfârșea prin a-l privi pieziș, întrebându-se cum făcuse, din ce aluat era făcut, cine se credea

băiatul ăsta, când se făcea negru de furie văzând-o cum își frânge mâinile și apoi și le șterge de șorț, auzind-o cum se tânguie în ziua susținerii tezei că prezența sa era total inutilă, că n-ar înțelege o iotă, că nu era locul ei acolo, c-ar prefera să rămână să gătească un festin doar pentru el, pastele, prăjiturile care-i plăceau atât.

A ales inima, așadar, apoi chirurgia cardiovasculară. Lumea s-a mirat, gândindu-se că ar fi putut face o avere examinând tumori de piele, injectând acid hialuronic în ridurile de leu și botox în rotunjimea pomeților, remodelând pântecele flasce ale femeilor multipare, radiografiind corpuri, elaborând vaccinuri în laboratoare elvețiene, susținând conferințe în Israel și Statele Unite despre maladiile nosocomiale, devenind un nutriționist de anvergură. Sau că s-ar fi putut umple de glorie optând pentru neurochirurgie, ba chiar pentru chirurgie hepatică, specialități care străluceau prin complexitate, prin înaltul conținut în tehnologie de vârf. În schimb, inima. Bătrâna inimă. Cordul motor. Pompa ce hârâie, se înfundă, nu mai merge. O treabă de instalator, îi place lui să spună: să asculți, să faci să se audă, să identifici problema, să schimbi piesele, să repari mașinăria, toate astea mi se potrivesc de minune – devine cabotin în acele momente, mișcându-se de pe un picior pe altul, minimalizând prestigiul disciplinei când toate astea îi gâdilă megalomania.

Or Virgilio alesese inima pentru a conta la cel mai înalt nivel, bazându-se pe ideea că aura suverană a organului se va răsfrânge asupra lui, cum se răsfrângea asupra chirurgilor cardiovasculari care goneau pe coridoarele spitalelor, instalatori și semizei. Fiindcă inima e mai mult decât inima, a înțeles el bine. Chiar și decăzută – mușchiul în exercițiu nemaifiind suficient pentru a-i separa pe cei vii de cei morți –, pentru el rămâne organul central din corp, locul celor mai cruciale și mai esențiale manifestări ale vieții, iar în ochii lui stratificarea sa simbolică rămâne intactă. Mai mult, mecanică de vârf și totodată un operator extrem de puternic al imaginarului, Virgilio o privește ca pe cheia de boltă a reprezentărilor ce reglează relația omului cu corpul său, cu oamenii, cu Creația, cu zeii, și tânărul chirurg se minunează de înscrierea sa în cuvânt, de prezența sa recurentă în acel punct magic al limbajului situat întotdeauna exact la intersecția dintre propriu și figurat, dintre mușchi și afect, se delectează cu metafore și figuri de stil ce o înfățișează ca fiind însăși analogia vieții și repetă întruna că, apărută prima, inima ar fi de asemenea ultima care dispare. Într-o noapte la Pitié, așezat la masă împreună cu alții în camera de gardă înaintea marii fresce pictate de către rezidenți – o încâlceală spectaculoasă de scene sexuale și operații chirurgicale, un fel de orgie sângeroasă, amuzantă și morbidă în care printre funduri, sâni și mădulare enorme se iveau câteva figuri de ștabi, printre care unul sau doi Harfangi, cel mai adesea portretizați în exercițiul funcțiunii în poziții obscene, doggie style sau a misionarului, cu bisturiul în mână –, a relatat moartea Ioanei d'Arc, devenit teatral în acele momente, cu ochii sclipindu-i ca niște bile de obsidian,

și încet a povestit cum prizoniera a fost adusă în șaretă din închisoare în place du Vieux-Marché unde lumea se îngrămădise s-o vadă, a descris silueta măruntă în tunica stropită cu pucioasă ca să ardă mai repede, rugul ridicat prea sus, călăul Thérage urcând să o lege de stâlp – Virgilio, electrizat de atenția celor care îl ascultau, mima scena, înnodând în aer legături solide – înainte să dea foc vreascurilor ca unul cu experiență, brațul coborând torța peste cărbuni și lemnele unsuroase, fumul înălțându-se, țipetele, chemările Ioanei înainte să se sufoce, apoi eșafodajul cuprins de flăcări ca un candelabru imens, și inima descoperită intactă odată corpul mistuit, roșie sub cenușă, întreagă, așa încât a fost nevoie să se reaprindă focul pentru a o da gata.

Student de excepție, rezident extraordinar, Virgilio stârnește curiozitatea ierarhiei din spitale și se chinuie să se integreze în grupuri cu destine comune, manifestând cu egală tărie un anarhism ortodox și o ură pentru „familii", caste incestuoase și complicități biologice – când cu toate astea, ca atâția alții, e fascinat de toți Harfangii din secție, atras de moștenitori, captivat de dominația lor, de sănătatea lor, de puterea numărului lor, curios de proprietățile lor, de gusturile și idiomurile lor, de umorul lor, de terenul lor de tenis cu pământul bătătorit, astfel încât faptul de a fi primit acasă la ei, de a le împărtăși cultura, de a le bea vinul, de a le complimenta mama, de a le poseda surorile – o devorare brutală –, toate astea îl fac s-o ia razna, pune la cale intrigi bolnăvicioase pentru a reuși, la fel de concentrat ca un îmblânzitor de șerpi, se urăște pe urmă la trezire când se vede în așternutul lor, dintr-odată grosolan, jignitor peste limită, bădăran rostogolind sub pat sticla de Chivas, distrugând porțelanul de Limoges și perdelele din pânză de bumbac imprimată, și sfârșește mereu prin a o șterge, pălmuit.

Intrarea în secția de chirurgie cardiovasculară la Pitié-Salpêtrière îi crește cu o treaptă emotivitatea: conștient de valoarea lui, disprețuiește din start rivalitățile din curte, ignoră succesorii și succesoarele docile și lucrează să se apropie de Harfang, să se apropie la modul intim de el, pentru a-l urmări cum gândește, cum se-ndoiește, cum șovăie, pentru a-i capta la secundă momentul în care ia decizia și a-l vedea pregătindu-și gesturile, știe că lângă el o să învețe de-acum înainte ceea ce nu va putea învăța niciodată de altundeva.

*

Virgilio se uită pe *telefonino* la alcătuirea selecționatei italiene, verifică dacă Balotelli joacă, la fel pentru Motta, yes, bun așa, și Pirlo, și îl au pe Buffon, apoi schimbă pronosticuri și înjurături cu alți doi șefi de clinică urmând să meargă pe seară să se așeze în fața unui ecran cu plasmă gigant și să bea în sănătatea lui, francezi care urăsc jocul de apărare italian și susțin o echipă nepregătită fizic. Automobilul gonește de-a lungul Senei, plată și netedă ca o pistă, și pe măsură ce se apropie de intrarea spitalului dinspre Chevaleret,

bărbatul își dă osteneala să își micșoreze înfierbântarea și amărăciunea. Curând e tot numai un zâmbet, fără să răspundă mesajelor celorlalți doi, lasă baltă licitația surescitată a pariorilor. Chipul lui Rose reapare, se pregătește să îi scrie un mesaj galant – ceva de genul: curba ochilor tăi face înconjurul inimii mele –, se răzgândește, fata asta e dusă, dusă și periculoasă, și nimic, în seara asta, nu trebuie să îi tulbure concentrarea, stăpânirea de sine, să-i afecteze reușita muncii.

Echipele de prelevare sosesc unele după altele începând cu ora douăzeci și două. Cei din Rouen apar cu mașina, doar o oră de drum despărțind Spitalul Universitar de campusul din Le Havre, iar cei din Lyon, Strasbourg și Paris au luat avionul.

Echipele și-au organizat transportul, au contactat o companie de zbor care a acceptat misiunea în acea duminică și s-au asigurat că micul aeroport din Octeville-sur-Mer e deschis pe timpul nopții, stabilind toate detaliile logistice. La Pitié, Virgilio trepida de nerăbdare alături de infirmiera de gardă care suna în toate părțile și la început nu a luat-o în seamă pe tânăra în palton alb, postată și ea acolo, tăcută, și care s-a dezlipit de perete când privirile li s-au întâlnit pentru a se duce spre ea, bună ziua, Alice Harfang, sunt noua rezidentă din secție, sunt la prelevare cu dumneavoastră. Virgilio a studiat-o cu atenție: nu îi creștea nici o șuviță albă și rebelă în mijlocul frunții însă era una de-a lor, și urâtă, fără vârstă, cu ochii galbeni și nasul acvilin, o protejată. S-a posomorât. Nu i-a plăcut mai ales frumosul palton alb cu guler de blană. Nu era tocmai ținuta corespunzătoare pentru a te plimba prin spitale. E genul de tipă care își face apariția ca o turistă și crede că plouă cu bani, s-a gândit el, agasat. Ok, nu vă e frică de avion, nu? A întrebat-o sec apoi a întors capul în timp ce ea răspundea nu, deloc, infirmiera de gardă îi întindea o foaie de parcurs pe care tocmai o tipărise, haideți, avionul e pe pistă, plecarea este fixată peste patruzeci de minute. Virgilio și-a luat rucsacul și s-a îndreptat înspre ieșirea din secție fără să o privească pe Alice, care i-a călcat pe urme, apoi au urmat liftul, taxiul, marile artere și aeroportul din Le Bourget unde au întâlnit oameni de afaceri afectați de decalajul orar, îmbrăcați în pardesie lungi de cașmir, purtând sacoșe luxoase, și în curând au fost văzuți urcându-se amândoi într-un Beechcraft 200 și cuplându-și centurile fără să fi schimbat un singur cuvânt.

Vremea e prielnică: vând moderat și nici urmă de ninsoare, nu încă. Pilotul, un tip la treizeci de ani bine făcut, cu dinții perfect aliniați, anunță condiții bune de zbor și o durată estimată la patruzeci și cinci de minute, apoi dispare în cockpit. Abia așezat, Virgilio se cufundă într-o revistă de finanțe lăsată pe locul său în timp ce Alice se întoarce înspre hublou și observă urzeala strălucitoare a Parisului pe măsură ce micul avion ia altitudine – forma de

migdală, fluviul și insulele, piețele și străzile principale, zonele luminoase din cartierele cu vitrine, zonele rezidențiale întunecate, pădurile, totul adâncindu-se în beznă dacă îți deplasai privirea dinspre inima capitalei spre margini, dincolo de inelul strălucitor al bulevardului periferic; urmărește mișcarea minusculelor puncte galbene și roșii ce alunecă pe niște axe invizibile, o însuflețire tăcută a scoarței terestre. Pe urmă, Beechcraftul se înalță deasupra unei materii hidrofile și iată noaptea celestă, așa că probabil astfel desprins de sol, proiectat în afara oricărui hotar social, Virgilio o privește cu alți ochi pe cea care îl însoțește – poate începe să o găsească mai puțin respingătoare –: e prima ta prelevare? întreabă. Fata tresare, se întoarce dinspre hublou și se uită la el: da, prima prelevare și prima grefă. Virgilio închide revista și o previne: prima parte a nopții poate impresiona, este o prelevare multiplă, puștiul are nouăsprezece ani, se încearcă să i se ia tot, organele, vasele, țesuturile, pac, o să radem tot – mâna i se deschide și închide printr-o contracție ultrarapidă a pumnului. Alice se uită la el – expresia ei, enigmatică, ar putea însemna la fel de bine „mi-e frică" sau „sunt o Harfang, ai uitat deja?" – apoi se ridică, își cuplează din nou centura, în timp ce Virgilio, destabilizat, face la fel: a început coborârea spre Octeville.

Micul aeroport a fost deschis special pentru ei, pista e semnalizată cu repere luminoase, turnul iluminat în vârf, aparatul atinge pământul, agitat de zdruncinături spasmodice, ușa culisează și pasarela se apropie, Alice și Virgilio coboară pe asfalt, și începând din acest moment sunt purtați de una și aceeași mișcare, ca și cum s-ar mișca pe o bandă de alergat, o traiectorie fără întreruperi și de o fluiditate magică, traversând un exterior dezolant – perimetrul de asfalt de unde se aude marea –, un interior mobil și *cosy* – taxiul –, un exterior înghețat – parcarea spitalului –, un interior ale cărui coduri le recunosc – secția de chirurgie.

Thomas Rémige îi așteaptă ca un stăpân al casei pe propriul domeniu. Strângeri de mână, cafele espresso, se face cunoștință, se creează legături și numele Harfang își răspândește iarăși aura. Îi enumeră pe cei adunați: fiecare echipă este un tandem compus dintr-un chirurg senior și un rezident, cărora li se adaugă medicul anestezist, infirmiera anestezistă, infirmiera din blocul operator, îngrijitorul și el însuși, treisprezece așadar, acest lucru o să facă în cele din urmă să se aglomereze în incinta blocului operator, citadela inexpugnabilă, zonă a secretului accesibilă doar deținătorilor de coduri digitale multiple, la naiba, câtă lume o să fie acolo, se gândește Thomas.

Blocul operator e gata. Scialiticul proiectează pe masa de operație o lumină albă, verticală, ce nu lasă umbră, beculețe adunate în mănunchi circular îndreptându-și fasciculele pe corpul lui Simon Limbres care tocmai a fost adus pe patul său, și pe care se citește în continuare aceeași însuflețire – a-l vedea

așa tulbură încă. E plasat în centrul încăperii – e inima lumii. Un prim cerc din jurul său delimitează o zonă sterilă de care cei străini de operație nu pot trece: nimic nu trebuie să fie atins, murdărit, infectat, organele ce urmează să fie recoltate aici sunt niște obiecte sacre.

Într-un colț al încăperii, Cordélia Owl înțelege situația. S-a schimbat, și-a lăsat mobilul într-un dulap din vestiar și odată scăpată de el, nemaisimțind pe șold forma dură a carcasei negre, vibratile și perfide ca un parazit, toate astea o fac să pătrundă brusc în altă realitate, da, aici se întâmplă lucrurile, se gândește ea cu ochii țintuiți asupra celui întins înaintea ei, aici mă aflu. Formată în blocul operator, recunoaște locul, însă nu a trăit niciodată altceva decât mobilizări intense destinate să salveze pacienții, să îi mențină în viață, și îi vine greu să își reprezinte operația care se profilează, deoarece tânărul e deja mort, nu-i așa, iar intervenția are în vedere vindecarea altora, nu a lui. A pregătit materialele, a așezat ustensilele, și acum recapitulează cu voce joasă ordinea pregătirii organelor, șoptind în spatele măștii: 1/rinichii; 2/ficatul; 3/plămânii; 4/inima; pe urmă o ia de la capăt în sens invers, își repetă procedura de prelevare stabilită în funcție de durata de ischemie pe care o tolerează organul – altfel spus durata de supraviețuire odată oprită vascularizarea: 1/inima; 2/plămânii; 3/ficatul; 4/rinichii.

Corpul stă întins, gol, cu brațele în cruce, pentru a deschide cât mai mult cutia toracică și abdomenul. E pregătit, ras, badijonat. Acoperit apoi cu un câmp steril ce delimitează o fereastră de piele, un perimetru cutanat acoperind toracele și abdomenul.

Îi dau drumul. Încep. Prima echipă prezentă în blocul operator, urologii, așadar, deschid calea – ei deschid corpul și ei îl vor închide la loc în final. Doi bărbați se agită, binom desperecheat gen Stan și Bran, lunganul slab fiind chirurgul iar scundul plinuț rezidentul. De altfel, lunganul slab se apleacă primul și face incizia în abdomen – o laparotomie bisubcostală astfel încât pe abdomen se desenează un fel de cruce. Corpul se vede atunci scindat în două zone distincte la nivelul diafragmei: zona abdomenului unde se află ficatul și rinichii și cea a toracelui unde se află plămânii și inima. Pe urmă, peste incizie se pun speculele cu cremalieră, întoarse cu mâna pentru a lărgi deschizătura – se observă că e nevoie de forță în brațe aici, alăturată unei tehnici meticuloase, și dintr-odată se întrevede dimensiunea manuală a operației, confruntarea cu realitatea la modul fizic necesară în acest loc. Interiorul corpului, un miez tulbure și supurând, lucește roșiatic sub lămpi.

Practicienii încep să își pregătească rând pe rând grefonul. Lame rapide și riguroase fac înconjurul organelor pentru a le elibera de legăturile lor, de ligamente, de diferitele învelișuri – însă nimic nu e secționat deocamdată. Urologii, așezați de fiecare latură a mesei, dialoghează în secvența de față,

chirurgul găsind în această intervenție prilejul de a-l forma pe rezident, e aplecat deasupra rinichilor, își descompune gesturile și își descrie tehnica în timp ce elevul încuviințează din cap, uneori întreabă.

O oră mai târziu, își fac apariția alsacienele, duet de femei având aceeași înălțime și robustețe; chirurgul, una dintre stelele în devenire din mediul relativ select al chirurgiei hepatice, se abține de la orice cuvânt, păstrează o privire impasibilă în spatele micilor ochelari cu ramă de metal și lucrează la ficatul ei cu o determinare întru câtva bătăioasă, angajată cu toată ființa sa într-o acțiune ce pare să își găsească plenitudinea în exercițiul însuși, în practică, iar colega de echipă care o însoțește nu îi scapă din ochi mâinile de o nemaivăzută îndemânare.

Se mai scurg treizeci și cinci de minute și în blocul operator intră toracicii. E rândul lui Virgilio să acționeze, e rândul său, e momentul său. Le previne pe alsaciene că e pe punctul să facă incizia, apoi efectuează numaidecât secționarea longitudinală a sternului. Spre deosebire de ceilalți, nu se înclină, ci rămâne cu spatele drept, ceafa îndoită și brațele întinse înainte – un fel de a păstra o distanță față de corp. Toracele este deschis, iar Virgilio, atunci, descoperă inima, inima lui, îi judecă volumul, îi examinează ventriculele, atriile, îi observă frumoasa mișcare de contracție și Alice îl privește admirând organul. Inima e magnifică.

Se mișcă uluitor de repede, cu brațe de luptător și degete de dantelăreasă, disecă aorta, apoi, una câte una, venele cave: eliberează mușchiul. Pe Alice, aflată în fața lui de cealaltă parte a mesei de operație, o impresionează ceea ce vede, defilarea din jurul acelui corp, suma de acțiuni al căror obiect este; se uită la chipul lui Virgilio, se întreabă ce înseamnă pentru el să intervină asupra unui mort, ce simte și la ce se gândește, spațiul se leagănă subit în jurul ei, ca și cum linia de separație dintre cei vii și cei morți nu ar mai exista aici.

Odată disecția terminată, se încanulează. Vasele sunt străpunse cu un ac pentru a se introduce în ele mici catetere prin care va călători lichidul destinat să răcească organele. Anestezistul supraveghează pe ecrane starea hemodinamică a donatorului, perfect stabilă, în timp ce Cordélia îi aprovizionează pe practicieni cu ustensile ad-hoc, având grijă să repete numele compresei, numărul pensei ori al lamei în clipa în care le pune în podul palmei ce îi stă deschisă în față, în mănușa de plastic, și cu cât distribuie mai mult, cu atât vocea îi devine mai fermă, cu atât are mai mult senzația că își cucerește locul. E gata acum, încanularea s-a făcut, o să se poată clampa aorta – și fiecare dintre practicienii prezenți în blocul operator reperează ceea ce a venit să ia pe harta anatomică, recunoaște piesa care îi este destinată.

Se poate clampa? Vocea lui Virgilio, înălțată în blocul operator deși înăbușită de mască, îl face pe Thomas să tresară. Nu, așteptați! A strigat. Privirile se

întorc în direcția lui, mâinile rămân nemișcate deasupra corpului, brațele frânte în unghi drept, intervenția se suspendă în vreme ce coordonatorul se strecoară ca să ajungă la pat și să se apropie de nivelul urechii lui Simon Limbres. Ceea ce îi murmură atunci, cu vocea lui cea mai umană, chiar dacă știe că vorbele lui cad într-un vid letal, e litania promisă, a prenumelor celor care îl însoțesc: îi șoptește că Sean și Marianne sunt cu el, Lou de asemenea, și buni, îi murmură că Juliette îi e alături – Juliette care știe acum despre Simon, un apel de la Sean pe la zece seara după ce a lăsat mesaje din ce în ce mai agitate pe mobilul lui Marianne, un apel din care nu a putut înțelege nimic, deoarece tatăl lui Simon părea să rătăcească în afara limbajului, fără să mai poată formula vreo frază, însă horcăituri da, silabe hăcuite, foneme bâiguite, sufocări, atunci Juliette a înțeles că nu era nimic altceva de auzit, că nu existau cuvinte, că asta trebuia auzit, îi răspunsese vin, dintr-o suflare, apoi se năpustise în noapte, îndreptându-se în fugă spre apartamentul familiei Limbres, coborând coasta abruptă, fără palton, fără fular sau altceva, un elf în tenișI, cheile într-o mână, telefonul în cealaltă, și curând frigul tăios ca sticla a devenit o arsură, se mistuia în pantă, figurină stricată cât pe ce să cadă de mai multe ori de la cât de tare se chinuia să își coordoneze pașii, respirând greu, nicidecum așa cum o învățase Simon să respire, nerespectând nici o regulă și uitând să expire, cu dureri în partea din față a tibiilor și călcâiele cuprinse parcă de flăcări, cu urechile înfundate ca la aterizări, și cu junghiuri ce îi țintuiau abdomenul, s-a îndoit dar a continuat să alerge pe trotuarul mult prea îngust, zgâriindu-și cotul de zidul înalt de piatră ce mărginea curba, cobora drumul pe care îl urcase el pentru ea în urmă cu cinci luni, același viraj în sens invers, în ziua cu *Balada spânzuraților* și capsula amoroasă de plastic roșu ce îi înălțase pe amândoi, în ziua aceea, în ziua dintâi, alerga să-și dea sufletul acum, iar mașinile care îi treceau alături urcând, cuprinzând-o cu fasciculele albe ale farurilor, încetineau, șoferii uimiți continuând să o privească îndelung în oglinda retrovizoare, o puștoaică în tricou pe stradă, la ora asta, pe frigul ăsta, și ce panicată părea!, apoi a fost în bătaia geamurilor dinspre camera de zi, în beznă, și a accelerat mai tare, a pătruns în clădire, străbătând un spațiu îngustat de arbuștii și gardurile vii ce i-au produs impresia unei jungle ostile, s-a năpustit apoi și mai tare în mica scară unde a căzut lată, covorul de frunze pe care frigul îl coagula formând ca un patinoar, și-a julit fața și s-a acoperit cu noroi pe tâmple și bărbie, apoi au urmat casa scării, cele trei etaje, iar când a ajuns pe palier, desfigurată ca și ceilalți, de nerecunoscut, Sean i-a deschis ușa înainte să sune măcar, și a luat-o în brațe, a strâns-o, în timp ce în spatele ei, în întuneric, Marianne în palton fuma lângă Lou care adormise, oh Juliette, și atunci au venit lacrimile –, apoi Thomas scoate din buzunar căștile pe care le-a sterilizat și le introduce în urechile lui Simon, pornește MP3-playerul, piesa 7, și cel din urmă val se formează la orizont, dinaintea falezelor, urcă, până când cuprinde întreg cerul, se formează și se deformează, desfășurând în

metamorfoza lui haosul materiei și perfecțiunea spiralei, freacă fundul oceanului, mișcă straturile sedimentare și agită aluviunile, dezvelește fosilele și răstoarnă cocile, scoate la iveală nevertebratele ce se adâncesc în negura timpului, amoniții cu cochilie vechi de o sută cincizeci de milioane de ani și sticlele de bere, carcasele de avioane și armele de mână, osemintele albite ca niște scoarțe de copac, fundul mării la fel de pasionant ca o gigantică groapă de gunoi și o peliculă ultrasensibilă, biologie pură, ce ridică pielița Terrei, întoarce memoria, regenerează pământul pe care a trăit Simon Limbres – duna lină în scobitura căreia a împărțit cu Juliette o bărcuță de cartofi prăjiți cu muștar, pădurea de pini unde s-au adăpostit cât a plouat și bambușii imediat în spate, niște tije de patruzeci de metri în mișcare de balans asiatic, în ziua aceea picăturile călduțe găureau nisipul cenușiu iar mirosurile se amestecau, aspre și sărate, buzele lui Juliette aveau de data asta culoarea unui pomelo –, apoi în cele din urmă explodează și se împrăștie, împroșcăturile zboară cât colo, e un foc și o scânteiere, în timp ce în jurul patului de operație tăcerea se adâncește, lumea așteaptă, privirile se încrucișează deasupra corpului, degetele de la picioare tropăie, cele de la mâini au răbdare, însă cu toții sunt de acord să marcheze o pauză în momentul când e oprită inima lui Simon Limbres. Odată piesa terminată, Thomas scoate căștile și se întoarce la locul lui. Din nou: se poate clampa?

– Clampaj!

Inima încetează să bată. Corpul se golește încet de sânge, înlocuit cu un lichid congelat care, injectat cu presiune, o să spele organele pe dinăuntru, în timp ce în jurul lor sunt așezate imediat cuburi de gheață – și probabil că în clipa asta Virgilio aruncă o privire spre Alice Harfang pentru a vedea dacă nu e pe cale să leșine, fiindcă sângele ce se scurge din corp se varsă într-un vas, și cum materialul plastic al recipientului amplifică sunetul precum o cameră cu ecou, zgomotul acesta, mai mult decât vederea lucrului în sine, impresionează de fapt; însă nu, tânăra e acolo, întru totul stoică deși cu fruntea palidă și îmbrobonată de sudoare, astfel încât el își reia munca, începe numărătoarea inversă.

Toracele redevine atunci locul de confruntare rituală unde chirurgii cardiovasculari și toracicii se bat pentru a pune mâna pe o bucată mai lungă dintr-un ciot de venă, ori pentru a lua câțiva milimetri în plus de arteră pulmonară – Virgilio, colegial însă tensionat, în cele din urmă înfuriindu-se pe cel din fața lui, lasă-mi un pic de spațiu de manevră rogu-te, unu-doi centimetri, cer prea mult?

Thomas Rémige a părăsit discret blocul operator, ca să telefoneze la diferitele secții unde vor fi efectuate grefele, pentru a le aduce la cunoștință ora la care fusese făcut clampajul aortic – douăzeci și trei și cincizeci de

minute –, informație ce clarifică dintr-odată durata operațiunii următoare – pregătirea primitorului, întoarcerea grefonului, transplantul. La revenirea lui, prima prelevare se încheie într-o tăcere absolută. Virgilio trece la ablația inimii: cele două vene cave, cele patru vene pulmonare, aorta și artera pulmonară sunt secționate – cezuri impecabile. Inima este extrasă din corpul lui Simon Limbres. Poate fi văzută în aer, o nebunie, pentru un scurt moment i se poate măsura masa și volumul, poți încerca să-i captezi forma simetrică, dubla proeminență, frumoasa culoare carmin sau vermilion, poți căuta să vezi în ea pictograma universală a iubirii, emblema de pe cărțile de joc, logoul de pe tricouri – I ♥ NY –, basorelieful sculptat pe mormintele și relicvariile regale, simbolul lui Eros șarlatanul, reprezentarea inimii sacre a lui Isus din imagistica pioasă – organul etalat în mână și prezentat lumii, șiroind de lacrimi de sânge însă aureolat de o lumină radiantă – sau orice emoticon de SMS desemnând gama infinită a sentimentelor. Virgilio o prinde și o cufundă imediat într-un borcan plin cu lichid translucid, o soluție de cardioplegie asigurând o temperatură de 4 °C – este vorba de a răci rapid organul, pentru a-l conserva –, după care ansamblul e protejat într-un săculeț de siguranță steril, apoi într-o a doua pungă, iar întregul scufundat în gheață pisată în mijlocul unui container izoterm montat pe roți.

Odată containerul sigilat, Virgilio salută în jur, însă nici unul dintre cei care înconjoară corpul lui Simon Limbres nu înalță capul, nimeni nu se clintește, în afara chirurgului toracic înclinat deasupra plămânilor care îi răspunde cu voce tare aplecat peste torace nu mi-ai lăsat cine știe ce spațiu de manevră, hei, ticălosule, și scoate un râs sacadat, în timp ce campioana din Strasbourg se pregătește, în ce o privește, să elibereze ficatul atât de fragil concentrându-se ca o gimnastă înainte să sară pe bârnă – încă puțin și te-ai aștepta să-și vâre mâinile într-un bol cu pudră de magneziu și să-și frece palmele – iar urologii așteaptă să își aroge rinichii.

Alice întârzie. Focalizează scena, îi privește unul câte unul pe cei care sunt reuniți în jurul mesei și al corpului neînsuflețit care îi este centrul strălucitor – pe dinaintea ochilor îi trece într-o străfulgerare *Lecția de anatomie* a lui Rembrandt, își amintește că tatăl ei, un oncolog cu unghii lungi și strâmbe ca niște gheare, agățase o reproducere în antreul apartamentului familiei și exclama adesea lovind-o cu arătătorul: iată, ăsta-i omul!, însă ea era un copil visător și prefera să vadă acolo mai degrabă o adunare de vrăjitori decât medicii care îi alcătuiau ascendența, stătea lungi momente în fața ciudatelor personaje admirabil dispuse în jurul cadavrului, cu hainele de un negru intens, cu gulerele imaculate pe care li se sprijineau capetele savante, cu pliurile la fel de prețioase ca niște origami din biscuiți, cu fireturi de dantele și barbișoane delicate, în mijlocul cărora se afla acel corp livid, acea mască de mister și deschizătura din braț ce lăsa se se vadă oasele și ligamentele, carnea în care se

înfigea lama bărbatului cu pălărie neagră, atunci mai mult decât s-o admire asculta pânza, fascinată de schimbul ce avea loc în ea, până la urmă a aflat că străpungerea peretelui peritoneal a fost multă vreme considerată un atentat la sacralitatea corpului omului, creatura lui Dumnezeu, și a înțeles că orice formă de cunoaștere își conține partea sa de încălcare a legilor, s-a hotărât atunci să „facă medicina", presupunând că a decis ceva, fiindcă în orice caz era cea mai mare dintre patru fete, cea pe care tatăl său o ducea la spital miercurea, cea căreia i-a oferit în ziua când împlinise treisprezece ani un stetoscop profesionist șoptindu-i la ureche: Harfangii sunt niște imbecili, Harfanghetuțo, o să-i întreci pe toți.

Alice se dă treptat în spate și tot ceea ce vede încremenește și se luminează ca într-o dioramă. Brusc, nu mai percepe o materie absolută în și la locul corpului întins, un material de care te poți folosi și pe care îl împarți, nu se mai analizează cu minuțiozitate o mecanică oprită pentru a-i pune deoparte piesele viabile, ci o substanță de o potențialitate nemaiauzită: un corp uman, puterea și sfârșitul său, sfârșitul său omenesc – și, mai mult decât orice fântână de sânge deversată într-un vas de plastic, emoția asta ar putea-o face să leșine. Vocea lui Virgilio deja departe în spate, vii? Ce faci? Mișcă! Se întoarce și aleargă să-l prindă din urmă pe coridor.

Un transportator specializat îi duce înapoi la aeroport. Gonesc mâncând pământul în timp ce ochii lor însoțesc mișcarea cifrelor pe cadranul de pe ecranul de bord, urmăresc dansul indicatoarelor luminoase ce se culcă și se ridică, fac un du-te-vino pe acele ceasului, peste formele pixelizate de pe ecranul telefonului. Chiar atunci vine un apel, mobilul lui Virgilio se luminează. Harfang. Cum e?

– Brici.

*

Înconjoară orașul prin nord și o iau pe drumul spre Fontaine-la-Mallet, trec pe lângă forme totodată compacte și nedefinite, cartiere periferice, complexuri rezidențiale sădite pe câmpurile de la marginea orașului, loturi de pavilioane dispuse în jurul unui inel de asfalt, traversează o pădure, tot nici o stea, nici un licăr de aeroplan sau farfurie zburătoare, nimic, șoferul o calcă pe drumul regional mult dincolo de limitele de viteză, e un conducător experimentat și un obișnuit al acestui gen de misiuni, privește drept înainte, cu antebrațele nemișcate și încordate, și murmură într-un microfon minuscul conectat la un dispozitiv handsfree ultimul răcnet, ajung, nu adormi, ajung. Containerul e fixat în lada din spate iar Alice vizualizează diferitele suprafețe interioare etanșe care încapsulează inima, membranele care o protejează, își imaginează că e motorul care îi propulsează în spațiu, precum cel cu reacție al unei rachete. Se întoarce și își înalță într-o parte fundul pentru a o vedea pe

deasupra spătarului, descifrează în întuneric eticheta lipită pe suprafața interioară și descoperă, printre informațiile necesare în ce privește trasabilitatea grefonului, o mențiune ciudată: element sau produs al corpului uman pentru uz terapeutic. Și imediat dedesubt, numărul Cristal al donatorului.

Virgilio își trântește capul pe banchetă, expiră, ochii îi lâncezesc pe profilul lui Alice, umbră nedeslușită în geam, tulburat dintr-odată de prezența ei, îndulcit: ești bine? Întrebarea e neașteptată – un tip până atunci atât de antipatic –, din radio se propagă vocea lui Macy Gray cântând la nesfârșit *shake your booty boys and girls, there is beauty in the world*, iar lui Alice îi vine deodată să plângă – o emoție ce o cuprinde pe dinăuntru și o face să tremure – dar își stăpânește lacrimile, strânge din dinți întorcând capul: da, da, foarte. El își scoate atunci pentru a nu știu câta oară mobilul din buzunar, însă în loc să verifice ora apasă pe taste, încet-încet se enervează, nu se încarcă bombăne, la naiba, la naiba. Prinzând curaj, Alice îl întreabă nu merge? Virgilio nu înalță capul să îi răspundă, meciul, voiam să știu rezultatul meciului, și atunci fără să se întoarcă șoferul spune sec 1–0 pentru Italia. Virgilio scoate un țipăt, strânge un pumn și îl ridică sus în mașină, apoi întreabă numaidecât: cine a marcat? Tipul semnalizează și frânează, o intersecție iluminată le deschide în față o breșă albicioasă: Pirlo. Alice, uluită, vede cum Virgilio scrie în grabă unul sau două mesaje de victorie murmurând bun așa, apoi înalță o sprânceană către ea, magnific jucător Pirlo ăsta!, surâsul îi învăluie fața, și deja sunt la aeroport, cu vuietul mării la doi pași la baza falezei, containerul e deplasat pe pistă până la pasarelă și urcat în carlingă, containerul-matrioșka în care se află punga de siguranță din plastic transparent ce conține recipientul ce conține borcanul special ce conține inima lui Simon Limbres, ce conține nimic altceva decât viața însăși, promisiunea unei vieți, și care cinci minute mai târziu își ia zborul în spațiu.

Marianne nu doarme, se subînțelege, nu tu somnifer sau ceva, durerea o dărâmă, s-a prăbușit într-o stare de transă, doar așa poate reacționa. La douăsprezece fără zece, e văzută tresărind pe canapeaua din camera de zi – se poate să fi simțit oare momentul în care sângele a încetat să mai curgă prin aortă? Se poate să fi avut oare intuiția acelui moment? În ciuda kilometrilor ce se întind în estuar, între apartament și spital, o apropiere impalpabilă ce conferă nopții o profunzime mentală fantastică, vag înfricoșătoare, ca și cum niște contururi magnetice s-ar îngroșa într-o falie spațio-temporală și ar conecta-o cu spațiul acela interzis unde se află copilul ei, țesând o zonă de veghe.

Noapte polară, cerul opac pare să se dizolve, stratul de nori zdrențuindu-se, lânos, apare Ursa Mare. Inima lui Simon migrează acum, e în fugă pe orbită,

pe șine, pe drumuri, dusă în containerul a cărui suprafață interioară din plastic, ușor zgrunțuros, strălucește în fasciculele de lumină electrică, transportată cu o atenție nemaivăzută, cum se transportau altădată inimile principilor, cum li se transportau mădularele și scheletul, rămășițele pământești împărțite pentru a fi repartizate, îngropate în bazilică, în catedrală, în abație, pentru a garanta un drept neamului, rugăciuni pentru salvarea lor, un viitor memoriei lor – se auzea zgomot de copite dinspre potecile pustii, pe pământul bătătorit din sate și pe caldarâmul orașelor, bătaia înceată și regală, pe urmă se deslușeau flăcări de torțe ce dădeau naștere unor umbre lichide prin frunzișuri, pe fațadele caselor, peste chipurile halucinate, lumea se îmbulzea în pragurile ușilor, cu șervetul la gât, își descoperea capul și se închina în tăcere la trecerea acelui cortegiu extraordinar, caleașca neagră trasă de șase cai în mare doliu, acoperiți cu valtrapuri și podoabe prețioase, escorta celor doisprezece cavaleri purtând făclii, lungile mantale negre și bucățile de crep atârnând, și uneori chiar paji și valeți pe jos înălțând lumânări de ceară albă, uneori de asemenea companii de gardă, iar cavalerul în lacrimi care conducea totul însoțea inima în mormânt, înaintând spre fundul criptelor, spre capela unei mănăstiri alese ori spre aceea a unui castel natal, spre o nișă săpată în marmura neagră și ornată cu coloane răsucite, o raclă dominată de o coroană strălucitoare, decorată cu steme și blazoane prețioase, devizele latinești întinse pe drapele de piatră, și de multe ori lumea încerca să arunce o privire prin deschizătura perdelelor înăuntrul caleștii, pe bancheta unde se afla oficiantul tranzacției, cel care urma să predea inima în mâna celor care aveau să o aibă în sarcină mai departe și să se roage pentru ea, cel mai adesea un duhovnic, un prieten, un frate, însă întunericul nu îți permitea niciodată să îl vezi pe omul acela, nici relicvariul așezat pe o pernă de tafta neagră, cu atât mai puțin inima dinăuntru, acel *membrum principalissimum*, regele corpului, plasat în centrul pieptului precum suveranul în regatul său, precum soarele în cosmos, inima cuibărită într-o țesătură subțire broșată cu aur, inima pe care lumea o plângea.

Inima lui Simon migra în alt loc din țară, rinichii, ficatul și plămânii ajungeau în alte provincii, se îndreptau în grabă spre alte corpuri. Ce va rămâne oare, după fragmentarea asta, din unitatea fiului său? Cum să își conecteze memoria singulară la acel corp împrăștiat? Ce se va alege oare din prezența lui, din trecerea lui pe Pământ, din fantoma lui? Întrebările i se învârt în jur ca niște cercuri de foc, apoi înaintea ochilor îi apare chipul lui Simon, intact și unic. E ireductibil, e el. Simte un calm profund. Afară noaptea arde ca un deșert de ghips.

La Pitié, toți sunt în jurul lui Claire. E condusă într-o cameră din secția de chirurgie cardiovasculară ce a fost curățată complet, dezinfectată, un lac transparent acoperă suprafețele, efluviile de detergent stagnează în încăpere.

Un pat mobil prea înalt, un fotoliu de scai albastru, o masă goală și, întredeschisă într-un colț al încăperii, ușa unei băi. Își lasă geanta, se așază pe pat. E îmbrăcată complet în negru – un pulover vechi lăsat pe umeri – și se detașează perfect în încăpere, aidoma unei schițe. Încep să sosească SMS-urile, de la fii, mamă, prietenă, vin toate, degrabă, însă nici un mesaj de la bărbatul cu degețeii care tocmai se ciucește pe călcâie lângă un zăplaz de bambus, printre câini vagabonzi și porci sălbatici, într-un sat din capătul Golfului Siam.

Infirmiera care intră îi spune pe un ton cumsecade, cu mâinile în șold: așadar, e noaptea cea mare! Are părul cărunt în formă de cască și poartă niște ochelari pătrați, o cuperoză ușoară îi colorează obrajii. Claire înalță palmele spre cer ridicând din umeri, zâmbește, da, *tonight everything is possible*. Infirmiera îi întinde niște săculeți plați și transparenți ce strălucesc sub plafonieră ca niște folii de gelatină, se apleacă înainte, un pandantiv i se desprinde de piele, sclipește scurt în vid – o inimioară de argint gravată cu o promisiune, astăzi mai mult decât ieri și mai puțin decât mâine, mică bijuterie găsită în cataloage de produse vândute prin corespondență, captivată Claire îi urmărește din privire balansul –, apoi infirmiera se ridică, îi arată săculeții: sunt hainele pentru blocul operator, vi le veți lua când mergeți acolo, iar Claire le privește cu un amestec de nerăbdare și reticență – însăși materia sentimentului care o muncește deja de un an, și celălalt nume al așteptării. Răspunde, prefăcându-se nepăsătoare, o să așteptăm totuși sosirea inimii, nu? Femeia scutură din cap și se uită la ceas, nu, plecați în blocul operator peste două ore, de cum vă vin rezultatele, grefonul va sosi aici în jur de douăsprezece și jumătate, trebuie să fiți gata, implantul va avea loc imediat. Se duce.

Claire își scoate lucrurile, își lasă articolele de toaletă în baie, își pune telefonul la încărcat, îl așază pe pat; ia locul în stăpânire. Își sună fiii – aceștia aleargă pe trotuar, prin galeriile metroului, le aude ecoul pașilor pe coridoare, suntem aici, ajungem, gâfâie cuprinși de îngrijorare. Vor să o liniștească, să o susțină. Se înșală: nu se teme de intervenție. Nu e asta. Ceea ce nu-i dă pace e ideea unei inimi noi, și că a trebuit să moară cineva azi pentru ca toate lucrurile astea să aibă loc, și să o poată invada și transforma, schimba – o poveste cu grefe, butași, faună și floră.

Se învârte în cerc prin cameră. Dacă e o donare, e în orice caz una specială, se gândește ea. Nu există donator în operațiunea asta, nimeni n-a avut intenția să facă o donare, și tot așa nu există beneficiar, fiindcă ea nu e-n măsură să refuze organul, trebuie să-l primească dacă vrea să trăiască, atunci, cum se cheamă asta? Repunerea în circulație a unui organ ce mai putea fi folosit, ce putea încă asigura funcția de pompă? Începe să se dezbrace, se așază pe pat, își

scoate ghetele, șosetele. Semnificația transferului de care se bucură prin jocul unui hazard neverosimil – compatibilitatea extraordinară dintre sângele și codul ei genetic cu cele ale unei ființe moarte azi –, totul devine confuz. Nu îi place ideea acestui privilegiu nemeritat, de loterie, se simte ca jucăria de pluș pe care o înhață cleștele din maldărul de obiecte îngrămădite în spatele unei vitrine de bâlci. Mai mult ca orice, nu va putea spune niciodată mulțumesc, asta-i tot. Tehnic vorbind, un mulțumesc e imposibil, cuvântul acesta radios ar cădea în gol. Nu va putea arăta niciodată vreo formă de recunoștință către donator și familia sa, ori să contradoneze ceva ad-hoc pentru a se elibera de infinita datorie, și îi trece prin cap ideea că e prinsă pentru totdeauna în cursă. Simte podeaua rece sub tălpi, teama, totul se strânge.

Se apropie de fereastră. Siluete grăbindu-se pe aleile spitalului, mașini mișcându-se încet printre clădirile care redesenează în noapte harta anatomică a corpului uman, organ cu organ, patologie cu patologie, care despart copiii de adulți, care adună laolaltă mame, bătrâni, muribunzi. I-ar plăcea să își poată îmbrățișa fiii înainte să fie îmbrăcată în cămașa aia de hârtie țesută ce fâlfâie fără să o acopere și îi dă senzația că e goală într-un curent de aer, rămâne cu ochii uscați dar îi vine greu să descompună enormitatea a ceea ce tocmai trăiește, pune mâna acolo, între sâni, îi ascultă ritmul în continuare un pic prea rapid în pofida medicamentelor, în continuare un pic imprevizibil de asemenea, și îi rostește numele cu voce tare: inimă.

Orele de întrevedere cu medicii însărcinați să îi facă evaluarea psihologică în momentul când i se propune grefa – bilanțul relațiilor afective, măsurarea gradului de inserție socială, sondarea comportamentului în caz de oboseală și anxietate, a supunerii față de tratamentele postoperatorii ce vor fi grele și lungi – nu au putut să o lămurească în legătură cu soarta inimii sale, după. Poate există pe undeva o casă de organe, își spune ea, scoțându-și bijuteriile și ceasul, un fel de loc de descărcare, astfel încât a sa va fi deversată acolo împreună cu altele ca ea, evacuată din spital pe ușile de serviciu în saci de gunoi încăpători; își închipuie un container pentru materii organice unde va fi reciclată, adusă la starea unei materii amorfe, compost de carne remodelată servită de niște Atrizi de o cruzime fără margini rivalilor intrați cu mare poftă în sala palatului, plăcinte sau biftec tartar, amestec dat câinilor în gamele încăpătoare, momeală pentru urși ori mamifere marine – și poate că atunci când acestea din urmă s-ar transforma după ce ar fi înghițit substanța, pielea din solzi acoperindu-li-se cu păr platinat ca al său, poate că le-ar crește lungi sprâncene catifelate.

Se aud bătăi în ușă și cineva intră direct în cameră fără să aștepte răspuns, e Emmanuel Harfang. Se postează în fața ei, îi spune că inima o să fie prelevată în jur de ora douăzeci și trei, datele organului sunt impecabile, apoi tace, o privește: doriți să vorbim. Ea se așază pe pat, își încovoaie spatele, își pune

mâinile drept pe saltea și încrucișează gleznele, are niște picioare încântătoare, unghiile date cu lac, de culoare roșu aprins, strălucesc în camera ștearsă întocmai ca niște petale de degețel, am niște întrebări, întrebări în legătură cu donatorul, Harfang scutură din cap, pare să-și spună că exagerează, doar știe răspunsul. Am vorbit deja despre acest lucru. Claire însă insistă, părul blond îi formează cârlionți la obraji, aș vrea să mă pot gândi la asta. Adaugă, convingătoare: de exemplu, de unde vine inima asta, ce nu e pariziană? Harfang se uită la ea insistent, încruntă sprâncenele, de unde știe deja lucrul ăsta? după care consimte: Seine-Maritime[39]. Claire închide ochii, se repede: *male or female?* Harfang, prompt, *male*; ajunge la ușa deschisă dinspre coridor, ea îl aude ieșind, redeschide ochii, așteptați, vârsta lui *please*. Harfang a dispărut însă.

*

Cei trei fii sosesc împreună în grabă, nu arată bine, cel mare teribil de anxios nelăsând-o de mână, al doilea învârtindu-se prin încăpere și repetând întruna, o să fie totul bine, cel mai tânăr aducându-i un pachet de dulciuri în formă de inimă. Harfang e un as, cel mai bun din ramura lui, șaptezeci de transplanturi cardiace pe an, și cea mai bună echipă, ești pe mâini bune îi spune el cu glas mic și tremurător. Ea încuviințează mecanic, îi observă chipul fără să îl asculte cu adevărat, știu, nu te îngrijora. Mai greu e cu mama ei care nu încetează să se plângă că viața e nedreaptă, că vrea să fie în locul ei pe masa de operație – inducând ideea că e mai natural și mai de înțeles să moară ea, sau cel puțin să își riște prima viața –, Claire își pierde răbdarea, dar n-o să mor, n-am deloc intenția să mor, băieții sătui se iau de bunică, taci odată, spiritele se încing. Infirmiera întoarsă în cameră lovește ușor cadranul ceasului de pe mână și pune capăt situației, totul este în regulă, trebuie să vă pregătiți. Claire își îmbrățișează fiii, îi mângâie pe obraji, le șoptește fiecăruia pe mâine dragul mamii.

Mai târziu, goală, a intrat în cabina de duș și s-a spălat îndelung cu Betadine, stropindu-și tot corpul cu lichid galben, și frecându-se cu putere. Odată uscată, a luat cămașa sterilă pe ea, după care a început din nou să aștepte.

În jur de ora zece, anestezista intră în cameră, totul în regulă?, e o femeie înaltă, îngustă în umeri și șolduri, cu un gât de lebădă, zâmbetul șters, are niște mâini lungi reci care le ating în treacăt pe ale ei atunci când îi întinde un prim medicament – ca să vă relaxați –, Claire se lungește pe pat, dintr-odată epuizată deși e mai agitată ca niciodată. O oră mai târziu, brancardierul din blocul operator intră la rândul său, apucă mânerele patului, o să fiți operată pe masă și adusă pe urmă înapoi în pat, apoi o transferă fără o vorbă. Străbat metri de coridoare, nu știe încotro să-și îndrepte privirea, vede defilând tavane plictisitoare și fire electrice sinuoase ca niște șerpi de apă. Inima accelerează

pe măsură ce se apropie de zona blocului operator, trecând de uși codate ce deschid sasuri. Spațiul continuă să se compartimenteze, după care e condusă într-o sălițăunde trebuie să aștepte. O să vină după dumneavoastră. Timpul se diluează, în curând miezul nopții.

În spatele ușii blocului operator, anestezista verifică dispunerea materialului destinat supravegherii pacientei: așezarea electrozilor pentru controlul cardiac, așezarea cateterelor pentru a se citi în permanență tensiunea pe osciloscop și aparatul ce înțeapă vârful degetului pentru a supraveghea procentul de oxigen din sânge. Instalează perfuzia, atârnă punga cu lichid translucid, controlează închizătorile – gesturi simple, modelate de o experiență de treizeci de ani, executate perfect –, bun, o să-i putem da drumul, e toată lumea? Dar încă nu e nimeni, echipa se pregătește în vestiar, îmbracă niște pijamale albastru azur, halate cu mâneci scurte și veste cu mâneci lungi, fiecare își pune cel puțin două bonete ca să-și acopere pielea capului în întregime, și în plus două măști peste gură. Papuci, botoși, perechi multiple de mănuși sterile înnoite din abundență. Se spală cu multă apă, se săpunesc antebrațele cu soluții dezinfectante până la coate, se curăță unghiile, o dată, de două ori, de trei ori. Apoi urmează intrarea în blocul operator. Corpuri indistincte iau loc, reglează aparatele, dar dacă fețele au dispărut, rămân alura, statura, felul de a se mișca, robustețea, gestica și privirea care în această incintă instituie un alt limbaj. Se află acolo un tehnician perfuzionist, rezidentul din blocul operator, două infirmiere care pansează și doi medici anesteziști – de treizeci de ani lucrează Harfang cu cele două vechi colege, a efectuat primul său transplant cu ele.

De altfel iată-l sosind brusc, are aerul că începe o cursă. Poartă o robă în formă de șorț hiperizolatoare, ce se îmbracă prin față și se înnoadă la spate, o mânecă e prinsă de degetul mare printr-un inel – lungimea până la jumătatea coapsei amintește șorțurile de măcelar ce fac șoldurile înguste. Se apropie de Claire pentru un ultim cuvânt: inima va fi aici într-o jumătate de oră, e minunată, e făcută pentru dumneavoastră, o să vă înțelegeți bine. Claire zâmbește: dar o să așteptați să fie în blocul operator înainte să mi-o scoateți pe asta, nu? Harfang, mirat: vorbiți serios?

*

Claire e anesteziată. Sub pleoape îi apar în curând imagini, țâșnire sugestivă de forme moi și tonuri calde, nesfârșite metamorfoze de suprafețe, desfășurare caleidoscopică de celule și fibre în timp ce infirmierele fac să-i dispară capul și corpul sub mari folii de plastic galben, acoperite la rândul lor cu câmp operator: doar un perimetru de piele rămâne vizibil, luminoasă sub fasciculele lămpilor, tulburătoare, zona care o să fie scobită. Harfang face primele gesturi, înscrie pe torace traseul viitoarelor incizii cu ajutorul unui creion steril, determină locurile precise pentru mici găuri – acolo se vor strecura niște

tuburi ce vor introduce în corp un sistem de camere video. După care anestezista agățată de telefonul din blocul operator anunță: e-n regulă, sosesc.

Alt bloc operator într-un estuar noaptea, însă acesta golit, ordinea plecării echipelor inversând-o pe aceea a pregătirii grefoanelor, ultimii rămași lângă Simon Limbres sunt cei care au prelevat rinichii, urologii, tot ei. Sunt însărcinați să dea corpului un aspect exterior integru.

Thomas Rémige se află și el acolo, cu chipul sclipindu-i de oboseală și obrajii netezi, și deși încep niște ore diferite, lărgite spre finalul procedurii, ore întinse într-o temporalitate în același timp mai înceată și dintr-o materie mai moale, își accentuează prezența. Fiecare dintre actele sale, chiar și cel mai imperceptibil, exprimă ideea că nu, nu s-a terminat, nu, nu s-a terminat încă. Bineînțeles că îi exasperează pe ceilalți tot întinzându-și gâtul pe deasupra umerilor fiecăruia, tot luând-o înaintea gesturilor chirurgilor și ale infirmierelor. Acum ar fi atât de ușor să o lase mai moale, să le scape un detaliu sau două, să fușerească ultimele îngrijiri, să pună punct chestiei ăsteia, în fond ce s-ar schimba? Thomas rezistă în liniște contracurentului de epuizare generală, sau al urgenței de-a încheia, nu renunță la nimic: faza aceasta a prelevării, restaurarea corpului donatorului, nu poate fi banalizată, este o reparație; trebuie reparat acum, reparate daunele. Readus ceea ce a fost donat în starea în care a fost donat. Altfel, ar fi o barbarie. În jurul său, lumea își dă ochii peste cap, suspină: stai calm, ce crezi, n-o să facem nimic de mântuială, totul va fi făcut așa cum trebuie să fie făcut.

Corpul lui Simon Limbres e scobit, pielea pare pe alocuri suptă dinăuntru. Aspectul acesta atrofiat, pe care nu îl avea la intrarea în blocul operator, vestește mutilările suferite, contravine promisiunii făcute părinților. Este necesară o umplere. Practicienii creează rapid o garnitură folosind câmpuri textile și comprese, deșeuri grosolane ce trebuie modelate cât mai bine respectând volumul și forma organelor prelevate, apoi așezate în și la locul acestora. Mâinile forfotesc iar gesturile efectuate cu generozitate sunt chiar cele ale unei restaurări: este vorba de a-i reda lui Simon Limbres aspectul originar, pentru ca el, și această imagine a lui, să se poată arhiva în memoria celor care îl vor regăsi mâine în camera mortuară, pentru a-l putea recunoaște drept cel care a fost.

În aceste momente corpul se închide asupra lui însuși – asupra golului său, asupra tăcerii sale. Sutura continuă – o cusătură cu fir unic, înnodată la fiecare extremitate – va fi delicată, făcută cu grijă, acul practicianului, fin și precis, trasând o linie punctată, iar ceea ce uimește e faptul că a coase, un gest arhaic sedimentat în memoria oamenilor începând cu acele cu urechi din paleolitic, poate pătrunde în blocul operator și ajunge să pună capăt unei operații de un asemenea nivel tehnologic. De altfel, chirurgul lucrează printr-o intuiție

absolută, în totala inconștiență a gesturilor, mâna realizează niște bucle regulate deasupra plăgii, bucle scurte și identice, ele o să lege și o să închidă. Înaintea lui, tânărul rezident continuă să observe și să învețe – e prima oară când asistă și el la o prelevare de organe multiplă, și probabil i-ar fi plăcut să facă sutura, probabil ar fi vrut să își pună și el mâna pe corpul donatorului pentru a se alătura gestului colectiv, însă complexitatea intervenției i-a saturat percepțiile, și, oboseală sau nervozitate, fluturi negri îi zboară în câmpul vizual, înțepenește, își spune că nu s-a înmuiat când sângele a fost golit în găleată, deja e ceva, și că esențialul e să rămână în picioare, până în ultimul moment.

La unu și jumătate, urologii depun ustensilele, înalță capul, gâfâie, își coboară masca și părăsesc blocul operator; duc rinichii. Rămân Thomas Rémige și Cordélia Owl, care pare să se țină pe picioare sub efectul unei tensiuni reziduale, nu a dormit de aproape patruzeci de ore și are senzația că dacă încetinește va cădea, se va prăbuși pe loc. Începe munca de final. Face inventarul instrumentelor, completează etichetele, notează cifre pe foi tipărite, trece orare, iar aceste formalități administrative, executate cu rigoarea unui automat, îi lasă câmp liber să divagheze, să-i explodeze flash-uri în creier, dizolvare înlănțuită adunând laolaltă fragmente de corpuri, frânturi de vorbe, porțiuni de locuri – coridorul spitalului dă într-un pasaj boltit cu damfuri îmbietoare, șuvița de păr tremură peste flacăra brichetei, felinarele portocalii se unduiesc pe verticală în ochii amantului, sirenele cu păr verde se mișcă pe caroseria unei camionete, până la urmă telefonul îi vibrează în noapte –, continuum poros peste care se imprimă chipul lui Simon Limbres, pe care l-a îngrijit în după-amiaza asta, pe care l-a scrutat și mângâiat, și tânăra cu corpul presărat de vânătăi maronii – o piele de panteră – se gândește brusc la cât o să-i ia până când orele astea se vor decanta, până când le va putea filtra violența, limpezi sensul – ce tocmai am trăit? Ochii i se încețoșează, se uită la ceas, își coboară masca, ar trebui să urc în secție puțin, stagiara e singură sus, revin. Thomas încuviințează din cap fără să o privească, e-n regulă, o să termin, nu te grăbi. Pașii fetei se îndepărtează și ușa blocului operator se închide la loc. Thomas e singur acum. Cercetează locul dintr-o privire lentă în cerc iar ceea ce vede îl face să tresară: un dezastru, haos de materiale și fire electrice, ecrane dezorientate, ustensile uzate, așternuturi mânjite îngrămădite pe saltele, masa de operație murdară și podeaua împroșcată cu sânge. Oricine și-ar strecura capul ar clipi din ochi în lumina rece, după care și-ar forma o imagine de câmp de luptă după atac, o imagine de război și de violență – Thomas se înfioară și se pune pe treabă.

Corpul lui Simon Limbres e de-acum un leș. Ceea ce viața lasă în urmă după ce s-a retras, ceea ce moartea depune pe câmpul de luptă. Un corp batjocorit. Schelet, carcasă, piele. Cea a băiatului capătă încet culoarea fildeșului, pare să

se întărească, aureolată de lumina crudă ce cade din scialitic, pare să devină o carapace uscată, un plastron, o armură, iar cicatricile de-a curmezișul abdomenului amintesc de o lovitură mortală – lancea din coasta lui Cristos, lovitura de spadă a războinicului, lama cavalerului. Așa că fie gestul acesta de a coase a însoțit cântecul aedului, cel al rapsodului din vechea Grecie, fie îl tulbură figura lui Simon, frumusețea lui de tânăr ieșit din valurile mării, cu părul încă plin de sare și cârlionțat ca al tovarășilor lui Ulise, fie cicatricea în cruce, fapt e că Thomas începe să cânte. Un cântec ușor, de abia perceptibil de către cel sau cea care s-ar afla împreună cu el în încăpere, un cântec ce se sincronizează însă cu acțiunile care compun toaleta mortuară, un cântec ce acompaniază și descrie, un cântec ce depune mărturie.

Materialul necesar pentru toaleta corpului înaintea plecării spre camera mortuară este așezat pe un cărucior cu rotile. Thomas și-a pus peste halat un șorț ce poate fi aruncat, și-a luat mănuși de unică folosință, a adunat niște prosoape – și ele de unică folosință, câte unul o dată, pentru Simon Limbres – și comprese de celuloză moale, un sac de gunoi galben. Începe prin a închide ochii băiatului folosindu-se de un tampon ocular uscat, după care, pentru gură, rulează două bucăți de pânză, așază una sub ceafă în așa fel încât să curbeze vertebrele cervicale, în timp ce cealaltă susține bărbia sprijinindu-se vertical pe torace. Pe urmă, scoate din corp tot ceea ce intră în el, firele și tuburile, perfuziile și sonda urinară, îl debarasează de tot ce îl străbate, îl înlănțuie, blocându-i vederea, îl eliberează, iar atunci corpul lui Simon Limbres apare în lumină, dintr-odată mai gol decât gol: corp uman catapultat în afara umanității, materie neliniștitoare în derivă în noaptea magmatică, în spațiul inform al nonsensului, dar o entitate căreia cântecul lui Thomas îi conferă o prezență, o înscriere nouă. Întrucât acest corp pe care viața l-a fărâmițat își regăsește unitatea sub mâna care îl spală, în suflul vocii care cântă; acest corp care a îndurat ceva ieșit din comun pătrunde acum în moartea comună, în compania oamenilor. Devine obiect de laudă, e înfrumusețat.

Thomas spală corpul, mișcările îi sunt calme și fine, iar vocea care cântă își găsește sprijinul în cadavru pentru a nu slăbi la fel cum se desparte de limbaj pentru a se întări, depășește sintaxa terestră pentru a se îndrepta spre locul acela exact din cosmos unde se întâlnesc viața și moartea: inspiră și expiră, inspiră și expiră, inspiră și expiră; însoțește mâna ce revizitează o ultimă oară linia corpului, recunoscând fiecare cută și fiecare zonă de piele, inclusiv tatuajul de pe umăr, acel arabesc de un negru smarald pe care și-l incrustase în carne în vara când își spusese că trupul său e al lui și numai al lui, că trupul său exprimă ceva din el. Thomas comprimă acum punctele de puncție rămase în locul unde cateterele au străpuns epiderma, îl înfașă pe băiat în lenjerie nouă, ba chiar îl piaptănă în așa fel încât să-i facă fața să strălucească. În blocul operator cântecul se amplifică în continuare în timp ce Thomas învelește leșul într-un cearșaf imaculat – cearșaf care va fi pe urmă înnodat în jurul capului și

picioarelor –, și observându-l lucrând, te gândești la ritualurile funerare ce conservau intactă frumusețea eroului grec venit să moară în mod deliberat pe câmpul de luptă, un tratament special destinat să îi restabilească imaginea, astfel încât să i se garanteze un loc în memoria oamenilor. Astfel încât cetățile, familiile și poeții să îi poată cânta numele și comemora viața. E o moarte frumoasă, e cântecul unei morți frumoase. Nu o ridicare în slăvi, ofertoriul sacrificial, nu o exaltare a sufletului defunctului ce s-ar avânta prin nori în cercuri ascendente spre Ceruri, ci o întemeiere: el reconstruiește unicitatea lui Simon Limbres. Îl face pe tânăr să apară pe dune cu surful la subraț, îl face să alerge înaintea țărmului împreună cu alții ca el, îl face să se bată pentru o jignire, să țopăie cu pumnii la nivelul feței și garda strânsă, îl face să sară în fosa unei săli de concert, să danseze pogo ca un nebun și să doarmă pe burtă în patul lui de copil, îl face s-o învârtă pe Lou – picioruşele zburând pe deasupra parchetului –, îl face să se așeze la miezul nopții în fața mamei sale care fumează în bucătărie ca să-i vorbească de tatăl său, îl face să o dezbrace pe Juliette și să-i întindă mâna pentru ca ea să sară fără teamă jos de pe zidul plajei, îl propulsează într-un spațiu post-mortem pe care moartea nu îl mai atinge, acela al gloriei nemuritoare, al mitografiilor, al cântecului și al scriiturii.

*

Cordélia reapare o oră mai târziu. A făcut turul secției, a împins ușile, a făcut o inspecție prin sala de trezire, a verificat parametrii din camere, debitul seringilor electrice și diurezele, s-a aplecat peste ființele care dormeau acolo, peste chipurile lor care uneori se schimonoseau de durere, le-a observat poziția, le-a ascultat respirația, după care a coborât înapoi la Thomas. Îl surprinde cântând, îl aude chiar înainte să îl vadă fiindcă vocea acum îi este puternică, și tulburată înlemnește, cu spatele lipit de ușa blocului operator, mâinile de-a lungul corpului, capul dat pe spate, ascultă.

Mai târziu, Thomas își ridică privirea. Ai picat bine. Cordélia se apropie de masă. Cearșaful alb a fost ridicat la nivelul sternului lui Simon, îi cizelează trăsăturile chipului, textura pielii, cartilajele transparente, carnea buzelor. E frumos? o întreabă Thomas; da, foarte, răspunde ea. În momentul acela se uită unul la altul cu intensitate și împreună prind corpul, care chiar și așa încă e greu, se așază fiecare la o extremitate și îl mută pe o targă, într-un linţoliu, înainte să îi cheme pe cei de la pompele funebre. Mâine dimineață, Simon Limbres va fi predat familiei, lui Sean și Marianne, lui Juliette și lui Lou, rudelor, le va fi restituit *ad integrum*.

Avionul aterizează pe Le Bourget la unu fără zece. Timpul devine critic. Coordonare logistică impecabilă, o mașină îi așteaptă. Nu e un taxi ci o mașină specializată pentru genul acesta de misiuni, și reglată termic – portierele

poartă inscripția: vehicul cu prioritate, donare de organe. Înăuntru domnește un calm profund: tensiunea plutește în aer, însă nici urmă aici de punerea în scenă a unei urgențe pentru vreun reportaj televizat spre gloria transplantatorilor și a lanțului uman eroic, nici o pantomimă isterică suprapusă pe afișajul unui cronometru roșu din colțul ecranului, nici măcar un girofar sau grup de motocicliști cu căști albe și cizme negre deschizând calea cu risipă de degete mari îndreptate în sus și expresii impasibile, fălci încleștate. Procesul e în desfășurare, sub control și, pentru moment, circulația pe autostradă e liniștită, fluxul întoarcerilor din weekend diluându-se duminică seara: Parisul li se înalță în față sub o cupolă de lumină corpusculară. Un apel din blocul operator pe când trec de Garonor[40]: pacienta e instalată, începem pregătirile, unde sunteți? Suntem la zece minute de La Chapelle. Suntem în grafic, murmură Virgilio și se uită la Alice, profilul ei de pasăre de noapte – proeminența frunții, nasul acvilin, pielea mătăsoasă atrăgătoare – se lasă pe gulerul de blană al paltonului său alb, are față de Harfang, își spune.

În apropiere de Stade de France, sunt blocați. La naiba. Virgilio se ridică, încordându-se imediat. Ce caută încă aici? Șoferul nu se clintește. E meciul, nu vor să meargă acasă. Ambuteiajul ține laolaltă o mulțime de mașini cu geamurile deschise, pline de tineri beți de bucurie fluturând steagul italian pe care îl strâng țanțoși de capătul bățului în frig, autocare închiriate de către asociațiile de suporteri și camioane frigorifice de distanță lungă, prinse în plasa euforică. În față e semnalată o tamponare în lanț. Alice scoate un țipăt, Virgilio se încordează iar. Centimetru cu centimetru, șoferul caută să lărgească spațiile goale dintre caroserii pentru a-și strecura vehiculul și ajunge pe banda de urgență, pe care se deplasează cu viteză redusă aproximativ un kilometru, depășind zona accidentului, după care drumul e liber și accelerația puternică, beculețele presărate pe bara de protecție nemaiformând decât un lung cordon luminos în noapte. Altă încetinire lângă La Chapelle. O s-o luăm pe centură. Punctele de intrare în oraș se înșiră de-a lungul periferiei către est, din Aubervilliers la Bercy, lung ocol la capătul căruia vehiculul împunge iarăși din dreapta, pătrunde în oraș, urmează cheiurile Senei, înconjurul bibliotecii, apoi un viraj la stânga și urcă bulevardul Vincent-Auriol, frânează în dreptul stației Chevaleret, intră în incinta spitalului, iată-l, vehiculul oprește în fața clădirilor – treizeci și două de minute, nu-i rău, Virgilio surâde.

În blocul operator, lumea abia dacă înalță capul când sosesc, împreună, aducând comoara la picioarele patului ca pe o pradă la picioarele unui stăpân. Apariția lor nu poate devia intervenția de la cursul său și crea vreo întrerupere, fiindcă operația, aici, a început deja. Abia dacă sunt întâmpinați când intră, îmbrăcați deja în hainele sterile, cu brațele spălate, cu mâinile dezinfectate – iar acum Virgilio nu mai vede din Alice decât ochii ciudați, înceți și denși, în

care se coagulează nuanțe de galben amestecate, chartreuse și miere, topaze fumurii. Totuși, în cele din urmă Harfang le aruncă: deci, totul în regulă cu inima? Iar Virgilio, pe același ton degajat, răspunde: da, numai o tamponare în lanț la întoarcere.

Inima e depusă într-o cupă mică, lângă pat. Alice urcă pe o mică platformă de la capătul mesei, o să observe transplantul, picioarele îi tremură puțin când se înalță pe treaptă, în timp ce el, Virgilio, merge să ia locul rezidentului din blocul operator, mai să-i înhațe ustensilele din mână, și totul în el îi exprimă dorința de a se afla acolo, sub cele trei scialitice, deasupra toracelui, și de a se afla în fața lui Harfang. Lucrează împreună acum.

Brusc, văzând inima lui Claire, Harfang a fluierat și a exclamat că nu e tocmai în formă și că nu vor fi nemulțumiți dacă o aruncă, iar în jurul său ceilalți au aprobat râzând cu jumătate de gură – te-ai putea mira să descoperi că el întreține atmosfera în blocul operator făcând show, când menține asupra fiecăruia dintre membri echipei o presiune înspăimântătoare, cu ochii peste tot ba chiar și în ceafă, însă blocul e pur și simplu singurul loc unde simte că există, unde reușește să exprime ceea ce e, pasiunea moștenită pentru munca sa, rigoarea maniacală, credința în om, megalomania, dorințele de putere; acolo își invocă ascendența și îi evocă unul câte unul pe cei care au construit din punct de vedere științific realitatea grefei, primii transplantatori, pionierii, Christiaan Barnard la Cape Town în 1967, Norman Shumway la Stanford în 1968, sau Christian Cabrol aici, la Pitié, oameni care inventaseră transplantul, îl concepuseră în minte, compuseseră și descompuseseră de sute de ori înainte să îl realizeze, toți oameni din anii șaizeci, stahanoviști și staruri charismatice, concurenți mediatici care își disputau premierele și nu ezitau să și le uzurpe, seducători cu mariaje multiple, înconjurați de fete încălțate cu cizme de călărie și îmbrăcate în fuste mini Mary Quant[41], machiate precum Twiggy[42], autocrați de un curaj nebunesc, tipi acoperiți de onoruri însă plini de pasiune.

Mai întâi trebuie să se ocupe de vasele ce transportă sângele în și în afara organului. Una câte una, venele sunt tăiate, astupate, lucrate – Harfang și Virgilio se mișcă repede, dar se pare că rapiditatea e tocmai motorul acțiunilor, că încetinind ar risca să le tremure mâinile –, apoi, impresionant, inima este extrasă din corp și circulația extracorporală pusă în loc: o mașină înlocuiește pentru două ore inima lui Claire, o mașină ce o să imite circuitul sângelui din corpul său. În acest moment, Harfang cere liniște, face să țiuie o lamă pe un tub de metal, după care pronunță prin mască fraza ritualică din stadiul acesta al operației: *Exercitatio Anatomica de Motu Cordis et Sanguinis in Animalibus* – omagiu lui William Harvey, primul medic care a descris, în 1628, integralitatea sistemului de circulație sangvină din corpul omenesc, și desemnând deja inima ca pe o pompă hidraulică, un mușchi ce asigură

continuitatea fluxului prin mișcările și pulsațiile sale. În blocul operator, fără să se oprească, fiecare răspunde: amin!

Tehnicianul perfuzionist e derutat de acest ritual bizar. Nu știe latină și se întreabă ce se întâmplă. E un infirmier cu sprâncenele îndreptate în sus, un tip tânăr, douăzeci și cinci, douăzeci și șase de ani, singurul de aici care nu a mai lucrat niciodată cu Harfang. E așezat pe un taburet înalt plasat în fața mașinăriei lui, cam ca un DJ la consolă, și nimeni de aici nu s-ar putea orienta mai bine decât el în harababura de fire ce ies din marile cutii negre. Filtrat, oxigenat, sângele curge printr-o încâlceală de tuburi fine și transparente, un cod de culori pe niște buline autocolante precizându-le direcția. Pe ecran, electrocardiograma e dreaptă, temperatura corpului e de 32 °C, dar Claire e cât se poate de vie. Anesteziștii fac cu schimbul pentru a verifica parametrii și buna absorbție a substanțelor. Se poate continua.

Atunci Virgilio se lasă în jos și ridică inima din recipient. Legăturile diferitelor pungi care o protejează sunt stropite cu dezinfectant, apoi deznodate, după care bărbatul extrage organul din borcan, îl prinde cu ambele mâini și îl așază în fundul cutiei toracice. Alice, postată în continuare pe scărița metalică unde s-a înălțat pe vârful degetelor, rămâne cu ochii ficși, fascinată, și riscă să se dezechilibreze când își îndreaptă bărbia înainte pentru a vedea ce se întâmplă acolo, în interiorul corpului – nu e singura care își întinde așa gâtul, rezidentul din blocul operator venit să se așeze alături de Harfang se apropie și el, șiroind de sudoare astfel încât ochelarii îi alunecă pe nas și e cât pe ce să îi cadă, se trage la limită în spate să și-i aranjeze la loc, lovește o perfuzie, te rog fii atent, îi spune anestezistul cu voce seacă, înainte să îi întindă o compresă.

În acest moment chirurgii încep o lungă operațiune de coasere: depun eforturi să reconecteze inima acționând de jos în sus, în așa fel încât să o fixeze în patru puncte – atriul stâng al primitorului este cusut de partea complementară a atriului stâng al inimii donatorului, atriul drept idem, artera pulmonară a primitorului este racordată la ieșirea ventriculului drept al donatorului, aorta la ieșirea ventriculului stâng. La intervale regulate, Virgilio masează inima, o apasă puternic cu ambele mâini, și atunci încheieturile îi dispar în corpul lui Claire.

Se instalează o anumită rutină acum, se nasc frânturi de conversație, uneori gălăgie, ironii de bloc operator, glume de inițiați. Harfang se interesează de meci pe lângă Virgilio cu amestecul acela de superioritate și complicitate prefăcută care îl enervează pe italian: ce zici, Virgilio, de strategia italienilor, crezi că duce la meciuri frumoase? Iar tânărul îi răspunde, concis, că Pirlo e un foarte bun jucător. Se lucrează cu un corp aflat în stare de hipotermie dar în acel bloc operator e cald acum, practicienilor li se șterg frunțile, tâmplele și buzele, sunt ajutați să își schimbe cu regularitate hainele și mănușile – infirmiera desface pungile, apoi le prezintă protecțiile pe față și pe dos.

Energia umană cheltuită acolo, tensiunea fizică și totodată dinamica faptului însuși – nimic altceva decât un transfer de viață – nu ar putea produce decât umezeala care începe să crească, să planeze prin încăpere.

Operațiunea de coasere este în cele din urmă încheiată. Grefonul e curățat, aerul evacuat pentru a se evita ca bulele să urce în creierul lui Claire: de-acum inima poate primi sângele.

Tensiunea crește vertiginos în jurul mesei, Harfang spune: ok, în regulă, o să putem umple. În clipa asta. Umplerea se efectuează la milimetru, cere un debit hipercalibrat, orice acțiune prea bruscă ar deforma grefonul, care nu și-ar mai putea regăsi niciodată forma inițială – infirmierele își țin respirația, anesteziștii stau ca pe ace, tehnicianul perfuzionist transpiră și el, în timp ce ea, Alice, rămâne imperturbabilă. Nimeni nu mai mișcă în blocul operator, o tăcere compactă acoperă patul chirurgical cât inima este încet irigată. Atunci vine în cele din urmă momentul electric. Virgilio ia padelele, i le întinde lui Harfang, rămân suspendate în aer răstimp de-o încrucișare de priviri apoi Harfang îi face semn lui Virgilio din bărbie, hai, fă-o – iar în clipa asta poate că Virgilio adună toate rugăciunile și superstițiile pe care le știe, poate că imploră Cerul sau dimpotrivă pune cap la cap tot ceea ce tocmai a fost dus la îndeplinire, suma acțiunilor și suma cuvintelor, suma spațiilor și a sentimentelor –, aplică padelele electrice cu grijă pe fiecare latură a inimii, aruncă un ochi pe ecranul electrocardiogramei. Încărcare? Șoc! Inima primește descărcarea, lumea întreagă se oprește în loc deasupra a ceea ce acum este inima lui Claire. Organul se mișcă slab, două, trei zvâcnituri, apoi împietrește. Virgilio înghite în sec, Harfang și-a pus mâinile pe marginea patului, iar Alice e atât de palidă încât anestezistul, de frică să nu se prăbușească, o trage de braț să coboare de pe platformă. A doua încercare. Încărcare?

– Șoc!

Atunci, inima se contractă, un zvâcnet, apoi sunt niște scuturături aproape imperceptibile, însă pe care le poți vedea dacă te-apropii, niște contracții slabe, și încet-încet organul reîncepe să pompeze sângele în corp, își reia locul, apoi sunt niște pulsații regulate, ciudat de rapide, ce formează curând un ritm, iar bătaia lor o evocă pe aceea a inimii unui embrion, mișcarea bruscă văzută la prima ecografie, și tocmai bătaia inițială se face auzită, prima bătaie, cea care indică zorii.

Oare Claire a auzit cântecul lui Thomas Rémige în visele de când era anesteziată, cântecul morții frumoase? Oare i-a auzit vocea în întuneric la patru dimineața atunci când primea inima lui Simon Limbres? E plasată sub asistență extracorporală încă o jumătate de oră, apoi cusută la loc și ea, specule

cu cremalieră destinzând țesuturile pentru o sutură delicată de domnișoară, și rămâne sub supraveghere în blocul operator, înconjurată de ecrane negre unde i se desenează valurile luminoase ale inimii, timpul ca trupul ei să-și revină, timpul să se facă ordine prin încăperea răvășită, timpul să se numere ustensilele și compresele și să se șteargă sângele, timpul ca echipa să se despartă și fiecare să-și scoată hainele de operație și să se-mbrace din nou, să-și dea cu apă pe față și să își curețe mâinile, după care să părăsească incinta spitalului pentru a merge să prindă primul metrou, timpul ca Alice să își recapete culoarea și să rîste un zâmbet în timp ce Harfang îi șoptește la ureche, ce zici, Harfanghetuțo, de toate astea?, timpul ca Virgilio să își ridice boneta și să-și coboare masca, să se hotărască să-i propună să meargă la o bere în direcția Montparnasse, o farfurie cu cartofi prăjiți, un antricot în sânge pentru a rămâne în aceeași ambianță, timpul ca ea să își pună paltonul alb și să îi mângâie gulerul din blană de animal, timpul ca marginea pădurii să se lumineze în sfârșit, mușchii să devină albaștri, sticletele să cânte și să se încheie marele surfing din noaptea digitală. E cinci și patruzeci și nouă.

Regiune din Normandia situată la nord de estuarul Senei
Animație Disney din 1944
Curele specializate
Loc de surfing în nordul Californiei, celebru pentru valurile uriașe
Tip de val caracteristic unei linii de coastă prevăzute cu promontoriu
Insulă din arhipelagul indonezian, la est de Bali
Oraș în sud-vestul Australiei
Zona unde încep să se spargă majoritatea valurilor
Stațiune de pe litoralul Canalului Mânecii
Prescurtare pentru *Service d'aide médicale urgente* – Serviciul de ajutor medical de urgență
Model de Renault
Comisia etică din cadrul lanțului de spitale universitare Assistance publique – Hôpitaux de Paris
Pânză de bumbac în carouri
Cartier din estul orașului Le Havre
Bazin portuar
Termen din cultura maori, cu sensul de comoară
Cort inuit din piei de animal
Titulatură pentru urmașii sclavilor proveniți din Africa Neagră
Vers din melodia „La nuit je mens“ („Noaptea mint“) a binecunoscutului cantautor francez; în traducere, „Hoț de amfore la capăt de golfuri“
Alt vers din aceeași melodie, „Unde îți mai supraviețuiește ecoul“
Alt vers, „Mi-am petrecut vacanța în această cutie craniană“
Alt vers, „Dresor de căței, distrugător de apeducte“
Sală de spectacole din Le Havre
Muzeu de arhitectură
Sendviș cald cu brânză și jambon
Sendviș cald cu brânză, jambon și un ou ochi
Salată cu trufe, originară din Périgord (zonă naturală din nordul regiunii Nouvelle-Aquitaine)
Pasajul parafrazează elemente din poemul „Le dormeur du val“ („Adormitul din văiugă”) de Arthur Rimbaud.

În original sunt folosiți termeni desemnând exerciții de balet (*adages*): *balancé*, *dégagé*, *tour piqué*.
Numele unui avion de luptă
În ultimul moment
Departament din sud-vestul Franței
Rochie lungă cu mâneci lungi și capișon purtată de locuitorii din Africa de Nord
Un fel de grădină botanică pentru export
Model de Peugeot
Ciuhurez
Dans catalan
Denumirea medicală pentru gât înțepenit
Departament din Normandia
Parc de activități logistice lângă Paris
Designer englez
Dame Lesley Lawson, model, actriță și cântăreață britanică